

et quasi triangulū facit: aliquātulū habēs amaritudinē
virtutē habet dissoluēdi et consumēdi. et est indeclinabili
legit: et acuitur in fine.

S ante

L

Glabellus. a glaber dicit̄ glabellus la lū. i. nudus: sine pilis
nde hec glabella le grana capit̄: q̄r nuda est sine pilis.
Glaber bra brū. i. lenis facie: imberbis: sine pilis: curialis: v̄l
timorosus. Unī Aug. de cl. dei: Glabros inquit aut male
barbatos videmus.

Glabrio onis mas. ge. i. clavis: vel imberbis: vel timorosus
dicuntur a glaber.

Glaciecula le dimi. parua glacies.

Glacies. gelu cōponit cū aq̄ et dic̄ h̄ glacies cie. i. q̄si ge-
laquies. i. gelata aq̄. vnde gelatio as. i. glacie stringere. et ē
actiuū cū oib̄ suis cōpositis. et h̄ et h̄ glacialis et h̄ le. i. fri-
gidus: glacie plen̄. De glacie dicit̄ Donatius: Mater me
genit̄ eadē mor̄ gignit̄ ex me. et signat̄ p̄ h̄ enigmatis
aquā in glaciē cōcrescere: et eadē rursus effluere.

Gladiator̄ toris in gladio as est.

Gladiatoriū in gladio as est.

Gladio as dicit̄ a gladius. et est gladiare gladijs dimicare.
vñ h̄ gladiatoriū toris q̄ gladio dimicat. et est nomen cuius
di officij qđ olim rome exercebat̄ in arena. vñ h̄ gladi-
tū rears illa vel ludus ille. et gladiatoriū ria riū qđ pt̄
net ad gladiatores: vel qđ exerceat̄ a gladiatore. vnde gla-
diatoriū ensis. i. ensis gladiatoriū. et gladiatoriū ludus q̄
exerceat̄ a gladiatore. Itē gladio cōponit̄: vt cōgladio as
i. fil gladiare. digladio as. i. diversis modis gladiare. Itē
gladio in hac significatiōe cū suis cōpositis ē neu. Sz gla-
dio as. i. gladio inficere in hac significatiōe cū oib̄ suis
cōpositis est actiuū.

Gladiolus li dimi. paruuus gladius. Gladiolus etiam dicit̄
quedā herba q̄ sit folijs gladio sūnilis: tirso cubitali: flo-
ribus purpureis.

Gladius. a gula dicit̄ h̄ gladiū dij. Gladiū generaliter dicit̄
ensis in plio. h̄ ensis ferrū tñ est: gladiū v̄o tot̄. Sz pprie
dicit̄ gladiū q̄si guladiū: q̄ gulā diuidit. nā cetera mēbra
sciri magis solent trūcari: h̄ gladio collū tñ: et ad h̄ p̄mū
fac̄ est. et est etymo. Et scias q̄ mucro ensis gladiū spata
sunt noia synonyma.

Glandeo. a glans dis dicit̄ glandeo des dui. i. glandes ha-
bere v̄l emittere. vnde glandesco scis inchoa. Itē a glans
dis deriuaf glandeus dea deū: de glande existens: vel ad
glandem pertinens.

Glandicula le dimi. parua glans. et cor. penul.

Glandiosus sa sum glandib̄ abūdans: et dicit̄ a glans dis.
Glandula. a glans dis dř h̄ glādula le: et h̄ glādulū li idē. s.
per intestinoꝝ: vel nodus qui sub cute nascit̄ ex humoroꝝ
abūdātia. et cor. penul.

Glans glandis fe. ge. est fruct̄ querciū. Glādes etiā dicunt̄
masse plumbee facte ad modum glandiū que proiiciunt̄
tur cum fundis.

Glaearē. i. argilla. s. terra humida: vel lapilli parui quos
sum̄ trahit. Job. xxx. Aut sup̄ glaream.

Glaucoma. a glaucus dicit̄ hoc glaucoma matis: qđ antiq̄
dicebant̄ hec glaucoma me. i. macula in oculo: v̄l nebula
nebulosa oculorum et obscuritas. Unde Plautus: Glau-
comam oculis obijciemus: eumq̄ ita faciemus vt quod
videt ne videat.

Glaucus. Greci glaucū dicit̄ albū: vnde h̄ glauc̄ qđā p̄scis
q̄ sit alb̄. Et glauc̄ ca cū. i. splēdid̄: vt oculi glauci. i. splē-
didus habet̄ enī cādorē admixtū virozi. et glauc̄ ca cuim. i.
subniger. Est enī glauc̄ color ferrugine: subniger. et glau-
cus viridis et flavius. Glauc̄ ergo alb̄: splēdidus: subni-
ger: rubeus: flavius: viridis dicit̄. q̄ glauc̄ of alb̄: v̄l splē-
didus: vel flavius: tractū ē a greco. q̄ v̄o glauc̄ dř viridis
et subniger tractū est a glauco: q̄ dicit̄ de maris. Nā co-
lum maris viridis et subniger est. Et cōparat̄. A glauc̄ dř

h̄ glaucitas tatis: et hec glaucedo dinis.

Gleba be fe. ge. i. dur̄ cespes cū herba: et dř a glob̄ q̄ sit q̄
glob̄. vnde h̄ glebula le: et h̄ glebella le dimi. et glebosus
sa sum̄. et inde h̄ glebositas tis. Itē a gleba h̄ glebo onis. i.
rusticus: arator.

Gliceriū. a glicin of h̄ gliceriū fe. ge. ppriū nomē mulieris
cā adulatiōis et blādimēti qđā diminutiōe impositū: vt
mea gliceriū q̄si mea dulcicula. et est tale nomē voce neu.
ge. significatiōe v̄o fe. et in declina. assumit articulū fe. q̄
q̄litas vocis essentiā rei nō mutat.

G licui vel glicon grece latine dicit̄ dulce.

Glirius. a glis dř gliriū ria riū: et gliric̄ ca cū. i. stupid̄: tou-
pens: somnolēt̄ q̄ multū dormit. Gliriū ria riū etiā dř de
glire fact̄: vel ad glitē ptinēs.

G lis. a glisco scis deriuaf h̄ glis gliris quoddā gen̄ muriū
qđ multū dormit: et sic q̄ sōn̄ facit glires pingues et cres-
scere: tota enī hyeme dormiūt et q̄si mortui existūt: estate
reuniscunt. Et a glisco dř glis glissis. i. carduus q̄aliē dř
lapa. Itē a glisco h̄ glis glis terra argillosa. De his trib̄
dř: Glis aial: glis terra tenax: glis lapa vocat̄: Ris primū:
glit̄ tenet altera: tertia glissis: Ris aial: tis terra tenax: sis
lapa vocat̄. Hic aial: h̄ terra tenax: h̄ lapa vocat̄. Sic ge-
nus et nomē cognoscit̄ et gtūs. Itē a glisco h̄ glis glidis. i.
muffa panis vel vini.

G lisco. A glicin qđ est dulce dř glisco scis. q̄ enī dulcia sunt
desiderare solem̄. Gliscere enī est cupe vel desiderare: res
splēdere: crescere: ardescere: pingue cere: tumescere: supbire
vel undignari. Glisco cū suis cōpositis siq̄ h̄ est neu. p̄ de-
siderare v̄o est actiuū: et caret p̄terito et supino f̄m v̄sum.
debet tñ f̄m analogiā facere gliui glitū. Et formaf a p̄nti
sco in ui preteriti cōuersa: et supinū a preterito ui in tñ: sic
et nosco noui noctum.

Glissosus sa sum. i. lapis: vel lapa seu glisse plen̄: et dicit̄
a glis glissis.

G liteus tea teū. i. terreus. et dř a glis glitis.

G lobo bas baui dř a glob̄. et est globare aceruare: cumula-
re: rotundare: solidare: spicare: globosum facere. vnde glo-
batim aduerbiū. i. cumulatim: spissim. Glōbo componit̄
vt agglobo bas: cōglobō bas. vnde cōglobatim aduer. i.
spissim: cumulatim. Glōbo et oia eī cōposita sunt actiuā:
et cor. glo. quod patet in hoc versu: Hinc globata pila fer-
tur: glomerataq̄ fila.

G lobus bi mas. ge. et hinc glomus mi: et h̄ glom̄ meris dř.
Glomus meris est coadunatio et glomeratio filiorū. Glom-
bus mi ad idē vel circulus. Glōbus v̄o est aliarū rerū co-
adunatio et cumul̄. Enī pprie dř glob̄ quodlibet solidū
et rotundū. s. solida rotunditas habens tres eq̄les di-
mensiones vt mūdus. vñ mūdus pprie dř globus vel globat̄
vñ Martial: Mūdus genitus ex q̄ttuor elemētis: idēq̄
totus in modū spere globatus. Itē a globus globosus sa-
sum. et cōparat̄. vñ h̄ globositas tatis.

G lomero ras rauī rare. i. cumulare: adunare: aceruare. vnde
glomeratim aduer. i. cumulatim: adunatim. et cōponit̄ et
agglomeror̄ ras: cōglomeror̄ ras: deglomeror̄ ras. i. deuol-
uere: glomos destruere. eglomeror̄ ras in eodē sensu. Itē
inglomeror̄ ras: int̄ vel valde glomerare. Glomero et oia
eius cōposita sunt actiuā: et cor. penul. siue me. et deriuaf
glomero ras a glomus meris f̄m Hugo. et ponunt̄ tales
versus in Hrecisimo: Lōgeries lapidū sit tibi glomeratio
fili. Lignoꝝ pprie dř esse strues.

G lomus mi vel meris in globus exponif.

Gloria. a clar̄ dř h̄ gloria rie. i. frequēs fama cū laude. et dř
gloria q̄si claria a frequētia claritatis: ḡ pro c̄ et ō pro a. v̄l
dř gloria q̄si glorea. i. gerēs lauream. et est etymo. Inde
gloriosus sa sum. Et cōparat̄. vñ h̄ gloriositas tatis. Et cō-
ponit̄: vt ingloriosus sa sum: q̄ sit sine gloria. i. triūphis.
et ingloriosus. i. in memor glie. Itē a glōia gloriōz aris. et cō-
ponit̄: vt cōgloriōz aris.

Glorifico cas caui care v̄bū actiuū: gloriosum facere. et cō-

ponit a gloria et facio.
Gloriola le dimi. parua gloria.

Glos glotis. se. ge. i. cognata: sed glos gloris. i. flos: sed glos glossis est lignu putridu. viii. vsus: Glos gloris flos est glos gloris femina fratri. Glos glossis lignu vetus est de nos cte serenum.

Glosa se dicit a glossa qd est lingua. Et distat inter cōmentum glosam: trāslationē: et textū. Cōmentū expositio est vborū iūcturā nō consideras s̄ tñ sensum. deseruit enim expositio sentētie alicui libri: et nō constructioni līre. Accipit tñ qnq cōmentū largi. s. pro quolibet libro: et tūc sic difiniit: Cōmentū est plurimor studio vel doctrina in mēte habitorū in vnu collectio: ut dixi in cōmentū. Glosa est expositio līre et ipsi sentētie: qnō solū sentētiā s̄ etiā vba attēdit. Uel glosa est expositio sentētie līrarū continuas et exponēs. viii. dī glosa qfī glossa. i. lingua: qz tanq̄ lingua doctoris adessz et exponeret: sic līre exponēde insistit et sensum enucleat. Translatio est expositio sentētie p̄ alia lingua. Textus est liber ipsius doctoris cōtinēs tractatū sine līre vel sentētie expositione. Uel textus est ipse tractatū v̄l liber sine expositione līre vel sentētie. A glosa dicit h̄ glosula le dimi. i. parua glosa. et glosulas: et glosulas: ambo actiua cum suis compositis. et glosulas: ria rium qui glosat vel qui glosatur.

Glossa se. i. lingua. et cōponit cū bos et cinos et agnī et dī h̄ buglossa se: et h̄ cinoglossa se: et h̄ agniglossa se: berbe sūt qfī bonis lingua: et canis lingua: et agni lingua: vel in forma qz sunt formate ut ille lingue: vel in tactu: vel in aspitate. et pdu. p̄mā buglossa: geminatenī s. Unī qdā: Osse caret glossa p̄ quā strāgunt ossa.

Glossula le parua glossa.

Glunionis nūi nire: vnde h̄ glunit tuis porcoz clamor est et pdu. glu. Unī quidā: Huinit equus: glunit porcus: p̄piat quoq̄ nūs.

Gluten. a gluteo tis dī h̄ gluten nūi terra tenax: utilis ad cōpages nūi et alioz vasoz. qd et bitumē nūi dī. viii. glutineus nea neu de glutine existēs: vel ad gluten pertinēs. et glutinous sa sum. i. plen glutine: vel tenax.

Glutinū. a gluten dī h̄ glutinū. vnde h̄ glutinariū rī idez qd glutinū quicqd vñgit. s. vinculū. proprie tñ glutinū ē illud tenax qd fit de glutine ad aliqd līneū. et a glutinū deriuat glutino nas. i. vñgere glutino colligare. vnde cōglutināter: et cōglutinatim aduerbia. i. vñctim. Et cōponit: ut agglutino nas. i. adiūgere: alligare. Itē cōglutino nas. i. vñgere glutino. Itē reglutino nas. i. iterū vñgere. Et est glutino actiū cū oībus suis compositis: et cor. ti. Unī in aurora dicis: Inuiscat limus sic et ex glutino quodam. Hiero. in ep̄la ad Paulinū cap. j. dicit: Et ex christi glutino copulata.

Glutio. a gula dī glutio tis tini vel tis p̄ syncopā. Et est glutire absoluere: vocare: comedere. Et cōponit cū cō et dicit cōglutio tis. i. s̄l glutire. Itē deglutio tis. i. valde v̄l deorsum glutire: vel a gula iā iugulatū emittere. et in eodē sensu eglutio tis. utē inglutio tis: introglutio tis. i. int' vel in tro glutire. utē preglutio tis. i. aī glutire. itē reglutio tis. i. iterū glutire: v̄l retro a gula eiscerē. itē trāsglutio tis. i. v̄l tra glutire. Glutio neu. est cū oībus suis cōpositis: et pdu. glu. Unī qdā: Que qfī deglutit quē secū ad tartara ducit. Et scribis p̄t glutio: qd p̄t secūdā p̄sonā. et facit p̄terū glutini vel glutis p̄ syncopam.

Gluto onis mas. ge. i. leccator v̄l deuorator. et dicit a glutio tis. Uel glutio qfī gulato a gula.

Gnarus ra rū. i. sciens: perit: doct. s. q̄ ex arte scit qfī aliqd fiat vel sit faciendū: vel qfī fieri debeat siue illud faciat siue nō. et dicit gnar pro naru: et apponit g p̄ p̄thesim. Vide etiam in ignarus.

Gnatus tī. i. fili? qfī generat. et h̄ gnata. i. filia qfī generata. et apponit ibi g p̄ p̄thesim. vide etiā in natus.

Gnatus ua uū pro naru: et apponit ibi g p̄ p̄thesim. vide etiam in natus.

Gnidus di. Gnido insula est: de q̄ in actib. xxvij. Et virgo uenissemus circa gnidum.

Golgata syrū nomen est: et interpretat calvaria nō ob caput vel calicium Ade quod mētum ibi sepultū: sed ob decollationem dominatorū. Joannis. xix. Hebraice golgata acuitur in fine.

Golias lie propriū nomē cuiusdam philistei quē interfecit David: de quo in aurora dicit: Exigu magnū vicit p̄ ille Goliam. Allegorice David interfecit Goliam. i. dīstus diabolum.

Gomor mensura est antiqua continens quinq̄ sextarios: acuitur in fine.

Grabatū. gra grece latine dicit caput: vnde h̄ grabatū: clinati capitū suscepit. et vide cōponi a gra et batu: q̄ est gradus. s. ad qd gradimur ut ibi caput reclinemus: nūs est lecti: et pdu. penul. Inuenis etiam hoc grabatum pro gremio: et corri. penult. viii. vsus: Pro gremio grabatū pro lecto pone grabatum.

Graculus li a garrio ris: nō sicut quidā dicit qz gregam volent cū fit manifestū eos ex voce garrulitatis nūcipi. est enim loquacissimū genus animalis: et vocibus unportunū. et cor. cu.

Gradale lis dī a grad: qz gradatim canit post mōsū. Hug. Quidā tñ dicit graduale lis.

Gradari? rī. i. palefredus: et dī a grad: et describit sic: bādari? est equus mollis incessus: sine succussatura innū et incedēs. Et gradari? rīa riū qd fit gradatum.

Gradatio est qdā color rhetorius: de quo dixi in qntu in ca. de colo. rhet.

Grador der gressus sū gdi. i. vado. et cōponit cū ppomb: dī aggredior deris: antegradior deris: cōgredior deris: egredior deris: igredior p̄gredior: qd et p̄gradior inveni. p̄tergredior regredior trāsgredior. Gradior cū oībus suis cōpositē deponē. et mutat a simplicis in e: p̄ter antegredior et p̄gradior. et oīa faciunt supinū in gressum sic rīplex. Itē gradior et ei? cōposita cor. hāc syl. gra vel gr.

Gradius. a gradus dī h̄ gradius iii. i. mars: qz gradam incedis ad bellū. vel gradius a gradin qd ē vibratio hyste. vel gradius dicit qfī cratio diuus. i. deus potens.

Grado das daui dare. i. gradib ornare: vel p̄ gradouer et dī a gradus. Et cōponit cū de et dī degrado das. i. gradus destruere: v̄l a gradu remouere: deponere a gradu dignitatj. Itē cū re et dī regradio das. i. degradare: v̄l degradatū in gradū restituere. Itē cū retro et dicit retrogradior das dare. i. retro ire vel gradī retro. Grado das cū oībus suis cōpositis est actiū: p̄ter regradior das qd ē vepa et absolutū. et oīa cor. gra.

Gradus. a gradior deris dicit h̄ gradus dus dui. s. idē qd ascēdit ad altare vel ad pulpitū vel ad aliū locū. Gradus etiā est status: et p̄prie dignitatis. et gradus est iter ordinatū. viii. gradatim. i. p̄ gradus. et cor. gra. Unī qdā: Mutat nupta gen: s̄ generata gradū. Quō gradus sūt daui tistas cōputent: dixi in sanguinitas.

Gramma me grece latine dī linea: viii. greci dicit h̄ grāmaton. i. līfa: et h̄ grāma matis p̄ eodē. et dī a linea qz linea tim fuit līre. i. quibsdā lineis et p̄tractiōib. Grāmaton vertit in latinū et dī h̄ grāmatū tī. i. līfa. Unī Theodosius H̄recoz prim vestigat grāmata cadū. et hinc grāmatū sumit initū legēdi: vel q̄ paginas legere potest.

Grāmatica. a grāmaton vel a grāma qd ē līfa dī h̄ grāmatica ce qfī līalis scia: nō a p̄ma parte sui: qz p̄mo tractat de līris: s̄ p̄ effectū: qz efficit līratū. viii. et sic describit: Grāmatica est scia recte scribēdi: recte p̄nūciandi: recte p̄strādi grāra. Docet enim hec ars recte scribere: sine quo nō est bi-

bore pfectiōne isti⁹ artis. Nec tñ ob h̄ iniūgo scribēdi os
scī artifici h̄i⁹ artis: sed potius scribēda sciētia. Opor
tēti et scias cognoscere figurās: et q̄liter debeant fieri:
et q̄m sit vel q̄ nō sit p̄ponēda vel supponēda: et oīo si
figuras eleganter et artificiose coaptare. et h̄ quidē necessas
nū est s; nō sufficiēs: sic nec alia duo q̄ restant q̄ ad h̄iūis
artis quoc⁹ pfectiōne exigunt. s. recte scire p̄nūciare: et re
cte ostendere: ex quib⁹ oīb⁹ q̄si integraliter h̄ ars d̄sistit. q̄
aut dicis grāmatica q̄si grāmaticoꝝ theca. i. l̄farū reposū
iūi: etymo. est. Et hinc grāmatic⁹ ca cū. i. ptinēs ad grā
maticā: vel grāmatica instruct⁹. Et comparaf̄ grāmatic⁹
nō c̄issim⁹: vnde grāmaticē ciūs c̄issime aduer. et grāma
ticas. i. grāmaticē loq. Vel f̄m quosdā grāmatica est
sci recte scribēdi: recte loquēdi: origo et fūdamentū oīuz
liberaliū artiū. L̄sistit aut h̄ ars p̄ncipalit̄ in consideratiōe
qm̄o rerū. s. l̄fe et syllabe dictiōis et oīonis pfecte. et scri
būt̄ predicta oīa p̄ duom.

Gramen minis neu. ge. a germino nas dicis. et p̄t̄ gramen
dic q̄liber herba q̄ germinet: sic robur oīs ligni cutis et
h̄es q̄ sit firmissima. Sp̄aliter tñ est q̄dā herba q̄ nascit̄
et humano sanguine: et etiā quedā alia herba q̄ etiā mor
marecēti herba renascit̄: et vulgo ita vocat̄. et dicis sic q̄
multi germinādo multiplicet̄. vel dicis a situ. s. ab agro:
q̄ plurimop̄ agrop̄ sit. vñ et ipsam greci agreste nuncupa
terunt. Qñq̄ etiā inuenit pro radice talis herbe. Item a
gramē dicit gramine⁹ nea neu q̄d totū est ex gramine: vñ
q̄ad grame pertinet. et graminosus sa sum q̄d gramine
abudat et loc⁹. Et cōparaf̄. Itē a grame d̄r graminō nas
nū nare q̄si gramina colligere: vel gramine implere. Et
componit̄: vt cōgraminō nas: et degraminō nas. i. grami
na nū nare. Itē ingraminō nas. i. gramine implere. et sūt
neu. oīa. Et a graminō nas dicis gramineo nes nui. i. esse
vel fieri graminosum. et hinc gramineco inchoati. et cor.
predicta omnia mi.

Gramino nas in gramen exponif̄.

Grandeo. a grādis d̄r grādeo des dui. i. eē vel fieri grādē.
vnde grādesco scis inchoa.

Grandeus ua uū penul. pdu. i. grādis eni. s. senex. et cōpo
nis a grāde et euū. Un̄ Innocēti⁹. lxxvij. distin. Quicūq̄
in etio grandeus et c̄.

Grādiloqu⁹ qua quū. i. grādia loquēs: a grādis et loquor
cōponit̄: et cor. penul. siue lo.

Grādino nas penul. cor. in grādo est.

Grādis. i. magn⁹. s; grādis ad corp⁹: magn⁹ ad animū re
lef. et declinas h̄ et h̄ grādis et h̄ de. et facit actūs plura
logādes vel grādis. Et cōparaf̄ grādis dior⁹ dissim⁹. vñ
granditer dius dissime aduer. et hec grāditudo dinis: et h̄
gādrit̄is. Grādis cōponit̄ vt p̄grādis: tāgrādis q̄s grā
dis. valde grādis. grādeu⁹ ua uū grādiloqu⁹ qua quū.
fādison⁹ na nū. i. grādia sonās. Et cōponit̄ a grādis et
sonās. et cor. so grādisonus.

Grādisonus na nū ia grādis vide.

Grāditudo dinis in grādis est.

Grāduscultus la lū penul. cor. i. aliq̄ntulū grādis. et forma
trab h̄ cōparatiuo grādius addita culus la lū: sicut ma
jculus et similia.

Grādo. a grādis dicit̄ grādo dinis q̄si gratis data. vñ grā
do deriuaf̄ a granū ni propter filūtudinē. Et inde grandis
nes nea neu: et grādinosus sa sum: et grādino nas. i. grā
dinē emittere: vel grādine p̄cutere: deuastare. et cor. di. vñ
in auroza d̄r: Lamis luxuriā grādinat ira dei. Et scias q̄
grādo frequēti⁹ fit in tpe calido q̄s in tpe frigido: q̄i tps
calidū simile est loco calido: et tps frigidū simile est loco
frigido in causando materiā nubis calidissime. cui⁹ q̄dē
sic q̄ calor frigori h̄iūs est. et iō sic frigus spissat nubē
ita calidū distractit̄ et segregat eā et prebet eā vndiq̄ aptā
frigori ad ingrediēdū. sicut et corpora rare substātie et po
role facilē multo frigore ledūt̄ q̄s corpora spissa et crassā
q̄pancos et strictos habēt̄ poros. vñ corpora mulierū mi
mis ledunt̄ frigore q̄s virop̄: et phlegmaticoꝝ min⁹ q̄s co

lericoꝝ vel sanguineoꝝ. ex caliditate ergo nubis ap̄t̄ nu
bes: et recipit̄ frigus ad interiora nubis. In hora aut̄ cali
ditatis calor est vndiq̄ expressus in aere: et iō totū frigus
ab aere expellit̄ ad vñ locum: et vebemēter multiplicat̄:
qđ multiplicatū totū in nubem ingredit̄: et cōgelat aquā
ei⁹ in grādine. s; in tpe frigidis frigus dispersum est in
aere toto: et iō nūs q̄s multiplicat̄. vñ loc⁹ propri⁹ nubibus
nō h̄ tūc frig⁹ nisi cōi aeri: nisi ḥtingat forte p̄ h̄ accīs. s.
q̄ calidis vaporib⁹ replētib⁹ vndiq̄ aerē frigus ad locū
nubī expelleref̄. tūc enī p̄t̄ generari in hyeme grando.
Sed p̄t̄ eē dubiū q̄re nō generat̄ tūc grādo frequēti⁹ in
estate: cū h̄ tps fit calidissimū: et q̄re nō frequēti⁹ generat̄
in autūno: cū autūn⁹ f̄m solis motū eqlis sit propinq̄tati
solis sic est tps vernū. cui⁹ cā est q̄ in estate calor solis tūc
fortis existens plus f̄m naturā d̄sumit de humore q̄s ele
uet: et iō tūc exiccat terrā et aerē: et inducit maturitatē fru
ctib⁹: et iō p̄scindit̄ f̄m plurimū materia grādiniis et alias
rū rerū humidarū impressiōnū. In autūno aut̄ precedēs
estas exieccauit locū aeris et terrā ita q̄ tēperauit frig⁹ au
tūni sic q̄ nō potest inducere paulatim humorē humidū
ad mitigādū siccū qđ estas induxit. s; in vere calor veris
iuenit in superficie terre natās humidū qđ frigus hyemis
induxit: tū ex pluviis: tū ex duerisōe aeris in aquā: tū etiā
expmēdo ex terra: et iō tūc agit in humidū: et facit multas
materiā vaporē humidop̄. Itē nota q̄ grādo cadēs nō so
lum destruit fruct⁹ quos iuenit: s; etiā impedit fertilitatē
terre in seq̄nti anno: et ea q̄ p̄cutit reddit intilia intantū
etiam iūmēta nō delectabiliter accipiūt ea in cibū: qđ
nō facit gutta magna. et h̄ iō q̄ frigus multū est in grādi
ne. Frigus aut̄ est q̄litas mortificativa: et h̄ virt⁹ manet i
aq̄: q̄ lic̄facta in grādine humefacit terrā et impedit ferti
litatē ei⁹: et infusa fructib⁹ extinguit in eis calidū nāle: di
gerēs humidū nutrimentale fructū: et iō crudū remanēs
generat iūmētis abominationē. et illa virt⁹ bene durat p̄
totū annū: ergo et c̄. Hūtta aut̄ magna cū sit calida totū fa
cit oppositū q̄i sola venit: ita q̄ grādo eā non sequit̄. est
enī ipsa bone cōmixtiōis cū aereo et subtili terrestri: et ha
bet multū in se de calore vaporis ex quo fit: et iō optime
infundit terrā: et si ledit aliquos fruct⁹ teneros h̄ nō facit
nisi ex vi percussionis.

Graneo. a grano nas d̄r graneo nes nui. i. habere vel emit
tere grana. vnde granesco scis inchoa.

Grano nas in granū exponif̄.

Granū. a grānis d̄r h̄ granū ni: q̄ crescedo grāde efficis. et e
gnāle cuiuslibet leguminis: p̄ excellentiā tñ frumentū d̄r
granū. vñ h̄ granulū li: et h̄ granellū li dimi. et h̄ granariū
ri loc⁹ vbi granū reponit. Itē a granū d̄r grano nas aui
nare. i. granis implere. Et cōponit̄ cū prepositionib⁹ con
ve e in: et d̄r cōgrano nas: degrano nas. i. grana excutē vñ
auferre. egrano nas idē qđ degrano. ingrano nas. i. int⁹
granare: vel grana in horrea imittere et reponē. Grano et
ei⁹ cōposita sunt actiua: et pdu. hāc syl. gra.

Graphia. a grāmav̄l grāmason apud grecos d̄r graphos. i.
scriptor. vñ graphia. i. scriptura. et grapho as. i. scribo bis
psi. Et cōponit̄ apud grecos: vt catagrapho as. i. transcri
bo psi. et sunt diuise p̄pōnes cate et cata: et ita ē alia cōpo
sitio in p̄terito: alia in p̄nti: aliter enī iūctura cōpositiōis
nō maneret īmobilis: qđ Pris. afferit apte. Et a grapho
h̄ graph⁹. i. scriptor. et acuit̄ penul. graphia.

Graphius. a graphia dicit̄ h̄ graphi⁹ p̄bi: et h̄ graphiū phi
stilis cū quo scribis in cera.

Graphius p̄bi in graphia vide.

Grasso. saris satis sum a gradior deris. et est grassari inua
dere: perpetrare: latrocinari: predari: impugnare. prop̄ e
grassari est crudeliter gradī. et dicit̄ sic ab impetu gradē
di: vt dicaf̄ grassari q̄si cū impetu gradī ad crudelit̄ agen
dū. vñ grassator qui crudelit̄ agit: latro: predator: seu ens
crudelit̄: et homicida. Et ponit̄ grassari qñq̄ pro niti vel
conari. vide ergo ne ponas grassari pro crassiari: et ecōher
so. In ij. Regū ca. vlti. dicit̄: Ut cesseret indignatio q̄ grasi

saf in populo. i. q̄ denuastat vel crudeliter gradif.
 Grates gratiū se. ge. i. grē. s̄z grates deo agunt: grā vō hoib?
 Sed h̄ sepe corripit apud autores. grē enī sepe referunt
 deo: grates hoib?. t̄ dicis grates a grā.
 Gratia tie dicit a gratis. t̄ est grā donū vel donatio: amor:
 t̄ dicis grā q̄si gratis data. vnde h̄ gratiola le dimi. parua
 grā. t̄ gratiosus sa sum. i. grā plen?. Et cōparat̄ gratiosus
 si? sim?. t̄ inde gratiōse sius siue adiuer. t̄ h̄ gratiositas
 tatis. Et cōponit̄: vt ingratiōsus sa sum. i. nō gratiosus. t̄
 sit̄ cōparat̄. Et dī p̄prie gratiosus q̄ plus vnicuiq; q̄ me
 reat̄ tribuit. Quare viii nō den̄ oēs grē habes in virtus.
 Hic nota q̄ est grā gratis data: vt bñ legere cātare: pdica-
 re: t̄ filia. t̄ hm̄i grē nō dān̄ oēs viii: uno vt dicit Apls
 Diuisiones grātū sunt: alij das sermo sapiētie: alij sermo
 scie: alij genera linguarū r̄c. Et est grā gratū faciēs. Et cir-
 ca hāc pōt̄ q̄ri an def̄ fin̄ capacitatē viriū nāliū: Ad h̄ di-
 eo q̄ mēsura fin̄ quā das grā gratū faciēs vel charitas ē
 capacitas ip̄si? aie q̄ est ex nā fil̄ t̄ dispōne: q̄ est p̄ conatū
 operū. t̄ q̄ fin̄ eūdē conatū operū magis disponit̄ nā me-
 lior: iō q̄bz meliora nālia: dū sit par conat̄ magis recipit
 de pfectiōib? infusis. t̄ q̄bz peiora nālia q̄nq; magis reci-
 pit si assit maior conat̄. Itē scias q̄ est grā operās t̄ coo-
 perās: siue pueniēs t̄ subsequēs. Grā vō cooperās adiu-
 uat ne frustra velit vtrāq; gratiā vt dicit Aug. s. pueniētē
 t̄ subsequētē. i. opantē t̄ coopantē. Apls cōmēdans dixit
 "Nō est volētis nec currētis s̄z miserētis dei. nō enī iō de?
 miseref̄ alicui? q̄r voluit t̄ cucurrit: sed iō voluit t̄ cucur-
 rit q̄r miser? est ei de?. parat̄ enī volūtas hois a deo: t̄ a
 dño gressus hois dirigunt: Jōbz cōgrue ait Apls: Nō ē
 volētis nec currētis: s̄z dei miserētis: nō q̄r h̄ sine volūt̄: t̄
 nāra agat: s̄z q̄r nāra volūtas nul boni agit nisi diuinit̄ adiu-
 uet. Unī Apls alibi dicit: Ilō ego s̄z grā dei meū: non iō
 dicit q̄r nil boni agebat: s̄z q̄r nil boni ageret si illa nō ad-
 iuaret. Et videſ̄ quibusdā nō irrōnabilit̄ q̄r vna t̄ eadē
 sit̄ gratia t̄ donū: eadē virt? q̄ opat̄ t̄ coopat̄: s̄z ppter ei?
 diuersos effect̄ dī operās t̄ cooperās. operans enī dicit̄
 inqntū p̄preat̄ t̄ liberat̄ volūtē hois vt bonū velit. coo-
 perās inqntū eandē adiuuat ne frustra velit. s. vt opus fa-
 ciat bonū. ipsa enī gratia nō est ociosa: s̄z mēref̄ augeri vt
 aucta mereat̄ t̄ pfici. Et scias q̄r gratia sanat formalit̄ vt
 dicā in sacramentū. Itē volo te scire q̄r gratiarū actio est
 inuitatio ad plus dandū. Utrum bō sine gratia possit nō
 peccare dicā in peccato cas.

Gratificor caris catus sum ex grat? ta tā t̄ facio cōponit̄: t̄
 est gratificari gaudē: v̄l gratis agere: v̄l gratū facē: vel eq̄
 parare. vii gratific? ca cū. i. gratis vel gratū faciēs. p̄prie
 aut̄ dicit̄ gratific? q̄ facit bonū gratis. gratiosus qui plus
 vnicuiq; q̄s mereat̄ tribuit. grat? tantumō aio: gratific? t̄
 aio t̄ corpore dicis. penul. gratificor corripit. s. fi.

Gratis adiuer. q̄litatis. s. ponte: sine causa: sine spe remunera-
 tionis: sine precio.

Grator taris in gratulorū vide.

Gratuite t̄ gratuito in gratuit? vide.

Gratuitus. a gratus dicit̄ gratuit? ta tū. i. gratis datius t̄ ha-
 bitus. vnde gratinte adiuerbiū. i. gratis: sponte: t̄ fine cau-
 sa: pro quo inueniē q̄nq; gratuito ablatiuus vel datiuus
 positus adiuerbialiter.

Gratulorū. a gratat? ta tū dicit̄ gratulorū latus sum: t̄ grator
 taris in eodē sensu. i. gaudere vel grās agere. vii h̄ gratius
 lamē minis: t̄ gratulabūd? da dū. i. let? vel letabūd?. t̄ gra-
 tulater. i. letater. t̄ cor. pdicta tū.

Gratus. a gratia dicit̄ grat? ta tū: t̄ siḡt tria. nā grat?. i. grāz
 seruans: gratiosus: acceptabilis: placit?. t̄ grat?. i. memor
 bñficij. t̄ grat?. i. remunerat?. Et cōpat̄ grat? tioz tissim?:
 vii gratiū tūs tissime adiuer. t̄ h̄ gratitudo dinis. Et cōpo-
 nit̄: vt ingrati? i. nō grat?. t̄ dicis grat? q̄si gratie dat?: t̄ ē
 etymo. t̄ pdi. primā. Unī Horati?: Grata supueniet que
 nō sperabis hora.

Grauascellus li mas. ge. aliqntulū grauis: t̄ dicis a grauis.
 Graueo ues in grauis vide.

Grāuidū da dū in grauis est.
 Grauis. a grādis deriuat h̄ t̄ h̄ grauis t̄ h̄ ue: q̄r q̄ grandū
 sunt grauia solēt eē. t̄ ē graue de nā: s̄z grauidū de accidē
 ti. i. secunditate: vt arbor grauida pomis: mulier grauida
 fetu. Itē graues dicim? autēticos venerabiles: vii t̄ cō-
 ptibiles leues dicim?. t̄ dicis grauis p̄ 2 filio t̄ 2 stat: q̄
 nō leni motu dissilit: t̄ fixa 2 statie grauitate dissilit. Et cō-
 pat̄ grauis uior uissim?: vii grauiit: p̄oderose: vehementer:
 moleste: graui? siue adiuer. t̄ h̄ grauitudo. t̄ h̄ grauias.
 Grauitas ex p̄oderē animi t̄ sentētia 2 stat: s̄z grauedo vñ
 grauitudo corporis ē. Itē q̄nta hois etas dicis grauitas q̄ē
 declinatio a iuuētute in senectutē: necdū senect?: s̄z iā nō
 iuuēt?. Itē a grauis dicit̄ grauo uas: vii graueo. i. ē t̄
 fieri graue. t̄ hinc grauesco scis inchoa. Grauo cōponit̄:
 vt aggraui uas: 2 grauo uas: degraui uas. i. valde grau-
 re vel deorsū vel exonerare: alleuiare. ingraui uas. ingra-
 uaf alijs p̄odere alieno: s̄z grauaf suo. p̄graui uas. i. p̄
 alijs grauare. Grauo t̄ ei? cōposita actiua sunt: t̄ cor. ban-
 syl. grā. Unī Prosp: Nulla aia ē q̄nō mortali a carne gra-
 uuef. Itē a grauis grauid? da dū. grauida ē q̄ ē p̄xipan-
 tui: q̄riā grauef: pregnās vō q̄ cōcepit. Grauid? cōpat̄.
 vii h̄ grauiditas tatis. t̄ grauido das v̄bū actiui. t̄ cor. p̄
 mul. Grauis multa signat: vt p̄z in his v̄bū? Pōd?: p̄bō:
 vir: lectio: semina pregnās: Quodq; molestat dicit̄ elē
 graue. Et cōponit̄ ḡis: v̄l q̄s grauis. i. valde grauis. t̄ gra-
 uison? na nū: t̄ grauidic?: t̄ gratilo quis q̄ quiū. i. grau-
 sonās: dicēs: loquēs. i. p̄oderosa: molesta: vehementia.

Gregarius in gregō gas est.
 Grego gas. i. vnare: s̄z nō ē in v̄su. t̄ cōponit̄ cū ad t̄ mutu-
 d in ḡ dicis aggrego gas. Itē cū ab t̄ dicis abgrego as.
 dissociare. Itē cū cō t̄ dicis cōgrego gas. Itē cū dis t̄
 disagregō gas. i. dispgē. Itē cū se t̄ dicis segrego gas. i. lo-
 parac. t̄ ab oib? istis v̄balia. t̄ aggregatim. i. adiunctim:
 cōiter: abgregatim: disagregatim: cōgregatim: segregatim. br̄
 go t̄ ei? cōposita sunt actiua: t̄ cor. gre.

Gremiū mij. i. sinuus. vii h̄ gremiolū li dimi. t̄ gremiosus sa-
 sum. i. gremiat? ta tū: q̄d h̄ gremiū. Itē a gremiū gremio
 as aui. t̄ ē gremiare gremiū accipe v̄l locare. Et cōponit̄:
 vt aggremio as. i. in gremio accipe. congreminio as: degre-
 mio as: gremiū destruere: v̄l a gremio p̄jcc. ingremio as:
 i. in gremio accipe: vel in gremiū mittere. subgremio as:
 strūm gremiū facēdō pānos eleuare t̄ succiū. t̄ cam-
 uiū gremio cū oib? suis cōpositis.

Gressus. a gradior der̄ dicit̄ h̄ gressus sus sui. i. passus: pes
 vel vestigium pedis: t̄ gressus sa sum p̄cipiū.

Gressutus. a gressus dicit̄ gressutus ta tū penul. pdi. q̄ nu-
 gnos h̄z pedes: vel magnos facit gressus.

Grex. a gregō gas dicit̄ h̄ grex gregis. t̄ differt ab armēt̄:
 q̄r armētūm maior? est: vt equoꝝ: boum: grex minoꝝ:
 caparum ouiuū.

Grillus li nomē h̄z a sono vocis. h̄ retro ambulat: terrāte-
 brat: stridet vocib? venaf enī formicā. vnde h̄ grillemū
 locus vbi abundant grilli.

Gripes phis mas. ge. v̄l gripbēn p̄hes aial q̄drupes: t̄ pav-
 natū aial. sunt enī gripes alites fere. t̄ sunt in oib? leoni-
 bus fileſ p̄ter alas t̄ facies quib? aqlis quejūt: t̄ multi
 equos infestat t̄ eis inimicant adeo q̄ equitē armati
 equo in sublimē rapiat vt diē Hug. vel dic fin Remigii
 q̄ gripes sunt aialia terribilia t̄ fortia: q̄ corp? h̄n leoni-
 niū: pedes aut̄ t̄ alas t̄ rostrū vt aquila: iōq; p̄ terrā cum
 vt leōtēs: p̄ aera volant vt auces. Vide in armaspi.

Gripes pi. i. supbus: ceruicōsus. vii canes supbos t̄ ignobi-

De littera

H ante G

les gripes vocam⁹: qz p̄e ceteris superbi sunt.

Grossio in grossius est.

Grossulus in grossius vide.

Grossus. a grauis dicit⁹ grossius sa sum. Et cōparat. vnde h grossitas: ⁊ h grossitudo dinis: ⁊ h grossicies ei: ⁊ h grossissim⁹. ⁊ sunt grossi fucus imature inhabiles ad comedend⁹: ⁊ proprie p̄matiue q̄ ad pulsum vēti facile cadūt. Utī Apoc. vi. Siē fucus mittit grossos suos: cū a vēto magno mouet. Itē a grossius grossulus la lū dimi. ⁊ grosso sas. i. facere grossum. Et cōponit: vt cōgrossos sas: degrossos sas. i. subtiliare: ingrossos sas. Et est actiuū cū oib⁹ suis cōpositis. Itē a grosso sas grossio ses: eē vel fieri grossuz. ⁊ hūc grossesco scis inchoa.

Grucala le dimi. parua grus penul. cor.

Grinus nū qd̄ p̄tinet ad gruem: ⁊ dicis a grus.

Grumo as aui are. i. dirigere v̄l eq̄tare v̄l tumere. vñ grum⁹ mli. cumulus: acerius cōgeries. ⁊ hinc h grumulus li in codē sensu. vñ grum⁹ v̄l grumulus d̄r ager a tumore. ⁊ h gruma me. i. crusta q̄ sit in laterib⁹ dolii pp̄ter vinū. vnde grumosus sa sum. Et cōparat. vñ h grumofitas tatis.

Grumulus in grumo est.

Grunda de fe. ge. inferior pars tecti cāpane a q̄ stillat aq. vñ bec grūdula le dimi. ⁊ grundo das. i. grundū facere: vel a grunda guttas aq̄ fundere: vel a grunda cadere guttatum. tūndē h grundatoriū rī idez qd̄ grundat: vel qd̄ stillat a grunda. Et p̄ cōpositionē h suggrunda de: qd̄ ē int̄ tectuz t̄parietē: vel ipsa grunda.

Grunonis nitui nire nitui p̄prie suis ē. vñ h grunit⁹ tūs tui ipsa vox suis. e. p̄du. penult. grunir⁹: ⁊ etiā grti. Utī qdā: Dūnit equ⁹: grunit porc⁹: pipiat quoq̄ nūsus. Et scias q̄ Sidoni⁹ in li. de naturis rerū ponit p̄pria v̄ba aīaliū fm̄ vocē q̄ h in p̄tēponem⁹: baiulare latrare ē: ⁊ p̄prie canū: leonū est rugire: tigridū recanare: pardoz felire: pāthera- nūcūlare. v̄sor⁹ v̄care v̄l settire: ap̄rū frēdere: lincū linca- telupoz v̄lularare: serpentum fibillare: onagroz mugilare: cēnroz rugire: boum mugire: equoz binuire: asinor⁹ rūdē poroz grumire: verris cruciare: arietū lorectare: ouū bas- lare bircorū mīclire: hedoz bebare: vulpiū gannire: cattu- louī glatiolare: lepoz ⁊ pueroz vagire: mustelarū orinola- renurū pipicare: lorisī deisticare: elephantū barrire: ra- nūrū coakare: coruor⁹ crocitare: aquilarū clāgere: accipit̄ tripiolare: vulturū pulpäre: miluoz lipire: olorū drenas- regnū gruere: ciconiarū crocolare: anserū scilungere: ana- niestrificare: paionū paupulare: gallorū cucurrire: crā- binor⁹ fringulare: noctuarū cucubire: cuculorū cuculare: ancilarū zinziare: turdoz trutilare vel surcitare: sturnorū palicaret hīdūnū fritinire vel mimirire. Dicunt tñ qdā Mimirire est omniū minutissimaruī auicularū. gallina- nūcīt̄ crispare: passerū cinciare: ap̄iū bombicare vel bom- bilare: cicadarū frinicare.

Gruis in grutū: huenire: cōcordare: s̄z nō ē i v̄su: ⁊ ē tractū a grub⁹: vñ a grus d̄r qz maxie in volatu cōcordia seruat: vñ dicunt̄ dedicati cōordie. vel iō tractū ē a gruib⁹ qz de- abis gruū solēt fieri fistule q̄ maximā reddit̄ hueniētia: glonatiā: ⁊ cōordia. vñ ponit gruere p̄ huenire. Et cōpo- nis cū cō d̄r cōgruo is. i. huenire ⁊ cōcordare. Itē cū dis- coicis cōgruo is discōuenire ⁊ discordare. Itē cū i ⁊ d̄r in- gruo is. i. maturare: mīnere: impēdere: instare. ⁊ p̄prie d̄r de malo: Malū ingrūit: q̄sī h̄ gruū. ⁊ bonū ē qd̄ ipē- det. i. cū cōgruitate venit. Hruoneu. est cū oib⁹ suis cōposi- tis: ⁊ faciūt p̄teritū in grui: ⁊ supinū in grutū.

Gruis tertie declinatiōis: ge. cōis: a sono vocis d̄r. Et scias q̄ grues maximā seruat in volatu concordia: vñ di- cant̄ dedicate concordie. Utī Ambro. in hexame. Hrues inūsi ⁊ voluntario v̄su in nocte solicita exercēt custodiā: dispositos vigiles seruat: ⁊ ceteri cōsortib⁹ gnis q̄scētib⁹ alie circueunt ⁊ explorat: neq̄ ex parte insidie tētent: atq̄ differit in p̄ gro suo vigore tutelā postubi vigiliarū fue- nūcīt̄ impletū: p̄functa munere in somnu se p̄missio clau- goz cōponit: vt excitet dormientē cui vicē munere tra-

dittura est: at illa v̄lēs suscipit sorte: nec v̄su nō in vita e pigrior somno renūciant: s̄z impigre suis excutis e stratis vicē exequit⁹: ⁊ quā accepit gratiā pari custodia atq̄ of- ficio rep̄tit: iō nulla discretio: qz deuotio nālis: iō tuta custodia qz volūtas libera. hūc etiā volantes ordinē ser- uant ⁊ hac moderatiōe omnē labore alleuant: vt p̄ v̄ ices fugans duci⁹ sui munere. p̄cedit enī vna ⁊ p̄currit ceteris deinde querit⁹: ⁊ sequēti sorte dūcēdi agminis cedit. qd̄ h̄ pulchri⁹: ⁊ ad labore oib⁹ ⁊ honorē cōmuniē: nec paucis arrogari potētiā: s̄z qdā in oēs volūtaria sorte trāscris- bi antiq̄ hui⁹ reipublice mun⁹ ⁊ instar libere citatis ē. sic a p̄ncipio acceptā a nā exēplo atiū policiā boles exerce- re ceperat: vt cōis eēt labor cōis dignitatis p̄ vices singu- li partire curva discerēt obseq̄a: impiaq̄ dividere: nemo eēt honoris erors: nullus imunis laboris. h̄ erat pulcerri- mus rerū status: nec in sole scēbat quisq̄ ppetua p̄tāte: nec diuitiū seruitio frāgebat: qz ⁊ sine iniuria erat ordine muneris: ⁊ t̄pis moderatiōe velata p̄motio: ⁊ tolerabilior videbat q̄ cōi cadebat sorte custodia. nemo audebat aliū seruitio p̄mēre: cui⁹ sibi successuri in honorē mutua foret subeunda fastigia. nemini labor grauis quē dignitas se- cutura releuaret. s̄z nec quē inuenies hominē q̄ spōte des- ponat impiū: ⁊ dūcat⁹ sui cedat insignia: fiatq̄ volēs i nu- mero postrem⁹ ex p̄mo: nos aut nō solū de p̄mo s̄z etiā de medio lepe tēdim⁹: ⁊ p̄mos discubit⁹ in cūuiuo vēdicas- mus: ⁊ si semel delatū fuerit volum⁹ ppetuū: ⁊ iō etiā ipsa laboris functio durius sustinet.

H ante G

Guadaria debita cōstitutio: vñ guadiare guadia cōstituere vel guadiā firmare. Et cōponit: vt deguadio as guadiā fra- gere. inguadio as valde guadiare.

Gubernio onis. i. gubernator: ⁊ d̄r a gubernio nas nare.

Gubernio nas aui cōponit a cohībeo ⁊ hibernia: ⁊ d̄r gubernare regere: custodire. ⁊ p̄prie p̄tinet ad nautas: vñ d̄r gubernare. i. cohībernare. i. cohībē hiberna. i. tēpestates maris. vñ h̄ gubernator oris. i. q̄sī cohībēt̄: qz cohībeat prudētia sua hiberna. i. tēpestates marinas. ⁊ h̄ gubernas culū li cū quo aliqd̄ gubernat̄: vel temo nauis. Act. xxvij. Juncturas gubernaculop̄.

Gula. a gala grece d̄r h̄ gula le. i. anterior ps colli. posterior d̄r ceruix. ⁊ d̄r gula a gala qz illa pars colli solet eē candida. vñ d̄r gula a guiture. ⁊ inde gulosis sa sum. i. leccator. Et cōparat s̄z fissim⁹. vñ gulose suis simē aduer. ⁊ h̄ gu- lositas tatis. ⁊ cor. gu. Utī in aurora d̄r: Lepas post manu na turba gulosa petit.

Gulolas laui lare d̄r a gula: s̄z nō est in v̄su. Et cōponit: vt degulolas. i. deuorare: v̄l gula a mātello vel alia re auferre: v̄l valde gula aptare. Q̄z aut d̄r gulare q̄sī gule dedere ⁊ degulatoz q̄sī gule dedit⁹: etymol. est. Itē ingulolas. i. in gula mittere vel deuorare. vel ingulare est mātellū vel aliud gule aptare. Itē trāsgulolas v̄ltra gula deorsū imit- tere. i. trāsglutire. itē cōponit cū stringo ⁊ d̄r strāgulolas as stringē gula: ⁊ interficere. Hulolas est actiuū cū oib⁹ suis cōpositis: ⁊ cor. hāc syl. gu: s̄cē ⁊ gula. Utī qdā: Indulgere gule noli: q̄ vētris amica ē. Itē a gula gulo lonis: ⁊ h̄ gu- golos⁹ ni ambo pro leccatore.

Gulonus ni vel gulo omis in gulo las est.

Gulues. a guttur d̄r h̄ gulus li gen⁹ nauigij pene rotūdū ad modum gutturis.

Gummi. a gutta d̄r h̄ gumi indecli. lachryma arbor⁹ q̄ ē q̄sī gutta: ⁊ p̄mo gutta exīt a ligno ⁊ inde durescit ⁊ fit gumi. Et hinc gūmosus sa sum.

Guna v̄l guina vas vitreū v̄l cucurbita: qd̄ vētosa d̄r: ⁊ vide- tur dici a gula q̄sī gulosa in sāguine accipiēdo. v̄l a cucur- bita pp̄ter filitudinē: v̄l qz de ea fit fm̄ Dng. Pap. v̄o dīc. Guia vas vitreū q̄ a latiniis a filitudine cucurbitē vētosa vocat: q̄ aiata spū p̄ igniculū in superficiē trahit sanguinē.

Gurdus. a guttur d̄r gurdus da dū inceptus: stult⁹: inutilis: importun⁹: ⁊ p̄cipue in comeditorib⁹ recipieōdis.

Gurges gitis mas.ge. prie loc^o altus et pūdus in flumine
p tapinosim tñ ponit sepe p mari vel p loco pūdo i ma-
ri quā tapinosim solēt etiā autores eleuare p adiunctionē
epitheti isti^o. s.magn^o et alt^o: vñ vast^o vñ similiū. et dñ gur-
ges a guttur: qz est qñ guttur flumis. A gurges periuat
gurgito tas: vorare: splere: vñ denorare. et ē actiuū cū oib^o
suis cōpositis. et cor. penl. sic et gurges in obliq^os. vñ Oui.
de arte: Quo minime credis gurgite piscis erit.

Gurgito tas in gurges est.

Gurgulio onis.a guttur dñ h^o gurgulio nis qdā pars in ore
cui primū est rumē:cui meat^o ad os et nares pēdit^o hñs
viā q vox ad linguā transmittit^o vt vba possint collidere.
Itē gurgulio inuenit pro quodā verme q comedit legu-
mina. sed in hac significatiōe debet poti^o scribi. pc.vñ in
cdixi de curculio.

Gurgustiū.a guttur vñ gurgulio qdō poti^o? curculio dñ dicit^o
gurgustiū sti^o cella modica vñ dom^o pauperū angusta: se-
creta et tenebrosa: vñ loc^o tabernarū tenebrosus vbi turpia
duinia fiūt: vel vbi pisces mittunt^o: vñ rethe pescatorii: qz
in aquis curculiones deprehēdere solent. Un in Job.xl.
'Nūquid implebis sagenas pelle eius: et gurgustiū pisciū
capite eius.

Gurgutinus na nū ad gurgitē pertinēs: et dicit^o a gurges gi-
tis: et pdu.ti.

Gustito tas penul.cor. vñ frequē.i.frequēter gustare.

Gusto tas in gustus vide.

Gustus.a guttur dicit^o h^o gustus stus stui vñ de qnq^o sensi-
bus corpis. et inde gusto tas stauit stare.i.libare: qdō vul-
go dñ assastare. Et cōponit: vt agusto tas.i.valde vñ iu-
sta gustare. Itē degusto tas valde vel deorsum gustare:
vñ de aliquo gustare. Itē regusto tas prelibare: ante gu-
stare. Itē regusto tas iterū gustare. Gusto et eius compo-
sita sunt neutra.

Gutta te est aq^o stat et parū fluit. stilla vñ q cadit. hinc stilli-
cidiū stilla cadēs. stiria enī grecū est.i.gutta. et inde dimi.
dñ stilla. dñ aut stat aut pēdet de tectis vel arboribus qñ
glutinosa gutta est: vnde gutta qñ gluta. i. glutinosa a glu-
tine: dñ ceciderit stilla. Gutta etiā dicit^o qdā infirmitas. et
scribis p duo t fm Pris. Et a gutta dñ gutto tas.i.gutta-
tim cadere: vñ guttam fūdere: vel guttis pūdere. vnde h^o
guttamen minis. Hutto cōponit: vt cōgutto tas: degutto
tas: ingutto tas: pgutto tas: regutto tas: sugutto tas. i. sub-
tus vñ parū guttare. Hutto p guttam fūdere neu.est: als
cū suis cōpositis ē actiuū. Itē a gutta dñ guttosus sa sum
i. plen^o guttis. Vnde in grādo: et in vētus.

Gutto tas in gutta exponit.

Guttim.i.guttatim adiuer. a gutta dicit^o.

Guttula le dimi.parua gutta.

Guttulus li quidā minut^o piscis dicit^o a gutta.

Gurtur turis neu.ge. dñ a garrio ris: et dñ guttur qñ garrur:
qz inde garris^o pcedat. et pdu. pma cōpositōe. vñ i auroza
Qdō guttur trāfit^o nō cōperit ibi.

Gutturna.a guttur dñ h^o gutturna ne infirmitas gutturis: q
solet cū inflatiōe gutturi eueniare. vñ guttumosus sa sum
illā habēs infirmitatē.

Gutturnū nij quoddā vas aqtile in inferiori parte pforatū
qdō inferi^o deguttat aquā: et dicit^o a gutta.

Guttus ti mas.ge.gen^o vafis vnguentarij p breuitate a gutta
dict^o. vñ h^o guttu ti vnguentū in eodē repositū. Un Juue-
nalis: Nō opposito painidus tegit inguina gutto.

Abel interpreta

tur iustus vñ luct^o: quo noie pfigu-
rab^o occidend^o. idē et vanitas: qz
cito solut^o vel sublat^o et subtract^o.

Habena.ab habeo dñ h^o habena
ne.i.lou vel retinaculū freni: qz ea
babem^o.i.retinem^o equos. vñ ha-
benat^o ta tū habenā hñs vñ habena ornat^o. et habeno nas
i.habenā regere: vel habenā prepare et ornare. et pdu.be.

Habenula le dimi.parua habena.

Habeo bes bui bitū cōponit cū ad et dñ adhibeo. itē cōcō
dñ cobibeo bes abiecta n. aliquñ tñ retinet n et dñ cōhibeo
bes. itē cū de et dñ dehibeo bes. itē cū ex et dñ exhibeo es.
itē cū in et dñ inhibeo bes. i. vēto. itē cū p et dicit^o p̄hibeo
bes. itē cū p̄ et dicit^o p̄hibeo bes. itē cū p et dicit^o p̄hibeo
bes. itē cū re et dicit^o rehibeo bes. Habeo et ei^o cōponit
ta sunt actiuū p̄ter cohibeo vel conhibeo qdō est nen. Iē
oia faciunt preteritū in bui et supinū in bitū. et omnia co-
ripiunt ha vel hi.

Habilis. ab habeo bes dicit^o h^o et h^o habil^o et h^o le ad habēdū
comodus: aptus: et oportun^o: cōgruus. Et cōparaf. vñ hu-
biliter lius lissime aduer. et h^o habilitas tatis. Et cōponit:
vt inabilitis. i. nō habilis. vñ h^o inabilitas tis. et cor.bi.

Habito. ab habeo bes bui bitū bitū: ii in o fit habito tas. Et
cōponit cū cō et dicit^o cohabito tas. i. fil^o bitare. itē cū int
dicit^o inhabito tas. i. colere: iutus hitare. Habeo et ei^o
posita sunt oia neu. Iz enī habito sit frequē. tñ qz signifi-
cationē mutauit sui simplicis: mutauit et genus cū signifi-
cationē: quā tñ oino non mutauit: qz q habitat locū aliquē
frequēter illū h^o. vñ cū hō est in expeditiōe nō dicit^o bē
loca in quib^o manet ad tps: qz nō frequēter illa habeo.

Habitudo dinis in habitus est.

Habitus. ab habeo bes of habit^o tus tui. i. qlitas corporis p
applicationem adueniēs difficile mobilis. habit^o ille nū
aliud est qz habilitas ad actū. Itē habit^o ē vestimentē
iste monach^o gerit habitū monachalē. Itē habit^o. i. stu^o
vel voluntas: vel appetit^o: vel actus sine passio habēdi. qz
ab habeo habit^o ta tū p̄cipiū. Itē habit^o ta tū ponit p
pingui. et cōparaf tioz tissim^o. Et ab habit^o deriuat h^o hi-
bitido dinis. i. dispositio corporis: vel moles: vñ pingued^o
Vel habitudo dicit^o aptitudo vñ pprietas habēdi: vñ re-
nientia. vñ habitudinari^o ria riū qz aliq^o habitudine se h^o
ad aliqd: vel qdō p̄tinet ad habitudinē.

Hac tenius cū scribis p h^o sunt due ptes hac et ten^o: et duob^o
accētib^o debēt pferri. s^z qñ nō aspirat^o ē vna pare: et pal-
grauaf. Vnde in acten^o in alfa.

Haeriani: qdā heretici ab haerio dicti. bi offerte officiū et
sacrificiū pro defunctis spernit.

Halo. ab alo lis vñ alit^o vt dicit^o Pris. venit halo as. i. spir-
halitū mittere: vel redolere. vñ halit^o tus. i. odor. Et cōpo-
nit halo cū ex et dicit^o exhalo las. i. foras emittere: vel ex
vita recedere. et est neu. sic et suū simplex. Ab halo las oī-
tur halit^o tus. i. spiratio. et pdu. ha sicut halo las. vñ vñ
Halitus est flatus: alitus nutritus habet.

Hamatus ta tū in hamus vide.

Hamis mitis mas.ge.i.fustis aucupabilis. s. virgula qñ fū-
net rhete in quo capiunt fere: vel qñ leuat rhete in quo ca-
piunt aues. et dicit^o ab ham^o: et cor.mi.

Ham^o mi mas.ge.est ferrū recurvū cū quo capiunt pīces
et pdu.pīmā: s^z amo mas ea cor. vñ vñsus: Unā semp amo
cū nō soluo ab hamo: Ham^o etiā ē squamula lorice: et
tūc etiā pdu.pīmā. Dicit^o etiā ham^o assēr cū clavis qñ sub-
tegīs terra in vineis sub arborib^o defendēdis: vel i domo
circa scrinia et thesauros: vt si aliquñ fur ingredias ei p̄
dib^o infigas: et ita fur dephēdas. et tūc cor.pīmā. Et ab hu-
mus pīciū vel lorice dicit^o hamat^o ta tū. i. curvat^o ad mo-
dū ham: vel vñcīnis circūdat^o: vel squamis cōtext^o. Unā
Reg. i.c. xvij. Et lorica hamata.

Hara re qñ ponit pro stabulo porcoz aspirat^o: et cor.pīmā
paltari pdu.pīmā: et nō aspirat^o. Vnde in ara de littera i.

Hasta. ab astu p callido h^o hasta ste: qz astutū qrit dñm i ei
vtēda. vñ hastat^o ta tū. et aspirat^o hasta ad differētiā bui
verbi asta modi impatiui: vñ multū incrassescit ibi aspi-
ratio fm hug.

Hastifer ra rū. i. q fert hastā. et cōponit ab hasta et sero sem
et cor.penul.vbi qz.

Hastiger ra rū. i. hastā gerēs. et cōponit ab hasta et geroris
et cor.sti et ge penul.sylla.

Hastile. ab hasta dicit^o h^o hastile lis penult. pdu. et est dimi.

De littera

et ponit pro ligno lancee: et pro parte candelabri a stipite
directe procedente.

Hastiludiū dī quidā ludus militū cū hastis. s. qñ eq̄tes cur
nunt et frangūt hastas. et cōponit ab basta ste et ludo. inde
hastiludior aris deponē. i. talē ludū exercere. qđ vulgaris
ter dicit bohourder.

Haud pro nō est aduerbiū negandi: et scribit p d: et aspirat.
Itē fin Pap. haud secus: nō aliter: haud procul nō lōge.
Item inuenit aut coniunctio per t et sine aspiratione: sicut
dici in a littera.

Haurio ris si stum rire: attrahere: et pprie aquā de puto. et
ponit qñq̄ pro euacuare: qñq̄ pro extenuare et sumere
qñq̄ pro bibere: qñq̄ pro pcutere v̄ ferire. inde haustus
stutū p̄cipiū. et h̄ haustus stus. i. attractio euacuatio v̄l
bibitio. inde hanstum aduerbiū. Item inuenit etiā austus sine
aspiratiō: sed aliud significat: sic dixi in a līra in suo loco.
Haurio cōponit cū con et dicit cobaurio ris abiecta n. i.
sif haurio. dehaurio. i. valde haurire: euacuare. exhaurio
ris in eodē sensu. Haurio et eius cōposita actiua sunt: et fa
ciunt p̄teritū in hausi: et supinā in haustū. Et nota qđ cū
vocalis parū debeat aspirari: tñ in hac secūda psona hau
ns multū aspirat ad differentiā hui⁹ nois auris: et ḡra cō
sotij in oibus alijs psonis et modis illius verbi: et etiā cō
positis illi⁹ verbi multū aspirat vocalis. Et vt dicit Pris.
in. l. li. Haurio ris hausi haustū differentie causa assimi
lit̄: qñq̄ in aspiratione differat. Hic dicit Prisci. qđ au
deo des deo mutata in sum etiam facit supinū in ausum
ad differentiam istius haurio facit haustum interposita
t: quia deberet facere haustum: quia formatur a preterito
hausi si mutatata in sum.

Hauritorū. ab haurio ris dicit hic et h̄ hausbilis et h̄ le: vel
h̄ hec hauribilis et h̄ le: vel h̄ hausrorū: qđ etiā haurito
rū dicit. s. locus de quo vel vbi hauris: vel instrumentū
hauriendi. Item ab haurio hauritorius ria rū qđ p̄tinet
ad hauriendum.

Hausibilis in hausitorū vide.

Hauria. ab haurio ris dī h̄ hausta stre: qđ et h̄ haustū in
uenit. i. rota hauritoria: ab hauriendo aq̄: qđ etiā h̄ ḡr
gillus dicit: qđ in gyru verta.

Hausus in haurio ris exponit.

¶ ante E

Hebdomada. hepta grece: latine septē dicit. vnde h̄ hebdo
mas dicit: et hec hebdomada de q̄si heptomada. a numero
septē dierū quoꝝ repetitiō et mēses et anni et secula pagū
ur. Dan. xj. Hebdomas vna. et cor. do. vnde hebdomari
nariū qđ p̄tinet ad hebdomadā. et h̄ hebdomadari⁹ rū qđ
per hebdomadā curaz gerit pro socijs sup cibarijs vel in
tempore officiū facit. et facit vocatiū in ebdomadarie. vt
dicit Pap. hebdomada debet scribi per p: nā deriuat ab
hepta greco. i. septē latine. s. qđ apud latinos pante d̄ non
rep̄it: trāsit p̄ in b̄ fīm quosdā et dicit hebdomada. et h̄ ve
niest. Uide etiā in e littera.

Hebdomas dis penul. cor. tā in ntō q̄ in gtō: exponit in he
bdomada. et inuenit in Dan. ca. ix. dī enī ibi: Lōfirmabit
aū pactū multis hebdomas vna: et in dimidio hebdoma
dis deficit hostia et sacrificiū.

Heberfuit p̄ne pos Sem: interptas trāsit: et h̄ interptatio
et mystica: qđ ab ei⁹ stirpe trāsiret de⁹ nec p̄seneraret in
etrāslata ad ḡtes ḡra. ex ipso enī orti sunt hebrei et dis
ci. Ab heber deriuat hebre⁹ brea breū qđ interptas trā
sito vel trāsito propter dictā cām: qđ deus ab
illa gente trāsiret et recederet. vel h̄ noīe iudei vocati sunt
et quo mare rubrū trāsiterū. vñ hebrei dicti sunt qđā he
brei q̄si trāsitores: quo noīe admoniēt: vt de peiorib⁹ ad
meliora trāscant: et pristinos errores relinquant. et ab he
breis dicit hebraicus ca cū.

Heben⁹ in penul. pdii. fe. ge. arbor⁹ q̄ cesa diuēscit in lapidē:
an⁹ lignū nigrū est: et dicit hebenū. vnde hebenin⁹ na nū
de hebeno existens. et pdii. iii.

¶ ante

Hebeo bes bni b̄ere. i. stupere: tardare: pigrere: obtidi: obse
rari. vnde hebesco scis inchoa. pprie tñ hebescit q̄ natu
re v̄sti tepeſcit. Hebeo cū oibus suis cōpositis siq̄ h̄ neu
est: et caret supinis: et oia cori. he: siue noīa siue v̄ba ab eo
venientia. Ab hebeo dicis hebes betis. i. piger: tardus: ob
tusus: stupidus: amēs. Et cōparaf hebetioz tissim⁹: vnde
hebeciter tuis tissime aduer. Quins aut generis sit hebes
dictū est in tercia pte de genere nominū: vbi agitur de oī
genere. et definit abltū in e vel in i.

Hebetesco scis in hebeto est.

Hebeto tas tam suffocare: obtusare: obscurare: hebetē facē.
et hinc hebeteo tes idē qđ hebere. s. eē vel fieri hebetē. vñ
hebetesco scis inchoa. in eodē sensu. p̄p̄ tñ hebetescit q̄
amittit aciē. hebescit v̄o q̄ nature v̄su tepeſcit. Oia p̄dicta
cor. he. et est actiū hebeto.

Hebeo onis vel hebeon onis. i. paup. vnde hebeonei vel he
beonite dicti sunt quidā heretici quasi a paupertate intelli
gentie. L̄b̄stū enī per prouentū solū virū instū p̄titāt ef
fectū. hi semiuidei sunt: et ita tenēt enāgeliū vt legē carna
liter seruent. hinc hebeoneus nea neū: et hebeonic⁹ ca cū:
vt hebeonica secta.

Hebeonite in hebeo exponit.

Hebitudo. ab hebes dicit hechabitudo dinis. i. pigritia: fa
tuitas: obtusio: tarditas. et inuenit scriptū in Papia: et in
moralibus Gregorij per bi. quidam volunt qđ scribatur
per b. et p̄ducit tu.

Hebreus in heber exponit.

Heccine sunt due partes hec et ne: et gratias penk. vñ hic nō
inclimat q̄iūctio encletica accentū precedētis syllabe ad se
i. iuxta se. qđ accidit propter corruptionē precedētis voca
lis. dicit enī heccine cū deberet dici heccene: corrupta est
ibi syllabica adiectio ce: qđ nō erat de substātia adiectio
nis: nec habebat aliquē accentū per se cū careat significa
tione: et nō fit dictio. et h̄ factū est causa maioris elegātie:
vel causa necessitatī: qđ nō est ponēdus principalis ac
centus sup aliquā syllabīcā adiectiō: cū penitus careat
sensu. et sic necessitas cogit eā corripi ne dicerem⁹ heccis
ne posito accētu acuto sup penul. et idem dicas de siccine.
Itē cūne adūgīt aliquā huic pronominī hic pro syllabica
adiectiō: et tūc deberet legi nō interrogatiōne sed remis
sive. Uñ in. ij. ca. Treni. Platinerū sup te manib⁹ oēs trā
seuntes p̄ viam sibilauerūt: et mouerūt caput suū sup filiā
hierusalē: heccine est v̄bs dicētes p̄fecti decoris: gaudiū
vniterse terre. Heccine. i. hec. Itē. xx. c. Isa. Heccine erat
spes nostra ad quos ɔfugim⁹ in auxiliū vt liberaret nos
a facie regis assyriorum: et quomodo effugere poterim⁹
nos. et ita aliquā in siccine cūne est syllabica adiectio: et tūc
siccine id est sic.

Echinus nī dicit ab hereo res: et est hechin⁹. i. paru⁹ p̄scis
culus semipedalis: sic dictus qđ herēdo nauē retineat: h̄
enī rūiant yenti: lic̄ seuiant procelle. nauis tñ q̄si radicata
in mari stare vides nec moueri: nisi retinēdo h̄ tantūmō
adherēdo. vt enī dicit Aug. nō cōtingit h̄ ex propria forti
tudine: sed ex natura ei⁹: hūc latini morā appellant: quia
cogat morari nauigū. Et hinc dicit h̄ echin⁹ ad silitudis
nē illi⁹ p̄scis factū. Et hoc dicit Ambro. in. v. hexamerō
Echinus aīal exigui⁹ vīle ac despicabile: marinū loquor
plerūq̄ index future tēpestatis: aut tranquillitatis annū
cius solet eē nauigātib⁹. deniq̄ cū p̄cellā vētoz presense
rit calculū validū arripit eūq̄ veltū saburrāvebit: et tanq̄
ancorā trabit ne excutias fluctib⁹: itaq̄ nō suis se liberat
virib⁹: sed alieno stabilit et regit pondere: quo viso naute
velut signū future perturbationis capescit: et sibi precanēt:
ne eos impatos turbo improuisos inueniat. et post subdit
Ambro. Quis negat diuinit̄ illis infusum ingeniuū eē hu
iūsimodi atq̄ virtutē cū videat istos in aquilonē tā sole
nē obeunde fecunditatis peregrinationē viuaci ingenio
cōponere: alios exiguo corpore tantū validitatis assumēt:
vt maximas nauū plenis currētes vehis in mediis fluctu
bus sistant: sic brevis p̄sciculus echinus tanta facilitate

memorat nauē ingentē statuere: ut q̄si radicata mari vi
deas herere nec moueri. alicqdū enī mobilē seruat: et in
ista significatiōe. s. p pisciculō. pdu. primā. Unī Luca. vij.
In medijs echinū aquis oculisq; draconū. Itē inuenit
echin? pro iricio. vñ dicit Ambro. in hexame. vi. Echinū
iste terreus quē vulgo iriciū vocat: siqd insidiarū p̄sense
rit spinis suis claudit: atq; i sua arma se colligit: ut q̄cūq;
cū eū contingere putauerit vulneret. Idēq; Hic echin? fu
turi puidēs geminas sibi respirādi vias munit: et qñ bo
ream flaturā collegit septētrionalē obstruit: qñ notho
coguerit detergi aeris nubila ad septētrionalē se cōfert:
ut flatus declinet obuios: et regiōe noxios. et pdu. penl.
in qlibet significatione.

Hectheca ce dicis solariuz. vñ dicit glo. sup illud Ezech. xlj.
Hecthecas ex vtracq; pte t̄c. Hecthecas q̄s rome vocat so
laria de cenaculoꝝ parietib? eminētia vel menialia ab eo
q̄ ea pmo inuenit. h̄ etiā vult P̄ap. dicis etiā pibolus he
ctheca: et pdu. penul.

Hector toris penul. ḡt̄ cor. sicut greca propria in or: ut actor
toris: hector toris. Quid? Hectora donauit priamo pre
ce motus achilles.

Hedera potest verinari ab hereo: et sic videt q̄ debeat aspi
rari. vel deriuatur ab eduis: et sic non aspiratur: vnde de ea
dixi in e littera.

Helchana interptaf dei zelus: vel dei possesso: et cor. penul.
vñ in aurora: Helchana q̄ dñi possesso dicis illos.

Heleyson. ab hely q̄d est deus dicis quoddā verbū grecū. s.
heleyson. i. miserere. vnde dicitur Christeleyson. i. christe
miserere.

Helena ne penul. cor. p̄priū nomē cuiusdā mulieris.

Hely vel heloy v̄l heloe noīa dei sūt apud hebreos: et quod
libet eoz interptaf de apud latinos. vel poti? interptaf
de? me? sic euāgeliste in passiōe dñi apte demōstrat. et vi
dent eē cōposita ab el et aliquo pnoīe greco q̄d tantū va
let q̄ntū me? apud latinos. et hinc eleazar q̄d interptaf dei
adiutoriū. Et est el apud hebreos primū nomē dei: secun
dū heloy: tertū heloe: ut dixi in el.

Helyas interptaf dñs deus: et h̄ fuit ex futuri presagio: qz
dū altercaret cū q̄dringētis sacerdotib?: balam inuocato
noīe dñi descēdit de celo ignis sup holocaustū. q̄d dū vis
disset omnis populus cecidit in faciē suā et ait: Dñs ipse
est deus. ex hac causa tale nomen prius accepit: quia p̄ eū
postea cognouit populus dñm deuz. Idem et fortis dñs
interptaf: vel qz eosdē interfecit sacerdotes: vel qz achab
aduersitatē tolerauit.

Hely lamazabatani: idem q̄d deus meus deus meus ut qd
dereliquisti me.

Heliodus p̄priū nomē cuiusdā viri. et inuenit penul. pdu.
vñ Hora. in sermo. Hospitio modico recto comes helyos,
dormi. Inuenit etiā et cor. vñ P̄theon: Corp? helyodo
ri fodunt abeuntq; latēter. et h̄ mihi placet. Siē enī theo
dorus cor. penul. fm cōem vsum: ita et helyodor?: Iz aliquā
inuenias penl. pdu. Unī June. Lautoz pueros artē dices
theodus. qd autoritati ascribim?.

Helyos. ab hely q̄d est de? dictus est sol helyos: qz p̄ deo
olim reputabatur.

Helyotropia in helyotropiū vide.

Helyotropiū. ab helyos q̄d est sol et tropos q̄d ē ouersio d̄r
h̄ helyotropiū p̄ij qdā herba: qz solis motib? folia circū
acta ouerat. vñ et a latinis obsequiū dicis. nā et sole orie
te flores suos apit: sero claudit cuz sol occubuerit. ipsa est
quā latini incubū silnaticū vocat. h̄ verrucaria: qz exti
guit verrucas. Itē ab helyos et tropos cōponit. h̄ helyo
tropia pie qdā gēma valde clara et p̄spicua qz colores mu
iat fm variationē coloz in sole: vñ rubea apparet in ma
ne et in vespe. Uel sic d̄r qz posita in labris eneis radios
solis mutat sanguineo colore repussos: sed extra aquā in
modū speculi sole accipit. Inuenit etiā pro eodē lapide
p̄cioso h̄ helyotropius p̄ij.

Helyseus interptaf dñi salus: qz multas virtutes fecit: et fas

mē pellens populū a morte liberauit et saluauit.
Helyn interptaf dñs de? vel dñs vñator: siue de? me? ille
aut deus meus ipse.

Heloī in hely exponit.

Heloī in hely vide.

Hemiciclus. ab hemis et ciclus cōponit hic hemiciclus di
i. medius circulus. vñ hemiciclus qñq; dicit sedes dimi
diū circulū habēs. i. arcū.

Hemma me: qdā mēsura mediū sextariū. et inēs. et d̄r abbu
mis qdō est dimidiū. vel pōt deriuari ab emēdo.

Hemiolī. ab hemis et oloni qdō ē totū cōponit hemiolī? la
liū. i. et inēs totū et supmedietatē. vnde hemolicus cati.

Hemis dicūt greci. i. dimidiū: et acutū in fine.

Hemispermum. ab hemis et spera componit hoc hemispu
rium hemisperij id est dimidiū spere. Et sunt duo hemi
speria. s. superi? et inferius. Superi? colimus nos et anti
nostri. inferius colunt antipedes nostri: et eoz anteī. si ti
verū est istos populos esse.

Hemisticū. hemis qdō est dimidiū cōponit cū sticos qdō
v̄sus: et dicis h̄ hemisticū q̄si dimidiū v̄sus.

Hemitheus. ab hemis et theos cōponit h̄ hemithe? thei. i.
dimidiū deus. s. qui ex parte patris vel matris est tanū
dens fm poetas.

Hemitogū gi ge. neu. i. dimidia toga. et cōponit ab hemis
qdō est dimidiū: et toga qdō est vestis.

Hemitriceus. hemis cōponit cū trice qdō est tertii: et dicis h̄
hemitriceus cei. i. febris acuta. et sunt tres hemitricei: mi
nor: medius et maior.

Henatini: gigantes siue robusti siue potentes: aut humili
consurgentes.

Hennon vallis tristitie: vel vallis intersectionis.

Hepta grece latine dicis leptem.

Heptimemeris in e līa exponit.

Her grece latine dicit terra.

Herba be dicis ab aruo. Jacto enī semine in aruū nō longo
tempore post ipsum pullulat in herbam. v̄l quia terrefini
radicibus adheret. vnde hoc herbariū rū locus vbi herbe
abundant. et ab herba dicis herbo bas. et est herbare her
bam pascere: vel herba omari: induere. Herbo compo
nit: v̄l ab herbo bas: coherbo bas: deherbo bas: ab herbo
remouere. inherbo bas. Et est actiū herbo cū oibus sui
cōpositis. Itē ab herba d̄r herbe? bea besi: de herba fa:.
vel ad herbā pertinēs: vel viridis. Itē ab herba herbol
sa sum plen? et abundans herba. Et cōparat. vnde h̄ her
bositas tatis. Itē ab herba herbidus da dū penulti. cou
herba plen?: herbosus: vel q̄ habet herbā. Et cōparat. ni
herbiditas tatis.

Herbeo. ab herbo herbas dicitur herbeo bes bui. i. eſe. p̄
fieri herbosum vel viride. et hinc herbesco scis inchoati
ū. Unī Augustin? de ciuitate dei in. v. Similiter herbo
scunt: flatescunt: pubescunt.

Herbilis. ab herba dicitur hic et hec herbilis et hoc herbil
penul. cor. id est herba abundans. Herbilis etiam voc
anser herba pastus.

Herbo bas in herba exponit.

Herbula le penul. cor. dimi. parua herba.

Hercisco scis uī tuū componit ab hereditate et scindit
cedo. et est herciscere diuidere: et proprie hereditatem in
ter heredes. vnde hic et hec et hoc herciscens id est diui
dens. et herciscendus id est diuidendus. et fm antiquis
mutata in uī dicitur herciscundus herciscunda hercisan
dum id est diuidendus. et hinc hec herciscunda ciscund
et herciscunde indeclinabile inuenit in legibus. i. diuī
hereditatis inter heredes.

Herciscundus da dū in hercisco vide.

Hercules lis quasi heris cleos id est lite gloriosus: ab heris
quod est lis: et cleos gloria. vel quasi heros gloriosus: ab
heros et cleos. v̄l quasi here id est domine. s. Junonis glo
ria: ab hera et cleos. vnde herculeus lea leum: et hercule
herculia herculinū.

Heres. ab herero res dñ hic heribus bi.i.inferni: qz nimis adharet illi quē capit. et est hereb⁹ p̄prie tartarus. s. profundissim⁹ locus inferoz: de quo dñ: Quia in inferno nulla est redemptio. Ad illū locū nō descendit in morte ips⁹ nec inde dānatos extraxit. vñ in Osee dñ: Ero mors tu o mors: ero mors tuus o inferne. monordit enī insenū: qz inde p̄tē. s. electos extraxit: et p̄tē. s. dānatos ibi reliq⁹: et cor. penul. hereb⁹. vñ Lucan⁹ in scđo: O vtinam celig deis herebiq⁹ liceret.

Heredita pe ge. cōis: q̄ hereditatē alterius capit. et cōpos n̄ ab herediū vel hereditas et capio: et cor. ca.

Heredita te cōis ge. qui alterius hereditatē petit: vel cū pit. et componis ab hereditas vel herediū: et petis: et peto cor. penultimā.

Heredita de cōmuni generis: qui alterius hereditatē scindit: aufert. et componis ab hereditas vel heredum: et scindit scindis.

Hereditacula le dimi. parua hereditas dñ.

Hereditalis. ab hereditas tatis: vel heres dicitur hic et hec hereditalis et hoc le: et hereditarius ria riū in eodem sen- si. ad hereditatē pertinens: vel qui hereditatem accipit vel accipere debet.

Hereditarius ria riū in hereditalis exponis.

Hereditas tatis in heres est.

Hereditatus tis mas. ge. i. hereditas: et dñ ab hereditas.

Hereditas in heredo das vide.

Herediū dij. i. prediū: hereditas: et dñ ab heres dis.

Heredo. ab heres vel herediū dñ heredo das: heredē facere vel hereditatē dare. et hinc hereditas frequen. vel pōt derlinari ab hereditas tatis. Et vtrūq; cōponis ut cohē das: et cohēditas exheredo das: v̄l exhereditas. i. cum hereditatē ponere: hereditatē auferre. Et sunt actis in heredo et heredito cū oībus suis cōpositis. et pdu. per mul. heredo: sed heredito cor.

Heremcula le cōis ge. i. heremū colens. et cōponis ab heres mus et colo vel colens: et cor. co.

Heremipeta te cōis ge. q̄ heremū petit: et cor. penul. ab heremus et peto vel petens cōponis.

Heremita. ab heremus dñ heremita cōis ge. q̄st ab aspectu homi⁹ remotus. moras enī in heremo solitarius. Idem et inchoreta. vñ heremiticus ca cū: et pdu. mi.

Heremū mij. i. heremius: et dñ ab heremus mi.

Heremus. ab herero res dñ h heremus mi fe. ge. p̄ cōtrariū: q̄nūq; vel raro fiat ibi mansio. vel herem⁹ mi: est in sua solitudo vbi nūq; habitatū est. sed desertu⁹ vbi alia q̄abitatū est: et nūc derelictū est. vel herem⁹ dñ a remo uo: q̄si remota ab aspectu homi⁹. vñ heremic⁹ ca cū: et cor. reberemus. sed heremus verbū prime ḡsone pluralis numeri de herero pdu. re.

Heres b̄sī sum tria significat. s. inniti: dubitare: et mora n̄ sine manere. Herero componis ut adherero res. i. anniti cohēto res: in herero res. i. inniti: subherero res. i. subniti. Herero et eius cōposita sunt neutra: et faciūt p̄teritū in si: et supinū in sum: et pdu. se.

Heres ab herero res dñ h et h heres dis: p̄prie filius heri: qz heres succedere dñ in hereditate: et heredes dicant alij qui in hereditate succedant. vel heres dñ a rebus additis siue ab herero: qz possidet agrū: et censū soluit. vel dñ heres ab herero: qz maxime adharet. et ab heres h hereditas tatis. et cōponis cū con et dñ cohētes: et pdu. re.

Heresarcha che ge. cōis. i. heresis p̄nceps: et cōponis ab heresis et archos. i. p̄nceps.

Heres. ab herero p̄ inniti vel dubitare dñ h heresis. i. diuīsio ab vnitate fidei: qz nimis adheret illis: v̄l qz facit illos dubitare in fide: quos innudit. vel heresis interptat diuīsio: et est grecū. vel heresis dñ q̄si elisis ab eligendo: qz id sibi vñlq; eligat qd̄ meli⁹ sibi esse videt ut pipatheti epicuri: stoici. v̄l sicut alij dicunt: qz peruersū dogma cogitantes arbitrio suo de ecclesia recesserūt. inde ḡ heresis dicta est ab electione qua quisq; arbitrio suo ad institutu

enda vel suscipienda q̄ libent ipse sibi eligit. nobis vno n̄ bil ex arbitrio n̄rō inducere licet: sed nec eligere. hui⁹ rei apostolos dei habentius autores: qui nec ipsi q̄cōq; ex suo arbitrio qd̄ inducerent elegerūt: sed acceptā a xpo discipulā feliciter nationib⁹ assignauerūt. vñ dicit Ap̄lus ad galathas: qz si angelus de celo aliter euangelizauerit ana thema sit f̄z qz deriuat ab eligo nō debet aspirari eresis: et facit genitius heresis vel seos: et cor. re. vide in scisma scismatis.

Hereticus. ab heres dñ hereticus ca cū. i. diuīsus ab vnitate fidei: eligendo qd̄ sibi melius videt: sed scismatici sūt: qz ab alijs sūt. solo enī cōgregationis discidio gaudent: qz eodē cultu et eodē ritu incedūt: vt ceteri et fere eadē opinātur. heretici v̄o penitus alia opinant.

Heri aduer. t̄pis: et cor. primā. vñ Eposus: Fallere vult bo die: si qua fefellit heri.

Herilis. ab herus dñ h et h herilis et hoc le: res heri vel p̄tis n̄s ad herum. vñ heriliter aduer. et hec herilitas tatis. et pdu. penul. herilis.

Heritudo. ab herus dicitur hec heritudo dinis semi. gene. i. dominatio.

Herma me: in hermes exponis.

Hermafroditus. herma apud grecos dñ masculus: et frodi femina nūcupat. vñ h hermafroditus et hec hermodita dñ qui vel que vtrūq; sexu⁹ habet. hic alio noīe dñ andros genus. hi dextrā māmillā virile: sinistrā muliebrē habentes vicissim coeundo et gignūt et pariūt. et qz talis bō nec vir nec mulier videt: sed vtrūq; iō quadā similitudine hermafroditus dñ castratus: qz nec vir nec mulier videt vel hermes qd̄ est mercurius cōponis cū froda: qd̄ est venus: et dñ hermafroditus. i. fili⁹ Ueneris et Mercurij: qui qz cōmixtus ex illis vtrūq; sexu⁹ habuit: iō ab illo dñ hermafroditus et hermafroditā: in quo vterq; sexus apparet fm Hug. et pdu. penul. vñ in doctrinali dñ. Et pdu cūlē lechitus et hermafroditus. De hoc etiā dicit Aug⁹ in. xvi. li. de cini. dei: Androgeni quos etiā hermafroditos nūcupant: c̄uis ad matrimoniu⁹ rari sint: difficile tñ est vt t̄pibus definit: in quibus qū sic vterq; sextis apparet nature: ex quo potins debeat accipere nomē incertū est. A meliore tñ h est a masculo ut appellarent loquēdi ūsuetudo preualuit. nā nemo vñq; andregonas aut hermafroditas nūcupauit. Et querit Aug⁹: Utrum bmoī mōstruosa hoīu⁹ genera traxerint originē ex Adam. Sz ad hoc respondebit infra in monstro stras.

Hermagedo: cōsurrectio in priora: siue mons globosus iu terpretat. et acutis in fine.

Hermene grece: latine or̄ interpretatio. vñ hermenia nie. i. interpretatio. et fm grecā declinationē hermenias facit ḡtū qd̄ cōponis cū peri: et dñ peribermenias.

Hermeneuma. ab hermene dñ h hermeneuma matis. i. in interpretatio. vñ hermeneumatzo zas. i. interpreter.

Hermeneuticus ca cū. i. interpretatiūs. et dñ ab hermene. v̄l hermenia nie: qd̄ est interpretatio: vñ quoddā genus los quendi dñ hermaneuticū. i. interprecatiū: quo. s. aliquā rem interpretamur. i. exponim⁹ vel enarramus vt in rhetorica or̄one: vel in vulgari sermone. Sunt enī tria priu cipalia gnā loquendi. s. pragmaticū: didascalicū: hermeneuticū siue enarratiū. Pragmaticū est qd̄ inter interrogatiōe et r̄sūtōe fit siue versat: qd̄ s. decisū est frequēti interrogatiōe et r̄sūtōe: vt in dialectico tumultu. et dñ pragmaticū q̄si interrogatiū a pragma matis: qd̄ est interrogatio. Didascalicū est qd̄ s̄sistit int̄ doctorē et discipulū. et dñ didascalicū q̄si doctrinale: a didascalo qd̄ ē doctor v̄l m̄gr. Hermeneuticū vel enarratiū est qd̄ s̄sistit int̄ continuā or̄onē decurrentē int̄ loquētē et audiētē vbi vñ ūtine loquit: alē vel alteri tacēt et audiūt. Et differt a didascalico i h: qz illud fit cū doctrina: illud v̄o minime ē doctrinale fm Hu. Vel fzalios dic q̄ tria s̄t gnā loquēdi. s. didascalicū: pragmaticū: et hermeneuticū: Didascalicū est doctrinale a didascalo doctore. et h̄ytis int̄ m̄grī et discipulū:

Et patet in Donato. et iste modus tractandi de socratis
qz Socrates prius fuit usus dialogo. i. duali sermoni in
introducing vnu querentem et aliū respondentem. hunc autē
modū tenet Gregorius in dialogo. et ego tenui in questiōib⁹
aīe ad spm in quodā libro cōpilauit in theologia: vbi aīa
tanqz discipuli formā sumēs interrogat: et spūs tanqz do
ctor respondet. **D**ragmaticū. i. interrogatiū: inter dispun
tantes versat: vt in dialectica: et dī a dragma matis qdē ē
questio quā indicat q responderet. **H**ermeneuticū. i. interpratiū:
locū habens in causis: vbi est sermo ḡtikū?: et in
dex ordinarius q cām decidere dī: et dī ab hermes.

Hermes. ab hermene b̄hermes me: vel b̄hermes mis: vel
hermetis. i. interprtatiū. vñ et Mercurius dictus est ber
mes: qz est interpres dei et hoīuz. et hinc b̄herma me: et b̄
hermula le dimi. dī imago Mercurij et statua. et hinc ēt
tractū est vt quelibet statua: et p̄cipue sine manib⁹ dicat
herma vel hermula le. fili dī capitellū colūne supius et in
feri. s. qdē supponit et supponit colūne: et dī herma. Her
ma etiā apud grecos musculus dī.

Hermogenes nis penul. cor. p̄priū nomen viri.

Hermon mons: mons est et acuis vltima.

Hermula le penul. cor. in hermes exponit.

Herne lingua sabina saxa vocant.

Hernia. ab herne vel hernicus dī b̄ hernia nie. i. tumor vel
defluxio intestinoꝝ in mentulā. vñ berniosus sa sū: talez
tumorē intestinoꝝ patiens.

Hernicus ca. cū penul. cor. i. saxosus: vel monticulosus vel q̄
habitat in locis saxosis vel monticolosis: et dī ab herme.
Uirgi. Et roscida riuis bernica saxa coluit.

Herodes interptat pellicens: vel glorioſus: clarus: etymo.
est. Et scias q̄ tres fuerūt Herodes. p̄minus fuit Herodes
ascalonita: fili⁹ Antipatris: q̄ prim⁹ alienigena regnauit
in Judea p̄ Hircanū. iste totū regnū obtinuit dolo. iste
Herodes pueros interfecit bethleemitas a bimatu et in
fra. Fuit alius Herodes antipas: q̄ fuit filius istius sub
quo passus est dñs: vt habeat Lice. xiiij. q̄ etiā decapita
uit Joānē baptistā: vt habeat Matth. xiiij. Iste etiā idē
Herodes adiudicāte Lesare impatore successit p̄ri in ga
lilea: et frater eius archilaus in iudea. Fuit et tert⁹ hero
des q̄ dict⁹ est agrippa: nepos fuit magni herodis: a quo
iacobus frat̄ ioannis occisus est gladio: vt habeat Actuū
xxij. a. Primi⁹ ḡ herodes dictus est ascalonita: sedus an
tipas: tert⁹ agrippa. vñ versus: Ascalonita necat pueros
antipa ioānē: Agrippa iacobū claudēs in carcere petrū.

Herodias diadis: et b̄herodius dij. inuenit p̄ eodē et i. ḡtū
mutata in a: et assūpta des fit b̄herodiades diade nomē
patronomicū. i. fili⁹ vel nepos herodis: et hinc subtracta
de syllaba fit b̄herodias dis. i. filia vel neptis herodis: et
acuit penul. in ntō herodias: sed in gtō eam grauat.

Herodius dis: idē qdē herodes. Itē herodi⁹ est rapacissima
auis aīnū: et oīum volatiliū maior qui et aquilā vincit.
ita dicit glosa sup illud Psal. Herodij dom⁹ dñs est eoz
Alia līra hz: Fulice dom⁹. Itē deuter. xiiij. sup illud: Nec
aut̄ ne comedatis: accipitrē iuxta genus suū: herodiū tē.
dicit interlinearis: Vulgo gri falco q̄ aqlā rapit. Herod
dion omis idē est qdē herodi⁹. Pap. vō dicit: Herodius
grece fulica: in psalmo ardea putat.

Heroicus ca. cū: ab heros dī. vñ dī: Hoc est heroicū carmē.
Heroica gesta q̄ sunt de magnis viris et heroicis. et hero
icus inuenit p̄ dactilie: qz gesta herou dactilico metro
solent describi. vñ P̄ris. in primo mino. dicit de quodaz
versu: est enim dīmetru iambicū ciunctū penthemimeri
heroice. i. dactilice: et cor. penul. heroicus.

Herois. ab heros dī b̄herois idis. i. baronissa. s. vñ or hero
is. et hinc intitulatus est liber Qui. ep̄larū: Incipit liber
heroidū. qz fere oēs ep̄le in eo cōtente sunt missae ab her
odibus ad viros. et si aliqui ibi est missa a viro ad mulierē
nō fuit de p̄posito auctoris.

Heronicus ca. cū. i. heroicus vel antiquus. et dī ab heros: et
corripit hi.

Heros. ab her vel heros dī b̄heros herois. i. baro vel nō
fortis: sapiens: et potens: q̄si vir herus et q̄si dñs terre. et
dī herus q̄si ethereus: qz p̄ sapia et fortitudine celo dign⁹
est. Proprie qdē heroes dicunt q̄ oīm post mortē qu
debanū deificare ob sua merita: vt Hercules Eneas et
filii. est enī b̄ nomē tractū a Junone. grece enī Juno et
cta est hera. vñ quidā: eius filius heros dict⁹ est. Sed
fabula mystice signat hic: q̄ aer Junoni deputat ubi no
lūt heroas habitare quo noīe appellant alicuius meni
aīas defunctoz: q̄si viros ethereos vel aereos: vel celo ci
gnos ppter sapiam et fortitudine. Ab her ḡ vel heros vel
hera deriuat heros herois. et q̄ dī herus q̄si ethereus et
aereus: etymo est.

Herus. ab her dī b̄heros ri. i. dñs terre: vel ab hereo res
qz alij innitunt ei. vñ b̄hera. i. dñia. et cor. he. vñ Elopus.
Utiliter seruit nemo duobus heris.

Hesdras dre interptat adiutor.

Hesito. ab heso sas dī hesito tas taui vñbū frequen. qdē sepi
p̄ dubitare inuenit. vñ b̄hesitatio onis: et hinc b̄hesi
tiūcula le dimi. et hinc b̄ et b̄hesitabilis et b̄ le. i. dubitabi
lis. et b̄hesitatiū ua uti. i. dubitatiū. et b̄hesitabū da di
filiis b̄hesitanti vel dubitanti.

Heso sas ab hereo ses hesi sū su: u in o: fit heso sas verbū
quen. sed nō est in vñsu.

Hesperia. ab hesperis dī b̄hesperia rie. i. hispania: ab
spero stella que in ea parte lucet: et b̄ec est b̄hesperi arepo
ctu italie que dicit similiter b̄hesperia. Si quidē b̄hesperis
fuit frater atbalantis qui pulsus a germano italiā tem
eamqz de suo nomine vel nomine pristine regionis qui
reliquerat b̄hesperia appellauit. Si ergo dicas b̄hesperis
fine additamento italiā signat. Si addis aliquid: in
diuersa addita potest significare nunc hispaniā. vñs
cas: vltimā vel aliquid tale: Nunc italiā: vt si vicaea
gnā vel cōsimile. et hinc b̄hesperius ria riū. i. hispanus: et
italicus. et b̄hesperes rides: italia vel hispania. et hinc
lie atbalantis dicte sunt b̄esperides: vel ab hispania: vel
a patruo b̄hesperon.

Hesperides in b̄hesperia vide.

Hesperus: b̄hespera re dicunt greci. i. hora q̄ est inter diēs
ctē: vel ecōuerso inter noctē et diē. vñ b̄hesperus ristru
occidentalis q̄ in vespere post solē apparet. Decennia
tur vespertus et vespere: et cor. spe.

Hester quedā mulier fuit: et est indecli. et acuis in fine.

Hesternus. ab heri dī hesternus na nū: p̄ herinus cā alii
nitatis vitande hesternus dies. s. heri: et hesternus ali
i. heri coctus. s. ab heri seruatus.

Hethus a um pdu. penul.

Heu est interiectio dolentis. Inuenit etiam eu fineb. nō
in suo loco.

Hex dicunt greci sex.

Hexa grece. i. sex. et inde apud nos hexas dis. i. scr.

Hexas dis in hexa vide.

Hexameron cōponit ab hexa qdē est sex: et meros qdē via
inde hexameron. i. liber sex dierū.

Hexameter cōponit cū hexa qdē est sex: et metrū. inde hexa
meter tra trū: vñs cōstans ex sex metris vñ pedib⁹: et cor.
penul. nāliter hexametrū. vñ quidā: Fungit hexamē
pedibus sex mobile metrū.

Hexaptot⁹ ta tū cōponit ad hexa qdē est sex: et protos casis
et dī hexaptotus ta tū: nomē sex casus habēs. et cor. penul.
vñ illa noīa dicunt hexapto q̄ in numero. et generale
diuersas terminations hñt in diuersis casibus vt vñs.

Hiacus ci mas. ge. i. bacchus. et dī ab hīo as: qz facit ven
biare. Uirg. Populus alcide: gratissima: vñtis hīaco.

Hiades. Diados grece latine dicter pluvia. vñde hec hīa
dis: quoddam signum celeste. et quelibet stella illius si
gni potest dici hīas: et hoc signū est in fronte tauri. et cu
cunt biades ab hīados: quia ortu suo efficiunt pluvias

Habiles latini succulas illas appellant. vel dicunt biades ab hydor qđ est aqua. et cor. penī. biades. vñ in Aurora. H̄re te dicunt biades gutte pluviarū.

Hialin grece latine dō vitru. vñ h̄ hialū li: quoddā gen⁹ pus nissimi vitri. hinc hialin⁹ na nū. i. vitreus. et acutus in fine hialin.

Hinc dis in biades vide.

Habitus in hio as vide.

Hibernienias in nenia vide.

Hibernus. ab hyems dō h̄ hibernus na nū. Hibernū tps est in hyemē et ver: qđ tps plerūq; a pte totā hyemē signat. Descre. ii. ca. xxv. dō: Multitudo magna est et tps hibernū. vñ h̄ hibernū ni: et h̄ hibernaculū li: p eodē. s. domus in q̄bremam⁹ in expeditione. et hiberno nas idē qđ hyemare. vel in hyberniis morari. et h̄ hibernia nie puincia qđ: q; ibi sit hyems p̄cipue dura. vñ hibernus na nū: et hibernicus ca cū: et h̄ et h̄ hibernensis et h̄ se: gentilia.

Hiberus ri mas. ge. fluui⁹ hispanie. vñ h̄ hiberia rie dicta ē hispania. et hinc hiberus ra rū: gentile. Et nota qđ hiber⁹ gentile designat gentē hispanie et quēlibet ḥoe illa gente. Et cā differentie ad nomē fluuiū apocopat ab autorib⁹ mis̄tū: et dō biber ra rū: et hiber bri: et hinc hiber eris: non alterius gētis ab hiberis pfecte q̄ est vltra armeniā. Ita dicit Hug. et pdu. penul. hiberius. De hoc etiā dicit P̄s. tractans de noībus sc̄de declinationis: In er inq̄t iā masculinoꝝ latinoꝝ qđ grecōꝝ iueniū: vt caper pri: hiber bri: qđ p̄ apocopā extreme syllabe platū: solū in hac declinatioꝝ pdu. er: et ab eo cōpositū: vt celtiber beri. Lel le. i. dicunt galli: et hiberi hispani. Inde dicunt celtiberi mitti ex vtraq; gente ppli. vñ Lucan⁹: Et celte miscentis nomē hiberis. Dō tñ ē hiber beri. p̄ hispania: et hiber beri qđ de illa gente loquimur q̄ est iuxta armenios: et hiber⁹ ri: fluuius. vñ lucanus in. iiiij. Qui prestat terris tibi non men auffert hiberus.

Hic hec huius huic pronomen est sc̄di modi: et est huic monosyllabū. vñ dicit P̄s. tractas de vtō sc̄de declinas tōs. Aut enī: Illud quoq; possum⁹ scire qđ bñ quoq; cui p̄monosyllabis accipiūt metrī et huic. Dis enī ḡtūs in usū defīnēs vna syllaba vult supare om̄nī: vt ille illius illi. Itē bis plurales de hic debent scribi p̄ vñ i. Itē he plurale p̄ vñ e scribi d̄z et aspirari. Sed ijs plurales bñ p̄nois is ea id p̄ duo i scribunt̄: ad differētiā de eo ut t̄ybis: sicut dicā in is ea id. Itē vt dicit P̄s. in. xij Dec syllabica adiectio ce addebat huic p̄noi h̄ h̄ h̄ per oē casus apō latinōs: et dicebat hicce hecce hocce; Ilūc s̄o addit huic p̄noi in his casib⁹ q̄ in s̄ desplūt̄ euphonie causa vt huiusce: hisce: hosce: hasce.

Hibusei in hierusalē est.

Hyonicula le dimi. pua hyems.

Hyems. ab hemis qđ est dimidiū dō h̄ hyems mis: qđ tunc dator et diminuto v̄sq; ad medietatē v̄l v̄ltra sol vertic circulo. Et nota qđ in noīe hyems nō est p̄ nec i cōsonans sed vocalis q̄ rep̄ntat p̄ y. et format ḡtūs a ntō īterposita et hyems mis. et ēhyems frigida et h̄ida. vide in estas et clementū. et est duarū syllabarū hyems. et hinc bic et h̄ hyemalis et h̄ le: et hyemo mas. i. in hyeme demozari: vel in tēpestate more hyeme seuire.

Hierapolis quedā ciuitas penul. cor.

Hieramis interpretas excelsus dñi: qđ dictū est ei: Ecce con ihū te s̄p̄ gentes et regna: et acuit penul.

Hieronimus interpretas sacra lex. fuit enī sc̄tūs. i. firm⁹ vel midus: vel sanguine tintus: vel sacro v̄sui deputatus sic v̄la tēpli dicebat sacra: qđ sacro v̄sui deputata. Fuit enī sc̄tūs. i. firmus in bono ope: p̄seuerantia: longanimitate: midus in mēte p̄ puritatē: sanguine tintus p̄ dñice passionis meditationē: sacro v̄sui deputat⁹ p̄ scripture sacre exp̄positionē et interpretationē. Dō et lex ppter regularē disciplinā quā monachos suos docuit: vel qđ sacrā legē exp̄posita et interpretat⁹ fuit: sicut dicā in interpres. Et scias qđ quolim in ecclia vñusq; caneret qđ volebat: theodosi⁹

impator damasii papā rogauit vt alicui viro docto ecclie s̄asticū officiū cōmitteret ordinandū. Ipse igit̄ sciēs hie ronymū in lingua latina: greca: et hebraica pfectū: et in oī scia sūmū eidē p̄dictū officiū cōmisit. Hieronim⁹ ḡ psalte riū p̄ ferias distinxit: et vniciq; ferie p̄priū nocturnū as signauit: ac H̄lia p̄ri et c. in fine cuiuslibet psalmi dicēduz instituit. Deinde ep̄las et euāgelia p̄āni circulū decantā das: ceteraq; ad officiū p̄tinētia p̄ter cātū rōnabilit̄ ordi navit. Misitq; idē de bethleē ad sūmū pontificē et taz'a papa qđ a cardinalib⁹ fuit valde approbatū et ppetuo au stēticatū. Tādē at i ore spelūce vbi dñs iacuit monumētū sibi cōstruxit: vbi explet̄. xcviij. annis et mensibus sex sepul tus fuit.

Hierosolyma in hierusalē vide.

Hierosolymipeta te penul. cor. cōis ge. pegrinus q̄ petit hie rusalē. et cōponit cū hierosolyma et peto tis.

Hierusalē. H̄ieb⁹ p̄priū nomē fuit cuiusdā viri: vñ hiebus seu sea seu. Hiebus ei edificauerūt Hiericho. vñ et dicta est hierico qđ hiebico: qđ hiebus hierusalē ampliauit: iō hierusalē dicta est hiebus. Siquidē hierusalē primo dicta est salē a cōditoze q̄ dicebat Salem: ad hebre. vij. ca. Postea dicta est hieb⁹ ab ampliatore q̄ vocat⁹ est hieb⁹ v̄l a hiebus ei habitatorib⁹. Postea illis duobus noīb⁹ cōiunctis p̄ cōpositionē. s. hieb⁹ et salē: dicta est hierusalē qđ hiebus salē. et sic videt h̄ nomē esse p̄ferēdū p̄ geminū s. Sic dic qđ in cōpositiōe abijsif s vñ. Hec postea a Salomonē dicta est hierosolyma: qđ hierosalomonia. Et nota qđ inueni. h̄ hierosolyma me: et hierosolyma marū et hierosolymis indeclināile in eodē sensu. s. p̄ illa ciuitate. Et h̄ etiā corrupte a poetis Solyma dicta est: et post ea a helio hadriano vocata est helia. In ipsa est syon que hebraice speculatio interpretat̄: qđ in sublimi constructa et de longe venientia cōteplat̄. Hierusalē aut̄ grece: latine pacifica vel visio pacis interpretat̄. Et scias qđ Hierusalē historice est nomē ciuitatis cuiusdā. tropologice est tipus aie fidelis. allegorice figura est ecclesie militantis anagogice tipū gerit ecclesie triūphantis: pt pleni⁹ dictū est in allegoria. Et scias qđ ciuitas hierusalē euersa est a Nabuchodonosor. restituta aut̄ ē a Neemia et ielu suo mo sacerdote. Eversa v̄o a romanis: restituta est ab helio hadriano: sed nō in eodē loco: nec in pristinū statū: vt dic glo. sup illud. xxv. Posuisti ciuitatē in tumultū: v̄rbē fortē in ruina. qđ aut̄ in alio loco sit mō hierusalē qđ esset qđ fuit dñs crucifixus: p̄ ex h̄: qđ locus in quo crucifixus ē dñs: et hortus in quo sepult⁹ est sūt in medio ciuitatis: et tunc erant extra. vñ apl's ad hebreos ca. xij. Propter qđ iesus vt sanctificaret pplūm p̄ suū sanguinē extra portas passus est. vide etiā in ariel.

Hieu p̄priū nomen viri est: et interpretas patiens v̄l faciēs siue cōmotus aut cōmotio.

Hiezechiel p̄priū nomē est cuiusdā pphete.

Hilaramen minis ge. neu. leticia vel gaudiū: et dō ab hilario ras: et pdu. penul. ntī.

Hilareo ras dō hilareo res rui. i. esse vel fieri hilare. et hinc hilaresco scis inchoa. Et cōponit vt exhibareo res. et exinde exhibaresco scis inchoa. et cor. la.

Hilarius rī: qđā sc̄tūs dictus ab hilario ras: qđ semp fuit hilariis in seruitio dei. et hinc hilario onis: p̄ alio sc̄tō. Uel dō bilari⁹: qđ alari⁹: ab altus: et ares virtus: qđ fuit altus in scia: et virtuosus in vita: sed potius est ety. qđ cōpositio

Hilario ras. i. letificate. vñ Macrobi⁹: Uerba nō minuo qđ vñ hilaret̄ quiniū. Et cōponit cū ex et dō exhibaro ras. i. valde bilarare. vñ h̄ et h̄ hilaresco et h̄ re. i. letus: incūdus. et cōparat̄ rī: sim⁹. vñ hilaret̄ ritus simē aduer. et h̄ hilarescas tatis. Hilario cū oībus suis cōpositis est actiū: et cor. hāc syllabā la. vñ Hora. in epi. Oderūt hilare tristes tristēm̄ iocosi⁹ et c.

Hilus li mas. ge. et hilū li: granū: putamen qđ adberet fabe vel medulla pēne. s. illud tenui. qđ est in mediopenne. vi de in nihil.

Himeneus mas.ge.est membrana illa in qua puer inuoluitur in utero matris: que alio nomine matrix dicitur: in qua sunt septem cellule forma humana impressae: nec plures. unde non contingit plures quam septem pueros sicut concipi a muliere. unde hic himeneus ne deus nuptiarum: quod pertinet ad hominem officium. sed ad creationem. Et secundum hunc himeneum dominus vis illa retentiva seminis ex quo habuit precreari puerperia. et dominus vis illa deus secundum consuetudinem antiquorum quod quilibet essentia in quoque aliquid divinitatis aliquam. scilicet emulationem diuinatis repiebant deum vocabant. unde nimirum vim terre producendi vobis: vocabat deum secundum baculum: nimirum vim terre segetes producendi vocabat cere rem. Qualitas enim elementorum natales vocabat deos: quod suam viderent habere vim in compositione corporum: sicut ad stellas. Ne enim videntur habere rationalem effectum in his inferioribus? Idem quoque de scientiis et virtutibus: quod sunt bona gratuita: quam etiam in virtutibus sit quedam emulatio deitatis. id est domare via inde dicitur dicebantur. vel himeneus dictus est a quodam ateniensi himeneo nomine quod feliciter vobis est nuptiis. siquidem himeneus ateniensis iuuenis amore cuiusdam forma parvus sed nobilitatis superioris inarserat: sed ob generis imparitate repulsam passus inter virgines virginalem habitum conuersatus: et a piratis inter virgines captiuatus: et tandem vir esse defensus ad suos remissus est ut parentibus virginum earum facile nunciet vel dicat redditum ea triplex lege ut eius quam peteret ut in coniugio cedere. Concedit. redduntur virgines. sit ille voti sui copos: salua lege sua conditionis unde inolevit consuetudo: ut quicunque nuberet: eum tanquam deum nuptiarum inuocaret: quod feliciter amore suo vobis sit. Himeneus autem quicunque ponit per nuptiis quicunque per contumeliam et interpretat dormiens secundum Hugo. et ut dicit Pater. dicitur vel dei quos pagani deos asserunt: olim hoies fuisse produnt et per vniuersitatemque vita a suis post mortem coli ceperunt: in quorum etiam laudes poete carmina composuerunt. et in celos eos sustulerunt. Nam quarundam inuentiones artium et cultuum pepisse dicuntur ut Esculapius medicina. fuerunt etiam viri fortes aut virium editores: quibus mortuis: hoies quod eos dilexerunt simulacra fixerunt ut haberent aliquod ex imaginem representatione solitum: sed paulatim honoris prouidentibus demoniis ita in posteros irrepsit: ut quos illi per sola nois memoria bono rauerunt successores deos estimarent atque colerent. Hoc est inuenit in libro sapientie capitulo xiiii. de his videtur in Iupiter.

Himeneus ne penul. pdi. Oui. Maior himeneus adest illi gra lector. Itē Oui. Ecce vacant himeneo et ignibus atria sumant. vide in hyemen.

Hymnicanus noster: qui canit hymnos. et componebat ab hymnus et cano. et cor. et ca.

Hymnidicus caeterus cum dicit hymnos. unde in quedam homine. Ibi chori angelorum hymnidici. id est laudes dei dicentes. et cor. id est componebat ad hymnum et dico ceteris: tenet vero nam huius posterius dixi quod nimirum cor. prima: ut ostendi in dico ceteris.

Hymnigraphus physis: hymnorum scriptor. unde hic hymnographia physis: hymnorum descriptio. et cor. gra.

Hymnologus quaenam: qui loquitur de hymno ab hymnus et loquor componebat. et cor. la. Itē per eodem hymnologus agitur ab hymno et logos. unde hic hymnologia grecus: sermo vel laus de hymno.

Hymnus. ab hymno domini hymnologas: et hymnionis: ambo per laudare vel hymnos cantare.

Hymnista sacerdos: ceteris grecus. est qui facit vel cantat hymnos: et dicitur ab hymnus noster.

Hymnoso sacerdos in hymnus noster vide.

Hymnulus liber dimidiatus parvus hymnus.

Hymnus noster mas. grecus. id est laus dei ceteri cantico. Proprie enim hymnus cantus est continens laudem dei. Si ergo sit laus et non sit dei: non est hymnus. si sit laus et sit dei et non cantus: non hymnus est. Si ergo in laude dei dominus et cantus et tunc est hymnus cui contrario est trema quod sunt carmina lamenti et funeris.

Hin quedam mensura est. scilicet sextarius: et est indecli-

Hin quodam mensura est. scilicet sextarius: et est indecli-

Hin quodam mensura est. scilicet sextarius: et est indecli-

Hin quodam mensura est. scilicet sextarius: et est indecli-

Hin quodam mensura est. scilicet sextarius: et est indecli-

Hin quodam mensura est. scilicet sextarius: et est indecli-

ad et con et fit adhuc noster. id est valde hinnire. et cohunc noster. sicut hinnire. et est neu. cum omnibus suis compositionibus.

Hinnitus tuus tuus per geminum clamor est equus et pellus deriuas ab humeris. Job. xl. Aut circuabat collo eius hinnitum.

Hio bias aui are. id est apire et est tractus a feris: quarum auiditas oris aptione monstratur. unde et ponit quicunque per desiderium et quicunque per deficere. et est tractus a canibus quod quoniam deficitibus et per fatigari est ponit: quod sicut tractus est a canibus: et proprietas ponit: vel per scindere vel aperire quecumque res fit. et componit cum in et dominus in hinc as. et est neu. cum omnibus suis compositionibus et ab his deriuas hiatus tuus tuus. id est fissura: aptio terrena ruptio terre: per funda quae situs: sed proprie hiatus est omnis hinc aptio. Itē scias quod hiatus est quoddam virtutum quod continet sub barbarismo. unde dicit Donatus: Sicut autem barbarismi probatus. et dicunt hiatus quoties due vel plures vocales prouocantur: ut musa amabit: vel muse amides.

Hir vigil interpretatur.

Hircania noster domus quodam filius qui subiacet scithie. unde hic hircanus noster quodam regio illi filius adiacens. et hinc hircanus noster penul. pdi. et hircanus noster noster. Aurora: Post annos res hircantis surripit unde.

Hircinus. ab hircus domus hircantis noster penul. pdi. Et hircus saepe in eodem sensu quod est fetidus instar hirci quodque sudore corporis fetido fetet. et pdi. ci. Hircus etiam est possessio de hircus.

Hircus ci in hircus est.

Hirkulus liber dimidiatus parvus libidinosus et lascivus et hircus et quod oculos semper retorquet ad angulos ex nimia latitia: et deriuas ab hircus vel hircus.

Hirkus qui mas. grecus. secundum Suetonius est oculorum angulum putredo colligit. Et quod ex nimia lascivia et luxuria solus quodam retorquere oculos ad hircos: inde etiam hircus caper. scilicet ait lascivus et petulans et feruens semper ad contumeliam oculi ad libidinem in transuersum aspiciens et ad hircos retorquent. et inde dictus est hircus. Secundum enim in nimirum hircos ita esse libidinosos ut indignus si videantur quos coeunt: ut in eos impetu faciat. et inde hirculus vel hirciolus liber dimidiatus.

Hirsutus ta tuus. id est asper pilis: vel pilosus ut hircus. unde hirsuta ta tuus per syncopam. per hirsutus ta tuus. unde de sancto Joanne dominus papa hirsutus tegimur camelus artubus sacris. Proprie hirsutus est hirsutus cuius pilis erecti extant. et pdi. penul. hirsutus et deriuas ab hircus ci.

Hirtus in hirsutus vide.

Hirudo dimidiatus. id est sanguisuga. et dominus ab hircos: quod campania bereat. et pdi. ru. unde Hora. Non missura cutem missam cruoris hirudo. Unde hirudineus nea noster: et hirundin noster: in eodem sensu. Inuenit hec hirudo dimidiatus per quodam auge. unde vobis: Ales hirudo volat: nat hirudo: agitans arundo. vel sic: Cantat hirudo: sicut hirudo: crescit arundo.

Hisco scis inchoa. quod deberet facere hirsco ab hinc as addito: sed quodam vitadi hirsutus facit hisco. et componebat cum deo et deo hisco scis. id est valde vel deo sibi hirsco. Inde debilis est.

Hispanensis in hispanus vide.

Hispanus fuit quodam rex conditor hispanie. unde dicta est hispania noster: et hinc hispanus noster: genitile et possessio: et hic hispanensis et hic se: gentile. Et hinc sex provinciae. scilicet conensem: chartaginem: lusitaniam: galiceam: beticam: et transmarinam in regione africe tingitaneam. Et sunt due hispanie. scilicet interior: quod in septentrionali plaga a pirenio usque ad chartaginem porrigitur: ulterior quod in medio a celtebris usque ad gaditanum fretum extendit. Litterior autem et ulterior dicta est quodam citram ultra: sed citra quodam citra terras: et ultra vel quodam ultra sit: quod non sit post has vlla alia terra.

Hispidus. ab hircus domus hispidus da domus. id est asper setosus: plus hirsutus: squalidus. et cor. penul. hispidus.

Hister striatus. mas. grecus. flumus est qui et danubius domus histris dicitur. Si quidem de colcho insula quidam missi ad persequendas argonautas in ponto intraverunt histrum flumus: et inde

vocabulo amnis quo amari recesserunt histri dicti sunt
Inde h̄ histria strie victa est terra quā incoluerunt. vñ hi
stra strū gētile. & h̄ histrix cis quoddā aīal q̄drupes
fūosū: q̄ in terra illa abundat. & p̄du. stri.

Histrion.i.gesticulari.

Historia. Historin interpretar̄ videre: vel cognoscere. vnde
behistoria. Antiquitus enī nullus scribebat historiam:
nisi interfusset. & ea q̄ scribenda essent vidisset. vel iō
tribistoria ab historin: q̄r̄ diu p̄terita ad n̄ram memoria
noticiā reducit. Est autē historia res gesta a memoria
boīi p̄pter vetustatē remota. In n̄ro tñ yslu etīi nup vel
aliquātūlū retro res gesta sit: tñ d̄r̄ h̄ historia. inde historis
ola le dimi. & p̄ cōpositionē historiographus p̄bi: descri
psit historiarū. vñ h̄ historiographia phie historie descri
psit. & historiographo as. i. historiā describere: vñ depin
git. designare. Et in eodē sensu: historio as: & sūt actiu
a. penul historia.

Historicus ci: q̄ historiā describit vel narrat. & cor. ri: & p̄t
adiective declinari.

Historiographus penul. cor. in historia est.

Historio. ab hesterion qd̄ est gesticulari d̄r̄ h̄ historio onis
q̄bistorio. i. gesticulator: ioculator: q̄ diversos gestus &
habit̄ boīi scit rep̄titare. vñ histriones dicebant repre
sentatores comediarū q̄ in recitatiōe lartus sue faciei ap
ponentes rep̄titabant habitus & gestus diversoz.

Histris in hester vide.

Hinc ca. cii. i. bians: spissus: rimosus. & d̄r̄ ab h̄o h̄ias. In
stetra ē h̄ulca: quē fissa & rimosā calore solis. & cōpo.
ensemibulcus ca cū aliquātūlū bians aptus ex parte.

H **ante** **D**
Hoc est id est sūt duc p̄tes. Et ad h̄ intelligendū nota q̄ no
mina cōponim̄ cū v̄bis p̄ oēs casus excepto ntō & vtō ut
aut̄ in tertia pte i ca. de figura cōposita noīs. vñ patet q̄
q̄d̄r̄: Marcus. i. tulli? vel mare?. h̄ est tullius: id est vel
hoc est: nō p̄t esse dictio cōposita: q̄r̄ cōstat ex ntō & ver
bē: iōnō sūt cōiunctiones expositiue: vt qdā putauerūt
quæc etiā talis sp̄s cōiunctionū inuēta est: & sic dicendū
est q̄r̄ sūt orōnes expositiue siue cōposite. & illud p̄nomē
h̄ venit demonstratiue. & h̄ p̄nomē id relatiue: & recipit
intellectū p̄cedentis termini & nō sup̄positū: & iō sumis i
neuge. & in singulari numero.

Hoc aduer. t̄pis. i. h̄ die: & p̄ semp̄ ponif: & cōponif ex h̄ &
die. Inde h̄odiernus na nū: & p̄du. e die cū oīb̄ suis cō
positis vt hodie: & pridie: quotidie.

Homero centonas. Hiero. in epl. ad paulinū dicit: q̄si nō les
grīm̄ homero centonas & virgiliocentonas. i. opuscula
describ̄ homeri & virgili cōposita: & pdn. to. Et scias
q̄bomerocentonas & virgiliocentonas exc̄ptiones qdā
sūt de libris homeri & virgili in duob̄ libris redacte in
q̄s multi v̄sus preter dictor̄ aut̄ int̄entionē adaptans
q̄. Quidā sane exc̄ptores librorum homeri & virgili
discurrentes v̄bīcūq̄ inuenerūt aliqd qd̄ siue materie pos
son adaptare: p̄ucto signauerūt vt qñ cōpilarēt p̄mptius
monit̄ & ab hmōi punctatiōe centones dicunt̄ scripta
& v̄bīcūq̄ cōpilata h̄incinde collectis: & fm̄ māz x̄mittatis.
Lendoenī vt dicit̄ est v̄bū grecū idē qd̄ pungo. Inde d̄r̄
hento onis idē qd̄ punctus. & declinat̄ h̄ virgiliocento
nas & h̄ homero centona. vñ virgiliocentonas home
rocentonas sūt acti plurales greci: & aciunt̄ in fine.

Homicida de penul. p̄du. i. boīez cedēs. i. occidēs: & cōpo.
ab boīe & cedo dis. De homicidio casuali habes i casus.

Homicidū dīj d̄r̄ ab homicida. i. boīs occisio.

Homicidū nij ge. neu. i. boīs seruitiū ab h̄o boīs d̄r̄.

Homo. ab humus d̄r̄ h̄ & h̄ boīs q̄si humo: q̄r̄ ex humo
et effect̄. In q̄ttuor diminutiua. vñ dicit̄ Pris. in. iij. li.

Ab boīomūculis d̄r̄: & homūcio: homull? & homullul?
Nā et idē in eodē dicit̄ q̄ geminant lañ us vel a vel um:
mūlus ulū faciūt iterūz diminutiua: vt homulus ho
mull?: pauxill? pauxillulus. Et p̄t dici q̄ h̄ q̄ttuor di

minutiua habuit ppter eius q̄ttuor transgressiones: pri
ma fuit in paradiſo: secunda legis nālis: terciā legis mosai
ce: q̄r̄ta legis euāgelice. di minim? est etiā h̄o in t̄pib?: q̄r̄
antiquisimi vt dicit̄ Pris. in. vi. li. declinabat h̄o homo
nis sed mutata est o p̄dti. in i cor. & dicim? h̄o boīs. vnde
Enni?: Uultures in filiis miserū mādebāt homonē. Itē
vt dicit̄ Greg. in. iij. moral. Scriptura sacra trib? modis
appellat boīez. s. p̄ nām sicut scriptū est H̄en. Faciamus
boīez ad imaginē & similitudinē nr̄az. Itē boīez p̄ culpā sic
dictū est: Ego dixi di estis & filij excelsi oēs: vos aut̄ sicut
boīes moriemini: ac si apte dicat: Sicut delinquētes obi
bitis. vñ Paul? dicit̄: Quis fit inter vos zelus & cōtentio
nōne carnales estis & fm̄ boīem ambulatis: ac si dicat:
Qui discordes mentes ducitis nōne adhuc ex reprehē
sibili huāitate p̄ctis: Item boīem p̄ infirmitatē sicut in
Hieremīa scriptū est: Maledictus q̄ sp̄em sua; ponit in
boīe: ac si apte diceret: in infirmitate. Itē dicit̄ Grego. in
hōme. ascensionis: Dis creature alqd h̄o bz. Nāq̄ cōe
esse cū lapidib?: vittore cū arborib?: sentire cū aīalib?: in
telligere cū angelis. Si igis cōe bz alqd cum oī creature
hō: iuxta aliqd oīs creature hō. Hic nota q̄ de cōditione
& vilitate boīis loquēs Bernard? in Multi multa sciūt.
h̄ est in qdā meditatione sua q̄ sic incipit: Multi multa
sciūt sic dicit̄: Attende h̄o qd̄ fuisti aīi ortū: & qd̄ es ab or
tu v̄sq̄ ad occasū: & qd̄ eris post hanc vitā: Profesto fuis
isti qd̄ nō eras ex vili mā postea factus es: & in vilissimo
panno inholutus menstruali sanguine in vtero materno
fuisti nutritus. tunica fuit pellis lectindina. sic induit̄ &
ornat̄ ad nos venisti: nec memor es q̄s fit viliis origo tui
Forma: fauor p̄pli: feruor iuuenilis: opesq; Surripuere
tibi noscere qd̄ sit h̄o. Nihil aliud est h̄o nisi sperma feti
dū: saccus stercox: & cib? vermiū. post boīez vermis post
verme fecoz & horror. Sic in nō boīem. i. in c. nerē vertiſ
oīs hō. Lur ḡ sup̄bis hō: attēde q̄ fuisti vili semen & san
guis coagulatus in vtero: deinde miserie hui? vite expos
itus & p̄ctō: postea vermis & cinis: cui? acceptus culpa: na
sci miseria: viuere pena: mori angustia. Lur carnē tuā re
bus p̄ciosis sic impinguas & ad ornas: quaz post paucos
dies vermes deuoraturi sūt in sepulchro. Aīaz ḡ tuā cur
nō adornas bonis opibus: q̄ deo & angelis presentāda ē
in celis. Quare aīam tuā vilipendis: & carnē ei preponis
dñam ancillari: & ancillā dñari magna abusio est. Totus
iste mūdus ad vñius aīe preciū estimari nō p̄t. nō enī p
toto mūdo isto deus aīaz tuā daret: quā p̄ vna aīa dedit.
vide i curiosus. Et nota q̄ iste vñius frugi figuratiue & in
trāfitue adiungit̄ cū oī casu: cū v̄troq̄ nūero: & cū quo
libet genere cū h̄ noīe hō: Eccl. xxxi. Homo frugi. i. hō bo
mūs & v̄tilis. Quare deus boīez fecit dixi in dos. Itē vide
in creo. Itē de q̄ttuor statibus boīuz dicā in liberra rum
Itē vide in infernus.

Honestas. ab hono d̄r̄ honestus sta stū q̄ nibil bz turpitū
dinis: q̄si honoris statū cōseruās. & cōpaf honestus stioz
simus. vñ honeste stis sime aduer. & h̄ honestas tatis. i.
p̄petuus hono: q̄si honoris status. & cōponif vt inhonest
sus sta stū. i. nō honestus. & cōpaf. Itē ab honestus ho
nesto stas. i. honestū facere vel reddere. & cōponif vt de
honesto stas: in honesto stas. i. valde honestare: vel poti?
diffamare v̄tupare: ab honestate remouere. & sūt actiu
fm̄ Dñ. Pris. aut̄ dicit̄ q̄ honestas formaf ab hono: oī
mutata in es: & assūpta tas: sicut a maior maiestas.

Honor vel honos in honoro ras vide.

Honorculus li penul. cor. i. parvus hono.

Honorifico. honor cōponif cū facio: & d̄r̄ honorifico cas. i.
honorare: honoē impendere. vñ honorificus ca cū: & cō
paraf: sed eius cōpatiua nō sunt in vñi. & hic & hec & hoc
honorificens centis: sed nō est in vñi: tamen eius cōpara
tiua sunt in vñi. Sit ergo quedam mixta comparatio et
comparatiuis istius & ex hoc positivo honorificus. & d̄r̄
honorificus centius simus. vñ honorifice centi? sime ad
uer. & h̄ honorificentia tie ab honorificens. i. honorabili

tas. Itē ab honorifico h̄ et h̄ honorificabilis et h̄ le: et cōparat honorificabilior simus. vñ honorificabiliter lius sime aduer. et h̄ honorificabilitas tatis: et h̄ honorificabilitudo dinis. vñ h̄ honorificabilitudinitas et h̄ est longis summa dictio: ut patet in h̄: versu: Fulget honorificabilitus dimitatibus iste: et cor. penul. honorifico cas.

Honororas rati. i. honorē impendere. vñ honoratus ta tū q̄ recipit et impēdit honorē. et cōpaf honoratus tioz sim? vñ honorate tuis sime aduer. et honoratorius ria riu: qui impēdit honorē: vel qđ est honori. et h̄ et h̄ honorificabilis et h̄ le: dignus honorari: vel aptus honorare. et dī honorabilis q̄si honori abilis. i. aptus ut recipiat vel tribuat honorē. et cōpaf honorificabilis lior sim?. vñ honorabilitē lius sime aduer. et h̄ honorificabilitas tatis. et cōponif ut inhonrabilis. i. nō honorificabilis: et s̄lī cōpaf. Itē ab honoro hic bonos vel hono: et est honor in honorate. et attendis hono nō solū in reuerentia: sed etiā in administratiōe eorū q̄ sūt corpori necessaria. et vt dicit Ph̄bus in. iiij. Ethic. Virtutis premiū honor est: et attribuit bonis. et Ang? in decimi. dei loquēs de vero honore patrie celestis dicit: Honor illi nulli denegabī digno: nulli cedēs indigno. Itē de honore siue primati dicit Chryso. Primatus fugientē se desiderat: de fiderantē se odit. Et scias q̄ Hiero. dīc sup isto vbo: Honora p̄fem tuū et matrē tuā. Sz si a vero p̄f te nō sepat tādiū carnis copula q̄diti ille suū non erit auctorē idē: Ecce aduersari? xp̄m in pectorē tuo conatur occidere: si puulus ex collo pendeat nepos: h̄ sparso crine scissisq̄ vestib? vbera qb? te enutriera mater ostendat: h̄ in lumine p̄f iaceat p̄ calcatū pge p̄fem: per calcatā pge matrē: siccis oculis ad vexillū xp̄i enola. Solum pieratis gen? est in hac re esse crudelē. Honorō cōponif ut abhōnoro ras: cobonoro ras. i. fil̄ honorare. dehonorō ras: ex honorō ras. i. vitupare ex honorē facere: vel ponere: et in honorō ras. i. nō honorare: h̄ honorē facē: vitupare. Honorō actiū est cū oībus suis cōpositis. Dic nota q̄ Am̄bro. sup Lucā dicit: Sz nec maria minor quā matrē xp̄i dicebat fugientib? aplis aī crucē stabat: et pijs spectabat oculis filij vulnera: q̄ spectabat nō pignoris mortē. Sz mūdi salutē. aut fortasse q̄ cognouerat p̄ filij mortē mundi redēptionē: aule regalis putabat se et sua morte publica namerū additurā. Sed iesus nō egebat adiutorio ad hominū redēptionē: q̄d dixit: Factus suū sine adiutorio inf mortuos liber. Suscepit quidē matris affectū: sed nō q̄ sūt hoīs auxiliū. Habem? igit̄ pietatis mḡm. docet lectio q̄d maternus debeat affectus imitari: q̄d seq̄ reuerētia filioz: vt ille se offerat in filioz piculis illis ampli? solitudo materna quā sue mortis mesticia sit dolori. Mysticū tū est q̄ cōmenadaf Joāni inter ceteros iuniori: q̄d nō ociosis aurib? debem? accipe. Periculosa enī est mulierib? copula adolescentis: et spēs iunētutis. vide in maria. Nō est aut̄ hic obliuioni tradēdū q̄ sicut dicit frater Thonias: Aliud est de eo q̄ est adbuc in seculo cōstitutus et aliud de eo q̄ est tā in religione pfessus. Ille enī q̄ est i seculo cōstitutus: si h̄ parentes q̄ fine ipso sustentari nō p̄nt. nō dīz eis relictis religionē intrare: q̄ transgredere p̄ceptū dñi de honorificō pentū: q̄sūis dicat qđā oppositū. s. q̄ in h̄ casu licite posset eos deserere: eoꝝ curam deo cōmittens. sed siq̄s recte cōsideret: h̄ esset tentare deūz: q̄ habens ex humano cōsilio qđ ageret piculo parentes expōneret sub spe ditūni auxiliū. Si vō sine eo parētes vitā trāfigere possent: licitū esse ei desertis parentib? religiosē intrare: q̄ filij nō tenent ad sustentationē pentū sine cā necessitatē. vñ Luce. ix. dīc q̄ dñs dicēti sibi: Permitte mihi p̄mū ire et sepelire patrē meū: r̄ndit: Sine ut mori tui sepeliāt mortuos suos: tu aut̄ vade et annuncia regnū dei. Qđ vñ tractans Lyrill? dicit: q̄ discipul? ille nō petit q̄ patrē suū iā defunctū sepeliret: sed adbuc viuentez in senectute sustentaret quousq̄ eū sepeliret. qđ dñs nō cōcessit: q̄ erāt alij q̄ ei? curā h̄re poterāt: linea parentele ad h̄ faciēdū astricti. Ille vō q̄ ē iā in religione pfessus re

putat iā q̄si mortu? mūdo. vñ nō dīz occasiōe sustentatiōe pentū exire claustrū in quo xp̄s sepelit: et se iterū secularibus negocijs implicare: tenet tñ salua sui plati obediētia: et sue religiōis statutis piū studiū acbibere q̄literā parentibus subueniat. vide in oulia.

Hora recū h̄ est vierū. et est hora re spaciū in quo medietas alicui? signi oris in oriente: et medietas alteri? occidit in occidente. Itē h̄ ora re fine h̄: et est regionū: vel finū: vel vestiū. q̄ enī regionē vel finē vel extremitatē vestimentoz designare volum? p̄ h̄ nomē: scribēdū est fine h̄. Itē q̄nq̄ est pluralis nūeri de os oris ora. vñ v̄sus: Oras mūdus h̄z nox horas et chlamys oras. Aspiras horā vbi iā significabit.

Horispet cis in horisplex vide.

Horison tis: media spera apparenſ sup terrā.

Horno aduer. t̄pis. i. h̄ anno cōpo. ab h̄ et ann? vñ horn? nū: et hornotin? na nū penul. cor. in eodē sensu. i. bñ? am̄ Designat tñ q̄nq̄ t̄pis indeterminate.

Hornotinus na nū in hornō exponit.

Hornus ni in hornō exponit.

Hornologic? ea cū penl. cor. q̄ in horologis colligit horas vel qđ p̄tinet ad horologium. et deriuat ab horologū logi

Horologium. hora p̄ tpe cōponif cū lego gis: et dī horologij: vbi hore legunt. i. colligunt: vel intelligunt. v̄l cōponif a logos qđ est sermo vel rō: qz ibi sermo habet v̄l de horis colligendis.

Horoscopus pi mas. ge. i. horarū inspectoꝝ. et cōpo. ab horo et cōpos qđ est labor et intentio: q̄si cognitiōe horarū intendes vel laborās. v̄l cōponif vt ab hora vel scopum q̄ est speculari: qz p̄ horas natūritates horūz speculans cōsimili et diuerso fato. vñ h̄ horoscopū p̄j. i. horarū speculator: et cor. penul. horoscopus.

Horreo res rui. i. hororē h̄re: timere: vel tremere. Proprie qđē ille borret q̄ tremit: et cuius pili rigescunt. i. surgit ppter frigus: vel ppter timorē: sicut in nocte q̄ h̄ vadi solus. et hinc h̄ horro roris rori: et h̄ et h̄ horribilis t̄bile i. abominabilis: et cōpaf horribilis lior simus. vñ horribiliter lius sime aduer. et h̄ horribilitas tatis. Itē ab horreo horrid? da dū. i. terribilis: abominabilis: frigofus tremēs. et cōpaf horrid? dior sim?. vñ horride dius sine aduer. et h̄ horroditas tat. Horreo cōponif cū facio et horrefacio q̄. i. terrefacere. Itē horreo cōpo. vt ab horro res rui. i. timere abominari. itē exhorreo res: i. horreores phorreo res. et hinc inchoa. horresco: abhorresco: et horre sco: i. horresco: et phorresco. Horreo et eius cōposita sunt neutra et signant passionem extrinsece natā: et cōstitutū q̄nq̄ cū actis: q̄nq̄ sine actis q̄ ponunt p̄ timere. Et si as qđ horreco facit pteritū in rui: eo mutata in tri diuina et caret sup. fin vñ: deberet tñ facere horritū: eo mutata i breuē et addita tū vt vult Pris.

Horridulus la lū dimi. aliquātulū horridus: et cor. du.

Horridus da dū penul. cor. in horreo res est.

Horifico. horreo componif cū facio. et dī horrifacio cōt horifico cas. i. terrefacere. vñ horrificus ca cū penl. cor.

Horripilatio est q̄n pili capitis p̄ horrore erigunt.

Hortor taris tatus suū. i. suadere: cōfortare: instigare: vel instigari. vñ h̄ hortator taris: et h̄ hortatorius ria riu: et h̄ hortatio onis: et h̄ hortatus tus tui: et h̄ hortamen minis: et h̄ hortatoriū. i. palmatoriū: v̄l locus vbi fiūt hortamina. Hortor cōponif vt adhortor taris. abhortor taris: cōbor taris. i. fil̄ hortari. dehortor taris. i. disuadere: vel valde hortari. vñ dehortatorius ria riu: et h̄ dehortamen minis exhortor taris. i. valde hortari. vnde bic exhortator: et h̄ exhortatio: et exhortatorius ria riu. Hortor cū suis cōponitatis est cōmune.

Horula le dimi. parua t̄pis hora. et cor. ru.

Hor? ri. ab hora p̄ tpe dī h̄ hor? ri: q̄ p̄m? horas adiuent.

Horuspex cis. hora cōponif cū specio vel inspicio: et dī h̄ horuspex cis vel horuspexis: ille q̄ inspicit horas. et h̄ horuspicus ci. i. horaz inspectoꝝ: q̄ etiā horoscopus dī.

Hospicis in horusper vide: et cor. spi.

Hospes. Ostium componit cum peto: et dicitur hic et hec hospes qui recipit: et qui recipit: quasi hospites. i. ostium petens: quod ostio pede inferat. Antiquitus enim hospites qui recipiebat: et qui recipiebant veniebant ad ostium. et ponebant pedem et pactum firmabat quod unus non decipet alium. unde quod recipit hospes dicitur. Ut ergo enim ponendo pedem in alio amicitie pactum firmabat. unde quod recipit et qui ne suscipit hospes. quod autem dicitur hospes quod ostium petens est. etiam facilis benignus: aptus et qui aduentum amicorum non subter fugi sed eis ad ostium se libenter exponit hospitalis homo dicitur. et hoc genere hospes tantum in singulari quod in plurali: sed hunc hospitalium hospite in singulari est secundum genere in plurali neutrino. sicut hospita.

Hospitarius. ab hospitiu dicitur hospitarius ruris: et hunc hospitaria neutros hospitium.

Hospitalium. ab hospes dicitur hunc hospitium ruris: ubi quod ad tempore hospitium inhabitat: et inde transiens migrat. Hospitium vero singularium est: sed dominus est burgenfis quem locat.

Hospita: ab hospes dicitur hospita te: et hospitat: ta tu: quod componit ut inhospita: et inhospitatus ta tu: i. non hospitare. sed hospitium duobus non invenit nisi illa terminatio quod est in quocumque casu sit: et in utroque numero. Invenit genus utrum et ab aliis singularis secundum genere. et ita et actus et utrum plurales in neutrino. s. hospita et inhospita sunt. Alij vero dicunt quibus ego quod hospita te est secundum genere. in singulari numero: ut in plurali est neutrino. hunc tamen non actum et utrum: et sic ethereum. unde plurimorum hunc hospita: actum hunc hospita: utrum o hospita. Hospitabilis. ab hospitorum tatis dicitur et hunc hospitabilis et hunc leprosum. et libenter hospitare: vel quod est dignus ut recipiat in hospitiu. et cōponit ut inhospitabilis. i. non hospitabilis. Hospitalius in hospitalis vide.

Hospitalis. ab hospes dicitur hunc et hunc hospitalis et hunc leprosum. et dignus et prius est ad hospitandum. et cōponit ut hunc et hunc hospitalis et hunc leprosum. De hunc est vide in hospes. Itē ab hospes et hunc hospitale ruris: ubi peregrini recipiuntur in hospitio. unde hunc hospitalium ruris: custos hospitalis: vel quod est de hospitali: et hunc hospitalaria ruris: per feminam in eodem sensu.

Hospitor. ab hospes dicitur hospitorum tatus sunt. Hospitor autem sumbit recipienti: sensus est: Ego hospitor te. i. in hospitio recipio. Si autem attribuat ei quod recipit: sensus est: Hospitor tecum. i. in hospitio tuo tecum maneo vel in alio. Si autem attribuat ei quod recipit: et construatur cum actum: sensus est: Hospitor te. i. in hospitiu te recipio: unde olim erat coe: et cōstruatur sic: Ego hospitor te: et ego hospitor a te: quod cōpere est. s. ut dicatur esse coe et cōstruatur ad modum cōis verbi huius. Littera tamen dicunt quod est deponens.

Habitu. ab hostis dicitur hostia stie. hostia autem erat sacrificia obicitur alicuius propter hostes. quod pro hostib[us] deuincēdis fuit. Sed victimae erant sacrificia quod post victoriā victimis dicitur imolabātur. et erat victimae maiora sacrificia quam hostiis. unde victimus. Victimam per victimas dicitur: hostia per supandi. Hostiari. ab hostia dicitur hostiarius. i. ianitor: quod et hostiari: qui custodit ostium. et hostiari dicitur in ecclesia ab officio: qui presidet ostiis templi. ipse enim tenet clavis: oīa intus et exte non custodit: iter bonos et malos homines iudicium: fideles respicit: infideles respicit. Et hunc hostiaria ruris: qui custodit ostium tollit: ruris: quod pertinet ad ostium; vide in ordo.

Hostiarius aduer. ab ostio dictum. i. per ostia: quod ostio ad ostium hostiaria. hostis cōponit cum capio vel cedo vel scindo. et dicitur hostiaria capta: vel hostiaria de: vel hostiaria de: qui capit vel cedit vel scindit hostem: et cor. penit. hostiaria hostiaria de penit. pdi. cōis genere. quod vel quod cedit hostem: et cōponit ab hostiis et cedo dis cecidi.

Hostiaria cuius. i. hostis ab hostiis deriuat: et cor. sti. unde in aurora dicitur. Hostiaria sunt eius colla subacta manu.

Hostilis. a hostis dicitur hunc et hunc hostilis et hunc leprosum. quod pertinet ad hostiles. pdi. penit. et inde hostiliter aduer. et hunc hostilitas talis inimicitia.

Hostilo las exponit in vestilo las.

Hostimentū. ab hostio is dicitur hunc hostimentū. i. cōmentū: et cōlitas: vel illud quod pondus equas in libra.

Hostio stis stire titū. i. cōre: et cōponit cum ab: et dicitur ab hostio stis. itē cum con et dicitur cōbostio stis abiecta n. Itē cum p: et dicitur phostio stis. et est actuum cum oībus suis cōpositis.

Hostiolū li dimi. parvū hostiū: penit. cor.

Hostis. ab hostio stis dicitur hunc bic et hunc hostis: quod est fronte eat ad bellum. Proprie quod est hostes dicuntur quod in equis sunt nec cōlitas sibi inuidet debet: quod nihil sibi dicitur: nec unum magis tenet alteri quam ecōtrario. unde hostes proprie non potest esse christiani in se: nec hostile pliū inter eos: quod christiani semper dicitur sibi inuidet aliquod saltē causa christianitatis: sed christiani et saraceni proprie dicuntur hostes: quod nihil sibi inuidet dicitur. si enim vilissimum saracenus capet regē francia: itā dicitur deberet illi quātū rex franciae deberet illi si eum caperet. vel hostes dicuntur ab hostiādo i. equādo moenia victorū. Solei enim hostes victores moenia victorū hostiū adequare. i. cum terra equa facere. i. destruere et deicere per terrā.

Ostium. ab hostis dicitur hunc hostiū stij: quod hostē arceat. ibi enim ad uersarijs nos abscimus. Hinc etiā ostia fluviorum dicuntur exitus in mare. s. loca ubi intrat mare: quod hostib[us] illuc sole mus occurrere: et nos eis ibi opponē. vel dicuntur loca illa ostia: quod loca illa tācum per ostia in domū intrant flumina mare: vel res exportant vel important per loca illa tācum per ostia vel quod hoīes per loca illa tācum per ostia egrediuntur: et ingrediuntur flumini: vel terrā suā: quod ostium. quod autem dicitur ostium: quod non ostendens aliquod interius: vel quod obstantis intrantibus i. intrare volentibus etymo. est.

Hostiorū. ab hostio sū dicitur hunc hostiō ruris: lignū cum quo modi: vel sextari: adequat: ut lignū quod ducit super mensurā: ut siquid ibi superfluum ē amoueat: et siquid deest suppleat.

P

ante

E

Huiuscemodi est cōis genere. indeclit. ab huiusmodi: et interponit ce syllabica adiectio: et designat iste genitivus modi cōlitas tem: ut huiuscemodi. i. talis.

Humanitas in humanus exponit.

Humanus. ab hunc dicitur humanus nam non quod habet humanitatem: vel quod pertinet ad humanitatem. Itē humanus benignus: mansuetus: misericors: quod circa hoīes habeat amorem: et miserationis affectum. et secundum hanc significationē cōparat humanus in omnibus. unde humanus vel humanus nūs simile aduer. et humanitas tatis: et humanus aduer. et differunt humanus et humanitas: sicut diuinus et diuinus. nā diuinus et humanus signat a deis et hoīibus: sed diuinus et humanus ad similitudinem deorum vel hoīibus. Si enim dicas habrem missus est diuinus: id est ac si dicatur: habrem missus est a deo. et istud factū est humanus. i. ab hoīibus. Si vero dicas: habrem locutus est diuinus vel humanus. i. ad similitudinem deorum vel hoīibus sine diuino more vel humano: et humanus. i. mansuetus. et humanus id est quod humanus. Humanus cōponit cum in et dicitur inhumanus nam non. i. non humanus. s. effrenis effrenus: et crudelis: et misericors. et cōparat. unde hunc inhumanitas tatis. i. feritas: crudelitas: impietas. Itē inhumanus potest dici studens totus dedit studio: quod raro cōseruat cum hoīibus. et cōparat: ut inhumanus minor simus. unde hora. Surge inhumane seniū depone carnem. Itē ab humanus hec humanitas tatis a genito humani additatas. et dicitur humanitas proprietas quod dicitur homo: et humanitas. i. mansuetudo: misericordia: quod affectio quod nos inuidet induemur. Itē ab humanus dicitur humanus: et est humanare humanitatem induere. unde humanatus tatis. unde Jesus Christus est humanatus. i. humanitate induitus: humana nā vestitus: et hinc hec humanatio omnis: humanitatis susceptio: induitio. et pdi. prima humanus cum suis derivatis: ut humano nas: et humanitas: humaniter. unde hora. Humano capiti pictor ceruicē equinā. Jungere si velit et varias inducere plumas.

Humatus in humano mas vide.

Humectatus in humectus vide.

Humectus.ab humor moris: vel ab humeo mes dī humectus ta tū.i.humidus. et cōparat humectior simus. vñ hu mectectus sime aduer. et humectoctas.i.madefacere. vñ h̄ humectatioonis: et h̄ humectameniunis: et humectatus ta tū. vñ humectatim aduer. sicut ab humectus humectum: et est actiuū humectoctas.

Humeo.ab humus dī humeo mes mui.i.madefieri. vñ humesco scis inchoa. et pdu. primā humeo: sed humo mas ea cor. vñ versus: Corpora nullus humet ubi terra liquo ribus humet.

Humeralis.ab humerus dī h̄ et h̄ humeralis et h̄ le: qd̄ ptis net ad humerū: et h̄ humerale lis dī quoddā palliū qd̄ et suphumerale dī. Ecclē. xl. Et humerale posuit cū ephot Humerillus.ab humerus dī gumerillus li: qui extremitati axis infigit.

Humerus.ab armus dī h̄ humer? ri: qf̄ armer? vt esset dis tinctio hoīuz quorū sunt humeri ad aīalia quadripedia quorū sunt armi. vnde humerosus sa sum. i. fortis et mag nos habens humeros:

Humidus.ab humeo vel humor dī humid? da dū qd̄ exte riūs h̄ humorē: sed vñ dū qd̄ interius h̄ humorē: et com parat humid? dior simus. vñ humide dius sime aduer. et h̄ humiditas tatis. et humido das. i. humidū facere: madefacere: Et est actiuū: et pdu. etiā hu.

Humilis.ab huin? dī h̄ et h̄ hūilis et h̄ le: qf̄ humo acclivis et est etymo. et cōparat hūilis lior limus. Daniel. iiiij. Hu millimū huīuz. et scribis p duo l suplatiūs: l̄ hūilis scri bat p vñ l: Forma enī ab humiliis: remota is et addita lim? vt humiliis hūillim?. Et sūt qnq; suplatiua q̄ desinunt in lim? cū stis cōpositis. et stinent simplicia in h̄ vñ: In limus qnq; dat fagus: cetera linque. et a dō humili addita tas fit hūilitas. Itē ab hūilis dī humili lias cui are verbū actiuū: et cor. penī. humili et hūilio lias. Et scias q̄ vt dicit glo. sup Matth. ca. iiij. Uera est hūilitas quā seq tur comes obedientia. Et Greg. dicit in moral. xxvi. Ille vere est humili: q̄ nō defensor est q̄ arguit in malis. Et sūt tres gradus humilitatis. Primus grad? est se subdere maiori et se nō pferre equali: et h̄ hūilitas dī sufficiēs: et est necessaria emilibet iusto. Scōus gradus est subdere se equali nec se pferre minori: et h̄ hūilitas dī abundans. Tertius grad? est subdere se minori: in quo gradu ē oīs iusticia. et h̄ hūilitas dī supabūdans. Inuenit aut humilitas bona et mala. bona exaltat: mala deiicit. Qd̄ dñs in euāgelio Luce. xviii. paten? et cōpendiose designat dices Dñs q̄ se exaltat humiliabit: et q̄ se humiliat exaltabit. qd̄ ex ponens Beda dicit: q̄ q̄ simpli nō ait: q̄ se exaltat humiliabit: et q̄ se humiliat exaltabit: sed cū additamēto: oīs q̄ se exaltat humiliabit dicendū est: q̄ varijs modis hoīes in h̄ seculo et in futuro exaltant et humiliant. Alij h̄ et in futuro exaltant: sicut rex David: et Job: et Ezechias: et Josias: et ceteri tales q̄ glorioſi in h̄ seculo fuerūt: et glorioſiores sūt in futuro. Alij h̄ in futuro humiliant: sic supbi paupes: vel certe illi q̄ in h̄ seculo de pctis vindictā recipiunt: et in futuro ad penā ppetuā transēunt: q̄lis fuit herodes: antiochus: nabuchodonosor: et pilatus: et multi tales. de qbus scriptū est: Duplici cōtritione cōtere eos dñe. Nō nulli h̄ exaltant: sed in futuro humiliant: sicut sūt supbi diuites q̄ iuxta scripture vocē ducūt in bonis dies suos: et in pucto ad inferna descendūt. Alij aut humiliant et in futuro exaltant: sic sunt sc̄ti paupes: et illi p̄cipue q̄ ppter deū oīa sua relinquētes semetipſos spontanea paupertate humiliant: vt in futuro a dño exaltari mereantur. et Bernardus dicit in. xxxiiij. sermone: Quanti humiliat q̄ humiles nō sunt. alijs cū rancore humiliant: alijs patient: alijs et libenter primi rei sunt sequentes innoxij vltimi iusti. Qui aut pōt dicere bonū mibi: q̄ humiliasti me is vere humiliis est. Nō pōt h̄ dicere q̄ iniuitus tolerat: min? q̄ murmurat. Est aut humiliat q̄ humiliationē querit in humiliatē. et ipse est qui dicit deo: Bonū mibi: q̄ humiliasti me: dicit Greg. in. iiiij. dñica de aduentu: Miranda actio q̄ elatio nō eleuat s̄z

gratiat. Qui enī sine humilitate virtues cōgregat q̄si q̄ ventū puluerē portat. et vñ aliqd ferre cernit inde demus cecat. In cūctis ḡq agitis frēs mei radicē boni q̄ humilitatē tenete. nec qbus iā supiores: sed qbus adū inferiores estis aspicite: vt dū melior? vobis exemplū ponitis ad maiora semp ascendere ex humiliatē valcas.

Humo as auti are dī ab hum? et est humare in terra ponat humo tegere. i. sepelire. vñ humatus ta tū: terra tecu: sepultus. et cōponit vt inhumatus ta tū. i. insepult? i. matim aduer. i. sepultim vel virilif et abiecte. et cor. humo as: sed humeo eam pdūcūt.

Humor.ab humeo es dī humor oris. vñ humorosus sūt i. humor plenus. et cōparat humorosus sīor sim? vñ humorose sīus sime aduer. et h̄ humorositas tat? et pdu. p̄mā humor nomē: sed humor maris passiuū de humor eā cor. vñ qdā: Me terret q̄ būor: nō tret q̄ sonat bū.

Humus mi fe. ge. i. terra: et p̄pē humida et inferior. Sīm q̄ humus est qf̄ p̄pī nomē terre. vñ et caret pluralis et trīdef ad aduerbia interrogatiua ad modū p̄pī p̄minū fine prepositione: sicut domus domi: et milicā licie. Et derūtā a mīs greco: qd̄ dī terra. et derūtā mafab vltima syllaba: et cor. hu. vñ Qui. ep̄la: Lupus frigido sanguinis pingue hum? vde in tellus.

Hus terra est in finibus Idumec: et interpretat festinā consiliator.

Et imperatiū

de eo is. facit enī impatiū i. et sicut dicit Hug. h̄ figura latīna h̄ figura greca y: idē elementū resp̄sentant: et i rep̄ntat illud in substāli sono: sed y in accidentalī. h̄ aīto mentū i nāliter et exiliter sonat. h̄ figura i rep̄ntat illud elementū: qd̄ sonat exiliter: sed qd̄ sonat spissius et vberi?: rep̄ntat hac figura y. et ad istos uersos modos rep̄ntandi predictū elementū greci p̄ctis duabus figuris vtūtē appellātes i totam: y greci aut nō vtimur hac figura y: nisi in grecis dictiōnibarbaricis: et nō vbi: q̄: vñ in multis dictiōnibarbaris est dubiū an debeat scribi p̄ i: an p̄ y apud q̄ nesciam? illas linguas ex toto: q̄ apud illos. s. greci et barbaros i quibusdā locis scribis i: in alijs y. s. greci. h̄ figura i apud nos rep̄ntat duo elementā. s. i vocalē. cōsonantē. Quia ergo i duo elemēta rep̄ntat: et q̄ i trā rep̄ntant elementū: iō mixtum nobis placuit tractari dictiōnibū q̄ incipiūt ab i vocali: et de illis q̄ incipiūt i cōsonante: et etiā ab his q̄ incipiūt a y.

I a est nomen dñi fūi q̄ est inuisibilis: ex quo et alleluia est laus vel laudare cōponit alleluia. i. laus inuisibile laudare inuisibilem.

I abel interpretat ascensio.

I abin interpretat sapiens vel sensus siue etiā pandemaceo ces cui verbū neutrū: et caret supinis: et dī a iacio et cōpo. cū ad et dī adiaceo ces. i. iuxta iacere. et cū inter dī interiaceo ces. et cū pre et dī preiaceo ces. et cū sub et subiaceo ces: et cor. ia. Luca. in. iiiij. Felix q̄ potuit minante ruina: Quo iacet iam scire loco.

I acere qñ est infinitius de iaceo ces pdu. penul. q̄iōt infinitius de iacio eis cor. penul. vñ vñ: Si nō cōcere: lapidē tu mitte iacere.

I acyntinus in iacyntus vide.

I acyntus ti fuit qdā puer versus in florē fūi poetas. it ille flos fili dictus est iacyntus: et est purpureus: et bīdā lapis dictus est iacyntinus: habens purpureū et leū colorē ad modū illius floris. vñ vñ: Flos iacyntus lapis est iacyntus hōq; vñ iacyntus ta tū penul. pdu. uis poetica licentia qnq; corripia in metro fūi. bīc iacyntinus na nū qd̄ est de colore iacynti. et lata fine e in vltima syllaba iacyntus.

I acio cis ieci iactū iacere. vnde hic iactus ctus cui. jā

componit: ut adiicio cis: abiicio cis: coniicio cis. Itē per
tentionē nō coiicio cis pro coniicio. de iicio cis: dis iicio
tra iicio cis: iniicio cis: pro iicio cis: pre iicio cis: ob iicio
con iicio cis: sub iicio cis: traiicio cis. Iacio & oia ei⁹ cō
posita sunt actiua. Itē oia ei⁹ cōposita retinēt p̄teritū sui
implicis imutatū: ut piicio, pieci: sed a p̄stis mutat̄ in i:
ta impīni in e mutat̄. Itē nota q̄ ad iicio abiicio & cetera
cōposita a iacio p̄ duo i scribi debet: & p̄nūciari regulari
ut: est p̄mū i consonās: & alterū vocalē. s̄m h̄ ergo si cōpo
sitio cū dictiōe desinēt in consonāte: debet p̄ma syl
līa p̄duci positione. Inuenit tñ q̄nq̄z corripi. & h̄ iō fit
q̄ in oib⁹ huiusmodi v̄bis solent q̄dā tacere q̄nq̄z i cōso
nāte in metro: imo q̄ magis est cā euphonie semp̄ solēt
tacere i consonāte in qlibet platiōe in p̄dictis v̄bis cōposi
ta: tñ est de integritate dictiōis: & debet scribi: l̄z taceat̄
quid quosdā causa euphonie: sic in hac dictione circūeo
mō p̄ferit: & tñ est pars dictiōis hui⁹: & ibi scribit̄. cum
ego ḡtingit q̄ i consonās in predictis v̄bis taceat̄ & lique
fata potestate consonātis: tūc p̄ma nō cogit̄ p̄duci posi
tione. & inde est q̄ p̄t corripi si nāliter correpta est. si v̄o
consonās nec taceat̄ nec liquefacat̄: tūc p̄ma p̄ducit si desi
nit in consonāte. & hinc est q̄ sub iicio q̄nq̄z p̄ducit primā
q̄i corripit. & in cōsimilib⁹ idem est iudicium. Si querat
dūs v̄nū afferā i consonāte semp̄ debere taceri in p̄dictis
v̄is in qlibet platiōe sic distinguo: Lū metrū cogit ta
ceat̄: als aperte p̄ferat̄. nō enī video magnā eē cacopho
nū si dicat abiicio dei scio: lic̄ quidā velint h̄ semp̄ &
v̄ḡ vitare. ita dicit Hugui. Magister aut̄ Bene. dicit:
Obi cōpositiōe breuiat̄: ut obeo: nisi positio supueniat̄:
nō obiici: tñ in p̄nti & in oib⁹ que tenēt cognationē p̄stis
ob iicio primā cor. & p̄du. corripit enī subtracta i consonāte
Unī Stati⁹: Frōtib⁹ intētas obiicit mōstrat̄ q̄ timorē. et
p̄du. vii idem Stati⁹: Pectora q̄ inuisis obiicit fumātia
moris. & corripit retēta i consonāte. Unī Hora. Lū mibi lis
tēdar ignauo obiicis annos. in frequētiori tñ v̄su ē q̄
p̄nūcias. ita etiā ḡtingit in h̄ v̄bo abiicio: corripit enī. vñ
Stati⁹: Frontib⁹ intentas obiicit mōstrat̄ q̄ timorem. &
p̄nūcias. vñ idem Stati⁹: Abiicit attonite tector̄ culmine
lū. Idem accidit in h̄ v̄bo sub iicio. nā a Statio corri
pi dicēt. Sata videre prior sub iicit gauisus v̄lices. p̄du
et a Virgilio: Quantū vere nouo viridis se sub iicit
amis. S̄ in rei scio aliter est: q̄r tā in p̄nti q̄z in preterito
primā corripere & p̄ducere inuenit̄: q̄r s̄m quosdā ibi ilē
simpler consonās: & sic primā cor. Unī Virgi. Lytire pascē
usa flumine rei scie capellas. quint⁹ enī pes est. p̄celeuma
casus constās ex quattuor brevib⁹. s̄m quosdā aut̄ est ibi
duplex consonās: & sic p̄ducit̄ positione. Unī Virgilius
Reichenon maculis obfuscant vellera pullis. Aliē v̄o pre
positiones composite cū hoc verbo iacio penitus produ
cuntur. vt iniicio: eiicio: in quibus omnib⁹ i duplex cōso
nās est ante vocalē.

ntotas penul. cor. in iacto tas exponit.
ab interpretat̄ supplātator: q̄r in ortu suo plantā nascē
nōs appre hēdit. vel q̄r postea fratrē arte decepit. Itē
acob angelū & etiā esau vicit nō manib⁹ h̄ oratiōib⁹. vñ
figillud Isa. xl ix. Redemptor tuus fortis iacob &c. dicit
q̄ Fortis redēptor iacob q̄ dedit valitudinē iacob
lū dīcū angelo: oratiōe vt aiunt nō manib⁹. volebat enī
angeli q̄ eū custodiebat in peregrinatione ad deū reces
dere. cuius aut̄ oratione vt eū b̄ndiceret: & audiuit: Si cū
deō fortis in oratione es q̄nto magis ḡtra hoīes: q̄si dice
m̄: & oratiōe ḡtra esau quē metuis p̄naleb̄s. Hic nota
q̄ h̄ reg. tractā illud Hen. xxxii. Lū iacob ad p̄pria redi
tūr luctabat̄ cū eo v̄sq̄ mane: q̄ cū videret q̄ eū supare
nō posset tetigit nerū femoris ei⁹ & statim emeruit: ita
nōt in secūda homē. secūde partis Ezech. Is q̄ certat̄ in
luctamine aliquā supiore se: aliquā v̄o eū cū quo ḡtēdit in
superiorē inuenit. designat ergo angelus deū: & iacob q̄ eū
angeli ḡtēdit v̄nius cuiusq̄ p̄fecti viri: & in ḡtēplatiōe po
stianū: q̄r videlic̄a q̄ contēplari deū nitit̄: velut in

quodā certamine posita mō exuperat: quia intelligēdo &
sentiēdo de incircūscripto lumine aliqd̄ degustat̄. mō v̄o
succubit: q̄r etiā degustando iterū deficit. q̄si ergo vincit̄
angelus q̄n intellectu intimo apprehēdit̄ deū. Sed nos
tandū q̄ idem victus angelus nerū femoris iacob tetis
git: eūq̄ marcescere statim fecit atq̄ ab eo iacob tpe claus
dicavit vno pede: q̄r. s. oipotēs deū cū iam p̄ desideriū &
intellectū cognoscit̄: oēm in nobis volupiatē carnis ares
facit: & q̄ prius q̄si duob⁹ pedib⁹ innitentes & deū videba
mūr querere: & leculum tenere: post agnitionē suavitatis
intime vñ in nobis pes san⁹ remanet: atq̄ alius claudi
cat: quia necesse est vt debilitato amore seculi solus in no
bis amor conualeat̄ deū. si ergo tenem⁹ angelū vno clau
dicam⁹ pede: q̄r dū crescit in nobis fortitudo amoris deū
infirma p̄culdubio fortitudo carnis.

I acobipeta te cōis ge. penul. cor. q̄ vel q̄ petit ecclesiā sc̄i ia
cobi. & cōponit̄ a iacob⁹ & peto tis.

I acobus zebedei a patre cognominat̄ est: quē cū ioanne
relinquēs verū patrē secuti sunt. hi sunt filii tonitruī qui
etiā boanerges ex infirmitate & magnitudine fidei nomi
nati sunt. Hic est iacobus fili⁹ zebedei frater ioannis qui
post ascensionē dñi ab herode occisus est. & interpretat̄
supplātator: quia curā carnis supplantauit dño vocāte: &
ipsam carnē Herode cruciātē ḡtēpsit. vnde iacobitanus
na nū: & h̄ & hec iacobensis & h̄ se. Hic dictus est iacobus
maior: sicut alter minor. Primo rōne vocationis: q̄m p̄i
mus vocatus est a xpo. Secūdo rōne familiaritatis: q̄m
maiorē familiaritatē videt̄ xps habuisse cū isto q̄z cū alio
q̄r videlic̄ ipsum ad secreta sua admittebat: sicut fuit ad
puelle resuscitationē: & ad gloriosaz trāfigurationē. Ter
tio rōne passiōis q̄ prim⁹ inter ceteros ap̄los passus est.
sicut ergo dicit̄ maioz altero ex eo q̄ primus vocatus ad
apostolatus gratiā ita possit dici maioz ex eo q̄ primus
vocatus est ad eternitatis gloriā iacobus zebedei ob dū
stinctionē prioris iacobi cognominat̄ est q̄ dicit̄ fili⁹ zeb
edei sicut iste fili⁹ a iphei. cognomen igit̄ ambo a patre
sumpserūt. Iste est iacob⁹ minor q̄ in euāgelio frater dñi
dicit̄. ambo predicti iacobi apli fuerūt: & consobrini xpi.
Hic iacobus vt tacū est dictus est minor ad differentiā
iacobi zebedei. lic̄ enim iacobus zebedei prior natus fit:
fuit tñ vocatione posterior. vñ & hec cōsuetudo in plerisq̄
religionib⁹ obseruat̄: vt ille q̄ prior ingredit̄ maioz voce
tur: & ille qui posterior minor: lic̄ sit prior. s. aut etate ma
ioz: aut sanctate dignior. Dict⁹ est etiā frater dñi ex eo q̄
fibi simillim⁹ fuisse phibef̄: adeo vt pleriq̄ in eoz specie
fallerent̄. Appellat̄ est etiā iacob⁹ iustus propter meritū
excellētissime sanctitatis. Unī Egyssippus ap̄loz vicinus.
Hic inquit ex vtero matris sue sanctus fuit: vñ & sacerā
nō bibit: carnes nūc māducauit: ferrū in caput ei⁹ non
ascēdit: oleo nō est vñctus: balneis nō ē v̄sus: syndone. i.
veste linea semp̄ induit̄: totiēs in oratione genua flexe
rat: vt callos in gentib⁹ sicut in calcaneis videref̄ habere.
Hic solus inter ap̄los propter nimiā. i. magnā sanctitatē
suā permittebat̄ in sanctas anctoz intrare. Propter etiā
ei⁹ sanctitatē p̄e ceteris apostolis bierosolymis est ep̄s
ordinatus. Dicit̄ etiā q̄ primus inter ap̄los missam cele
brauit̄. Uide in ioannes.

I actantia tie. i. atrogātia: superbia: vanitas. & scribit̄ p̄t in
penul. sed accipit sonū dec: fit enī a datiuo iactanti addis
ta a fit hec iactantia.

I actarius rīj in iactura vide.

I acto. a iacio cis ieci iactū ctū: u in o fit iacto etas v̄bū fre
a quo dicit̄ iactito tas aliud frequē. Itē iactare vel iacti
tare ponit̄ p̄ gloriari: laudare gloriādo: vanitate arro
gare: vel inaniter p̄ferre. inde iactans sūe arrogās dicit̄
q̄ se vanitat̄: & maiore institutis nō acquiescit̄: sed pprie
q̄ndā viā iustitie & sc̄itatis inq̄rit. Et cōparat̄ iactas tior
tissim⁹. vñ iactāter tūs sime aduer. vñ v̄sus: Qui iacet h̄
iactat̄ q̄ laudat̄ se quoq̄ iactat̄.

I actuarius in iactura vide.

I actura. a iacio cis dicitur hactura re. i. iactus. Iactura etiam dicitur iactura: et proprie quod naute patiuntur cum iminente et ingrauescete tempestate res suas in mare iaciunt. s. panem: vinum: pannos: et generaliter quicquid habet quicquid ne ipsa nauis nimio potere rerum submergetur. unde hactarius ruris qui frequenter dampnum patitur: et proprie quod ita res suas iactat. et iacturius ruris ruris. i. dampnus: patiens: vel inferens dampnum. Inter dampnum autem et iacturam est differencia: quod iacturam scientes et vltro patimur. Dampnum vero et insolito et nobis nescientibus fit secundum Papiam.

I aculator toris in iaculum vide.

I aculum li. a iacio cis dicitur hoc iaculum li. i. missile: eo quod iascitur et mittitur impetuose. unde iaculator laris. i. iaculum mittere et iaculo torquere. unde hactator toris. et hinc iaculatorius ruris ruris: aliquid iaculatoris: vel quod est aptum ad torsum quendam: vel quod pertinet ad iaculum. Iaculator cōponit: ut coniactor laris. et est deponē. cuo oībū suis cōpositis. Itē iaculum dicitur quoddam rhete pectorium similiter a iaciendo. unde hic iaculator toris qui iaculum iacit vel facit. et corripit cum iaculum.

I aculus li. mas. ge. quoddam serpēs volatilis a iaciendo dicitur: quod de arborib⁹ se iacit super aialia: et ea pimit. Unū Luca. in. ix. Et matris violator aq̄ iaculic⁹ volucres.

I air interpretat vigilans sive illuminans: et a cuius ultima.

I airus ri. propriū nomine cuiusdam viri cuius filia dominus suscitauit ut habeat Mar. v. et interpretat illuminans sive illuminatio seu vigilia: aut vigilat⁹. et p̄du. penit. Unū in aurora dicitur Mense leui splendet curas nati Jairi.

I am aduerbiū est ipsi.

I ambeus in iambis est.

I ambus bi est quoddam pes metric⁹ ostas ex brevi et longa: et dīa iambos quod est ascendere vel ascēsio: quod cito trāsim⁹ et ascēdim⁹ a brevi ad longā. vel dīa iambus quod est reprehēdere: vel detrahere venenū: quod inuenit fuit ad scribēdū venenū ire: et reprehensiones et detractiōes. Unū Hora. Archilocū proprio rabies armavit iambo. unde iambeus beatus: et iambic⁹ eis cū. et est bissyllabū iambus: h̄i in p̄dicto v̄su sit trissyllabū p̄ dierisim iambo.

I ammin. i. dextra: et cōponit cū beni et dicitur beniamin.

I amnes acutus in fine: et interpretat marin⁹: sive ubi est signum ei⁹. cessit enim et defecit signum ei⁹ coram signis moysi: vñ dixerunt magi: Hic dicitur est dei.

I aniculum li. tēplū Jani: et dicitur a ianus. Janiculum etiam dicit opidū quoddam italicum. et hactenus mons apud romam: quod ibi olim colebat Janus.

I anitor. a ianua dicitur hactitor toris: que et iannitor dicitur. s. qui obseruat ianuam.

I anitrix cis illa que obseruat ianuam. et ianitrices dicuntur uxores duorum fratrum: que eadē ianuam teretes: vel per eadē ianuam iter habentes. et dicitur a ianua vel ianitor p̄ formationē mutantur oris in rīx: ut a ianitor ianitrix. et cor. penit. in ntō: igitur aut p̄dū. penit. sive tri.

I antaculum. a ianto as dī hactaculum li. cib⁹ quo soluit ieiunium ante prādiū. vñ iantaculolas: et in deponēti genē iantaculor laris idem quod ianto tas. Et scias quod quoddam corrupte solent p̄ferre hact vocabula p̄ e in p̄ma syllaba. s. gentotias: et gentaculolas: et gentaculum li.

I anto. a iano deo principiō dicitur ianto tas tauri: et in deposito genere iantor taris. i. comedere ante prādiū: soluit ieiunium secundum Hug. Pap. etiam dicit: Jantare. i. desinare dī vulgo. Janto etiam gusto ante prādiū. Unū quoddam: Jantam⁹ manne: cēlam⁹ vespe facto.

I anna. a ianus dicitur hactuna nūe proprie prim⁹ ingressus: prim⁹ introitus: quod ianus est de principiō: cui antiqui oīm introitū et exitū sacrificarūt. Uel ianitor dicitur ostium p̄foratum: que videtur in cellarijs: p̄ quod videri potest intus et extra: sicut ianus videt ante et retro. Fores sunt que extra volumen et aperium: valne que intus aperium et volumen: et sunt duplices et replicabiles: quod in se replicant cū apium: et dicuntur sic a velando: quod se velent que sive: quod dū aper-

rum: cū difficultate volumen: vel quod in se revolutum. Propterea proprie est ciuitatis. Cum enim antiqua ciuitate aliquā volebant edificare: in circuitu dicebat aratri: et locū murū sulco designabat. cum enim veniebat ad locū ubi porta debebat esse suspēdebat aratri ne tāgeret terrā: et portabant et ab illa portatione aratri locus ille dictus est porta. s. hactenque proprie est ciuitatis. Post etiam in alijs dici porta ab exportatione et importatione rerum per ea facta. Posticū usque sticiū vel postis vel postica est latens ingressus in posteriori: vel quod respicit occidentem. Antica ostium ab anteriori: vel quod respicit orientem. Ostium dicitur generaliter vbiq̄ sit: sive sunt value sive fores: sive aliud. sive et iacutus vobis generaliter ostium. differunt tamen: quod aditus est quo admittimur: ostium quo excludimur. usus tamen hanc proprietatem concipit. Itē a ianua porta dicta est ianua quoddam ciuitatis portus nobilis pulchra et diues iuxta mare sita. et est quod introit⁹ porta Lombardie: Tuscie: Provintie. huius ciuitatis conditoris fuit copilator p̄ntis libelli: quod dicitur p̄sodia vel catholicus. Copilator siquidē huius opis dicitur frater iohannes ianuensis de balbis: de ordine fratrum predicatorum modic⁹ etiam copilauit alium libellum in theologia quod dicitur dialogue de questionib⁹ anime ad spiritum. qui etiam compoedit quoddam opus paschale: ubi. s. de facili repit paschale. sed opus paschale compoedit ante quod ordinem intraret. Et nonnulla pro ciuitate dicitur hactenque et hactenus ianuensis et hactenus se patriū. et ianuinus nam non possessorum.

I anuari⁹. a ianua dī hactuari⁹ ruris: quod ianua est et introit⁹ anni. vel dī a iano: quod ianuari⁹ est principiū anni: sive ianuus dicebat principiū om̄is operū. et inde ianuarius ruris: alio nomine iononi⁹ dī: quod om̄is mensū sit pater.

I anuator vide in ianitor.

I antenensis in ianua vide.

I anus: quod iam designat tēps p̄fīs: et quod statim et cū quoddam velocitate sequitur: iō inde deritiat hactenus nisi propter velocitatem videndi ante et retro cū sit bifrons. et est ianus de principiō. et dī bifrons. i. habet duas frōtes. s. ante et retro. Et secundum hactenus mūdū vel celū quod hactenus duas facies. i. duas portas. s. orientem et occidentem: vel cārū et capricornū. Sed cū ianus dī quod bifrons: hactenus referit ad quatuor mūdū p̄tēt ad quatuor elemēta: vel ad quatuor anni tēpa.

I aphel interpretat latitudo. ex eo enim p̄ples gētū nat⁹ et latata est ex gētib⁹ multitudo credentiū: ab illa latitudinem aphel dicitur est. Vide in gentilis.

I as viride dicitur.

I aspis dis fe. ge. quoddam gēma p̄ciosa ē et viridis. ias enim de pinasim gēma dī: et ex eis cōponit iaspis: et corporis genitiū iaspidis.

I bex cis fe. ge. gen⁹ est quodrupedis aialis. s. caprea: que animalia dī dorcas. et dicuntur ibices quod auices: quod in stirpe ardua et celsa teneat: et in sublimi inhabitat: ita ut de stirpe imitate vix humanis obtutib⁹ cerni p̄nit: ne si quis ad nositatē aialiū vel hominū p̄senserint: de culminib⁹ sarcophagis tissimis sese p̄cipitantes suisq; se cornib⁹ illesas suscipit secundum Pap. Et declinat hactenus ibices et cetera et pluraliter ibices harū ibicū et cetera et cor. bi. penit. obliquoz. Job. xxxviii. Nunquid nosti tēps partē ibicū in petris. vñ v̄sus: Locomo fert ibex: iob testis: et ibicis inde. De hactenus supra dixi in secunda parte ubi egī de accētu nominū desinentiū in etiobi adhuc loci. et cōponit cū in et dī in ibi. i. in eodē loco cū idē: et dī ibidē. i. in eodē loco. et acutus penit. Dno om̄i gluttinant in vñā longā. Itē cōponit cū ali⁹ et dī ali⁹ in alio loco. et cū inter et dī interibi. i. interim intercambiō loco. et cor. p̄mā ibi.

I bidem in ibi vide.

I bis fe. ge. ḡtō ibis vel ibidis est ciconia. s. avis imūda: quod nunquid p̄iicit se ad volandū nisi pri⁹ poterit aquā: quod rostrum posteriora purgat. et quod avis est imūda: iō. Qui. vocat ibin aduersariū suū et corrugatē quod cū vroze sua mecesserit aut a

et libris quē in eū scripsit sic intitulauit: Ouidi⁹ in ibin. i.
stra ibin. vñ sic dicit: Ibidis interea tu quoq; nomē habe.
bit bicis se. ge. anis est aq̄tica: serpētib⁹ inimica: vt dicit
glo. sup illud Isa. Possidebūt eū onocroculus: z ericius:
tibit. Itē Isa. xii. ety. Ibices aues meridiana plaga vo-
rat: que n̄ili fluēta inhabitat. vñ v̄sus: Ibix ibicis anis ē
mbilicis fluētis. z sic. pdu. penul. ḡtī. s̄z ibex cis ut dixi per
cor. penul. genitiui.

I boibis futurū de eo is. pdu. primā.

J ante E

I carus ri fuit fili⁹ Dedali: vnde icarius ria riū. z hinc mare
dictū est icariū: in quo submersus est. z h̄ icaria rie insu-
la iuncta quā submersus est.

I acis vide in ico cis.
aofagus. ab iciois z fagin qđ ē comedere cōponif iciofa-
gus ga ḡ. i. pisces comedēs. vñ iciofagi sunt qđā pp̄lī: qz
renādo in mari valeant: z piscib⁹ tñ alans.
aus cui quidā piscis est.

I oīcis ici icere ictū. i. pcutere. vnde ictus icta ictū. i. pcus-
sus. Unī Homer⁹: Icta petit celū terris citharea relictis.
Nume. xxxv. Ictus occubuit. Et h̄ ictio onis. i. pcusso. z
bicus ictus ictui idē. z icto ictas v̄bū frequē. qđ frequē-
nus imenē ictuo as in eodē sensu. i. frequēter pcutere. z
binc fm quosdā componif abiicio cis: deicio cis: subici-
oīcis: z huiusmodi cū pferunt p vñ i qđ eē nō pōt: qz
paterita z supina istoz nō pñt cōpositionē recipe ab ico
nis: deberet enī eē pteritū abici: deici: subici: z nō abieci.
deici: subieci: l̄z fm quosdā ico cor. penl. in pñti: z in pte-
rito eā pducat: tñ fm alios in pñti eā pducit. s̄z predicta
composita semp cor. eā in pñti. Unī Lucreti⁹: Ex incorpo-
ris propellit z icit: ita dicit Hug. Alij vō dicūt cū quib⁹
togo: q̄ ico icis ici tā penul. lōga q̄z breui facit supi. ictū:
fm̄ est in vñu nisi participiū preteriti t̄pis ictus. Et scias
quāmenē ico icis: z icio icis. Unī Pris. in. ix. li. dicit: In-
venit simplex ico icis.

I cononis exponif in q̄rta parte in ca. de tropis.

I cona ne. i. imago vel signū fm q̄ dicit Hug. vide in icon

I inq̄rta parte supra in ca. de tropis.

I conomus vel econom⁹ penul. cor. est tā pecunie q̄z frugū
eouz q̄ possident dispeſator. vnde iconomicus ca cū: re-
nofontis pulcher liber ē q̄ nō gubernationē ville s̄z dispe-
sionē vñuerse dom⁹ Tullio interpretante designat. vñ
de etiam in economus in e l̄ra.

I conas in ico icis est.

I ems ictū: z ictus ictus ictui in ico icis est.
datū lū qđā silua in cypro insula in q̄ colis ven⁹. vñ z ipa-
m⁹ z qđā terra ei adiacens dicta est idalia lie: vel idalis
bu⁹ idalis vel idalicis. z binc idalius lia liū.

J ante D

I dico. i. ideo: propterea: z videf eē simplex.
I de idee penul. acuta: exēplar v̄l forma: z d̄r ab idos qđ ē
forma. inde h̄ z hec idealis z h̄ le. i. formalis imaginari⁹.
I den cōponif cū is z demū q̄si is demū h̄ est iterū is. z ei⁹
femininū est eadē z neutrū idem i cor. q̄ in mas. pducif.
vñ ilus: Neutrū curtat idē: s̄z mas. pducif idē. z gemina
cōpositio in neutrō. Dicim⁹ enī identidē. i. idē z idē:
cū obliq̄ deficiūt casus z ntūs tā mas. q̄z neu. ex duob⁹ ē
corruptis: necnon actūs tā mas. q̄z feminini. mutat enī m-
inn ante d̄cā euphonie: vt eūdē eadē qđ ī alijs quoq; cō-
ponis fieri solet propter eandē consonantē: vt quendā:
quādā: quorūdā: quarūdā: q̄ tñ pñt z p̄ adiectionē ha-
bore extremā syllabā. Leteri vō casus supradictorū pños-
minib⁹ ē eadē: eisidē: eidē: eodē: eedē: eisdē: eosdē
z integro z corrupto inueniunt. itaq; regula exigit per
dui: velpe z tā nt̄m pluralē mas. q̄z dtōs z abltōs oiu⁹
generū plurales scribi: vt ijdē vel idē: ijsdē vel eisdē. So-
lent autē autores etiā p̄ syneresim vñam i ponere pro dua

I bus: vt patavi pro patauij. Juttenalis in. iiij. Antoni gla-
dios potuit h̄tēnere si sic. antoni posuit pro antonij sicut
dicit Pris. in. xij. li. vbi agit de figura pnois. vide etiā in
is ea id: z in tertia parte vbi egi de genituō singulari se-
cunde declinationis.

I dentidem in idē exponif.

I d est supra exponif in hoc est.

I dida penul. cor. nomen est Salomonis: z interpretat̄ dis-
lectus dñi propter deum: vel amabilis dñi propter dñm.

I Vnde etiam in ecclesiastes.

I din interpretat̄ videre.

I dioma tis ge. neu. d̄r ab idios qđ est p̄priū: z omū qđ est
sermo v̄l modulatio. inde h̄ idioma p̄prietas loquēdi in
q̄libet lingua. Quot enī sunt lingue tot sunt z idiomata.
vñusq; enī suo idiomate loquit̄. z pdu: penul. in ntō
s̄z in gtō eā cor. idioma matis.

I diopate. ab idos qđ est propriū z patos qđ ē passio cōpo-
nit h̄ idiopate hui⁹ idiopates greca declinatio. z h̄ idio-
patia tie. i. propria passio que aliunde non inferit: sed in-
trinsecus nascittur.

I dios grece latine dicit̄ propriū.

I diota. ab idus qđ est diuisio z iota qđ ē l̄ra cōponif idio-
ta te cōis ge. i. illitterat̄ q̄si diuisus a l̄ris. i. indoct⁹ z ini-
piens. Vnde cōponif ab idus z ote qđ est auris: inde idio-
ta q̄si diuisus ab aure: qz qđ audit nō intelligit. Vnde idio-
ta dicit̄ ab idios qđ est propriū z ethis qđ est mos: quia
propriū morē sue terre ignorat. z pdu. penulti. idiota. vñ
vñus: Vir bene vestitus in vestib⁹ eē peritus: Creditur a
mille q̄z idota sit ille.

I ditū interpretat̄ trāfiliens eos vel saltās: qz quosdā humo-
inberētes: z ea q̄ in imo sunt cogitātes: z in reb⁹ trāfili-
tib⁹ spem ponētes trāfiliuit canēdo iste q̄ vocat̄ trāfiliēs
z acuif in fine.

I dolatra. idolū cōponif cū latrā z d̄r h̄ z h̄ idolatra tre. i.
cultor idolo. s. qui culturā quā debet impēdere suo crea-
tori ipendit idolo. vñ h̄ idolatria trie. i. cultura idolo. s.
quā idolo impēdit. z cor. idolatra penult. naturaliter.

I doliu⁹ l̄j d̄r locus vbi idolatre venerant̄ z colūt idolū fm
Pap. Unī pma ad Lor. viij. ca. In idolio recumbētiū z.
dolothicū ci cōponif ab idolū z theos qđ ē de⁹ q̄si idolo
deificatū. i. sacrificatū. i. illud qđ idolo ɔsecrat̄ z offert. z
fm cōpositionē penul. debet coripi: quā qđā ɔsueuerūt
pducere fm Hug. Et pōt dici q̄ est simplex z deriuat̄ ab
idolū: z sic. pdu. penul. s̄c hmōi noīa a noīb⁹ deriuata. vñ
qđā: Est loc⁹ idoliū qđ ibi dat̄ idolothicū. Lorin. j. c. viij
Idolothicū manducant.

I dolū. Ab idos qđ est forma d̄r h̄ idolū li. i. simulacru⁹ qđ
humana effigie factū z ɔsecratū est.

I doneus. ab idos qđ ē forma d̄r idone⁹ nea neū. i. irrepēhe-
sibilis: aptus: z vtilis: ɔueniēs: q̄si ɔformis cuiuslibet. q̄
aut d̄r idone⁹ q̄si in se duplū habēs donū etymol. est. Et
cōpāt p̄ suppletionē idoneus magis idone⁹ idoneissim⁹
vñ h̄ idoneitas tatis aptitudo: vtilitas: ɔueniētia.

I dor vel hydro grece latine dicit̄ aqua.

I dos grece latine d̄r forma: vñ idea idee. i. formalis.

I dra idre: vel idrus idri in exedra exponit.

I dria drie est quoddā vas aq̄tile: z d̄r ab idor vel idro gre-
ce qđ est aq̄ latine. z cor. penul. idria.

I drius idrij. i. aquari⁹: z dicit̄ ab idro aq̄.

I dro in idor exponit.

I drofaba be. idro cōponif cū fabos qđ greci tumorē vel
meatu dicūt: z d̄r h̄ idrofaba be. i. aq̄ meat⁹. hunc morbū
latini ab aq̄ meatu lymphaticū vocat̄: z fit ex canis rabidi
morsu: vel ex ei⁹ spuma: quā si hō vel bestia tetigerit aut
demētia replef: aut in rabiē vertet.

I dromalū li penl. pdu. vnguentū qđ fit ex aq̄ z malis mas-
cianis. z cōponif ab idro z malū.

I dromantia. idro cōponif cū mante vel mantia qđ ē diui-
natio: z dicit̄ h̄ idromantia tie diuinatio q̄ fit in aq̄. Est
enī proprie idromantia in aq̄ inspectione vmbras demo-

De littera

nū euocare: et imagines et ludificationes eoz videre: et ab eis aliq ibi audire ubi adhibito sanguine etiā infans pbi betur suscitari: qd gen' diuinationis a persis fertur illas tū. vnde idromantius tia tū: vel idromanticus ca cū q ta lem artē exercet diuinandi.

I dromanticus ca cū: et idromantius tia tū penul.cor. expōnit in idromantia.

I dromellū li est aq mellita q constat ex aq cocta et melle. et cōponit ab idozaq et mel. idē et medo dicis: h̄ multum je qd fit ex aq cruda et melle.

I dropicus in idropis est.

I dropis. idro cōponit cū peste qd grece humor dī: et dī h̄ idropis hui' idropis: vel idrops pis. i. aquosus humor. est enī humor succutane' cū inflatione et anhelitu fetido. inde idropic' ca cū penl.cor. q talē infirmitatē patif. et h̄ idropis idē qd idropis. et cor.penul.idropis.

I dumea mee qdā regio indie. vñ idume' mea meū penul. acuta. et interpretatur idumea rufa vel rubea: seu terrena: aut sanguinea.

I dus idū idib' fe. ge. pluralis numeri. i. diuīsio: q̄rte de clinatiōis. vñ qdā dies mēsis dict' est idus: q̄si diuīsio: qz tūc diuīdebat a nūdinis q durabāt a nonis vscq ad idus. Uel qz tūc diuīdīt mensis: nō qz in idib' fit medietas cu iuslibet mēsis: h̄ qz in idib' est diuīsio mensis q̄tū ad appellationē dierū. Ab idib' enī mēsis nō cōputat nisi p ka lendas sequētis mēsis. vñ oīcī ille dies idus q̄si edos ab edendo: qz h̄ dies apud veteres epularū eēt. Ab idus de riūat iduo as aui. i. diuīdere.

J ante E

I ecerunt vel iecere preteritū est de iacio cis ieci: et pducit penul. vtrobicqz.

I econias interpretat preparatio dñi: et acuit penul. I ecur coris. i. epar siue ficiatū: et dī ecur q̄si iapir: qz ignis ibi iaceat: et ibi habeat sedē: q in cerebri subuolat: et inde ad oculos et ad alia mēbra diffūdit: et calore suo succū ex cibo tractū vtit in sanguinē. Et nota q̄ antiq dicebat h̄ ies cororis iecus coris: p quo nos dicim' h̄ iecur coris. et h̄ si sit in iecore occupatētia. sicut enī corde sapim' ita iecore amam'. et cor.penult.in grō: et etiā in ntō. vñ v̄sus: Splen ridere facit; cogit amare iecur. Vlide in cor.

I eiuniū nū dī quoddā intestinū tenue semp vacuu: vñ dī ieuniū qz sui media viscera vacua et exinanita existūt. et est ieuniū p̄simonia vīct' et abstinentia ciboz. A ieuniū deriuat ieuno nas nati nare. i. a cibis abstinet. et est neu. cū oib' suis cōpositis. et vt dicit Hiero. sup Marcū: Me dicina cuiuslibet vulneris adhibēda est ei. non enī sanat oculū qd calcaneū. ieuniū passiones corporis: oratiōe sa nanī pestes mētis. Et Ambro. dicit in hexamerō: Jeuni hoīs sputū si serpens gustauerit moris. vides q̄nta sit vis ieuniū vt ex sputo suo hō terrenū serpentem interficiat: et merito spūale. Qnī aut ieuniū qttuor t̄pibus anni agant̄ bis versib' habef: Vult crux: lucia: cunis: charismata dia: Qd det vota pia q̄ta sequens feria. Hic nota q̄ drages male ieuniū arti' obseruat̄ q̄ alia ieuniā: qz in eo xp̄m fm modū nostrū imitamur. et iō q̄uis esus casei et ouoz fit in q̄dragesima generalit̄ interdict': tñ in alijs ieunijs apud diuersos ē diuersus modus abstinentie: et cōsuetudo quā quisq obseruare debet fm morē eoz inter quos cō uersaf. Unī dicit Hiero. de ieunijs loquens: Unaqueq̄ p̄uincia abundat in suo sensu. vñ in hmōi ieunijs oua et lactacinia p̄nt comedī fm morē et consuetudinē generale patrie. Itē vigilie omniū aploz debet ieumari: exceptis trib'. s. vigilia Philippi et Jacobi et Johānis euāgeliste: qz illoz festiuitas est infra solēnitatē pascale: isti' aut infra natalē dñi celebrabat sic dī in quodā decretali. vñ p̄z q̄ vigilia bñ Matthie debet ieumari. Itē scias q̄ ieuniū exaltatiōis ex instinctu spūscī pcedit: q̄ est spūs liber tatis. et iō h̄ ieuniū sub p̄cepto cadere non debet. ieuniā ergo q̄ sub p̄cepto ecclesie instituim̄ sunt magis ieuniā

J ante B

afflictiois q̄ nō sueniūt dieb' leticie propter qd non et ieuniū ab ecclesia institutū in toto pascali tpe: siue in q̄ quagesima: nec etiā in dieb' dñicis: in quib' siq̄s ieuniū ret̄ cōtra cōsuetudinē ppli xpiani: q̄ vt Aug. dicit pro lege babēda: vel etiā ex aliquo errore sic manichei ieuniāt: q̄ necessariū tale ieuniū arbitratē: nō esset a pctō imunis q̄uis ieuniū fm se consideratū oī tpe fit laudabile fīg Hiero. dicit ad Luciliū: Utinā oī tpe ieunare posse. Vlide in quadragesima.

I epte interpretat̄ aperiens vel apertus.

I erobam interpretat̄ supi' diuīdās: vel cā pp̄lī: aut omisio pp̄lī: siue discernēs populu: qz i regno ei' diuīsus fū pp̄līs israel: et precisus a regno stirpis Dauid.

I esse interpretat̄ in sole sacrificiū: vel incensum: vel incēdiū siue incēdiū: et fuit pater Dauid.

I esus hebraice: grece sother: latine aut̄ salutaris siue salvator interpretat̄: qz cūctis gētib' salutifer venit. Et scribis h̄ nomē trib' l̄ris cū titello ad designandū mysteriū sc̄e vī nitatis: sic Jhs. Errāt aut̄ scriptores q̄ pro ista figura h̄ ex vtracq̄ parte eq̄liter eleuaf scribūt ibi h̄ q̄ est nota lanne aspiratiōis. nō enī ē ibi aspiratio. et istud nomē impo sitū iesus est ab angelo. et h̄ tres terminatiōes. s. in finitō: in sum in actō: et in suū reliq̄s casibus. s. in grō: vñ vtō et abltō. s. iesu: qd nō inuenies in aliquo noīe q̄rte de cīlinationis. et forte habuit tñ tres terminatiōes ad denātādū. q̄ in t̄pō tres sunt substātie. s. diuīnitas: aīa: et tam est enī verus deus et hō. Vlide in iuda.

J ante S

I gnarus ra rū cōponit ab in et natus: vel cōponit ab in a naris: inde ignar' inscius: rudis. et q̄ ignorat: et q̄ ignorat sic appellat̄. et dī ignar' p̄pē q̄ oblit' ē et pdidit memori q̄si sine narib'. Olfecisse enī veteres scisse dicebāt. hic ingnoror as. Et no. q̄ ḡ apponit huic noi nar' p̄ p̄ben et oib' ab eo derūatis. Quidā tñ dicūt q̄ sit ibi nālītū cōpositiōe n nō trāfit in g: h̄ subtrahit. et pdu.penul. Ut qdā: Pādīt ignaris questio certa frequēs.

I gnauis. ex in et natus ua uū penul. pdu. cōponit ignua uū. i. inefficax: piger: inspiens: stult'. Et cōparat. m̄t ignauē vel ignauit uīus uīstime aduer. et h̄ ignauia uī pigritia: tarditas: stultitia. et ē corporis. Q. at dī ignau' q̄ igne animi vacuus eiymo. est. Et nota q̄ huic noi nātū q̄nq̄ apponit ḡ p̄ p̄ben: vt gnauis: et oib' suis boni tuiis: qd tñ ḡ dicūt qdā ēē de integritate dictiōis. tñ in cōpositiōe n nō mutat̄ in g: h̄ subtrahit.

I gnearius. ab igne dicūt ignari' rīa rtū. i. ignē p̄tinē. m̄t igneariū rīj. i. focariū.

I gneolus in igneus exponit.

I gnesco scis inchoa. ab igneo nes dicūt. p̄t etiā dicigu scis ab igne onis.

I gneus. ab igne dicūt igne' nea neū ad ignē p̄tinē vel igne existēs: vel resplendens: vel ardens. et igneolus h̄ penul.cor. Prudentius in libro hymnorū: Uigorus igne lus non vritur.

I gnibulū li thuribulū: et dicūt ab igne.

I gnicremus crema mū penul.cor. id est igne crematū et igne cremans.

I gnicultus li dimi. partus ignis: et cor.penul.

I gno ignis igniū ignitū dī ab igne. et est ignire inflam re: calefacere. vñ ignit' ta tū. i. inflāmat' vel ardēs: tū nomen. Ab igne dī igneo ignes. i. inflāmari: calere. vñ ignesco scis inchoa. Ignio cōponit: vt adignio nī. inflāmare. Ignio actiūtū est cū oib' suis cōpositis. ab ignis ignisco scis inchoa.

I gnis. a gigno et i cōponit h̄ ignis q̄si non gignēs q̄ndi ab eo gigni possit: h̄ d̄sumit cūcta q̄ rapit. et ē pp̄rie igne ipsa flāma. Qd aut̄ fouet ignē foc' ē. et facit abltū singlaris igni vel igne: et actūs pluralis ignis vel ignes. et tñ tres spēs ignis. s. lux: flāma: carbo. Et scias q̄ ignis in spā nō lucet: q̄ sic tegeret corpora celestia. vlide et i elemi

Ignis scis in ignio ignis vide.
Ignomus ma mū penul. cor. i. ignē vōmēs: ab ignis & vō
mō mis cōponit.
Ignobilis. nobilis cōponit cū in & mutat n in g & dō h & h
ignobilis & h le: q̄ si nō nobilis: q̄ fere nō cognoscit: cui &
nomē & gen' ignorat. Et cōparat: vt ignobilis lior lissim⁹.
vñ ignobiliter līns līssime aduer. & hec ignobilitas tatis.
gnominia. nomē cōponit cū in & dicit h ignominia nie
infamia: q̄ si ɔtra nomen. sed ignominia imponit poter
state alicui⁹: s̄z infamia fit multoꝝ sentiēte sermōe. vnde
ignominiosus sa sum. i. infamis: vittuperatus. vñ ignomi
nō aduer. & h ignominiositas tatis fm Hug. Inuenit
enā ignominīu ni⁹. vñ dicit Dap. Ignominīu dictū eo q̄
definat habere nomē is q̄ in aliquo criminē deprehēdit
quasi sine nomine.
Ignoro. ab ignarus dicit ignoror ras rau⁹. Et scias q̄ igno
ramus ea quoꝝ notitiā habuim⁹: s̄z oblii sum⁹ q̄. s̄. scire
debem⁹: s̄z quodā vitio pigricie nescim⁹. ea vō nescim⁹ q̄
nunq̄ sciuim⁹. vnde ignorāter aduer. & hec ignorātia tie
fm Hug. Job. xix. dicit: Si ignorau⁹ meū erit ignoran
tia mea. Uide in erro ras. Hic nota q̄ ignorātia differt
nescientia: q̄ nesciētia dicit simplicē scie negationē. vñ
tūc deest aliqrū rerū scia pōt dici nescire illa. fm quē
modū btū Dyoni. in angelis nesciētia ponit. vj. ca. ecclē
sūstice hierarchie. Ignorātia vō importat scie priuati
onē. dū. s̄. alicui⁹ deest scia eoz q̄ aptius natu⁹ est scire. Hox
nū qdā aliq̄s scire tenet: illa. s̄. sine quoꝝ scia nō pōt debi
tūctū exercere. vñ oēs tenent scire cōiter ea q̄ sunt fidei
tūmūs alia iuris p̄cepta. Singuli aut̄ ea q̄ ad eoz statū
se officiū spectat scire tenent. vñus quisq̄ enī tenet scire
ta que ad suū officiū spectant. Quedā vō sunt q̄ et si aliq̄s
aptius natu⁹ est scire: nō tñ ea scire tenet: sic theoreū nata
geometrie: contingētia particularia & huiusmodi nisi in ca
li. Manifestū est aut̄ q̄ quicq̄ negligit habere vel facē
id qd̄ tenet habere vel facere de iure: peccat p̄ctō omissio
nis. vñ propter negligētia ignorātia eoz q̄ q̄s scire tenet
et peccatū. Nō aut̄ imputat hoī ad negligētia si nesciat
eoz scire non pōt. vñ eoz ignorātia inuincibilis dicit: q̄
studio supari nō pōt. & propter h̄ talis ignorātia cū non
sūvoluntaria eo q̄ nō est in potestate nostra: eā nō repelle
tenet est peccatū. Ex quo p̄z q̄ nulla ignorātia inuincibi
lis est peccatū. Ignorantia aut̄ inuincibilis est peccatū si sit
eoz q̄s scire tenet. Uide in sciētia: & in inferni⁹. Et scias
q̄ p̄t̄ Aug. ad Valentīnū dicit: Lic̄ graui⁹ sit peccare
sc̄ier̄ q̄ nesciēt̄: nō tñ ideo fugiēdū ad ignorātia tenes
bus & in eis qui q̄s excusationē reqrat. Aliud enī est ne
scire alius scire noluisse: q̄ in eis qui scire noluerint: ipsa
ignorātia peccatū est. Hoc aut̄ verū est si sit eoz q̄ q̄s scire
tenet: als nō: quia etiā habere voluntate nō sciēdi geome
tria peccatū non est ei q̄ illā nō p̄fite⁹ p̄ officiū mḡri. &
subdit beatus Aug. In eis vō qui nō potuerūt pena p̄cti.
Ignorātia vō q̄ nō est eoz q̄ scire noluit sed q̄ tñ simplici
tūnesciūt: sed nō renuētes vel proponētes scire: nullū sic
emulat: vt eterno igne nō ardeat: s̄z fortasse min⁹ ardeat.
Nā ut dicit Apls. j. ad Cor. xiiij. Ignorās ignorabif. i. a
de reprobabif. & intellige de ignorātia eoz que q̄s scire
tenet sic eoz q̄ p̄tinēt ad fidē: virtutē: & ad bonos mores.
Uide in sciētia: & pdū. penul. ignoror ras.

Ignosco scis noui notū. i. remittere: indulgere. & est in p̄na
timū illud ignoscim⁹ qd̄ ampli⁹ noscere nolim⁹. & pōt
cōponi et in & nosco: & sic mutat n in g: & facit participiū
ignor⁹. Inuenit tñ etiā ignosciturus.

J ante L

Ila est flum⁹ Afie: & Ila fuit qdā armiger v̄l amar
sus Herculis: q̄ fuit rapt⁹ a nymphis cū exauriret aquā
i quodā fonte fm fabulas poetarū.
Illiſ fe. ge. interptāt filia. & ē dicta sic primordialis mā:
quā qdā vocauerūt filiā: qdā possibilitatē: qdā inter ali
quid & nibil: qdā inter aliquā & nullā substātiā: qdā rece

ptaculū omniū formarū: qdā corpus incorporeū. & alijs
ad huc noīb⁹ philosophi eā vocauerūt. Si queres vtrū ille
sit aliqd̄ vel nihil: nō h̄ ɔcedim⁹: s̄z est inter aliqd̄ & nihil.
De h̄ dicit Lalcidi⁹ sup Platōnē: sic nihil videndo vides
mutenebras & nihil audiēdo audim⁹: filētiū sic nihil int
elligēdo intelligim⁹: ille. vñ btū Aug. Lū aliqd̄ infor
me cōcipio: pri⁹ nihil intelligo q̄ stelligā. Et ab ille dicit⁹ ē
illeus qdā gigas ppter ɔfusionē & magnitudinē elemēto
rū. & acut⁹ in fine ille ilis.

Ile. ab ilios qd̄ est obuoluere dicit h̄ ille ilis tertie declina
tionis: & in singulari & in plurali: vel tñ pluralis numeri.
vñ Alexander: Ilia declinat tibi tertia sed nō nisi plura.
Et sunt intestina partia & rotunda circa renes aīaliū. & dicū
tur ilia ab ilios: quia ibi nos obuoluim⁹. vñ fm quosdā
cōponit: vt exilis: q̄si extra ilia. Lucanus in quarto: Allu
gat & mediū cōpressis ilib⁹ artat. & scribis p̄ vñ l.

Ilex cis fe. ge. est qdā arbor glandifera: & dicit lex q̄si eler
ab eligēdo siue eligo gis: quia hui⁹ arboris fructū primū
hoīs elegerūt sibi. & scribis p̄ vñ l: pdu. tñ p̄mā. vñ i Hrecis.
dō: Lōcito: ɔfestim: mor: p̄tin⁹: ilico: statim.

Ilicens cea ceū. i. de ilice existēs: vel ad ilicē p̄tinēs: & dicit
ab ilex cis: & cor. ce.

Ilico aduer. t̄pis. & fm Dap. ilico. i. ɔtinuo: subito: statim:
iterato. Uide etiā in ilicet.

Ilion in ilios vide.

Ilios grece latine obuoluere dō. vñ ilios vel ilion obuolu
tio: & dō dolor intestinoꝝ: q̄ intestina sepe p̄e dolore ob
tuolum⁹. & hinc iliacus ea cū q̄ talē infirmitatē patit. hi &
torminosi dicunt ob intestinoꝝ tormēta. Et inde dō h̄ ille
ilis ilia iliū pro intestino fm Hug.

Ilium in ilius vide.

Ilius. Ilius fuit quidā rex troian⁹: vñ troia dicta est iliū. Et
nota q̄ troia dicta est regio Asie: Iliū vō est ciuitas troie
Qñq̄ tñ troia accipit pro illa ciuitate: & tūc iliū accipit
pro qdā eminētissima turri illi⁹ ciuitatis. & inde inuenit
h̄ ilion indeclinabile: & h̄ iliū ili⁹: & ilios ilioꝝ. & hinc pōt
dici h̄ iliū ili⁹. vnde h̄ & hec ilienis & hoc se: & iliacus ca
cū. i. troianus. & hic iliadas dis troianus: vnde subtracta
de syllaba dicit ilias dis femina troiana: & penul. geniti
ni cor. iliades.

Ilachrymor. ex in & lachrymo cōponit illachrymor maris
Et est illachrymari intus lachrymari: vel condolere. & est
depo. lic̄ antiquitus inueniat in neu. ge. vñ Boe. in se
cundo de conso. Alius prole letatus filij filiue derelictus
mestus illachrymat.

Illaudabilis in laudib⁹ vide.

Illaudatus in laudatus exponit.

Illecebria. ab illicio cis dō h̄ illecebria bre. i. carinalis dele
ctatio q̄ hominē illi⁹ cit: lic̄ & pro alia delectatiōe inueniat.
inde illecebrosus sa sum. i. delectabilis: illecebros plenus.
Et cōparat. vñ h̄ illecebrositas tatis. Itē ab illecebria dō
illecebros. i. illecebros attrabere: seducē: illicere. & cor.
ce naturaliter.

Illecto c̄tas. i. frequenter illicere: ab illicio lexi lectū lectu
u mutata in o.

Illectus. ab illicio cis lexi lectū lectu dō illectus c̄ta c̄tū. i. il
laqueatus seduct⁹: in licio positus. Jaco. j. ca. dō: Abstra
ctus & illectus &c.

Illepidus da dum id est insuavis: insipidus: ab in & lepid⁹
componitur.

Ilex. Ab illicio cis dicit hic & hec & hoc illex cis: q̄ aliquē

I ducit in fraudē. qd etiā absolute pro fraudulentō dicis & deceptore. Unī Plautus: Esca est meretrix & pecus iller. libattis ta tū. i. intactus: ab in & libatus cōponis.

I illiberalis. Ab in & liberalis cōponis h & h illiberalis & h le. i. non liberalis.

I illicio cis illexi cū: ab in & licio. & est illicere illaqueare: in fraudem ducere. & cor. li.

I illicitus ta tū. i. nō licitus: ab in & licitus cōponis.

I illido dis lisi līsum lidere. i. intus vel valde ledere: ab in & ledo dis cōponis: e cōuersa in i. vnde illisus sa sum. i. int' vel valde lesus. & pdu. li vbiq.

I illiria rie fe. ge. regio est iuxta mare adriaticū. vnde illiris dis: & illiricus ca cū penul. cor. vñ ad Ro. ca. xv. Usq; ad illiricū &c. & illiris dī idem qd illiria. & h illirica ce herba quedā q in illiria abundat.

I illiricus in illiria exponis.

I illisus sa sum in illido dis vide.

I litteratus ta tū in litteratus exponis.

I illo aduer. loci est: & actus in fine. Mat. ii. Timuit illo ire i. ad illum locum.

I ilotusta tū penul. pduc. i. nō lotus: imūdus. & componis ab in & lotus.

I illumino nas nati nare in lumino nas exponis.

I llunis. ab in & luna cōponis h & h illunis & h ne. i. sine luna vel obscurus. & pdu. penul.

I llustris. ab illustro stras qd cōponis ab in & lustro stras dicis h & h illustris & h stre. i. preclarus: nobilis: q valde illustratur. Et comparatur.

I illuuius uiei fe. ge. dī squalor: vel imūditia: morb' vel sodes: & dī ab illuo is qd est maculare: qz deturpat & maculat rem in q est. Deu. xxvij. Sup illuuiie secūdarū. i. sup il luuosis & putridis secūdis vt fiat endiadis.

I lus in ilius vide.

J ante AP

I maginor naris ab imagine dicis. & est imaginari absentē rem picipere: vel imaginē rei absentis. vñ hec imaginatio onis vis aīe q qd cōprehēdit formas cū materia re absente. Sz h aut est recordatiōis: aut imitationis: aut cōfrictionis. Recordationis cuī eandē rem imaginariunt q prius fuit subiecta nostro sensui. Imitationis cuī rem simile nō eandē. Confictionis qn cōfirmam' aliqd in mēte qd in terū numero natura non patit inueniri: vt chimerā ex capite leonis: pectorē bois: vētre asini: cauda serpētis. pma imaginatio nobis cōis est cū beluis: secunda & tertia est ppria bois. Itē ab imaginor h & hec imaginabilis & h le qd aptū est imaginatio picipi. & imaginatiō na uū qd imaginatio picipit vel picipit: vel qd p̄tinet ad imaginatioē. & imaginatori' ria riū. vide in mulus.

I mago gnis fe. ge. representatio alicui' rei. & dī imago ab imitor taris qsi imitago: qz imitaf rem cui' est incorpore libus lineamētis & dispositiōe partii: aliter nō dī imago pprae. vñ imaginari' ria riū qd pertinet ad imaginē: vel qd picipit vmbrelliter & qdā imaginatioē. Et scias q triplex est imago. s. creationis: recreationis: & similitudinis: sic dicit glo. sup illud psal. Signatū est sup nos lumen vultus tui dñe &c. Et h p̄z q eē imaginis bois non solū est nati re sed ḡre & glie: qz imago creationis est nature: imago recreationis ē ḡre: imago similitudinis est glie. Itē nota q hō fac' est ad imaginē & similitudinē dei. ad imaginē q̄tū ad naturalia. ad similitudinē q̄tū ad gratuita. Sed aiaduerte q imago q̄tū ad eē cōsistit in solis nālib': q̄tū aut ad bñ eē vel pfectū eē cōsistit in gratuitis. Itē scire te volo q triplex fuit rō institutionis imaginū in ecclesia Prima ad instructionē rudiū: q eis qsi quibusdaz libris edoceri vident. Secūda vt incarnationis mysteriū & scōp exempla magis in memoria nostra eēt dū quotidie oculū n̄is rep̄tant. Tertia ad excitādū deuotiōis affectū: q ex viis efficaci' excitas q̄ ex auditis. Vide etiam in latria. Itē de imagine faciei xp̄i dicā in iuda,

I mbecillis. ex in & baculus cōponis imbecillus la lū: & h h imbecillis & h le in eodē sensu. i. sine baculo. i. sustento mento virū. i. debilis: fragilis. vnde imbecillo las late debilitare: v̄bū actiū. & inde v̄balia. Imbellia lie. i. debilitas: ab imbellis derinac.

I imbellis. ab i & bellū cōponis h & h imbellis & h le. i. etiā tuis: debilis: fragilis: & mutat n in m sequēte b.

I imber. ab inebrio as derinac h imber bris plumbi pētina ad nubes vel plumbā ptinens: sic dicit' qz terrā inobriet ad germinādū. & desinit abltūs in i. vt imber. inenit etiā in e imbre: vt dixi in abltō tertie declinatiōis. cōposita aut faciūt in i: vt septembri.

I imbrex cis in imbriciū exponis.

I imbriciū. ab imber dicis h imbriciū cī p qd aq elicit. Clauariū: fluariū: vel cannalis. qd aliter dicis h imbrex cis: cor. penul. ḡti. Unī Prudēti': Imbricib' ruptis vndis desup auxi &c. Imbrices etiā dicunt tegule: qz capiūt im bres: & est etymologia.

I imbriculus li dimi. parvus imber.

I imbricus ca cū penulti. cor. & imbricosus sa sum. i. plumbus: ab imber dicitur.

I imbulus. ab ambulo las dicis h imbulus li mas. ge. pen. cor. porticus lata & spaciofa: & dicis imbulus qsi inambulūs: loc' ad ambulādū spacioſus fm Hug. Pap. vō dicit Imbuli dicti vel qz sub volumine sunt: v̄l qz sub his ambulam'. sunt enī platearū porticus.

I imbuo is in buo is exponis.

I meon vel imon grece ceruix latine.

I mitans in imitor exponis.

I mitator & imitatrix in imitor taris exponis.

I mitatori' ria riū. i. dign' imitatiōe: vel q aliquē imitatiō dicis ab imitor taris.

I mitor aris atus sum tari. i. seq. vnde h imitator toris: imitatrix cis. & h & h & h imitātis p̄cipiū. Ezech. xpi. Sed batoz ociū imitātis. & cor. mi siue pen. & etiā primā: vñ qz scribis p vñ m. Unī Lucan' in pmo: Et q te laxis imitans farmata bracis. et in aurora dī: Quas imitātis p̄cipiū sex fert pecto: e gēmas.

I immanis. manū qd ē bonū cōponis cū in & dī h & h imanis & h ne qsi sine manu. i. sine bono. s. efferus: crudelis māsuet': terribilis. Et cōparaf imanis nō or nissim': vñ imaniter nūs nissime aduer. & h imanitas tatis. i. crudelitas tatis. & qz magna solet eē crudelia & effera & terribilia: iō imanis iuenit p magn': grādīs: p crudeli vel ini sueto siue supbo iuenit. Job. xxvi. Immanib' lux obli dif' &c. qd exponēs Greg. in mora. Immanib' lux obli dif: qz nimurū supbiētib' v̄tatis cognitio. denegat etiā fm Grego. ibi In manib' eē due partes: sed tunc p̄ma scribitur per n.

I immaturus. ab in & maturus cōponis imatur' ra riū: maturus: acerbus. & cōparaf. Unī Isa. xviij. Ante meliorē enī tutus effloruit: & imatura perfectio germinavit. vñ hec imaturitas tatis. i. nō matura: acerba. Immanitas etiam dicitur nocturnū tempus quod non est maturus id est oportuniū: vt aliquid agas vigilādo. qd etiā vñ solet dici hora importuna.

I immemor in memor vide.

I immemoratio onis fe. ge. i. obliuio: ingratitudo: nō cognitio: ab imemoro ras. Sapientie. xliij. ca. Bonosū omni immemoratio.

I immeone nūs nū ex in & maneone cōponis: & mutat in i & n in m. & est iminere impendere: ingruere: sup̄stare: presens eē. vnde iminēs nētis ge. ois. Et cōparaf vt iminēs tior tissim': vnde iminēter tūs tissime adas & h iminētia tie. & cor. mi.

I immitis ex in & mitis: & pdu. mi imitis.

I immolo las laui cōponis ab in & mola le qd est pulsatio rina & aq & sale q̄ olim victimē inter cornua p̄fundebat & mutat n in m: qz nō pot stare ante m. in eadē dicit latrina: & sic immolo scribit per duo m. & est imolare factu

are quasi molatim infūdere: vel mola perfundere. Uel
imolare cōponit ab in et moles quasi in mola altaris vi-
tima ponere. vñ imolatio dicta est ab antiquis eo q̄ in
mole altaris posita victima cederet. vnde mactatio post
imolationē erat. sed nunc imolatio panis et vini calici cō-
venit. vnde imolaticius cia ciū. i. sacrificatiūs. s. qui imo-
latur. et cor. mo imolo.
motus tu participiū de imemor: vel pōt eē nomē cō-
positū ab in et motus q̄ si nō motus.
mūndus da dū. i. impurus: ab in et mūd? et cōparat: vt
mūndus dior dissim?: vnde imūde dīns dissime aduer. et
būndicia cie. i. impuritas.
munis. ab in et munū cōponit h̄ et h̄ imunis et h̄ ne. i.
sine munio. i. tributo. s. liber: q̄ nulli est tributari?. vnde et
s̄pe imunis dicit expers: alien? sine parte. Itē imunis. i.
non munificus q̄ si sine munio. i. munere. Unū in puerbio
nati dī. Immunes ciues odoꝝ sui. Itē imunis dī q̄ nō
sicut munia. i. officio nō fungit. est enī oī p̄ilegio vacu?
monio. s. vitiosus: piger: vētri indulgēs. et construit h̄ no-
mēcū grō et abltō: vt imunis piculi et piculo. et hinc h̄ im-
unitas tatis. et pdu. penul. imunis.
modicē ab imus ma mū: et est aduer. eligēdi. et tantū va-
let q̄ntū poti?. aliqñ est aduerbiū affirmādi: et tūc tātū va-
let q̄ntū certe. aliqñ est cōfūctio illatiua et tantū valet q̄ntū
igif. et ē scribēdū in so p̄ enū m: et cā differētie ad ablatiū
predicti noīs. s. imus ima imū debet eē accētus in fine: et
debet in aliquitulū cōpresse sonare cū i: h̄c sit de sequenti
syllaba: sed cā differētie h̄ fiat: ita vult Hung. Quidā tñ vi-
ant q̄ nō oportet q̄ uno aduer. accētus in fine ad diffe-
rentiā ablti imo: q̄ satis patet differentia inter ea cū
sunt diuersae partes orationis: vt in secūda parte tetigi p̄ su-
mireb̄ egi de impedimentis accētus in ca. de impedimentis
differētie. et pdu. primā imo. Unū Lindocinēsis: Spō
sum nō cupias quā duxit p̄xim? imo. Floreat illesus pxi-
mūnus amor. Quidam aut̄ dicit q̄ imo scribit p̄ duo m
quos ergo nō sequor.
mparis. i. sine pare nō par: infim?: et cōponit ab in et par-
emutat in iiii. et est oīs ge. et cor. penul. ḡtū imparis.
mpatens in patiens exponit.
mpedatura re dī pedis mēsura vel imp̄ssio vel inuestiga-
to: Peda aut̄ dī vestigium hoīs: vñ pōt dici pedo das: et p̄
cōpositionē ipedo das. et inde h̄ ipedatura re.
mpedio dis diui ditū dire. i. retinere: q̄si in pedicā trabē;
tē in pedicā ponere. et cōponit ab in et pedica. et ab impe-
dio dī b̄ impedimentū ti.
mpēgo pteritū de impēgo gis: et pdu. pe.
mpello pellis puli suū ab in et pello lis deriuat: et muta-
tū in iiii. et est impellere q̄si intus vel valde pellere. vnde
impulsus sa sum. et impulsiu? uia uū.
mpēdo des di dere sū. i. iminere: ingruere: instare: suspē-
dere: et cōponit ab in et pendo des. Hester. xiiij. Eo q̄ eis
una mors impēderet. i. imineret vel instaret.
mpēdiū. ab impēdo dis dī h̄ impēsa se: et h̄ impēdiū dij
ambō p̄ expēsa vel dispēsa. et impēdio aduer. i. sedule: iiii-
tent. Immenit etiā impēdiū p̄ studio et sedulitate. vñ im-
pēdiosus sa sum. i. sedulus: intētus. vñ impēdio se aduer.
et h̄ impēdiositas tatis.
mpēdo dis di sum dere. i. donare: exhibere. et componit
ab in et pendo dis.
mpētrabile. i. inaccessibile sum Pap̄.
mpētens tentis gene. omnis. i. non penitens: ex in et pe-
nitens componit.
mpēso las frequē. impēdere: et formaf ab impēdo dis
disum suū in ōuersa.
mpētor. ab impēto ras dī h̄ impētoris: qđ dī aliqui
mpētor du syllaba interposita cā metri: et tūc oportet
mutari in iiii ante d. et h̄ impatrix cis: et impatoris a um-
b̄ imp̄iū rīj. vñ h̄ et h̄ imp̄ialis et h̄ le: et imp̄iosus sa sum
nobilitas: et auētis?; imp̄io et p̄tate et dignitate ples-

riositas tatis. i. maiestas.
 imperegre pentil. cor. aduer. est: et est idem quod instabilis
 ter: vel sine certa mansione. et componitur ab in et pegr: n
 conuersa in m.
 imperiosus in impator exponit.
 imperitos. i. frequenter impero: et forma ab h supi. ipse
 ratu a mutata in i cor. et u in o fit impito tas tauri tare.
 imperitus ta tu. i. no perit?: no instruct?: no doct?: et cōpo
 nit ab in et peritus. Et cōparat imperitus tioz tissim?. vñ
 impite tuis tissime aduer. et hec impitia tie. et pdu. ri.
 imperoras rauia ratii. i. precipio: et in paro ras cōponit: et
 mutat m in n et a in e. et cor. penul.
 impers. pars cōponit cū in et dicis impers tis. i. exps fine
 pte. Ambro. sup Egisippū: Uestro prelio oēs implicabū
 tur: nec erit nostra vlla regio: vestri impers decoris.
 impersonale vbi a quo nascat habes supra in tertia par
 te in tractatu de vbo: ca. de verbo impsonali.
 impertior tiris et imptio tis. i. tribuere: donare: partē dare
 et cōponit ab in partior tiris vel partio tis fin antiquos.
 et facit supinū impartitū. et pdu. penul.
 impestis in impetus exponit.
 impetigo. Ab impeto tis deriuat h impetigo gnis: sicca
 scabies pminēs cū aspitate et rotūditate forme. vñ impe
 tiginosus sa sum. i. scabiosus. Et cōparat. vnde h impetus
 gnositas tis. i. scabiositas. et pdu. impetigo penul. in ntō
 sed in obliq̄s ea cor.
 impetro tras traui cōponit ab in et patro tras mutato a in
 e. et est vbi actiū: et cor. penul. naturaliter. et est impetrar
 re: exorare: qđ petif obtinere: in petitione effectū habere.
 impetus. ab impeto tis dicis h impes dis et h imper? tis
 tui in eodē sensu. vnde impetuoso sa sum. i. furibūd? cū
 impetu oīa faciēs. Et cōparat. vnde impetuose suis simile
 aduer. et hec impetuositas tatis.
 impiger gra grū cor. pi. naturaliter: et cōponit ab in piger
 et est impiger no piger.
 impingo gis pegi pactū: et cōponit ab in et pāgo gis qđ ē
 iūgo vel impello. Et scias q̄ impingere inuenit pro cespiti
 tare: et in hac significatiōe est neu. Unde puer. iii. Et pes
 tuis no impinget. Inuenit etiam pro impellere: et sic est
 actiū. Un Ecc. xij. Non improb? sis ne impingaris. In
 uenit etiā impinguo guas guau: et scribit p u i vlti. syll.
 impius. ex in et pius cōponit impius pia piū: q̄ sine pietas
 te est. et ponit pro infideli: iniquo: qz no est equ? h ineq?
 lis: et prauis opib? macular? . et oīs impi? est iniqu?: h nō
 ecōuerso. Et cōparat p suppletionē impi? magis impius
 impiissim?. vnde impie magis impie impiissime. et h im
 pietas tatis. et impio as. i. impia agere: vel impiū facere.
 Un prudēti? in libro hymnoz: At q̄ inquinatū vitijs cor
 implauit. Et scias q̄ ista propositio est recipiēda: Iste la
 pis est no pius: no tñ est unpi?: qz cū dico no pius: no ve
 nit p appositionē: et priuat tñ: h unpi? priuat et ponit: sicut
 diri in tertia parte in ca. de figura noīs.
 implano nas nauia nare. i. decipe: vel in errorē ducere. Un
 Ecc. xv. Non dicas: ille me implanauit. et cōponit impla
 nare ut dicunt quidam ab in et planos quod est error vel
 vagatio.
 ploro ras rauia ex in et ploro ras cōponit: et est implorare
 rogare: querere: vel impetrare. et est verbū actiū: et pdu.
 plo fm Hug. DaP. vo dicit: Implorat cū fletu inuocat:
 vel rogit: inquirit.
 implumis. pluma cōponit cū in et dicis h et h implumis
 et h me. i. sine pluma: sine barra. et pdu. plu. Un Oui. Im
 plumes calue puer cetusqz fuerūt.
 impluuiū iij. i. lauariū guttatoriū p qđ decidit pluvia in
 domū. et dicis ab impluuiō is.
 impolitus ta tum dicitur inornatus: no complanatus: no
 sculptus. et componitur fm quosdam ab in et polio lis. et
 producit li.
 impomentum impomēti generis neutri est id quod extre
 mius in cena ponitur sicut sunt nuces et poma: et dicitur

- ab impono nis.
- I mpono nis ex in et pono nis cōponis. et est imponere in
jungere: vel inculpare: vel imputare: vel ponere: et tunc fas
cit preteritū in sui et supinū in sitū. Item imponere. i. deci
pere. et tūc cōstruit cum dō: ut impono tibi. i. decipio te.
Hen. xxii. Quare imposuisti mihi. et tūc facit sup. in stū. s.
impono sui stum.
- I mportitor toris mas. ge. q̄ portas facit: ab in et portitor cō
ponitur: et cor. ti.!
- I mportio tas in porto tas exponit.
- I mportun⁹ na nū cōponis ab in et portun⁹: et dicis impor
tunus infestus: ptem⁹: inquietus: qz nō habeat portū. i.
quietē: q̄ si fine portuno. vñ importuni dicunt qui in nau
fragiū cito ferunt. Et comparat. vnde hec importunitas
tatis. i. infestatio; inquietudo. et importuno. nas. i. infestare
inquietare.
- I mportuosus sa sum locus vacuus portibus: ab in et por
tuosus. Et comparatur importuosior fissimus. vnde hec
importuositas tatis.
- I mpos potis cōmuni generis. i. impotens qui votū suū
ad effectum deducere non potest: et componitur ab in et
pos potis.
- I impostor. ab impono sui impostū pro decipio deriuaf. h̄
impostor storis. i. deceptor q̄ male agit. Et inde imposto
rius ria riū. i. deceptorius ria riū: et impostus sta stū in eo
dē sensu. s. decep̄ ori⁹: malus: puerus. Stati⁹ thebaidos:
Mens cūctis imposta manet. et hec impostura re. i. dece
ptio. et pdū. penul. impostura.
- I impostus in impostor vide.
- I mpotio tis timi tire id est denestire: ut impotatis eū pres
benda sua id est diuestitatis. et deriuaf ab impos potis.
et corripit po.
- I mprecor.. ab in et precor componitur imprecor caris cari
catū verbū depone. i. execrari; maledicere. Ponit etiam
aliquā in bona significatione: et vt iste imprecat illi bona
id est valde rogar vel adoptat. vnde unprecans cantis ges
neris omnis. Hen. xxiii. Imprecates prospera. et cor. pre.
Hic nota q̄ imprecações siue maledictiones que in
sacra scriptura inueniuntur: puta Exurget deus et dispen
tur inimici eius. et cōsimiles tripliciter posuunt intelligi.
Uno modo per modū pñūciationis: et pñmodū optatio
nis: vt sic sensus: Dissipentur inimici tui. i. dissipabunt.
Alio modo per modū operationis: vt. s. desideriū optatis
non referat ad penā hominū: sed ad iustitiam punitis
fū illud Letabitur iustus cū viderit vindictā: quia nec
ipse deus puniens letat in perditione ipsorum impiorum: ut
dicis Sapiētie. j. sed in sua iusticia: quia iustus dñs: et iu
stitas dilexit. Tertio modo vt desideriū referat ad remo
tionē culpe: non ad ipsam penā: vt. s. peccata destruant: et
homines remaneant. Scindū etiam est q̄ vt dicit Greg.
in. iiii. Moral. tractans illud Job: Et maledixit diei suo.
Scriptura sacra duobus modis maledictum memorat:
aliud videlicet quod approbat: et aliud quod damnat. Ali
ter enī maledictū pferit iudicio iusticie: aliter liuore vñ
dicte. Maledictū quippe iudicio iusticie ipsi primo ho
mini peccanti p̄rolatū est: cū audiuit: Maledicta terra in
operibus tuis. Item cū ad Abram dicis Maledicam
maledicentibus tibi. rursum de maledicto quod nō iudi
cio iusticie sed liuore vñdicte promittur voce Pauli pre
dicatis admonemur: cū ait Benedicite: et nolite maledis
cere. et rursum: Neq; enī maledici regnū dei possidebūt.
Deus ergo maledicere dicitur: et tamē maledicere homo
prohibetur: quia quod homo agit malitia vñdicte: de⁹
non facit iusti examine et virtute iusticie. Lū ergo sc̄ti viri
maledictionis sententiā proferunt: non ad hanc ex voto
vñtione: sed ex iusticie examine erumpit. Intus enī sub
tile dei iudiciū spicunt: et mala foras exurgentia: qz ma
ledicto debeat ferire cognoscit: et eo in maledicēdo nō
peccant: quo ab interno iudicio non discordant. Hinc est
q̄ Petrus in offertenē sibi pecuniam Simonē sententiā
- I maledictionis int̄orsit dices Pecunia tua tecū sit in per
ditionē. qui enī non ait est: sed fit: non in indicatio h̄ in
optatiuo modo se hoc dixisse f̄guit. Hinc Helias du
bus quinquagenarijs ad se veniētib⁹ dixit Si homo te
sum: descendat ignis de celo et consumat vos. Quom
vtroq; sententia quanta severitatis ratione concul
termintis cause monstrauit. nā et simon eterne perdit
interit: et duos quinquagenarios desuper veniens flama
consumpsit. virtus ergo subsequens testificatur qu
mente maledictionis sententia promittur. Cum enī et m
aledicentis innocētia permanet: et tamen eū qui maledic
tur usq; ad interitū maledictio absorbet: ex virtusq; pa
ris fine colligitur quia a bono et intimo iudice in reū
sententia sumpta iaculatur.
- I mpresentiarū. i. in pñti mō: et pōt esse pars cōposita: et
aduer. t̄pis. Hen. l. Sicut impresentiarū cernitis. pōtē
esse aduer. loci fū quosdā: et tūc impresentiarū idem el
quod in presenti.
- I mprimo mis si sum: ex in et premo mis componitur. et
imprimere valde premere: vel imprimere. i. infigere. et
actiū. et cor. pri.
- I improbus la lū penul. cor. i. aliquātulū improbus: co
ritiatur ab improbus.
- I improbus. prob⁹ cōponis cū in: et dicis improb⁹ ba
nō pbis: vel insatiabilis: importun⁹: pseruans. Ut̄: la
bor improb⁹ oīa vincit. et dicis improb⁹ q̄ si instans ph
bēti: et est etymo. Et cōparat. vnde improbe bius bisim
aduer. et h̄ improbitas tatis. Et vt dicis in Greg. impo
bus est aliq; v̄bis factisq; pterius.
- I impromptu. i. in manifesto: sed magis sunt due partes
de in promptus.
- I impropriū. ab improprio ras qđ cōponis ex in et prop
ro deriuaf h̄ impropriū. i. ouitiū: dedec⁹: iniuria: vel
derisio. Ut̄ in psal. Impropria impropriū tibi coe
runt sup me. Jac. j. Qui dat oīb⁹ abūdāter et improp
qđ de⁹ dat ē bonitas: q̄ oīb⁹ cōitatis: q̄ abūdāter la
tatis: q̄ nō improperat est sume curialitatis.
- I improuisus sa sum ex in et pñuis cōponis. et ē improui
qđ nō pñideſ: s; subito accedit qđ fit. et pdū. ui.
- I imprudens penul. pdū. in prudens vide.
- I impubeo bes in pubes bis vide.
- I mpuber beris pdū. penul. exponit in puber.
- I mpubes bis in puber vide: et in pubis.
- I mpudens ex in et pudēs cōponis: et ē impudēs nō pudē
nō verecūd⁹: cui pudor et pudicitia p̄cul est. Dan. vii. Lo
surgit rex impudēs facie. et cor. pñ. vnde Qui. de ante
doctus videare rudi petulansue prudēti.
- I mpudicus. pudicus cōponis cū in et dō impudic⁹ cō
adulter: obscenus. Quidā tñ dicūt q̄ impudic⁹ cōponit
ab in et podice: qz podicē. i. fetorē dicit q̄ turpitudinē in
fert. Et cōparat. vñ ipudice ci⁹ sume aduer. et h̄ ipudica
tie: et ipudico cas. i. impudicū facere: incestare. et ē acti
et pdū. di. Ut̄ Qui. epi. Ille cū pietate mea precibusq; pu
dicis. Et scias q̄ duplex est ipudicitia. s. spūalis et cam
Spūalis est q̄ delectationē cogitationū intus tñ agit.
Larmalis est q̄ corporaliter agit seu cōplet. Fitaūt mū
tis modis. nā mō p̄ visum: mō p̄ auditū: mō p̄ tactū: nō
p̄ cogitationē: mō p̄ locutionē: mō p̄ operationē. Tal
bus fomentis nutritur et exercetur libido: et potest anima
separari a deo.
- I impulsus impulsa impulsum id est valde pulsus vel in
pulsus: ab impello impellis dicitur. et hic impulsus in
substantiae.
- I impunis. ab in et punio vel pena cōponis impun⁹ nā: h̄ et h̄ impunis et h̄ ne in eodē sensu. i. nō punit sine pena
Et qñq; impunis dicis imunis. et inde impune et impu
ter aduer. et h̄ impunitas tatis. et est impune sine pena
ber: sine vindicta: vt Impunē nō cedit. i. nō b̄ successum
vel non accedit sine pena.
- I impunitus ta tū. i. nō punit⁹: et cōponis ab in et pñpionis

Impuris rū. i. nō purus. et cōparat īmpurus rīor simus
vī impure riis sime aduer. et h̄ impuritas tatis. et cōpo.
ab in et purus. Ut pōt cōponi ab in et puro ras. Et ab im-
purus deriuat impuro ras. i. impurū facere: et pdu. pu-
mus ma mū. i. depresso: infimus.

J ante

N

In prepositio qñq̄ cōstruit cū actō casu: aliquā cū ablatiuo
aliquā cū vtroq̄ simul. Septē aut̄ modis cōstruit cū actō
tm̄: sex cū ablatiuo tm̄: tribus cum vtroq̄ indifferenter: et
sic in vniuerso. xvi. modis cōstruit cū casib⁹. Quoties aut̄
in significat motū de loco ad locū cōstruit cū actō tm̄: vt
vado in vrbē: vado in ecclesiam: si sum extra. Item quo-
tient in ponit p̄ cōtra cōstruit cū actō tm̄: vt vado in bo-
stem. i. contra hostem. Item in adulterū dico. i. cōtra ad-
alterū. Itē quotiens significat indeterminata infirmita-
tem cōstruit cū actō tm̄: vt in Psal. dñs regnauit in eter-
nū: et iusti in ppetuū viuent. Item quotiens cūq̄ in consi-
gnificat diuturnitatē construit cū actō tm̄: vt Uisio quā
dic vides in longos dies est: et Iste pphetizat in magna
ipa: et ibi: Ut inhabite in longitudinē dierū. Item quo-
tient cūq̄ ad in subintelligit v̄sq̄ construit cum actō tm̄:
vt Qui odit aiā suaz in hoc mūdo in vitā eternā custo-
dit eam. i. v̄sq̄ ad vitam eternā. et ibi: Scio cui credidi et
critis sum: qz potens est depositū meū seruare in illum-
inem. i. v̄sq̄ ad illum diem. Vlado in montem. i. v̄sq̄ ad
montem. Item quotiens cūq̄ in ponit p̄ iuxta cōstruit
cū actō tm̄: vt Iste contendebat iuxta regem in hunc mo-
dum. i. iuxta hunc modū. et ibi: Misit ad ezechiam in h̄
verba. i. iuxta hec verba. Item quotiens cūq̄ in ponit p̄
super construit cū actō tm̄: qd videt esse tantūmodo qū
liber ostendit ab aliquo exponi: vt Beda in Mattheuz
i. super mattheū: et sic septem modis construit in cū actō
tm̄. Sex aut̄ modis construit cū ablatiuo tm̄: nam quo-
tient cūq̄ in significat motionē fieri in eodem loco: con-
struit cū ablatiuo tm̄: vt Milites currūt in ciuitate: ego
tuto in campo. Item quotiens cūq̄ in eō significat per-
manentia in eodem loco vel in re aliqua construit cum
ablatiuo tm̄: vt Sum in domo: sum in lecto: sum in cogi-
tatione: dormio in lecto. Item quotiens cūq̄ in ponit p̄
inter construit cum ablatiuo tm̄: vt Benedicta tu in mu-
lieribus. i. inter mulieres. et ibi: Accepisti bona in bonis-
ibus. i. inter hoies. et ibi: In quibus vocati estis vos. i.
inter quos. Item quotiens cūq̄ in ponit pro intra: con-
struit cū ablatiuo tm̄: vt Oratio mea in sinu meo con-
seruatur. i. intra sinu meū. et ibi: Nec conclusisti me in ma-
nibus inimici. i. intra manus. Item quotiens cūq̄ in po-
nit p̄ cūz cōstruit cū ablatiuo tm̄: vt in baculo meo trāsi
mordā. i. cū baculo meo. Item quotiens cūq̄ in ponit
p̄ ante: cōstruit cū ablatiuo tm̄: vt Dirigat dñs eo rō
mea sicut incensum in conspectu tuo. i. ante cōspectū tuū
ibi: Hoc est miraculuz in oculis nostris. i. ante oculos
nostros. Cum vtroq̄ casu construit indifferenter. Quo-
tient cūq̄ in ponit p̄ super: construit cūz actō: vt loque-
tur pacem in plebem suam. i. super plebem suam. Cum
ablatiuo: vt Misit deus filiū suū in terris. i. sup terras. et
ibi: Jacit cogitatū tuū in dñō. i. sup dñm. Item quoties
cūq̄ in ponit p̄ per: qñq̄ construit cūz ablatiuo: qñq̄
cū actō. Cum actō qñ significat locale transitionem: vt
aperite mihi portas iusticie: et ingressus in eas. i. per eas.
Luz ablatiuo qñ notat administrationē: vt Multifarie
multisq̄ modis olim deus loquens patribus in pphetis
i. pphetas. Item quotiens cūq̄ in ponit p̄ ad: cōstrui-
tur qñq̄ cū ablatiuo: qñq̄ cū actō. Cum actō qñ loca-
lem motionē designat: vt impulit in latus tuū. i. ad latus
tuū. et Vlado in hostes. i. ad hostes. Luz ablatiuo: vt dñs
est in latere tuo. i. ad latus tuū. ita dicit Hug. fm autem
Aris. sic dinguunt modi de in: Nam primo modo dicit
iquid esse in aliquo: sicut pars integralis in suo toto: vt
digitus in manu: paries in domo. Secundo modo sicut

totū integrale in suis partibus: vt dom⁹ est in pariete tes-
cio et fundamento. Tertio aut̄ modo sicut species in genes-
re: vt homo in aīal: et vniuersaliter quodlibet infer⁹ in
suo superiori. Quartus modus essendi in dñ sicut genus in
specie: vt aīal in bose: et vñūquodq̄ diffiniens in suo dif-
finito. Quintus modus essendi in aliquo est sicut forma
in materia. Et iste quintus modū subdividit: qz quedaz
est forma substantialis: vt aīa est forma substantialis ho-
minis. Alia aut̄ est accidentalis: vt albedo est forma acci-
dentalis hois. et p̄ma earū dñ pprie esse in sicut est forma
in materia: et aīa in corpore. Alia dñ esse sicut accidentis in
subjecto: vt albedo in pariete: et color in corpore. Sextus
modus essendi in est sicut aliqd in prima cā efficiente: vt
regnū in regente. Septimus modus essendi in est sicut
aliqd in fine: sicut virtus in beatitudine. Octauus mod⁹
essendi in est sicut aliqd in vase: et vniuersaliter sicut locatū
in loco. Nos aut̄ octo modos essendi in distinguunt Aris.
in physica sua. Boeti⁹ aut̄ assignat. ix. qz subdividit qn-
tū modū in duos: vt dictū est.

I nassabilis. affabilis cōponit cū in et dñ h̄ et h̄ inassibilis
et h̄ le: insuavis et austerus ad loquendū.

I nalto tas tāni tare. i. in altū extollere: et componit ab in et
alto altas.

I hanimo mas mani mare. i. valde animare: et cōponit ab
in et animo mas.

I hanis. ab in et vanus cōponit hic et hec inanis et hoc ne:
qñ inuanus. i. valde vanus: et cōparat. vñ h̄ inanitas tat̄
Et inanis nisi iui ire. i. inanē facere: adinhibitare: euactiare
deprimere: diminuere. et est actiuū cū oībus suis cōponis-
tis et pducit a. vii Lato: Hoc faciūt stulti quos gloria ve-
rat inanis. Et vt dicit Maxim⁹: differunt inane et vanū:
qz vanū est quicqđ nullius ponderis aut virtutis firmis-
tate cōsistit. Inane est quicqđ cū seculo presente deficiēs
ad vitā nō transit eternā. Quicqđ enī p carnali honore la-
borat corruptibili cū carne labit.

I narroras rauī rare. i. in arram p̄ aliquo dare: et cōponit
ab in et tarro.

I nauris. ab in et auris cōponit inauris ris. i. annulus qui
in aure pforata gestat. Itē inaures dicunt filateria idōz
loz sicut dicit glo. sup. H̄en. xv. a.

I incarcero ras rauī rare. i. in carcerē ponere: et cōponit ab
in et carcer carceris.

I ncarno nas naii nare verbū actiuū. i. induere carnes. vii
incarnatus ta tuz: a quo h̄ incarnatio onis. et cōponit vt
incarno nas ab in et caro carnis.

I incassū. ab in et cassis his cōponit incassū aduer. i. frustra
sine cā: qñ sine casibus sine qb⁹ venatio inanis est. vel cō-
ponit ab in et cassū aduerbio q̄litatis fm Hug. Pap. etiā
dicit: Incassū irritū: frustra: infructose: sine cā.

I ncastratura re dñ incastratura lignoz p̄ quā mutuo fibi co-
pulans: sicut patet in extremitatibus aserū cōtinuatorū.
et dñ incastratura: qz in eo quasi in castro vniunt ligna et
munimē.

I ncastrū sti in encastrū exponit.

I ncedo. ab in et cedo dis cōponit incedo dis si sum dere. i.
ire: et est nobiliū. et regit post se ntū: vt incedo supremus.
Vide plenius de h̄ in tertia pte vbi agit de regime in
capitulo de ntō casu.

I ncenatus ta tuū. i. nō cenat⁹: Dan. vi. Et abiit rex in domū
suam: et dormiuit incenatus.

I ncendo dis si sum. i. valde accendere: verbū actiuū est: et
componit ab in et candeo des: sicut et accendo dis: et suc-
cendo dis.

I ncenis. ab in et cena cōponit h̄ et h̄ incenis et h̄ ne: qñ sine
cena. i. ieunius: et pdu. penul.

I ncensum si. i. thūs: ab incendo dis dñ.

I ncentiūs. ab incendo dis dñ h̄ incenitus ua uū: et h̄ in-
centiū ui: qd incendit: vel estus libidinis: et pdu. penul.

I ncensor. ab incendo dis dñ hic incensor toris. vnde dicit

Isido. Incentor dicit ab eo qd incendat atqz inflamat. et

- addit: Incentor est q̄ prava suggestione cor alioꝝ succedit: et persuadendo inflamat.
- Incessus sui sitū v̄bū actiuū. i. puocare: ab īcedo dis dī. vñ Boe. Tu solebas incessire p̄ntem forumā.
- Incessus suis sui. i. itio ab īcedo dis incessū dī.
- Incestus. Lastus v̄l ceston cōpo. cū in t̄ dī incestus sta stū q̄si incast' q̄ cū moniali: cōfanguinea: v̄l virgine cōcubit vñ h̄ incestū sti. et incestus stus stui: talis coitus illicitus et incesto stas verbū actiuū. i. taliter impudicare fīm Hu. vide in raptus.
- Inchoatiuū verbū definit in sco: et significat initiū act' vel passionis sui primitiū; vt plenius dixi in tractatu de spe ciebus verboꝝ in ca. de verbo inchoa.
- Inchoo as aui are atū. i. īcīpe. vñ inchoatus ta tū. i. inceptus. vñ inchoatio onis. i. inceptio. Itē ab inchoo inchoatus ua uū. i. inceptiuus.
- Incido dis di dere. supi. caret. i. in aliq pte cadere. vnde in Luca. x. ca. f. Incidit in latrones. et cōponit ab in t̄ cado dis: et cor. ci. Itē inuenit incido dis di cisū dere: qd̄ cōpo nit ab in t̄ cedo dis: et pdu. ci vbiq. vñ v̄sus: Qui putat incidit: incidit ille cadens.
- Incīeo cīes cīui cītū. i. vocare cōmouere: puocare: ab in t̄ cīeo cīes cōpo. Itē dī incīo cīs cīui cītū: ab in t̄ cīo cīs.
- Inclīeta cī fe. ge. i. pregnās q̄si sūne cīctū: qz p̄cīngi for tīter v̄terus nō p̄mittit. et cōponit ab in t̄ cīngo gīs.
- Incīo cīs exponit in cīeo cīes.
- Incīpīo pīcepi cīptū: ab in t̄ capio pīs cōponit: et cor. ci. Inuenit etiā incipit v̄bū impsonale. Nota q̄ sc̄ qdā verba impsonalia nō simplicet: sed ex adiūcto q̄ sequunt cōstructiōes illoꝝ v̄boꝝ impsonaliū qb̄ adiūgūt. i. incipit solet: dī: desinīt: pōt: vt Socratis incipit interesse legere: Sicut plenī dīxi in tertia pte v̄bi egi de verbis in ca. de verbis impsonalibꝝ.
- Incircūscriptus ptaptū. i. termino carēs: q̄ circūcludi neq̄t et deriuaf ab incircūscribo bis. Et scias q̄ p̄prie corp' in loco circūscribit. aīa v̄o vel angel' nō circūscribunt p̄p̄e et absolute loquēdo: tñ respectu dei et angelus corpus dī et circūscribit. vñ dicit Greg. Et in tñtūnū igīt angeli et alii fistūt: qz etiā circūscriptus est angelic' spūs sūm' tñ spūs ipse q̄ deus est circūscriptus nō est. Angelī itaq; missi an ipsū sūr: qz quolibet missi veniāt intra ipsū currūt. Proprie tñ angelus in loco nō dī esse diffinitiue: qz ita est in vñlo loco q̄ est v̄biq;: v̄l in pluribꝝ locis. Sed de' v̄biq; est essentialit: p̄nitalit et potentialiter.
- Inciūtus ua uū. i. nō in tpe secius: v̄l imaturus: v̄l superfluus. et deriuaf ab incido dis. Hora. in odīs: Ut gaudet incīsua decerpens pīra. et hoc incīsū uī potest dici substātiue superfluū illud qd̄ incīdis de aliq materia. vide etiā in pficiūs.
- Incīto tas cōponit ab in t̄ cīto tas. vide in cīto tas.
- Inclīmens. ab in t̄ cīmens cōpo. inclīmēs tīs ge. oīs. vñ h̄ inclīmētia tie: et dī inclīmēs inexorabilis: crudelis: im misericors: impīus: et pdu. cle. vñ in Aurora dī: Donec honorat eas sumi clementia regis.
- Inclīno ex in t̄ clīno nas cōpo. inclīno nas aui are: q̄si int' tūs clinare. i. reflectere. vñ h̄ et h̄ inclīnis et h̄ ne: et inclīna nū idē. et h̄ inclīnatorū rīj: et pdu. cli inclīno. vñ i. Aurora dī: Tūc caput inclīnat emīsus spūs exit.
- Inclītus ta tū penul. cor. in clytus exponit.
- Inclīdo dis in clāudo dis exponit.
- Inclīnīo arīs atū. i. cōbītū pati. et cōponit ab in t̄ clīnīs Inuenit etiā inclīnīo as verbū actiuū q̄ clīnes incurvare: v̄l eleuare.
- Inclusor soris mas. ge. et h̄ inclusorīns rīj: dī ille q̄ vicinoꝝ clāudit pecora p̄ferefacto; et dī ab inclīdo dis fīm Hug. Inclusor etiā pōt dici q̄ aliqd inclūdit: sicut aurifaber q̄ inclūdit gēmā in annulo. et pdu. penul. inclusor tā in nō q̄ in gtō.
- Incola le. ab incolo lis dī h̄ et h̄ incola le cōis ge. et cor. penul. i. aduenticius. Incola enī nō indigenā: sed adueniā

- designat. vide in inquilinus.
- Incolatus. ab incola dī incolatus tūs tūi. i. inhabitato tū mansio. vñ p̄pheta: Neu mibi qz incolatus meus plāgatus est. i. inhabitatio: p̄grinatio: mansio.
- Incolo lis in colo lis exponit.
- Incolumnis. ab in t̄ columnis: v̄l colūna cōpo. h̄ et h̄ incolmis et h̄ me: idē qd̄ colūnis. et est ibi in nō priuatiū: sed augmentatiū et intentiū: q̄si valde erectus fortis stablis: alacer. et cōparat. Inde hec incolūnitas tātis. i. famatas alacritudo.
- Incomicio cīas in comiciū cīj exponit.
- Incomodo das: in comodus exponit.
- Incōpetens. cōpetens cōponit cū in t̄ dī incōpetēs tīs. oīs. i. cōueniēs. et cōpat incōpetens tīoꝝ sumus. vñ h̄ incōpetentia tie. i. incōuenientia. et cor. pe.
- Incōplexus. ab in t̄ cōplexus cōponit incōplexus rāpī. non cōplexus. Unī a dialecticis terminis cōplexus q̄ cōstat pluribus dictionibꝝ: vt hō albꝝ: Lermīn' v̄m cōplexus dī ille q̄ vñica dictione cōtentus est: vt homo. incōcīnīus. ab in t̄ cōcīnīus cōponit incōcīnīus naūlī. incōgrīnīus: nulli cōcōrō: in quo discordat mores inter se et ab alijs: et cōparat et incōcīnīus nōr fīm. vñ incōcīne nūs sine aduer. et h̄ incōcīnītas tātis.
- Incōdītus. i. incōpositus: inordinat': impolit': rūdī: fīm Pap. et pdu. penul. Itē pōt eā corripe: sicut cōdītus pōt corripi. et pdu. in penl. vide in cōdītus et in interēdo.
- Incōiugus exponit in cōiugas.
- Incōsultus ta tū: exponit in consultus.
- Incōsutilis. a cōsulo is deriuaf h̄ et h̄ cōsutilis et h̄ le: q̄ cōponit cū in t̄ dī h̄ et h̄ incōsutilis et h̄ le: penl. cor. Joān. Erat autē tunica incōsutilis. i. cū paucis suturis: vt esetī nōris sumptus. Pauperes enī solent quanto minus pannos diuidere: et paucas partes facere: vt fortiora fit indumenta et minoris sumptus. Quidā v̄o sic exponit. Incōsutilis. i. fine sutura acus: sed reticulato ope facta: iō apte scīndi nō poterat. sed nō est verisile q̄ ista tunica tante esset artis: qū xp̄s paup̄ esset et lūme humilis. Enī autē cōtexta desup. i. p̄ totā pte sup̄iorē habebat pannos transuerso desup̄ positū ad modū corrige in pellicie: fortior esset. Chrylo. sic dicit: Duplex erat ista tunica pātū. i. duplicato panno fīm morem palestīne regiomē paupes habent vestes cā fortitudinis. Quidā aiunt agorā p̄ stud oīdi: qm̄ nō simpliciter hō erat q̄ crucif̄ erat: sed desup̄ deitatē habeat. Quidā ipsā specie tunica aiunt euangelistā historice designare. qz enī in palestīnū duos pannos cōmittentes ita subtexerunt indumenta oīdit Joānes qm̄ talis erat tunica ex his: qz desup̄ sūt exta. Ista tunica fert̄ a btā virgine ip̄i xp̄o infantia fūcta et aptata fuisse: et creuit cū ip̄o crescēte. Qd̄ nō dīc̄ incredibile: cū filē miraculū cōtigerit filiis israel in solitudine: vt habet Deu. ca. viii.
- Incōtaminatus ta tū: et dī impollut': incorrupt': nō defūtus: nō cōtaminat'. et cōponit ab in t̄ cōtaminatus.
- Incōtīnēs tīs ge. oīs. i. nō cōtīnēs: ab in t̄ cōtīnēs. vñ h̄ cōtinentia tie. i. nō cōtinentia. vide in cōtīneōnes.
- Increpo pas pūi et increpauī inuenit. et cor. cre. vide sup̄ in crepo crepas.
- Inculco be cōis ge. penul. cor. q̄ vel q̄ semp̄ incubit v̄l inbat. et dī ab inculco bas v̄l inculco bis.
- Incubi v̄l incubones idē qd̄ pilosi qdā demones sūt. vñ in pilosus. et cor. penul. incubi: sed incubones eā pdu.
- Ineudineus nea neū. qd̄ p̄tinet ad incedē: et deriuaf obīcus incedis.
- Inculco. ab in t̄ calco cas cōpo. inculco cas cani care: nō decalcare: intus calcare: verba iterando multiplicare: etare: et cōuertis a simplicis in u.
- Incunctanter aduer. i. dubitanter fīm Pap.
- Incuria. i. negligentia ab eo q̄ cure nō fit fīm Pap.
- Incurso fas verbū frequen. et formas ab incursu sup̄. de in curro ris uī mutata in o.

I nō ab incendo dis deriuat **H** incus cūdis. i. instrumētū illud sup qd̄ fabricat: qz in ea cutis aliqd̄. i. seriēdo pdu sit. Ueteres enī nō incudē: h̄ intudē vocabāt: qz in ea mes taliūtūdat. i. tendaf. vñ intudis d̄r malleus a tundēdo. i. tendendo. z pdu. tu: sicut cudo dis. vide in cudo dis.

metallū las exponit in accuso las.

ndago gas gauī gare. i. inquirere: investigate. vñ h̄ in da go gnis investigate: inquisitio: z pdu. ga. vñ theodol? ille cuiq; hoīum dedit indagare sepulcrū. z videf in h̄ versu b vñ habere l̄re.

nde aduer. deriuat ab in z cōponit vt deinde: exinde: p inde: pindē: subide. Et differut: qz exuide z deinde z sub inde aduer. sūt loci vel ordinis. Perinde aduer. similitudis vel q̄litas. i. taliter. pindē est ciūctio illatiua. i. igif. In nētī qnq; adtier. loci vel ordinis. z ista qnq; apoco panē vt exin pin subin pin dein: p exinde deinde z̄. Et scias q̄ oia cōposita ab inde deberent acuere penl. iuxta regula illā: Si aliq̄ ppositio cōponit cū aduerbio habēt te penul. longā: tūc ipsa penul. dz acui: vt alonge: delonge abint? excepto uno solo adtierbio. f. inde: qd̄ si cōponat ai ppositioē: tūc ipsa aū penul. acuēda ē: vt exinde deinde pindē z̄. ita dicit. Hug. De h̄ vide in scđa pte in impedimentis accentus in ca. de impedimento distinctionis.

decor coris in decor coris vide.

ndefessus la sū. i. infatigabilis: vel indeficiens fm Pāp. idēno nas nāi nāre natū cōponit ab in z dāno nas: z mutat a in e: z est uidēnare nō dānare idēnū facere: vel ostendere. vñ idēnatus ta tū z bic z h̄ idēnis z h̄ ne. i. fine dāno vel dānatione. f. nō dānatus. vñ idēniter adser. z binc h̄ idēnitas tatis. Prosper: Idēnis pprū: feruat sapia censum.

ndēptis ta tū. i. acquifitus: in indipiscor est.

ndetonsus la sum. i. nō detonsas: ab in z detonsus.

nder. ab indicō cas d̄r h̄ z h̄ z h̄ index cis: z indicat. vñ h̄ indicū cis. Index etiā d̄r penultim? digit? f. collatalis pollici: qz in eo indicamus: z tūc est tūm mas. ge. z cor. di. idā die qdā regio. Inde indus da dū: z indicus ca cū: ge nile. vñ z quoddā genus coloris dictū est indicū: qz in indicis calamis inuenit spuma adherente limo: z est colos nasciane mixturā purpureiq; ceruleiq; mirabilem redens: z indicus ci quidā lapis albus. Job. xxviii. d̄r: Nō cōferet tuncis in die coloribus. Et scias q̄ in die tres esse ab historiographis assertūt. prima est q̄ ad ethiopiam minit: scđa q̄ ad medos: tertia q̄ ad finē facit. In hanc ingressus est Bartholomeus aplus.

ndicē in dico cis vide.

ndico cas penul. cor. in dico cas est.

ndico cis penul. pdu. in dico cis est.

ndictio. ab indicō cis deriuat h̄ in dictio onis. i. edictio: annūciatio: fine edictū. Hic pōt queri quid sit indicio z ad quid sit innenta z vñ inoleuit cōsuetudo vt indi mones vocarent: z vbi sumant exordiū: q̄liter indicio possit inueniri. Indictio solet appellari in dictio cicl? q̄ndecim annoz tps. Qnq; etiā undictio appellaſ q̄libz annis illius tps: vt primus aūn? dicat prima in dictio: scđa scđa: tertia: z sic p singulos annos vscq; ad q̄ndecim annū in dictioē venientes rursus ad primū aūn principiū reuoluūt. Qnq; etiā dicebat olim in dictio il in tps in quo cōfilia tributa p̄soluebanſ romanis. f. spa ciuīm quincq;. Indictiones inuente sūt ad notanduz quo tpe aliqd̄ sit actū. z inoleuit talis cōsuetudo a romāis talis appellatiois rō ab eis sūpfit exordiū: Romani enī debellato orbe z sibi tributario facto triplice ordine tem pop ad triplex genus tributor̄ p̄soluedū p̄scripserūt. Erat enī edictū in vniuersos dictioni eoz subditos: vt semp in tri quindecim annos auro: vel argento: ere: ferro: soluerēt tributa: z h̄ tali ordine. Constituerāt sic romani: vt primo quinquenio soluerēt aurū z argentū ad sustentandā res pub. z ita qnq; anni dicebanſ prima in dictio. Deinde in alio qnq; anni. i. in alijs qnq; annis solueret es: z bmōi

metallū ad faciendus imagines illustribus viris q̄ p̄mes ruerēt z ad depingenda fortia facta eoz vt essent in me moria. vñ finitis primis annis in principio sexti anni fiebat edictū vt deinceps solueret es. z isti qnq; anni dices banſ scđa in dictio. In tertia in dictio soluebat ferruz ex quo siebant arma ad debellandos hostes. vñ finita se cūda in dictio in principio vndecimi aūi fiebat edictū vt in illis quinq; annis solueret ferrū. Ultra autē numerū q̄ndecim annoz nō pcedant. z appellatū est h̄ tps qndes cū aūo in dictio vna: vñ in dictio vñ ciclus: in quo plenarie mūdus expleuit. qd̄ a romanis in dictio erat. Si cut autē a romanis actiones suas notabiles p̄ in dictioē aūotauerāt: sic ecclia romana adhuc spūalia p̄soluebat tri buta notabilia facta p̄ in dictioē cōsuevit aūotare. vñ adhuc singulis annis pascalī festo cū aūo dñice incarnationis in cereo aūotat ann⁹ p̄ntis in dictioē. Anni siqdē ab incarnatione dñi: in dictio quoq; z epacte z currentes nomē quoq; z tps principis in paschali cereo aūotat. Lereus autē renouat? z illuminatus sigt xp̄m resurgēt a mortuis in carne glorioſa: splendore diuinitatis illustratū. cera enī carnē xp̄i desiḡt: z lumen deitatis. Anni ḡ dñi z̄. p̄dicto in cereo cōsribunt: qm actioē hoīuz z successiones tēpoz ex xp̄i dispositioē ordinant. Sumit autē cōclus in dictio exordiū ab octauo klas octobris: supple fm antiquos. In dictioē autē sic inutniri poteris: Sume aūos dñi: z quotquot fuerint in p̄nti aūo: his adde tres aūos q̄ pcesserāt de in dictioē illa in q̄nat? est dñs. Nat⁹ enī est dñs in. iiij. in dictioē fine i tertio aūo cicli in dictioē nū: z totā illā sumā p̄tire p. xv. z quot remanserint ipsa ē in dictio p̄ntis aūo. z si nihil remanserit: est idictio qntade cima: z postea redit ad caput: qz idictio nō excedit qndes cū aūos. De h̄ tales dāt vñs: Si tribus adiūctis dñi diuiseris aūos: Per ter qnq; dāt in dictio certificata. Si nihil excrescit: qndēna in dictio currit. Sz h̄ nota q̄ anni dñi renouant in klis ianuarij fine in natuitate dñi. sed in dictio renouat i octaua klas octobris: z sic aūi dñi p̄cedūt nouē mēsib⁹. vñ vñs: Mēsib⁹ hāc nouē dñi p̄cur fitat aūus. Et iō si cōputas vel q̄ris in dictioē a natuitate vñs ad octauas klas octobris: iūgas tūm duos aūos aūis dñi. Et si q̄ris de ea ab octauo klas octobris vñs ad natuitate dñi: iūgas aūos tres. Nota insup q̄ in dictio i alijs significatiob⁹ inuenit a p̄dictus: sic in. iiij. Reg. ca. v̄ vbi d̄r: Et erat in dictio triginta milia viroz. i. summa eoz q̄ in dictioē. vel dic sic exponit in historijs: q̄ forte in dictio est ibi determinata hoīuz collectio: sic est cohors z legio: Itē in dictio p̄ exactione vel p̄cepto graui vel intollerabili ponit in. iiij. li. bēsdre. ca. xx. vbi d̄r: Nec vlla alia in dictio irroget z̄. Itē inuenit in dictio casus ablative bui us noīs in dictioē. sed tūc scribit fine t: z cor. aūpenul. vñ Oui. epi. Eminet in dictio p̄dita flāma suo.

ndictus. ab indicō cis deriuat h̄ in dictio cta ctū. i. p̄ceptū vel annūciatio. vñ bēsdre. iiij. li. ca. iiiij. a. Sz nec in dictio. i. nōdū impato vel annūciatio.

ndictus ca cū penul. cor. in india exponit.

ndifferens. ab in z differēs cōponit h̄ z h̄ z h̄ in differēs i. nō differens: sine differentia: idē: vel filis. z compas. vñ in differētius sine aduer. z h̄ in differētia tie. i. idētias vel expressa similitudo.

ndigena ne cōis ge. penul. cor. vide in inquilius.

ndigeo. ab in z egeo cōponit in dīgeo ges qui: d̄ interposta: z e in uata in i cor. z d̄r in dīgere: q̄si valde egere vel intus egere. vñ in dīgens tis: z a dō in dīgēti addita a fit h̄ in dīgentia tie. i. paupertas: egestas.

ndiges. ab in dīgeo ges deriuat h̄ z h̄ in dīges tis. i. deificatus. pprie qdē in dīgetes dicunt de hoībus facti dīj z immortales. z dicunt in dīgetes p̄ strariū ab in dīgeo ges: qz nullius rei in dīgeat. vñ z q̄libet dīj dicunt qnq; in dīgetes: sed improprie z abusus. Uel in dīgetes dicunt q̄si inter deos agentes. i. uersantes: vel q̄si de die in diē agētes. i. proficientes: vel q̄si numerū dīrū augentes: vel q̄si

- inde geniti. i. ex tetra geniti: ge enī terra dī. s; oēs iste sūt etymologie. et deriuat ab indigeo ges vt dictū ē. Uel indiges fīm quosdā dī ab indigito tas. et dicebant indiges tes tei apud antiquos quos noīa nō audebant.
- I indigetes in indiges getis exponit.
- I indigestus sta stū exponit in digestus.
- I indigo tas in digitus exponit.
- I indignus gna gnu indignus vide.
- I indignus a um: penl. cor. i. indigēs ab idigeo ges deriuat
- I indipiscoz sceris indeptus suum. i. acquirere. et cōponit ab in et adipiscor.
- I indiscretus ta tū. i. incipiens: nō facundus: nō eloquens.
- I indiuiduus a um. ab in et diuiduus cōponit indiuiduus a um: vñ h̄ indiuiduitas tatis. Et scias q̄ indiuiduuz dī tribus modis: vel carentia ptiū vt athomus: vel duritia vt adamas: vel q̄ p̄ inferiora sue nature philosophice di uidi nō potest: vt socrates.
- I indo. ub in et do cōponit indo dis didi ditū indere. i. imponere: imittere: inserere: inferre: indicere: inducere: fitie foras emittere. et dī indere: q̄ si intus dare.
- I indocilis. ab in et docilis cōponit h̄ et h̄ indocilis et h̄ le: penul. cor. i. nō docilis: qui nibil discere p̄t. Sed indocetus cta ctū: dī q̄ nō dū discit: sed tñ discere p̄t.
- I indocitus in docilis exponit.
- I indoles. ab in et dolus dī h̄ indoles lis penul. cor. q̄ si sine dolo. i. etas iumentilis: ingenuū: origo: p̄genies. pprie tñ indoles est signū vel initū future p̄bitatis: q̄d sepe p̄pendit in quibusdā pueris. q̄ ante dī indoles q̄ si intus vel interius olens etyino. est.
- I indoso. ab in et dorsū cōponit indoso sas saui sare. i. supra dorsū ponere: q̄d vulgo solet dici intersellare.
- I indubitatio in dubitatus exponit.
- I indicie. ab induco c̄: q̄d ē introducere deriuat he introduce arū. et dicuntur inducie: q̄ si indicta ocia: vel cōponit ab in et dies et ocia. vñ inducie q̄ si in dies ocia. et sunt inducie p̄tes federis. vñ inducarius ria riū: et h̄ et h̄ inducia lis et h̄ le: vt h̄ est t̄ps induciale. i. in quo habent ut debet haberi inducie. et inducio cias. i. differre p̄ inducas: vñ inducias facere et cōstruere.
- I inductio onis fe. ge. est quedā spēs argumentatiōis apud loicū et fīm h̄ sic describit. Inductio est oratio p̄ quā fit. p̄ gressio a p̄ticularib⁹ ad uniuersale: vt h̄: Sortes currit: plato currit: et sic de singulis: ḡ ois h̄ currit.
- I inducula le penul. cor. i. indumentū ab induo is dī.
- I indulgeo. algeo ges cōponit cū inde. vel in interposita dī: dī indulgeo ges si sū: vel indultū. et h̄ diuersas significations. Indulgere enī accipit p̄ grā concedere: vt p̄p̄a indulgit mibi hanc p̄tatem. Itē indulgere. i. operā dare: vt indulgere gule noli que vētris amica est. i. noli operā dare vel cōsentire. Itē indulgere. i. remittere: vt indulge nobis dñe peccata nostra. et tūc dī indulgere q̄ si inde algere. i. postea cessare a noticia et memoria forefacti. et in prima significatiōne est actiū: in alijs vñ neutrū. De indulgentijs ecclesie dicam in purgatoriū.
- I indumē minis. ab induo is: dī h̄ indumē minis q̄cqd in diuum. Josephus in. xvij. Qn̄ ciuitatē intrabat priuatis indumē minib⁹ vtebat. vñ h̄ indumentū ti: et pdu. penul. indumē in ntō: sed in gtō eam cor.
- I induo. ab in et duo is: q̄d ē soluo cōponit induo is. Post q̄ enī induitus est aliq̄s: q̄ si solutus et expeditus est: vñ ad aliqd operandū: vel vt se totū videndū prebeat: q̄d nō est quā sit nudus.
- I indupator aliq̄i dī impator interposita du cā metri: q̄r in herico carmine impator stare nō p̄t. Et est ibi epenthe sis quedā figura metaplasmi.
- I induſio. ab induo is dī induſio as. i. induere. vñ h̄ induſy amen minis. i. indumentū.
- I induſtrius stria strū: et h̄ et h̄ induſtris et h̄ stre p̄ eodē dī i. studiōis: agilis: vigilans efficax: pleuerans: impiger: solers. vñ induſtrie aduer. et h̄ induſtria strie. i. affidūtas

- studii: cupiditas: ardor: auiditas: perseverantia: solertia vigilantia.
- I induue. ab induo is pluraliter he induue arū: induenta: et pprie tunice serpentū. Eedē exuue: q̄r exuunt: sat induue q̄r induue.
- I nebrio as aui are verbū actiū ab in et ebrio as cōponit. et p̄t esse intentiū ibi in.
- I nedea. edes cōponit cū in et dī h̄ inedia die. i. paup̄ras q̄ est in ede. i. in re familiari. et dī inedia q̄ si sine esu. Job. xvij. Inedia intuadit costas eius.
- I nessabilis. ab in et effabilis cōponit h̄ et h̄ ineffabilis et h̄ le: q̄d q̄s nō p̄t loqui: vñ q̄d q̄s p̄t loqui cū difficultate vñ et deus est ineffabilis: non q̄r dici nō p̄t: sed q̄r sensu et intellectu humano nullatenus p̄t: q̄r de eo nō dignē dici p̄t iō ineffabilis dī: Silt et eadē rōne quādam nomen dei dī ineffabile: et cor. bi.
- I nenarrabilis. ab in et enarrabilis cōponit h̄ et h̄ inenam bilis et h̄ le penul. cor. q̄d enarrari nō p̄t: vel q̄r diffi cultate narratur.
- I nenodabilis. ab in et enodabilis: q̄d dī ab enodo das cōponit h̄ et h̄ enodabilis et h̄ le penul. cor. q̄d solui nō p̄t.
- I neo inis itū ab in et eo is cōponit. et est inire intrare incipere: inuenire: cōcumbere.
- I neptio tis tui. vide in ineptus pta ptū.
- I neptiola le penul. cor. dimi. parua ineptia.
- I neptus pta ptū cōponit ex in et aptus pta ptū. i. apto et q̄ si nō aptus. i. stultus fīm Pap. Hug. vñ dicit: Inepus pta ptū. i. indiscretus q̄ acq̄rit: sed nō h̄ modū in expō dendo. et cōparaf ineptus tioz simus: et ab ineptus vñ h̄ ineptia tie: et inepto ptas ptani verbū actiū. i. infamri: ineptū facere. vel fieri. et tūc est neutrū. Inuenit etiam ineptio ptis ptiū ptiare. in eodē sensu.
- I nergia in energia exponit: idē q̄d energia.
- I nerguminus: idē q̄d energuminus. vide in energia in energuminus.
- I nermis. ab in et arima cōponit h̄ et h̄ inermis et h̄ metis ermis ma mū in eodē sensu. i. sine armis sine viribus Virgi. Tūc studio effuse matres. et vulgus inermū.
- I ners. ars cōponit cū in: et dī h̄ et h̄ et h̄ iners tis ois gei sine arte: q̄ ad nihil faciendū vel patiendū est aptus. n̄ hec inertia inertiæ.
- I nerticula. ab iners dī h̄ inerticula cule: vitis nigra quā greci amaranō vocant boni vini et leuis. vñ et sic dīq̄ ers interpellandis nertis habeat.
- I nerticus ca cū. i. grauis: ignarus: remissus: ab inerstis et cor. penul.
- I nexorabilis. ab in et exorabilis cōponit h̄ et h̄ inexorabilis et h̄ le. i. nō exorabilis: inflexibilis: implacabilis: cim sericors: q̄ nullius precibus flectif. hinc etiā dī: Inequabile odiū inter eos est. i. tale q̄d pacificari vel exorari ad pacē nō potest: et hinc inexorabiliter aduer. et hec ineq̄rabilitas tatis.
- I nexpiabilis. ab in et expiabilis cōponit h̄ et h̄ inexpiabilis et h̄ le: q̄d nō purgat: vel q̄d expiari nō p̄t.
- I nfaber bra brū. ab in et faber bra brū cōpo. et ē infaber artificiosus inornat. vñ infabre aduer. i. iornate. Deu in sermonib⁹: Quid sculptū infabre: q̄d fusū durinsis et cor. fa. vñ qdā: Nil rūcina fabro ɔfert: sed rūcina mū nfamo mas maiū: ex in et famo mas cōponit. et hinc h̄ infamis et h̄ me: sine bono noīe vel male fame. vñ bñ famia mie. et pdu. fa.
- I nfandus. ex in et fandus cōponit et dī infand⁹ da diu ecrandus: scelustus: necnō noīandus: q̄ si q̄d nō dī noī nec aliq̄s de eo fari. et in eodē sensu dī nefandus datur vtrunḡ comparaf.
- I nfans. ab for faris dī nfans tis ois ge. i. nō loquēs. et paratur nfans tioz simus. vñ Prudētius in li. hymno Largite mihi carmē infantissimo. Dicitur etiam nfans pro puerō: et tūc est cōmuniis ge. tñ: et est nfans vñ septēniū. et dicit nfans q̄r fari nesciat. i. loqui non posse

qui nō habeat adhuc bene ordinatos dentes. Nec ideo
di infans: qz loqui nō possit vscz ad septeniu: sed qz non
potest loqui expedite & distincte vscz ad illud tempus: vñ
qui in ipsa prima pte illi? tpiis loq nō pōt. vñ h̄ infantia tie
etas infantis.

infantilis. ab infans d̄ h̄ & h̄ infantilis & h̄ le. res infants:
vel putinens ad infantē: & pdū. penul. vñ infantilē adtier.
infantilis sa sū: plen⁹ infantia. i. infantilis. & d̄ ab ifans t̄.
infantulus & fanticulus li: & infantulus li: & fantillus li: p
geminū li: oia. p pio infante: & cor. tria prima penal.

infestus sta stū exponit in faustus sta stū.
infestus cta cū. i. nō fecit?. vñ d̄: Qd̄ est p infecto haberī
nō pōt. & cōponit ab in & fact?. Virg. Et parit facta atqz
infesta canebat. Pōt ēt esse p̄cipiū de inficioz ceris.

infelicitas in felix exponit.

infelico cas exponit in felix supra in fl̄a.

infendo dis: o in i infendi sum dere. i. valde offendere: fas
tere irasci. & cōponit ab in & fendo dis. vñ infensus sa sū
offensus vel iratus & est plus esse. infensu qz offensu vel
iratu. & ab infensi supi. u in o: fit offenso las frequentati.
Paulus in ep̄la ad heb̄e. ca. iii. Quibus aut̄ infensus est
quadraginta annis.

infensus sa sum exponit in fendo dis.

infrecio. ab in & farcio cōponit infrecio cis si infertū. i. im
plete. vñ infertus ta tū: & inferto tas frequen.

inferie arū in grō plurali sunt. sacrificia facta inferis pro
mortuis: & d̄ ab inferus ri.

infernas a infernus d̄ h̄ & h̄ infernas natis ge. cōis: de in
femo existens: vel qz infernū colit: sicut supnas natis d̄ q
est supnus: vel qz colit supna.

infernus ni mas. ge. in singulari: sed in plurali neutri tñ h̄
infernia nō. & d̄r infernus ob infra: qz sub terra d̄r esse. si
cittati cor est in medio hois ita & infernus in medioter/
recedis esse. Uel infern⁹ d̄r ab infero infers: qz aī reor
illuc inferant. vñ h̄ & h̄ infernal is & h̄ le: & infern⁹ na nu
lernalis vel imus vel inferno suppositus. Et scias
qz quadruplex est infernus. Unus est infernus dānatōz: in
quo sunt tenebre: & quātū ad carentiā visionis diuine: &
quātū ad carentia grē: & est ibi pena sensibilis. & h̄ locus
ut infern⁹ dānatōz. Alius infern⁹ est supra istū: in quo
sunt tenebre ppter carentiā diuine visionis: & ppter care
ntiā grē: sed nō est ibi pena sensibilis. & d̄r limbū pueror
Alius supra hunc est: in quo sunt tenebre qz tū ad caretia
diuine visionis: & est ibi pena sensibilis: sed nō qz tū ad ca
rentiā grē: & d̄r purgatoriū. Alius locus quartus magis
et supra: in quo sunt tenebre qz tū ad caretia diuine vis
ione: sed nō quo ad caretia grē: nec est ibi siue erat pe
na sensibilis: & hic est infernus siue limbū sanctorū pa
triæ: in bunc tñ xps descendit qz tū ad locū: sed nō qz tū
ad tenebarū experientiam: & inde sanctos extraxit. Et
sare te volo qz post tps illud nullus ad limbū illū vel in
ferni descendit. De pena inferni habes in pena. Item de
tu dixi in defancius. Itē vide in sapia. itē vide in sanct⁹.
Itē de sumū Abrae habes in finis. Hic pōt qri an dam
nati in inferno vellent oēs alios esse dānatōs. Ad h̄ dico
qz sicut in beatis in p̄ria erit perfectissima charitas: ita in
dānatōs erit pfectissimū odiū. vñ sicut sc̄i gaudebunt de
oib⁹ bonis: ita mali de oib⁹ bonis dolebūt. vñ & felici
us cōp̄ siderata eos maxime affigit. vñ d̄r Isa. xxi. ca.
Uideant & cōfundant̄ zelantes ppli: & ignis hostes tuos
deuoret. vñ vellent oēs beatos esse dānatōs. Tanta enim
inuidia erit in dānatōs: qz & p̄pinqoz glorie inuidebūt
qui ipsi sunt in sumā miseria. Et qz etiā in hac vita hoc
accidit crescente inuidia: sed tñ minus inuident p̄pinqz
qz alio: qz maior esset eoz pena: si oēs p̄pinqi dānaren
tur talij saluarent: qz si aliqui de suis p̄pinqis salua
rent. & ecinde fuit qz dines petij fratres suos a dānatiōe
m̄pi. Sciebat enī qz aliqui eriperent maluisset tñ fratres
suos cū oib⁹ alijs dānari. Et scias qz qz uis ex dānatorū
multitudine pena singulorū augeat: tñ tñ superexcessit

odiu & inuidia qz magis eligūt torqueri cū multis qz mi
nus soli. Potest etiā bic queri natura intellectualis ordi
nata est ad beatitudinē cuius est capax: sed in demonib⁹
manet natura intellectualis post p̄ctū: ergo nō sūt adeo
obstinati qui possint bonū velle & beatitudinē cōsequi
Ad hoc respondeo qz in demonibus remanet naturalis
potentia ad bonū sed remota & indisposta p cōtrariū ba
bitū depravata qua bñ possunt facere se vellent. sed velle
nō possunt: qz habitus malicie ab eoz voluntate remone
ri nō pōt: qui iam in statu vie nō est. De hoc etiā in pena
vide. Itē pōt queri an melius sit nō esse qz male eē: Ad
hoc dico qz melius est nō esse qz male. Un̄ dicit Hiero.
tractans illud Hiero. ca. xx. Maledicta dies in qua nat⁹
sum. melius inquit est nō esse qz male esse. vñ dicit btūs
Bernar. in. xxxvii. sermone tractās illud Lan̄. Si igno
ras te o pulcra inter mulieres: egredere & abi post greges
sodalium tuarū. dicit: Hoies quidē merito ignorātie igno
rati. i. reprobati: & ad tremendū illud iudicium stare: & igni
ppetuo tradi habēt: nō aut̄ vt pecudes: nec dubiū fore de
terius his qz sic erūt: qz his qz oīno nō erūt. Meli⁹ ftiāt
ei inqt xps si natus nō fuisset ille hō nā vtiqz si natus nō
fuisset: oīno dānat⁹ nō fuisset ille hō. Sed verbi grā: aut
pecus: aut alia quepiam creatura qz qm̄ iudicium nō br̄t:
ad iudicium nō veniret: ac p h̄ nec posteriorē ad suppliciū
puto: qz & in p̄nti vita si bñ adiūtas posteriorē ire pecc
ribus hoīem iudicabis an nō. Siquidē ipfis bestiis tibi
videt quodāmodo bestialior esse homo rōne vigens: &
rōne nō viuens. nā pecus quidē si se rōne nō regat: excus
ationē h̄z a nā: a qz hoc ei penitus munus negatū est. hāc
nō h̄z hō cui ab ipsa speciali p̄rogativa donatū est. Mes
rito p̄inde eoipso censem hō egredi: & post ire gregalib⁹
aīantibus qz solū hoc aīal cōversatione degeneri iura na
ture transgrediens rōnis cōpos: rōne expertus moribus
& affectu imitāt. cōuincit ergo ire post greges hō: & nūc
quidē depravatione nature postmodū aut̄ etiā extremis
tate pene: hec Bernar. Hoe. etiā dicit: Leteris aīantib⁹
sele ignorare natura est hoībus vitio venit. Hic nota qz
nō eē pōt dupliciter considerari. Uno mō fm se: & sic null⁹
mō pōt esse appetibile: quum nō habeat aliquā rōnez boni
ni: sed sit boni pura priuatio. Alio mō pōt considerari in
quantū est ablatiū penalis vel miserie vite: & sic nō esse
accipit rōnem boni: Larere enī malo est quoddā bonus:
vt dicit Ph̄bus in. v. ethi. & p̄hunc modū meli⁹ est dānat⁹
tis nō esse qz miseros esse. & fm h̄ dānatō possunt eligere
nō esse fm liberatā rōnem. Et scias qz vscz ad infernū sūt
miliaria triamiliaria ducenta: & qz dragintaquinqz fm il
los qz ponūt infernū in centro terre: vide etiā in terra.

infero infers intuli illatū componit ab in & fero fers. & dis
citur inferre introferre: vel imittere. vnde dñs ad Thos
mā ait: Infer digitū tuū huc. & inferre est conferre: irro
gare: & pertinet ad malū. mala enim inferunt. i. h̄ fertū
& fm hanc significationem nuenit in dialectica: inferre
i. concludere. illatio. i. conclusio. qum enim aliquid con
cludit in ferre i. contra oppositionē v̄l opinionē alicui⁹
fertur. vnde coniunctio que est signū cōclusionis dicitur
illatiua: quasi contra portatiua.

infertū ti ge. neu. vñ qd̄ altari offerit vellibat. & cōponis
tur ab in & fertū: qd̄ est oblatio quedā. vel deriuat̄ tñ ab
infero infers.

infer⁹ ri mas. ge. p̄ inferno v̄l p̄ deo infernali. s. p̄ deo mor
tuoz: vel p̄ manib⁹: sicut supus p̄ deo celesti: vel p̄ deo
vinoz. & deriuat̄ inferus ab infernus: & cor. fi.

infessus ab infiteorteris dicit̄ infessus sa sum. i. non fas
sus: negans.

infestus ex in & festus: idē qd̄ iratus: infensis: cōtrari⁹: mo
lestus: inqetus. & d̄r infestus qz nō festus: nō festivus. &
cōpat̄ vt infest⁹ stioz simus. vñ infeste sius simē aduer.
in festo stas stau. i. molestari: aduersari: infestū eē alicui⁹
& est actiū: & cōstruit̄ cū actō.

ficie arū in inficioz vide.

Inficio cis feci factū ex in & facio componis. & dī inficere: deturpare:tingere:repellere:informare:& p̄tinet ad pprie tates intrinsecas. & cor. fi.

Inficiar aris ciatus sū cōponis ab in & facio. & dī inficiari q̄si nō facere:nō esse factū:ctendere.i.negare:& pprie q̄d verū est q̄si nō fateri factū:led ī veritatē mēdacio niti. & est pprie inficiari rē debitā denegare:quā a creditori de polcī. idē & abiuratio.i.rei credite abnegatio.vñ q̄dam: Inficit intingens:q̄ denegat inficias. & ab inficioz he in ficie arū.i.negativeones.

Infidus da dū in fidus est.

Infimas ab infimus dī h & h infimas matis. & dicunt infimales infimi & minores in pplo. q̄ aut infimi vel infimates dicunt q̄si in fine positi:etymo.est.

Infimo ab infimus dī infimo mas penul.cor. & est infima re:deprimere:subtus ponere.vñ infimatns ta tū.

Infimus infra ē aduer.loci:& cōpas infra rior̄ sim?. vñ inferius infime aduer. & est dīa inter infimū & imū. vñ in Hrecis. Infim? ordine fit. inuis at ille loco. & ponit infimus p̄ deiecto:vel infra posito. Pōt etiā infim? esse ver bū:& pdu.fi. vide in infio infis infit infimus.

Infinitiūs ua uū in finitus exponit.

Infinitus ta tū in finitus exponit.

Infio ex in & fio cōponis infios: sed mō nō est in v̄su. vñ Arist. in primo de gnātione: Infim? tristantē aliquā tā gere nos. sed nō nos eū. Plato etiā h̄ verbo vt̄. Infim? g.i.dicimus. & pdu.fi. Dap. v̄o dicit: Infit ceteris deficit antiqui tñ infit dicebant.i.incipit fari.

Infirmus ab in & firmus cōponis infirmus ma mū.i.non firm? q̄si sine formo.i.sine calore. & cōpas minor simus. vñ infirme mi? sine aduer. Inuenit etiā infirmi apud antiquos. vñ in li. Sapi.ca.iiij. Infirmiter posita a vento cō, mouebunt. & h̄ infirmitas tatis: & infirmor̄ maris.i. esse vel fieri infirmū. vñ beatus Paulus in.ij.ad Lox.ca.xi. Quis infirmae & ego nō infirmor. Inuenit etiā infirmo mas verbū actiū. i. debilitare:falsificare eneruare: & cōponis ab in & firmo mas.

Infisco scas scam cōponis ab in & fisco scas. & est infiscare in fiscū mittere: vñ illud: Et res eius infiscenſ. i. in publis cū deueniant. & est actiū.

Infligo gis xi ctū & infligo as in eodē sensu. i.inferre:irrogare:introfligere. & est actiū. & pdu.fi infligo.

Informis ab in & forma cōponis h & h informis & h̄ me.i. turpis q̄si sine formitate:nō q̄ careat oīno forma: h̄ q̄ careat pulchra & precipua forma. vñ informiter aduer. & h̄ informitas tatis.

Influo flas in flo flas exponit.

Infortuniū tunis. i.aduersitas:mala fortuna. & cōponis ab in & fortuniū.

Intra dī ab in & est aduer.loci. & cōpas infra rior̄ sim?. vñ inferius sine aduer. & fiḡt infra locale de p̄fessionē vel suppositionē:cui h̄riū est supra. vñ male dī sū infra muros ciuitatis:nisi esse defossus muris:vide in intra.

Infrenis.ab in & frenū cōponis h & h infrenis & h̄ ne:& infrenus na nū.i.sine freno: & pdu.fre.

Infrequens cor.penul. vide in frequens.

Infringo gis exponit in frango gis.

Infrontus ta tū exponit in infrunitus.

Infrunitus ta tū penul. pdu.idē est q̄d infrunit?. i.nō frunitus. Eccl. xiiij. Animo infrunito & irreuereti ne tradas me. Inuenit etiā inibi infrunito. & cōponis ab in & frumento q̄d est ps gutturis: vbi cibus sapit. vñ infrunit? q̄si sine frumento.i.sine sapore sapientie.i. inspiens: stultus: indiscretus:sine freno rōnis.

Infucatus ta tū.i.syncerus:sine fuco:ab in & fucatus cōponis q̄d exponit in fuco cas.

Infula le est fasciola sacerdotalis capitū alba ī modū dia dematis:a q̄ vitte ab v̄traq̄ pte dependent: q̄ infulā vñciant. vñ & vitte dicte sunt q̄r vñciant. sed infula plerūq̄ lata erat:plerūq̄ tortilis de albo & cocco.

Infurno nas in furnus exponit.

Infuso las sati sare.i.fuso inuoluere. & cōponis ab in & sus si:& pdu.fu.

Infusoriū rij in fusoriū exponit.

Ingeniculans lantis oīs ge.i. genu vel genua flectens & inclinans: & cor.cu.

Ingeniū nij cōponis ab in & geniū ī eodē sensu. illa v̄pō positio in addita nibil op̄t nisi q̄ notat ingeniu esse in trinsecā v̄m aīe & nālem. vñ etiā dī ingeniu quasi intus genitū. s.a nā: & est etymo. vñ h̄ ingeniolū li dimi. & ingeniosus sa sū. & cōpas ingeniosus sīor simus. vñ ingeniosus simē aduer. & h̄ ingeniositas tatis. & ingenior̄ aris ingeniu exerceere: & ingeniose se h̄re. & ponit p̄ decipe tunc est transituū. Itē ab ingeniu h̄ ingeniositas tatis astutia calliditas:prudentia:subtilitas.

Ingenuus ab in & genus cōponis ingenuus nūa nū. etiā ingenuus nobilis q̄ in genere b̄z libertatē cū factō scīti bertus. vñ greci ingenuos eugenēs vocāt: q̄r sūt bonigeris. vñ h̄ ingenuntas tati. i.nobilitas. & cor.ge. vñ om̄ de arte. Dedeceit ingenuos tedia ferre sui.

Ingerso las in gersa exponit.

Ingloriosus in gloria exponit.

Inglorius ab in & gloria cōponis inglorius ria riū. i.fin gloria:absq̄ honore:idē q̄d ingloriosus. vñ quida: Ne queras gloriā: & nō dolebis q̄u inglorius eris.

Ingluuies ab inglutio tis deriuat h̄ ingluuies uiei. i. rōcitas. vñ ingluuiosus sa sū. i.vorax: v̄l ingluuies cōponis ab in & gula:q̄si in gulā veniens.

Ingratus ab in & gratus cōponis ingratus ta tū: & fiḡt nā ingratus. i.nō gratus:nō acceptabilis. & ingratus. i.memor bñficij. & ingratus. i.irremuneratus. & cōpas. i.h̄ ingratitude dinis. & dī ingratus q̄si sine grā. vñ v̄m. Dī ingratus acceptor īmemor oīs: Et cuius merita sequitur retributio nulla: Et cui dicendi deerit grā vel faciat. Et nota q̄ ille q̄ bñficiū dat nō statim dī se exhibere p̄nitorē ingratitudinis: sed prius piū medicū: vt. s. item bñficijs ingratitudinē sanet. Et scias q̄ sicut dicit Benardus ī cantīcī sermōe. v. Ingratitudo inimica est: exinanitio meritoꝝ: virtutū disp̄fio:bñficioꝝ pditio. In gratitudo ventus v̄rens exiccās fontē pietatis: rotae fluenta grā. Et Aug. in sermo. scī Stephani dicit: q̄ p̄t est aliquoties q̄ nō solū inimicos nō diligimus: sed amicis qdē fidē integrā custodim?. Sed e dīnter loꝝ actio est initiatio ad plus dandū. vide in canis.

Ingredior̄ deris ingressus sū. i.intrare:ab in & gradior̄ ris cōponis: & cor.gre.

Ingruo gruis gruit in gruo is exponit.

Ingaudio dis in gaudio exponit.

Inguen guinis neu. ge. ps corporis circa p̄tēda sic dicā: vñguo guis siue ab vñtione: & cor.penul.gti.

Inhabilis exponit in habilis.

Inhereo. ab in & hereo res cōponis ihereo res si su. i.intus herere. vñ h & h & h̄ inherens tis. vñ inherenter uer. & h̄ inherentia tie: & pdu.he.

Inhibeō bes bui bitū cōponis ex in & habeo bes. & est in bibere: phibere:cohibere:vitare:remouere: separare: col imprinatū. Est enī inhibere:nō habere. vñ h̄ inhibitoris. & cor.bi inhibeo.

Inhibitor̄ toris. ab inhibeo bes dī h̄ inhibitor̄ toris. i. nō dellus: qui & angarius & exactor dī: q̄r in nimis petiti & iniuste ferendo inhibet hoīes: vel q̄r inhibet lites um̄ eos: & cor.bi.

Inhumanus na nū vide in humanus.

Inibi aduer.loci exponit in ibi supra.

Initior̄. ab initii dī initior̄ aris. i.inchoare:secreare:scīcare: introducere:sacrificare. vñ p̄pheta: Initiatī sūb p̄phegoꝝ. i.sacrificauerūt: vel ḥsecreauerūt. Et nota q̄d vñt h̄ v̄bo in actiū genere: vt initio as.

Initii. ab in eo inis dī h̄ initii tij. & est initii tij. & īntrei a q̄ aliqd incipit. sed principiū v̄boꝝ est exordium.

I nigo gis inegi inactū cōponif ab in t ago agis. t est ini-
gere pecus a pastu in tectū agere. Abigere vō est pecus
actio in pascua agere. t cor. penul. inigo gis.

I nūnicalis. ab inimicus dī h t h inimicabilis t hoc le: t
dī h inimicabilis t h le. vel ab inimicoz caris potest ver-
nre. vñ unimicabiliter aduer. t hec inimicabilitas tatis.
I nūnicus. ab in t amicus; cōponif inimic' ca cū. t cōpas
inimic' cior simus. vñ h inimicia cie. t inimico cas ver-
bi actū: t inimicoz caris verbū depo. in diuersis signis
ficationib': vt inimico illū tibi. i. facio illū inimicū tibi: t
inimicoz tibi. i. sū inimicus tibi. Hic nota q̄ dilectio inis-
micoz pōt triplicē cōsiderari. Uno quidē mō vt inimici
diligant iniquātū sunt inimici. t h̄est puerū t charitati
repugnans: qz h̄ est diligere malū alterius. Alio mō pōt
acci pōt dilectio inimicoz q̄tū ad nāz. s. i. vniuersali. t sic di-
lectio inimicoz est de necessitate charitatis: vt. s. aliq̄s di-
ligens deū t p̄imū ab illa generalitate dilectionis p̄i-
mū inimicos suos nō excludat. Tertio mō pōt cōsideri di-
lectio inimicoz in spāli: vt. s. aliq̄s in spāli moueāt mos
tū dilectionis ad inimicū. t istud nō est de necessitate cha-
ritatis absolute: qz nec etiā moneri motu dilectionis in
spāli ad quoslibet hoīes singularit̄ est de necessitate cha-
ritatis: qz esset impossibile. Est tū de necessitate charitas
tū fin p̄parationē animi: vt. s. hō habeat animū p̄paratū
ad h̄ in singulari inimicū diligenter si necessitas occur-
ret. Sed qz absq̄ articulo necessitatis hō h̄tūc actū im-
pletat vt diligat inimicū ppter deū h̄ p̄tinet ad p̄fectionē
charitatis. qū enī ex charitate diligat p̄imus ppter deū
quāto aliq̄s magis diligat deū tāto etiā magis ad p̄imi
dilectionē ascēdit nulla inimicitia impediēt: sicut si ali-
q̄s multū diligenter aliquē hoīez amore ipſi: filios ipſi
amaret etiā sibi inimicos: t totā eius familiā. vide in di-
lectio: t in charitas: t in amor.

I nterpretabilis. ab in t interpretabilis cōponif h t h in-
terpretabilis t h le: qz interpretari nō pōt. vel nō habile
ad interpretandū. Hebre. v. Ininterpretabilis ad dicendū.
Iniquus. equ' adiectiuū cōponif cū in: t dī iniqu' q̄ quū
inō equus. t cōpas. vñ h iniquitas. tatis. t cor. p̄ma. vñ
pampbil': Semp iniquoz scelus impedit acta bonorū.
scribit iniquus p̄ geminū u in ultima syllaba.

I niquus ia tū penul. cor. i. inceptus: ab ineo inis initū.
Inigo gis xi. ctū ex in t iugo gis cōponif: t est inūgere
principē: sicut vult Hug. Multū tñ p̄babilius videt q̄lin
iunctio minus importat qz preceptū: qz qñ prelatus vult
aliquid inquirere vel inuenire prius iniungit: t postmo
difacit preceptū.
maria rie in iniurius est.

I nurius. ab in t itis cōponif iniurius ria riū. i. tortuosus
nō seruās ius: q̄si fine iure. t inde h̄ iniuria rie. i. iniustis
ia q̄si fine ius: vel cōtra itis: qñ. s. fit aliqd cōtra ordinem
itis. vñ iniurius sa sum. i. iniurius: vel potius ille qui
potiū iniuriā ab aliquo. t cōparaf. vñ iniuriōse sūs fine
aduer. t hec iniuriositas tatis. Itē ab iniuria iniuriōr ar-
ans sū iniuriari. i. iniuriā facere. cōstruit cū dtō: vt iniui-
no tibi.

I nūgū cōponif cū in t dī h t h inūgū gis. Itē cō-
ponif cū se t dī h t h seiūgū gis in eodē sensu. Inūges
dicunt̄ bones nōdū inigo cōiuncti. Idē dicunt̄ seiuges:
q̄seorsū a inigo fm Hug. Et in Hrecisimo dī: Bos nōdū
domitus a multis dī inūgū.

I nocens. i. nulli nocens. vide in noceo ces.
nocens. ex in t nocuus cōponif unocuus cua cuū. i. in/
nocē: t cui nō nocet fm Hug.

I nocuus. ab in t notius ria xii: q̄si fine noxa. Innoxius
pp̄ie dī cui quisq̄z nocere nō nouit: nec ipse alij.

I nuba. ex in t nubo cōponif h̄ innuba be. i. inupta q̄nul
inupta: t q̄adbuc vultū suū nō velat: t cor. nu. sicut p̄nu
buznubo bis eā pdūcit.

I nūtio. fe. ge. t interponif i cā euphonie. deberet. n.
nūtio: ab in t nutus ti addita o.

I nnulus. ab innuo's deriuat h̄ innalus li. t sunt innuli fi-
lii ceruoꝝ: ab innuendo dicti: qz ad nutū matris abscon-
dunt. vñ innulintus na nū: t innuleus lea leū in eodē sensu.
t h̄ innuleus lei idē qd̄ innulus. Lanti. ij. Silis est ca-
pree innuloḡ ceruoꝝ.

I nnuo's nūi tū ex in t nūo is cōponif. t est innuere natū
facere: vel signū dare intelligendi: t est neutrū.

I nnolitus. ab in t oleo lex deriuat inolit' ta tū. i. insuetis
inat': nālis. vñ inolita bonitate. i. īsueta t īnata: t cor. li.
nomellū. ab ino qd̄ est vinū t mel cōponif h̄ inomellum
li. i. vini vel mīlī: t mellis cōfectio.

I nōpinabilis. vide in opinor.
I nops. ops opis cōponif cū in t dī h t h inops pis. Uel
dic fm q̄ dicebas antiquus h̄ t h t h opis. i. diues: fecim
dus: opulentus. t inde cōponif inops pis. i. paup. sed dif-
ferūt. inops pp̄ie dī q̄nibil h̄z q̄ nec sibi sufficere pōt: nec
ab alijs largiri. sed paup dī q̄ l̄z alijs largiri nō possit sibi
ipſi tñ sufficit. vñ t copulationē recipiūt: vt ibi: Ego sum
paup t inops: t alibi: Paupi t inopi tu eris adiutor. Ul̄
inops cōpo. ab in opis opis p̄ terra: idē dī inops q̄si sine
terra. i. sepultura: q. s. caret sepultura: vñ h̄ inopia pie fm
Hug. In Hrecis. dī: Nulli' possessor inops bō dī esse.

I nquilin'. ab incolo lis dī inqlin' ni. i. aduena: q̄si īcoleē
aliena. nō enī pp̄ia sedē: sed in īra aliena inabitat. Sz
differētia ē int̄ inqlinū t aduenā vel incolā. nā inqlini sc̄
q̄ emigrat. nā inchola nō indigenā sed aduenā designat.
h̄ est ḡ iter illa differentia. Inquilini sūt q̄ emigrat: t nō
p̄petuo p̄manēt. Aduene vel incole aduēticij sūt: sed p̄ma-
nentes ijdē t accōte. Peregrini vō dicūt: qz pentes eoz
ignorant: sūt enī de longinq̄ regiōe. Indigene vō sūt in-
de geniti t in eodē loco nati vbi habitat. vñ inqlin' cōpo-
nis ab in t culina. s. vilis ciuis: t aduēticij fm quosdā.

I nq̄no nas natū. i. maculo: deturpo: t cōponif ab in t cui-
nio nis: vel ab in t coqna: t cor. q. vñ in Aurora dī: Pe-
trā q̄ gradif virtus nō inquinat anguis.

I nquio q̄s fm Hu. defectiūt est: t ē tertie īiugatiōis. vñ
versus: Tertia vult inqt: q̄rtaq̄s sumit ait. Ex h̄ colligif q̄
inqm' cor. penl. sīc legum'. sed aim' p̄du. i. sicut audim'
t scribis inqt p̄t: t nō p̄ d: qz nullū vñ in d definit in ter-
tia p̄sona p̄ntis indicatiū modi. fm aut̄ analogiā fere to
ta ei' declinatio inuenit. vt supra oñdi in tertia p̄te in tra-
ctatu de p̄teritis tertie īiugatiōis in principio.

I nquiero ris ab in t quero cōponif e cōuerla in i. vide in
quero ris.

I nsanius. sanus cōponif cū in t dī insan' na nū. i. nō san'.
t cōpas. vñ insane nūs fine aduer. t h̄ insania nie: t insa-
nio nis niui ire. i. furere: t ē neu. t ponit q̄nq̄ p̄ scribere
versus t facere vel cantare: qz olim poete credebant insa-
niri qū versus faciebant: t studio vacabant. vñ Virgili.
Insanire libet qñ tibi.

I nscitia ab inscitus ta tū dī h̄ inscitia tie. i. ignorantia: vñ
Hora. in epi. Sed turpē putat inscitie metuitq̄s liturā fz
Hu. Itē Sapi. xix. Aliā assūpserūt sibi cogitationē inscitie.
Itē Sapi. xlij. Sed in magno viuētes inscitie bello
Et scias q̄ inscitia formaf ab insciti gtō de inscitus ta tū
addita a: qz regula est: Iañcia breuiat in denotatiūis q̄
formant̄ addita scia: vt iustus iusti iusticia. Sz inscitia nō
formaf addita scia: sed addita a: vt inscitus ti: addita a fit
inscitia: t iō. pdūcit i añ tia: t ita teneas: vñ inscitia scribi-
tur p̄t in penul. sicut inscitus insciti in ultima.

I nscius scia sciu q̄si fine scia ab in t scius qd̄ est sciens cō-
ponitur.

I nsensis sensus cōponif cū in t dī bic t hec insensis t h̄ se
i. fine sensu.

I nseto tas taui tare. i. filo setam adaptare. t cōponif ex in-
t seta te.

I nsidie ab insidie des dicunt̄ he insidie insidiarū: t biu-
cōficioz sa sumi: t insidior aris. i. uifidias tendere t p̄e-
parare.

lēni eō omniū de quibus est fides q̄stū ad visionē glo-
bulū q̄ fidei succedit. et iō sicut fides credit corp⁹ xp̄i eē
solacio: ita visione b̄ti vidēt. Lredo aut̄ q̄ oia q̄ sunt fi-
dui sunt sup̄ nālē cognitionē et intellectū angeloz: sic su-
perationē nālē hominū. et iō mysteria fidei dicunt̄ esse
seculitatem a seculis in deo. Ephe. iiij.ca. vñ nāli cognitiōe
nō vidēt angeli corp⁹ xp̄i sub sacro: s̄z solū btā cognitiōe.
Demones vñ nullo mō vidēt plenarie: s̄z credūt et tremi-
sūt. Itē scias q̄ vt dicit Aris. in. j. eth. sic in corpore visus
fuit in aia intellect⁹. Itē ab opinione differt intellect⁹:
scit dicam in opinio.

Intelligēs lexi lectū ligere q̄si intus legere. et cōponis ab
inter et lego gis: et mutat r in l. vnde intelligēs tis ge. ois.
n̄ intelligēter aduer. et h̄ intelligētia tie. et ab intelligo h̄
intellectus tui tui. vnde h̄ et h̄ intellectualis et h̄ le. vñ itel-
lectualiter aduer. et h̄ intellectualitas tatis. et h̄ et h̄ intelle-
ctibilis et h̄ le. i. intellectu cōprehēsibilis. vnde intellectus
aduer. et h̄ intellectibilitas tatis. Itē ab intelligo
h̄ intelligibilis et h̄ le q̄d intelligi pōt. et h̄ intelligib⁹
tatis: et intelligibiliter aduer. Differūt tñ intellect⁹ et
intelligētia et intelligibilitas. Quātū enī intellect⁹ supior
strōne in tantū intelligētia est supior intellectu: et in tā
intelligibilitas supior est intelligētia. Et rō est vis aie
q̄s formā extra naturā corporalē cōprehēdunt̄: vel q̄ incor-
pore p̄cipiunt̄ cū certa rōne q̄re ita sunt. S̄z incorporeos
rāma sunt genera. s. aia: angelus: et deus. s̄z circa diuinā
substātiā nō p̄cipit intellect⁹. Proprie quidē intellect⁹ ē
vis aie cōprehēsua incorporearū substātiarū formis
subtractarū vel formarū circa eas. Intelligētia vñ est vis
q̄ aspirat vt aliqd circa diuinā substātiā cōprehēdat.
Intellectibilitas vñ est quedā vis aie omniū formarū in
quodā simplicitate cōplicatiua absq; ordine naturali vel
spili. et tali modo de⁹ cōprehēdit res q̄ eas oēs vno intui-
tabilis q̄ successiōe dicit̄ cōprehēdere. Hoc modo co-
gnoscēti vñt̄ tres ordines angeloz q̄ deo propinquio
res sunt. et q̄ forte sunt aliq̄ hoies q̄ q̄ntū bonitas dei p̄
mittit ad hanc aliquo modo accedit cognitionē: iō dicit
Plato: Intellectus solius dei est: et ad modū paucorū ho-
minū. Et ponis hic intellectus pro intellectibilitate: quia
se pdicta vocabula p̄ se inuicē ponunt̄. S̄z certe q̄li-
temq̄ intellect⁹ accipiat. s. siue p̄prie siue imprope pro
intelligētia: siue pro intellectibilitate: pōt dici ver⁹ intelle-
ctus dei ee et ad modū paucorū hominū s̄m q̄ dicit
Dug. Hec aut̄ ad alia scientiam p̄tinere vident̄. Vnde in
sapiēa: et in volūtas: et in ratio: et in opinio.

temperies. ab in et tēperies cōponis h̄ intēperies rie. et h̄
tēperies r̄j vbi nulla securitas et nullū tēperamentū est.
tempestus in tempestiuus exponit̄.

tempestus sta stū exponit̄ in tēpest⁹. Et scias q̄ quedaz
par noctis dicis intempestiuū: sicut habes in crepuscu-
lum: et in tempestas.

modo dis di sum vel intentū cōponis ab in et tēdo dis.
et intēdere augere vel adiūgere: vt deū intēdit albedi-
nēta istū. et s̄m h̄ facit intēsum tensu. vnde h̄ intēsio
onis. adiuctio. Intēdere etiā est operā dare: dirigere:
mentū facere: intelligere: considerare: vt iste intēdit animū
sui. et s̄m h̄ proprie facit intentū sui: vnde h̄ intentio onis
abstractione: consideratio. Itē intentio q̄siq̄ pro volūta-
te interdū pro fine accipit̄. vnde intentiuus ua tuū: et hic et
de intentionis et h̄ le. Et intentio tas verbū frequen-
tia. Vnde de hoc in affectus.

mentio onis exponit̄ in intēdo dis.

mentio onis in intēndo dis vide.

mentio tas ex in et tento tas cōponis. et vt dicit Papi. in-

s̄t. i. intēdit: multū minas: obijcit: impugnat: imponit:

infert. Itē intentio tas pōt ee frequē. et tūc formaf ab intē-

to sup̄. de intēdo dis si sum vel tū: ii in ō uersa.

Inter ab in deriuaf inter aduer. loci. semp enī significat lo-

cū q̄si locū. s̄z dissimiliter: q̄si sex modis. s̄igt enī q̄siq̄

localē positionē in medio: vt interrūpo. q̄siq̄ transitionē
vni ad aliu: vt internūci. q̄siq̄ localē distātiā: vt iterca-
pedo. q̄siq̄ distantia tpale: vt interuallū. q̄siq̄ vicissitudi-
nē cū transitione: vt Lōuerfi oculos inter se atq; ora tene-
bant. q̄siq̄ significat p̄manētiā in medio: vt inter amicos
et h̄ cū q̄dā stimulatiōis significatiōe.

I terasile dicit̄ interpolatū celatura et planicie. planū enī
inter celaturas quasi rasum videtur. et declinatur hic et h̄
interasile et hoc le penul. cor. Uel s̄m Papiā interasile
est anaglipha sculptura. Alexander vñ sic dicit: Q̄z nūc
sculpturis nūc planicie variatur: Hoc et non aliud opus
interasile dicas.

I ntercalaris. ab intercalo las deriuaf h̄ et h̄ intercalaris et
h̄ re. i. interpositiū vel interpositū. s. q̄d interponit̄: vt
versus intercalaris dicit̄ q̄ sepe interponit̄. vnde hec in-
tercalaritas tatis. i. interpositio.

I ntercalo las penul. cor. vide in calo las.

I ntercapedo dinis pdu. penul. nū: s̄z penul. ḡt̄ cor. vide in

I ntercedo dis cessi cōponis ab inter et cedo dis cessi. et est
intercedere pro aliquo ad aliquos preces facere. et est in-
tercedere inter aliquos cedere et eē mediatorem: et pprie
inter minorē et maiorē: vt maior odescēdat p̄cib⁹ media-
toris. vñ sc̄i dicunt̄ n̄ri intercessores apud deū. Sunt enī
mediatores inter nos et deū singulis dieb⁹ deū pro nobis
orātes: quoq̄ intercessiōes q̄ renes scrutaf: et corda nobis
auxiliēt: vt opus inceptū ad finē laudabile pducamus. et
pdu. penul. intercedo.

I ncidido dis di sup̄. caret: et cor. ci vbiq; et cōponis ab inter et
cado dis cecidi. et est intercedere in aliq̄ cadere. Itē inues-
nit̄ intercidido dis cidi cīsum. i. interpolatim cedere v̄l inf̄
aliq̄ cedere. vñ btūs iacob⁹ maior dicit̄ est intercidus: qz p̄
singula mēbra fuit cesus. et pdu. ci vbiq; cōponis enī ab
inter et cedo dis cecidi.

I nterciliū lij spaciū quod est inter duo sup̄cilia. et cōponis
ab inter et cilium.

I ntercipio pis et intercipio pis in eodē sensu. i. inter aliq̄ et
in medio capere: ab in vel inter et capio pis cōponim̄.

I nterclino nas nāli nare. i. inter aliq̄ clinare. et cōponis ab
inter et clino nas. et pdu. cli. et inde hic et h̄ interclinis et h̄
ne: et interclinnis na nū.

I ntercludo. ab inter et cludo cōponis intercludo dis si su-
dere. i. inter aliq̄ claudere: v̄l auferre. et inde h̄ intercludo
dinis idē q̄d inclusio. et pdu. clu.

I ntercolūniū nū cōponis ab inter et colūna: q̄si inter colū-
nas existēs. s. illud q̄d ponis inter colūnas: vel spaciū dis-
uidēs eas. In tertio tñ li. Re. c. vij. vbi d̄ Media inter-
colūnia q̄drata nō rotūda. dicit glo. Media stercolūnia
dicit tabulā supiorē q̄ si alia q̄drata erat: siliq; sculptura
et in sumitate sui habebat rotūditatē vñ: et dimidij cubi-
ti in q̄ lucerna ponebat.

I nterconfiniū. ab inter et confiniū cōponis h̄ interconfiniū nū
i. termin⁹ vel loc⁹ inter duos fines existēs.

I ntercuso las v̄bū frequē. et formaf ab v̄lti. supi. de itercur-
ro ris. s. cursu: u mutato in o.

I ntercus. ab inter et cutis cōponis h̄ et h̄ et h̄ intercus cutis
i. illa res quā patimur inter carnē et cutē siē est infirmitas
s. malus humor: vel aliud hmōi. vñ intercutic⁹ ea cū: et in-
tercutane⁹ nea neū: et intercutan⁹ na nū oia p eo q̄d ē in-
cutē et carnē. et cor. cutis primā.

I nterdictū. ab interdicto cis d̄r h̄ interdictū cti q̄si interim
dictū. s. q̄d interim annūciaf a iudice: nō q̄ perpetuo ma-
neat: s̄z q̄d dictū est et statutū a iudice. Hic nota q̄ in
generali interdicto debēt ista ɔferri ab ecclesia. s. baptis-
mus paruulorū: penitētia moriētū. Pōt etiā ēps paruul-
los baptisatos cōfirmare. Itē semel in mense vel septima-
na populu interdictū et etiā excōcatū ad ecclesiā aliquaz
cōuocare: et ei p̄dicare. Itē pōt eucharistia in morte vere
penitētib⁹ dari. Unū decretalis noua: 'Permittim⁹ ecclē-
siarū ministris semel in hebdomada tpe indicti nō pulsā

sis campanis: voce submissa: ianuis clausis excoicatis et interdictis exclusis: missarū solēnia celebrare causa confi ciendi corpus dñi: qđ decedētib⁹ in penitētia nō denega tur. Itē p̄mittis qđ clerici decedētes qđ pene seruauerūt in terdictū in cimiterio ecclesie sine campanarū pulsatione: cessantibus solēnitatib⁹ omnib⁹ cum silentio tumulenta. Itē t̄cedis qđ in duōtualib⁹ ecclesijs bini et bini vel simul tres horas canonicas valeant legere potius qđ cantare ianuis clausis: interdictis et excoicatis exclusis: voce ita di missa qđ exterius nō possunt audiri. Per quod patet qđ in terdicti et multo fortius excoicati nō debet auscultare horas canonicas. Item peregrinis accipientibus signū crucis ob reuerentiam crucifixi nō est penitentia deneganda: quod etiam alijs peregrinis potest misericorditer indulgeri. Item nota qđ extrema vncio non debet dari alii cui persone laico vel clericu vel etiā religioso in loco generali interdicto supposito: nisi super hoc habeant prius legiū speciale. Vide in yngo.

Interdiu componis ab inter et diu. i. interim dum dies est. Unde interdiu dia diu id est ingis et continuus. Inuenit ut etiam perdiu dia diu in eodem sensu. et est compo situm a per et diu.

Interduca. ab inter et duco ducis dicitur hec interduca ee. i. Juno: qđ ideo sic dicit qđ intereat qđ puelle maritabans: vel qđ eas introducebat: vt qđ interim dū erant in itinere eas ducebant. Est enī p̄m̄ba qđ etiā domiduca dicebat: qđ vsc⁹ in domuz puellas maritatas introducere credebas. et pdū. penul.

Interdū. i. nomiūnqđ: aliquj: aliquotiens fīm Papiam. **I**nterea. ab inter et ea cōponis interea aduerbiū t̄pis. Quis dā vō dicūt qđ ab inter deriuas interim et interea. De hoc plen⁹ dixi in tertia parte vbi egi de figura cōposita noīs Et componitur: vt interea loci adverbium loci id est inte rim vel in eo loco.

Intereo. ab inter et eo is componis intereo is iui vel interis interire verbū absolutū. i. mori: et proprie in itinere. vnde hic interitus tuis id est mors. et interitus interita interitū id est mortuus.

Interest. ab inter et sum cōponis intersum interes interest interfui interesse. et cōstruit eū datiuo: vt interfui tali ne gocio. tñ ei⁹ impsonale interest cōstruit cū genitiuo. Ista enī impsonalia interest et refert cōstruit cū genitiuis oīuz dictioniū casualiū: vt interest socratis legere: et refert plas tonis disputare. Preter istos quinq; genitiuos pnomi nū primitiū. s. mei tui sui nostri vestri: loco quoꝝ cons truunt cū ablatiuſ pnomiū posselliouſ in singulari numero: et in fe. ge. tñ. s. mea tua sua nostra vestra: vt mea interest legere: et tua refert disputare. Si aut̄ sunt genitiui posselliouꝝ: tūc bene cōstruunt interest et refert cū illis genitiuis: vt mei fratris interest legere: et tui patris refert di sputare. Itē cōstruunt p̄dicta v̄ba cū isto genitiuo cui⁹: vt cui⁹ interest facere hoc. et h̄ habem⁹ a Pris. in minori cō structioni. Eodem modo cōstruunt cū isto ablatiuo cui⁹: vt cuia interest facere h̄. et hoc habem⁹ a Pris. in maiori. Itē possunt regere noiatiuos qđ significat pertinētiā: vt iste equus interest socratis. i. ad vtilitatē stiā p̄tinet: Sed h̄ opponis sic: Talis regula tradit: Omne v̄bu impsonale actiue vocis siue passiue debet habere illū casum p̄ nat urā suppositionis quē habet sua v̄ba psonalia a quibus descēdunt a parte post p̄ naturā regimur: vt ego amo te. et impsonale passiue vocis. s. amaf ante se req̄rit abla tiū: vt a me amaf. Silr in v̄bis impsonalib⁹ actiue voc⁹ vt hoc placet mihi: et suū impsonale ante req̄rit datiuū: vt mihi placet: et sic de alijs. Igitur videſ qđ interest et refert impsonalia cōstruant cū datiuis: qđ eoz psonalia cū datiuis a parte post cōstruunt: vt interfui huic negocio. Ad h̄ dico qđ predicta verba impsonalia nō seruant constructionē suoz verboꝝ psonaliū: qđ nō retinet eoz significatiōē: qđ dū dico. Interfui huic negocio. i. p̄nis fui. cū aut̄ dicit Imperatoris interest habere bonos milites: mutat

significatio: qđ sensus est Ad vtilitatē imperatoris p̄m̄ habere bonos milites. et variatio significationis faci rationem constructionis.

Interficio. ab inter et facio cōponis interficio cis feci facere. i. occidere. et cor. fi. **I**nteria quod enteria etiam dicitur. i. intestina. vnde interd dicunt qui dissolutionē patiuntur ventris finē Papiam: produ. ri enteria.

Interibi in ibi exponis. **I**nteriectio quedā pars orationis indeclinabilis apud latinos ab interiecto ces dicta. et nō cōponis interiectio: sed simplex est. cui⁹ rō est: qđ ppriū est passiōis destruetū cū interiectio affectū passionis designet: naturā habet positioni contraria. et ppter h̄ cōsuevit abscondita voce pluri: ergo pro dolor et pro pudor nō p̄fit eē una pars. Jam heu de sunt due interiectioes absq; cōpositiōe sic oīu sunt duo adverbia optādi sine cōpositiōe veniēta. Debet cētu aut̄ interectionū dixi in secūda p̄t̄vbi egi de actione interectionū. Et scias qđ sic dicit Pris. interiectio cōs uit abscondita voce p̄ferri: vt vah. Et Donat⁹ dicit qđ in teriectio est vox incondita. i. iniūs cōdita sine abscondita. Unū in Hrecismo dicitur: Ut Donatus ait vox est incondita vox hec: Hec quoq; que plena est vox interiectio non est. Vide in racha.

Interitio onis fe. ge. i. mors. et formā ab interiti genitio de interitus ta tu addita o. Propheta: Eripuit eos de teritionibus eorum.

Interlido dis in ledo dis exponis. **I**nterlinearis. linearis dī a linea: qđ cōponis cū interati h̄ et h̄ interlinearis et h̄ re qđ est inter lineas. vñ qđ glo se dicunt interlineares qđ sunt inter lineas. vel interlinaris p̄t̄ deriuari ab interliniū nū.

Interminus. ab in et terminus cōponis interminus nū. sine termino existens. Unū in hymno sancte trinitatis citatur: In simplici substantia virtus manens interminus Papias vō dicit: Intermina internūcia: mediatrix in paribili termino carens.

Intermittō tis cōponis ab inter et mitto tis. et est intermitte inter aliq; mittere: vel interpolare. Uel intermittō interimi dimittō. Est enī intermittere dimittere vel rem quere: vel cōfisiare fīm Hu. Pap. vō dicit: Intermittatē tēp̄is dimittere: et iterū ad idē retueri.

Internecio onis fe. ge. qđ qđ hōis magna necio mōsi pena. Interneciū dī bellū in quo oēs pierūt nullo remēte fīm Pap. et formā ab internecti ḡtō de interneti addita o et remota t. Unū dicit Pris. in. iiiij. li. de denomi nis: In iō terminātia plerūq; a p̄ticipijs fūt p̄terit p̄ticipijs qđ assūpta o: et cor. i. facit hmōi noīa: vt ora ou ti oratio: lectus lecti lectio. Internectus aut̄ internectus necio facit causa euphonie abiecta t. Quidā vō singū etiā intermitio: quos nō sequor.

Interneciū cij in internecio vide.

Interneco. ab inter et neco cas cōponis interneco cas cui care. i. inter aliqua necare: vel interpolatim necare vñ interim dū aliquis est in itinere necare. vnde hec internecio onis. i. mors qđ cōtingit alicui dum est in itinere. Si inter ponis sepe pro e: vt Uenimus mare interbiberet. Et fīm hoc dicitur interneco cas. i. enecare. et non interneco.

Internicida. ab interneco cas quod est idem quod enecare deriuatur hic et hec internicida de idem quod homida: quasi enicida. s. qui falsum testimoniuſ fecit et cōm̄it et ob id hominē occidit. vnde hec internecies internecio mors ab illo facta.

Interniciū. ab internicida deriuas h̄ interciū dī: vñ interni ciū. i. mors: occisio quam internicida cōmittit. cōternicidiū: vel interniciū qđ qđ hōis enecatio. et qđ in ciū internicidiū dabat ī internicidā et accusatore cī possesso bonoz seq̄baf. Interniciū etiā dī bellū in quo oīs perierūt nullo remanēte.

I memodium dij spaciū inter nodos: vel illud grossum os
qđ ē in genu. et dicit̄ intermodū qđ innodat fil' crus et corā
inter se. Uñ Oui. in. v. metha. Mollia nodosus facit in
temodia poplex. et cōponif ab inter et nodus.

I memuci? cij dī: et h̄ internūcia cie q̄ vel q̄ inter duas ptes
aliquid nūciat vel nūciū portat. vnde h̄ internūciū cij id qđ
internūciat vel portat. et cōponunt̄ p̄dicta ab in
ter et nūci? cia ciū substātiis.

I memius na nū. i. interior: ab intus dicit̄.

I mero. ab in et tero ris cōponif intero ris tritū tritū terere
latus terere: mutare: v̄l valde terere. Uñ in Dan. vlti. dī
de abacū: q̄ intruerat panes in alueolo. et cor. te intero.

I mepello. ab inter et pello las cōponif interpello las laui
lure. i. interrogare: inter aliq̄ vocare et alloq̄: et pro aliquo
pecces fundere. Uñ ad Roma. viij. ca. Qui etiā interpel-
lat pro nobis. et scribis p̄ duo l.

I mepolo. ab inter et polus cōponif interpolo las laui las
re. i. obscurare: inq̄nare: impedire: vel interrupe: corrupe:
variare: nō stinuare. Uñ in hymno: Qđ nulla nox inter-
polat fideq̄ ingi luceat. vnde interpolus la lū. i. interrupe?
variat? nō stinuus. et h̄ interpola le qđā vestis qđū fit ve-
ns ad nouā speciem reducit. et fit quasi noua. et cor. hec
omnia predicta po.

I mepres. Pres fīm q̄ accipif pro diues cōponif cū inter-
coaf h̄ et h̄ interpres tis. et dicit̄ interpres q̄ diuersa ge-
nera linguarū nouit. s. qui vna lingua exponit p̄ alia: vel
mā lingua trāffert in alia. et dicit̄ sic q̄ mediator sit in
māloqlā et alia. Uel cōponif a pres qđ est dīnes: q̄ in-
terpreta dītant loqlā trāfferētes vocabula de vna loqlā in
alia. Uel cōponif a pars ptis q̄ interpres sit medi⁹ duas
milinguarū: cū trāffert v̄l exponit vna p̄ alia. S; et q̄ inter-
preta interpretat et boies: q̄ diuina indicat mysteria inter-
pres vocat. vnde interpretor taris v̄bū cōe. i. exponere vel
exponi vna lingua p̄ alia. vnde h̄ et h̄ interpretabilis et h̄
laaptū ad interpretandū. Pr̄f. tñ videt velle q̄ p̄dicta cō-
positio p̄cedit in v̄bo: et inde deritae interpretres tis. ita dīc
dug. Et scias q̄ interpretatio fit in diuersis linguis: vt ci-
sos grece canis latine. Etymologia aut̄ fit in eadē lingua
nā dicit̄ lapis q̄si ledēs pedē. Blo. at sup illud Isa. xliv.
Interpretes tui. i. moyses et aaron p̄maricati sunt in me:
scocit. Interpretē q̄si īter partes. s. pacē ferētes. Itē nota
q̄ p̄amū scripturas veteris testamēti de hebreo in grecū
leptunginta interpretates trāstulerūt: secūdā editionē Aqla.
tēta et q̄rtā Theodoceon et Symmach⁹ ediderūt ambo
mīdi p̄sliti. Quinta v̄o et vulgaris illa interpretatio cui⁹
aut̄nō apparet: et ob h̄ sine noſe interpretis q̄nta editio
nuncupat. Pr̄terea sextā et septimā editionē Origenes
mīro labore repperit: et cū ceteris editionib⁹ supra dictis
siquit. Di sunt itaq̄ qui scripturas sacras de hebreo in
greco in nostrū eloquiu trāstulerūt: vt meminit
sos Augustin⁹ q̄si infinit⁹ est numer⁹. sic enī inq̄t: p̄mis
fidi ipib⁹ ad cui⁹ man⁹ venit codex grec⁹: quiq̄ aliquātu
lisbi viriūq̄ lingue peritiā sensit: ausus ē statim inter-
petari: atq̄ inde accidit innumerabiles apud latinos ex-
tinse interpretates. De hebreo aut̄ in latinū eloquiu tñmō
Dieronym⁹ p̄s byter triū linguarū perit⁹ easdē scripturas
moenit eloquēterq̄ trāffudit: cū⁹ interpretatio merito ce-
teris anteferit. nā et est v̄boꝝ tenacior: et in sentētiis vera-
nor: et in verbis clarior: atq̄ v̄tpute xpiano interprete ves-
nor. Ita scribis in Paþ. Hiero. etiā dicit in plogo de lis-
bos Salomonis: Sicui sane septuaginta interpretū ma-
gis editio placet: h̄z a nobis olim eam emēdatā. neq̄ enī
noua sic cūdīm⁹ vt vetera destruam⁹. et cū diligētissime
legerit: sciat magis nostra scripta intelligi: q̄ non in tertiu
sū trāffusa coacuerint: sed statim de prelio purissime cō-
mēdata teste sū sapore seruauerint. Vide etiam in bies-
tonymus in h̄ littera.

I mescalaris in scala vide.

I interscapulū. scapula cōponif cū inter et dī h̄ interscapulū

I li spaciū qđ est inter scapulas. et cor. p̄t.

I intersignū. ab inter et signū cōponif h̄ intersignū ni: vel in-
tersignū ni: qđ est inter duo signa: vel signū qđ est inter
aliquos: sicut aliquid solet mitti de loco ad alium causa
signi et noticie.

I interstitiū tij. i. interuallū: spaciū inter aliq̄. et componit̄
ab inter et sto stas.

I interstiti est preteritū de intersto stas. vide in sto stas.

I interuallū. Vallū cōponif cū inter et dicit̄ h̄ interuallū li
spaciū inter capita valloꝝ. i. stipitū quibus vallū fit. vñ et
cetera spacia qñq̄ dicunt̄ interualla. S; magis p̄prie in-
teruallū dicit̄ spaciū tempoz. Intercapedo v̄o localis di-
stātia proprie appellat. vnde h̄ interuallū li dimi. et inter
uallo las. i. p̄ interualla dicere vel facere aliqd vel interpo-
nere. et scribis p̄ geminū l.

I interuentus. i. intercessio: ab interuenionis dicit̄.

I interula. ab intus dicit̄ hec interula le. i. camisia: q̄ intus
iuxta carnē induit̄. vnde interulatus ra tū. i. interula siue
camisia induit̄. Itē ab interula dicit̄ interulus la lū. i. in-
terior. et cor. penitul. Uñ Martialis capella: Quinetiā in-
terulos gaudens dissoluere nexus.

I intestabilis erponif in testabilis.

I intestat̄ ta tū q̄ nō facit testamēti: ab i et testat̄ cōponif.

I intestin⁹. ab intus deriuat̄ intestin⁹ na nū. i. intrinsec⁹ ca-
cū. vnde h̄ intestinū ni. et dicunt̄ intestina interiora: q̄ in
interiori parte corporis cohibet. Que iō lōgis nerib⁹ ad
modum circuloꝝ ordinata sunt: vt suscepitas escas paula-
tim egerāt: et supadditis cibis nō impeditur. Uel intesti-
nūs cōponif ab in et testa. et hinc bellū dī intestinū: qđ est
inter testas. i. muros ciuitatis: Et intestina interiora: q̄ q̄st
in testa recōdita sunt.

I inthronizo. ab i et thron⁹ cōponif inthronizo zas. i. in thro-
no vel in sede ponere seu collocare.

I intimas. ab intim⁹ dī h̄ et h̄ intimas tis. i. interi⁹ habitās
vel secretari⁹: vel cōfiliari⁹: creditari⁹ noster q̄ scit secreta
et intimā cordis vel domus.

I intimō. intra cōparat̄ intra interiori intim⁹. et ab intim⁹ de-
riuat̄ intimō mas mati mare. i. demōstrare: iudicare: nū
ciare: notificare. v̄l cōponif ab in et timos qđ ē mens: q̄st
in mentē inculcare et imittere fin Hug. vel cōponif ab in
et time qđ est aīa vel mens fīm Papiam.

I intollerabilis. ab in et tolerabilis cōponif h̄ et h̄ intollerabi-
lis et hoc le: quod nō valet nec debet toletari. Et cōparat̄
intollerabilis līor līshmus. et scribitur per vnu l. et corripit
to intollerabilis.

I intonsus. ab in et tonsus cōponif intonsus sa sum. i. non
tonsus.

I intra dī ab in et differt ab infra: q̄ infra signat locale de-
pressionē vel suppositionē: cui h̄iū est supra: qđ signat lo-
cale suppositionē: vt sol currit supra lunā: v̄l luna infra
solē. Intra v̄o signat locale inclusionē: cui h̄iū est extra:
qđ signat locale exclusionē: vt ciues habitāt intra muros
ciuitatis: rustici extra. nullus ḡ dicat: Ego sum infra mū-
ros ciuitatis: nisi eēt defossus sub ipsis mūris. Intra cō-
parat̄ interiori intim⁹: vnde interius intime aduerbiū.

I intruerat in intero ris exponif.

I intro aduer. loci signat ad locū: et acut̄ in fine. et inde deri-
nat̄ intro tras traui verbū neutrum.

I introeo. ab intro et eo is cōponif introeo is iū ire. i. ire
intus: intrare. vnde hic introitus tūs tūi penul. cor. q̄t itū
supi. cor. primam.

I intromitto. ab intro et mitto tis cōponif intromitto tis si-
sum. et est intromittere idem qđ immittere. itē intromitte-
re est idem qđ vulgo dicit̄ intra meare: q̄si in rem se mit-
tere: vt de ea curet et tractet.

I introneus. ab intro dī introne⁹ nea neū. i. interior: et p̄prie
q̄ qđā importunitate se ingerit intro vt comedat.

I introsus. ab intro dī introsus sa sum. i. intrinsec⁹. S; fre-
quentius introsus inuenit in vi aduerbij.

I intus et intro dicunt̄ ab intra. et differunt̄: q̄t intro signat ad

locū: intus signat in loco vel de loco: vt intro vado: intus
 sum: intus exeo. vii v̄sus: Intro foras ad signat foris in-
 tūs & de. Et cōponit: vt deintus & abintus. Et scias q̄ cō-
 posita ab intus acuūt penul. q̄ sit lōga: sicut pbā in secū-
 da parte vbi egi de impedimētis accentu: capitulo de im-
 pedimento distinctionis.
 I nnuado dis uasi exponit in vado dis vasi.
 I nnualeo les ab in & valeo les cōponit. & est inuulere valde
 valere:crescere:abundare. Un̄ de iacob dī in Gen. xxxij.
 Inuuluit ḡtra angelū. vnde inualesco scis inchoa.
 I nnualitudinari? i.languēs: sine valitudine fm Pap. ex in-
 et valitudinari? cōponit.
 I nnualitudinē dñis fe.ge.i.debilitas:imbecillitas:ifirmitas
 & dicis ab inuallidus. & pdu.tu.
 I nubero ras exponit in vbero ras.
 I nnuectua.ab inuecho bis vel ab inuehor ris in deponenti
 genere dī inuectiu? ua uū.i.detractori?:malign?. & h̄ inue-
 ctuū uū: & h̄ inuectua ue ipsa inuectio:detractio:vitupas-
 tio. vii qdā liber Liceronis dict? est inuectue arū ppter
 inuectuas factas ibi in catelinam.
 I nnucho bis in vcho bis exponit.
 I nnuenio.ex in & venio his cōponit inuenio nis.i.venire in
 id qdā cupim? vel q̄rim?. Inuenim? q̄sita:repim? vltro oc-
 currētia. Et cōponit cū ad & dī ad inuenio nis.i.valde vel
 iuxta vel ad vtilitatē:vel ad dānū alicui? venire. & cor.ne
 in pñti: sed in pterito pdicit.
 I nuestigo gas pdu.sti: & exponit in vestigo gas ex quo &
 in componitur.
 I nnuicē debet pferti sub vno accentu vt designet ponit pro
 vna parte: vel pro vno aduerbio qlitatis. Sc̄m enī v̄ta-
 tē inuicē sunt due partes posite pro vna siue cōpositiōe. &
 pōt dici qdā irregularis vocū ḡgeries. & cor.uu. De h̄ dixi
 supra in secūda parte vbi egi de cōposita figura nois.
 I nnuidētia.i.inuidia:ab inuidētis inuidenti addita a. Et
 dicit Augustinus: Non esset inuidentia si esset concors
 differētia.
 I nnuideo.ab in & vido des componit inuideo des: vt inui-
 deo tibi.i.nō video tibi.i.nō fero videre te bene agentē: &
 neutrū. Sz inueniunt in passiuā in p̄ma p̄sona & etiā ipse
 Pris. dicit illud eē actiuū. Sz h̄ iō fit q̄r qñq̄ exigit accusa-
 tiū: q̄r v̄bū qdā exigit accusatiū in eo intelligit: vt Inui-
 deo te facere h̄.i.p inuidiā phibeo: vt Inuideo tibi ami-
 ciciā regis. i.p inuidiā substrabo tibi amiciciā regis. &
 qñq̄ exigit accusatiū significantē cām rei v̄bi: vt Inui-
 deo tibi sapiētia. i.propter sapiētia. Hic pōt querian ille
 qui inuidet proximo suo: & inde dolet sit in statu salutis.
 Hāc q̄stionē tāgit Bern. in. xl ix. sermone cantico: & de-
 terminat eā sic q̄n ait: Quō ais: ego pficere possum q̄ fra-
 tri pficiēti inuideo: Et respōdet: Si doles qdā inuides sen-
 tis: sed nō ḡsentis passio qñq̄ est sanāda nō actio condē-
 nedā tñj: nec illud refileas iniqtatē meditās in cubili tuo
 qliter videlicz foureas morbū: satisfacias pesti: pseq̄ris in-
 sonitē: bene ab illo gesto caluniando: deprimēdo: puertē-
 do: atq̄ impediēdo gerēda. Alioqñ nō nocet ambulāti &
 extēdenti se ad meliora: qdā iam ipse nō operat: Sz q̄ habi-
 tat in eo peccatū. Non est igit dānatio illi q̄ nō dat mē-
 b̄a sua iniuitati: nō linguā ad detrahendū: nō cuiq̄ res-
 liqui corporis ad ledendū nocendū vel aliquo modo: ma-
 gis autē confundit sic se esse male affectū: & inolitū ex lō-
 ginquo vitiū confitēdo: flendo: ḡzando conat expellere.
 & cū nō preualet mitior inde ad oēs atq̄ apud se inuenit
 humilior. Vlde in liuoz.
 I nnuidia in inuidus est: & etiam in liuoz.
 I nnuidus.ab inuideo dī inuidus da dū q̄ inuidet. & h̄ inui-
 dia die. & est intida odiū alienē felicitatis. Vel intida
 est ex aliena felicitate in aio cuiuscūq̄ innata tristitia. vii
 inuidiosus sa sum cui inuidet: & raro q̄ inuidet. vii v̄sus:
 Inuidiosus ego nō inuidus eē labore. Et vt dicit Dora.
 Inuidia sicut nō inuenere tyrāni: Tōmentū maius &c.
 Pris. dicit: Inuidus q̄ inuidiā habet.

I nniolatus.i.intactus:integer s̄m Papiam.
I nuiuso.ex in t̄ viso sis componitur inuiso sis si suz inuiso:
id est intus visere:visitare. Iudicum.xv. Invisere voler
vroxem suam.
I nmitus.ab in t̄ vita cōponit inuitus ta tū.i.nō volē:q̄
contra vitā.i.volūtate.
I nuius uia uiū.i.nō patens vie: vbi nō est via:extravī:
componit ab in t̄ via.
I nundo das datū dare.i.abūdare: replere: stagnat.
Si inhuuenias cū accusatio: sensus est Inundare.i.fas
re abundare. t̄ cōponit ex in t̄ vndo das. vnde inundat
ta tū penul. pduc. Un̄ in.ij.epla Pe.ca.ij. Nūdus aqua
inundatus perijt.
I nuolo.a vola qđ est media pars manus vel pedis t̄ in
ponit inuolo las laui lare.i.furari:vel in vola aliqd cō
nere: v̄l ponere:vel in volā imittere. Itē pōt cōponit t̄
volo las:sed in alio sensu.i.intus vel valde volare.t̄ co
ripit vo volo las.
I nuoluitū.ab in t̄ voluo uis dicis h̄ inuolutū tri inuolu
tio cuiuslibet rei:qđ fit cū in nr̄is dictis aliud inuolum
q̄ dici videas s̄m Hug. Pap. v̄o dicit: Inuolutū absolu
sum: occultū: dictū sic q̄ in se habeat aliud inuolutū. 3
xxvij. Ezech. dī: Inuoluitris.i.hiacyntinis.
I nuoluitus li mas.ge.penul.coz. queda; bestia: que m̄
mines facilius decipiat inuoluit se aliqua re: t̄ dicit a
inuoluo uis.

J ante **D**

I oab indeclinabile acuitur in fine: t̄ interpretatur spiri
vel domini robur.
I oas interpretat̄ vbi est incēsum dñi: p̄pria etymo.est nois.
Iste est q̄ simulacra cōbussit.
I oathan interpretat̄ pfect̄ pulcher: t̄ etymo.est nois. fū
enim rectum in conspectu domini: t̄ portam dominicā
ficiunt excelsam.
I ob interpretatur dolens propter percussionem carnis
passionem dolorum.calamitates enī suas nomines ep
mologia predesignauit.
I ocista ste cōis ge. qui vel que iocus semp intendit qui
in iocis stans.
I ocoz.a iocus dicis iocoz caris catus sum. vnde verbū
hic iocator toris: hec iocatrix: hec iocatio omis: t̄ iocato
rius ria riū. Et cōponit: vt adiocoz caris: coniocoz caris
exiocoz caris. t̄ coz.io.
I ocosus.a iocus dī iocostis sa sum.i.frequēs vel plen̄is
cōs. Et cōparat̄ iocostis s̄ior fissim̄. vnde iocoſe s̄ius s̄iu
aduer. t̄ h̄ iocostas tatis fe.ge.
I oculus li dimi.paru? iocus.a quo ioculoz laris: t̄ iocu
torius ria riū: t̄ h̄ t̄ h̄ iocularis t̄ h̄ re. t̄ corripiūt cu.
I oculūs.a iocus dicis h̄ iocūdus da dū.i.letus:hilarisq
semp iocis sit aptus t̄ hilaritati frequētior. Et cōparat̄
cūdus dior dissim̄: vnde iocūde diuis dissime aduer. t̄
iocunditas tatis.
I ocus ioci mas.ge.s̄ in plurali mas. t̄ neu.bi ioci t̄ h̄ iocu
test iocus proprie in verbis.
I obannes interpretat̄ ḡra dñi: Jo dñs:hāna ḡra: vnde iobi
nes q̄si iobāna: q̄ sit limes prophetie: p̄nūci? ḡres fuit in
tiū baptisimi p̄ qđ ḡra mīstrat̄. Et scias q̄ iobānes bap
ta multipliciter nosiāt. Dī enī p̄phā:amic⁹ spōfi: lucem
angelus:vox:belias:baptista saluatoris:preco iudicis: p̄
cursor regis. In p̄phā designat̄ p̄rogatiua cognitiōis:
amic⁹ spōfi p̄rogatiua dilectōis: in lucerna ardēti p̄rog
atiua sc̄itatis: in angelo p̄rogatiua v̄ginitatis: in voce p̄
rogatiua būilitatis: in helia p̄rogatiua feruoris: in baptista
p̄rogatiua mirabilis honoris: in precone p̄rogatiua p̄c
cationis: in p̄cursorē p̄rogatiua preparatiōis. Si r̄ iobā
nes euāgelista quodā vaticinio ex merito nomē accept
interpretat̄ enī ḡra dñi: vel in quo est ḡra: vel cui donati
est: vel cui donatio a deo facta est. t̄ per hoc intelligi
tur quattuor p̄mīlegia que fuerūt in Jōbāne euāgeliū

primū fuit precipua christi dilectio. xps enī pre ceteris
aplis magis eū dixerit: et maiora signa dilectionis et famis
honestatis ei ostēdit. vñ ob precipui amoris gratiā sup pe-
nis dñi recubuit. et inde dicis ḡra dñi q̄si dñs gratus
secundū est carnis corruptio: qz virgo a dñs est electa: et
inde dicis In quo est ḡra. in ipso enī fuit ḡra pudicitie
virginalis. Tertiū est revelatio secretorum: et ideo dicis Lui
donati est. Eide sane donati est multa secreta et profunda
nosse sicut de divinitate vbi: et de summatō seculi: et de
substantiā vnitate: et de scā trinitate personali. vñ ipse dicit
Tres sunt q̄ testimonium. dant ī celo: pater: vbi: et spūscus:
tibi tres vni sunt. Quartū est matris dei commēdatio: et
inde dicis Lui donatio a deo facta ē. maxima enī a dñs
donatio tūc iudē facta est qñi mater dei in ei custodiā tra-
data est. Uide in bonoro. Itē in marc⁹ habes de ioanne:
et de alijs euāgelistis. Hic nota q̄ Joachim ex galilea et
villate nazareth sanctā Annā ex bethleem duxit uxore:
ambō enī iusti erāt: et sine reprehensione in oib⁹ mādatis
dñi incedebat: omniēq̄ substātiā suā trifarie diuidebant
Una partē tēplo et tēpli seruitorib⁹ impēdebat. Aliā pau-
perib⁹ et pegrinis erogabat. Tertiā sibi et familie sue vī-
bus reseruabat. Anna enī habuit sororē noīe Ysmeriā: q̄
Ysmeria genuit Elizabeth ex eliud. Elizabeth autē genuit
Johannē baptistā precursorē dñi ex Zacharia. De Eliud
natus est Eminen. De Eminen natus est scūs Seruansus.
Anna autē tres viros habuisse fertur. s. Joachim vt dixi:
Cleophae et Salome. De pmo autē viro. s. Joachim vnam
filia. s. Mariā matrē dñi genuit: quā Joseph; de domo
David n̄ p̄tū tradidit: q̄ Christū dñm genuit. Mortuo
Joachim accepit Anna Cleopha fratrē Joseph: et genuit
et alia filia quā filiā mariā noīauit: et Alpheo postmo/
dñi iugē socialiuit. Nec autē Maria ex Alpheo viro suo
quicq̄ filios genuit. s. Jacobū minorē: minorē dico voca-
tione: sic dixi in Jacob⁹: Joseph iustū: q̄ et Barsabas dis-
cus est: et Simonē et Judā. Mortuo secundo viro Anne
terū accepit Anna. s. Salome: ex quo alia filiam genuit
qui rursus Mariā vocauit: et Sebedeo in coniugē tradi-
dit. Nec autē Maria ex Sebedeo viro suo duos filios ge-
nuit. s. Jacobū maiorē: et Joannē euāgelistā. Predicta
patet in his vīb⁹: Anna solet dici tres cōcepisse marias:
Quas genuere viri Joachim Cleophas Salomeq; Das
uterere viri Joseph: Alphe⁹: Sebede⁹. Prima parit xp̄m
Jacobū secunda minorē: Et Joseph iustū pepit cū Simo-
ne Judā. Tertia maiorē Jacobū: volucrēq; Joannē. Ex
predictis liquet q̄ Xps et Johannes baptista fuerūt filii
marū cōsobrinarū. h̄ Xps et Johannes euāgelista fuerūt
filii marū sororū. Quare autē Petrus p̄ferat ecclīc: et non
Johannes dixi in apostolus.

Onas vel ionia interpretat coluba vel dolens: coluba pre-
genitu qñi in vētre ceti triduo fuit: Dolens propter iusti-
tiam quā de salute habuit iniuritarū: vel propter hedera-
budo arecentē cui? vmbra tegebat contra solis ardorē.
Ipsa est amathī sareptane vidue fili⁹ quē suscitavit He-
sus: matre ad eū postea dicente: Nūc cognoui qz vir dei
estū: et vbi dñi in ore tuo est vītas. et iō ip̄m puerū amas-
thi dñci putat. Amathīq; ex hebreo: et latina lingua veri-
tas dicit. et qz belias verū locut⁹ est: iō ille q̄ resuscitat⁹
victus est filius veritatis.

onatban interpretat coluba dñi.

onicus dñ qdā pes metric⁹ ab inuētore: vel ppter numeri
rū vel syllabarū ineqlē sonū. Jonas enī grece ineqlē dñ
dabit enī q̄ttuor syllabas: duas breves et duas lōgas. Et
ionicus duplex. s. maior vel minor: vel a maior: vel a
minor. Ionic⁹ maior vela maior cōstat ex duab⁹ lōgis
p̄edētib⁹ et duab⁹ brevib⁹ sequētib⁹: vt acerrim⁹. ionic⁹
minor vela minori cōstat ex duab⁹ p̄mis brevib⁹: et duab⁹
sequētib⁹ lōgis: vt pamabas. vñ vīsus: Lōgat p̄mores
rūtūt posteriorēs: Pes ionicus maior: obuius huicq;
minor. Itē ionica est vna ex linguis grecorū.
Opp. Joppes ioppen ioppe opidū palestine maritimū. et

acut⁹ in fine. vnde ioppita te. 170
ordānis nū mas. ge. indee flūi⁹ a duob⁹ fontib⁹ noīat⁹:
quoz vñ ior: alter dan dicif: hi copulati iordanē faciūt.
Nasciturq; sub libano mōte. et dimidit indeā et arabiā: q̄
post multos circuit⁹ iuxta hiericho in mare mortuū fluic.
Et interpretat⁹ iordanis riūs iudicij.

os. i. flūi⁹.
osaphat interpretat⁹ dñi iudiciū.
Ioseph: qz mater alii sibi addi optaterat vocauit augmē-
tū. hūc pharao saphanet appellauit: qd̄ hebraice abscođi-
torū repertorū sonat: qz obscura sōnia reuelauerit et pdixit
sterilitatē. Interpretat⁹ enī saphanet egyptio sermōe salua-
tor mūdi: qz orbē tre ab īminēte famis liberanit excidio.
osue interpretat⁹ saluator. ipse enī in figura xp̄i poplū a
deserto liberauit: et in terrā p̄missōis induxit. Et dict⁹ ē
iosue bennū: vel benthēleon. i. fili⁹ num. Itē dict⁹ ē iesus
fili⁹ naue. vñ dicit Hiero. s. plogo regū: Et incipiūt a iesu
filio naue: q̄ apud eos iosue bennū dicit.

ota pprie dñ h̄ līra i apud grecos: et est minor ceteris līris:
qz vno ductu fit fm Aug. h̄ qñq; ponit simplicit̄ p̄ q̄li
bet līra. Uide in mattheo. Iota vñiuit vñ apex nō pres-
terib⁹ a lege.

Iotacism⁹. a iota et cōsmos qd̄ ē corruptela cōponit iotacis-
mus mi. et ē iotacism⁹ vbi i plurimū sonat: vt si dicas Ju-
no iouis iure irascif. Uel iotacism⁹ est cū vboꝝ diunctio
in him⁹ i līre assiduitate collidit: vt in exēplo pdicto p̄z. v̄l
fm Hug. iotacism⁹ a iota. et ē iotacism⁹ fm eū vocaliū
līrariū exilis p̄nūciatio: vel qñ in iota līra est duplicit̄ so-
nus. s. qñ pro vno iota p̄nūciant duo vel ecōuerso: v̄l qñ
vñ exilius: duo spissi⁹ sonat: nam vñ spissus duo exi-
lius proferri debent.

Iouenfiles. i. dij ad nūcia p̄ferēda deputati q̄si ioui. i. crea-
tori saltator. et cōponit a ioue et salio: et cor. s. et declinat̄
hi et he iouenfiles. Mar. capella: Limphe dij q̄ iouenfiles
Uel fm alia līram nouenfiles.

Ouis. iupiter dicit q̄si iuuās pater: et cōponit a iuuo vel
iuuās et p̄z. et pdū. primā positiōe. Unū Qui. epis. Jupiter
ēē p̄iū statuit quodcuō iuuaret. et iuenit in ntō iupit̄ vel
iouis vt dicit Pris. Tñ moderni vñiūt unū h̄ ntō iupiter.
Hug. aut̄ sic dicit: A iuuo uas dñ h̄ iouis hui⁹ iouis: et h̄
iupiter iupiteris vel iupitris. Antiquit̄ ens ita declinabā
tur noīa: h̄ postea obliq̄ isti⁹ noīis iupit̄: et iste ntūs iouis
aboliti sūt. vñ postea ex obliq̄ isti⁹ ntūs iouis: et ex isto no-
mine iupiter facta est qdā cōmixtio et redacta sunt q̄si in
vñū nomē. s. h̄ iupiter hui⁹ iouis hui⁹ iouis. et est cōpositū
a iuuās et p̄z: vel a iuris et p̄z: q̄si iuris p̄z: qz legē positiū
quā nālē oib⁹ hoib⁹ dedit vt ferf. Et a iouis h̄ et h̄ iouis
lis et h̄ le. Uide in iupiter.

ouonius in ianuarius exponit.

J ante P

palage est cōuersio casuū vel cōstructiōis: vel qñq; toti⁹ sen-
tētie. et cōponit ab ipos qd̄ ē trās: et alage qd̄ ē mutatio:
inde ipalage. i. trāsimutatio. De h̄ dixi supra in q̄rta parte
vbi egī de antiptosi.

papanti. ipa grece latine dñ ire: anti cōtra: inde dñ ipapan-
ti indecli. i. obuiatio vel occursus. vñ repūtatio dñi intē-
plo. i. festū purificatiōis bē virginis dñ ipapanti: qz tūc
symeon xp̄o occurrit et obuiavit: et i vñis suis accepit eū:
et in tēplo p̄ntauit fm Hug. Pap. etiā dicit: ipapanti gre-
ce obuiatio dñ symeonis. s. amne et ceteroz. et scribitur p̄ a
antepenul. syllaba.

paton dicūt greci iecur: vñ ipatic⁹ ca cū q̄ patis in iecore:
vel ptinēs ad iecur. et cor. s. ipaticus.

patiūs in ipaton est.

per grece. i. sup latine.

peraspistes grece idē qd̄ p̄tector latine. vñ Hiero. in plo-

go Hen. Lū Aristeus eiusdeꝝ Ptolomei iperaspistes et c.
perbaton qdā trop⁹ ē: de quo dictū ē in q̄rta pte in ca. de
tropis. et acut⁹ in fine.

- I perbole est quidam tropus de quo dixi in quarta parte in ca. de tropis.
- I perbolicus ca cū i. excedēs veritatē: elatus. et dicit ab hy/ perbole: et cor. penit.
- I perboens. hyper cōponit cū boreas et dicit hyperboe/ rea reū; sup qd boreas flat. vnde et quidā montes dicuntur hyperboei: sup quos et a quib' boreas flat: qui et hy/ perbita te dicuntur.
- I percataeticus in cataleticus exponit.
- I perdulia exponit in oulia.
- I persanis. hyp cōponit cū sanos v'l fasina qd ē apparitio et dī hypersan' na nū. i. supb'. vñ hyspania nū. i. supbia s. cū aliq's vult apparere sup illud qd est.
- I perion. hyp cōponit cū on qd ē totū v'l oē: et dī hyperion onis. i. sup oia. qd qnq' dī de ioue q sup oia est: qnq' de sole q sup faciē toti' terre in circuitu serf: qnq' de quodā gigāte q sup oēs alios fuit.
- I perlidius. hyper cōponit cū lidius qd dicit acut' sonus in musica: et dicit hyperlidius idem quod lidius. s. acut' so/ nus in musica.
- I persyntelicon. Syntelicon qd est pfectū cōponit cū hyp: et dī hypersyntelicon. i. plurq' pfectū pteritū apud grecos: qd designat rem multo ante preteritam.
- I perisophia. hyp cōpo. cū sophia qd ē sapiētia. et dī hys/ sophia phie. i. supgrediēs sapiētia.
- I phen vel vphen cōponit ab hypos et ens: et interptas co/ pulatio. Est enī iphen vel vphen in modus pñuciādi qd cōfi/ stit in ḥtinua platiōe dictionū fine vlla distinctiōe: vt hys/ ppls gentiū et. et dicit sic qz vna dictio sub. i. post alia. s. fine distinctione copulatim pferit.
- I pocentauris. ipos qd ē equus cōponit cū centaur' et dī hys/ hypocētaur' idē qd cētaur'. s. monstrū ex pte hō: et ex pte equ': sic onocētaur' mōstrū ex parte asin': et ex pte hō: nā onos asin' dicit. Vlide in centaurus.
- I poerita cōis ge. dicit fector: simulator: et rep̄fator alteri' psonae: simulat enī se eē qd nō est. et dī ipocrita qd hypocri/ ta: ab hypos qd ē sup: et chrysos qd ē aurū: qd supaturat': qz in superficie et exteri' videb' bon' cū interi' sit malus. Vnde dī sic ipocrita ab hypos qd ē sub: et chrysos qd ē aurū: qd hys aliud sub auro. hys enī aurū in superficie: qz subtus hys aliud. s. lutū. Vnde cōponit ab hypo qd ē falsuz et crisis qd est iudicū: qz dū int' malus sit: bonū se palā ostēdit: et iō de eo habet falsum iudicū: dū falso vulnū incedit: et simu/ lat qd nō ē. nā ipocrita dici nō pōt ex eo qd foras ostēde/ rit. Inde hys hypocrisis hui' hypocrisis: simulatio. et cor/ cri. Vlide in sacerdos: et in strutio.
- I podiaconus vel hypodiacon in subdiacon' exponit.
- I podromus. ab hypos qd ē equ' et dromos qd ē curuitas cōponit hypodrom' mi. i. stabulū equorū: vel tormentū factū ad modū v'l ad filitudinē eq. vel hypodrom' mi dī loc' obscur': et dom' declinādi ad necessitatē: vel loca su/ pra vel citra qd sunt arcus deambulatorij sup quos hoies ambulant. et vñ hys hypodrom' cōponit ab hypos qd est sub: et dromos qd ē curuitas vel ab hyp qd ē supra: et dromos qd ē cursus: qz desup hoies currut et ambulat. vñ in legēda bñ Sebestiani dī: Tūc iussit eū i hypodromo pa/ latiſtādiū fustigari qz dñ spm exalaret. et cor. dī: sic p̄z in hys vñ: Hydromiq' decus parsit locus his duoden'. vide in dromos vel in epidromos.
- I posora exponit in qrtā pte in ca. de colo. rhetor.
- I pogabius bi mas. ge. i. nauis qd eq' rebunf: et dī ab hypos quod est equus.
- I pogēum. ab hypos qd ē sub et ge qd ē terra cōponit hys/ pogēum. i. sub terris cōstrūctū edificiū qd nos antrū vel spē/ lūcā dicim'. s. hys hypoge' mas. ge. dī sol: qz sub terris va/ dat in nocte. vel hypogeus cōponit ab hyp qd ē sup et ge qd ē terra: qz in die sup terrā serf. In auroza dī: Vulpis/ bus hypogeis associandis abis.
- I polidius: grauis son' in musica qd et sublidi' dī ab hypos et lidius componit.

I pomaneis nis mas. ge. qd velox ad modū equi: vñ proprie/ tate vñ velocitatē dī superflue athlantē cursu. Sed hys hypome/ nes indecli. neu. ge. est qdā herba qd se comedētes faci/ rere. vel poti' hypomanes est virus qd distillat ab ingui/ ne eque ex nimia luxuria dū amoris rabies serf. et dī ab hypos qd ē equ': et mano nas: qz ab inguine eque distil/ let. hys nouerce et malefice solent colligere: et potionē mon/ feram inde facere. quod venenū similiter dicit hypome/ nes: et produ. ma.

I popirgiū gij componit a pir qd est ignis: et hypos qd est sub: et gero: et dicit hys hypopirgiū. s. illud ferreū instrume/ tu quod retinet et sustinet ligna in igne: sic dictū qd subl/ ignem gerens.

I pos. i. sub. Itē ipos. i. equus.

I postasis cōponit ab ipos qd est sub et stasis qd est stanu/ v'l stans: et dī hys ipostasis sis. i. substātia intellecta sine for/ ma. s. p̄mordialis materia. et dī sic qd substans: qz hys sub/ stare oib' accidētib'. et in se oia accidētia recipit: nullū informa/ fm Hug. vnde ipostatic' ca. cū. Et scias qd gre/ vtūtē eodē mō hys noīe ipostasis: sic nos vtimur eodē mō/ hys noīe psona. vñ pōt dici qd tres psonae sunt in diuīmē/ tres ipostases. i. tres subsistētes. et facit ḡtūs pluralis ipo/ stasum. Vlide in proprietas: et in psona.

I potamus. ab ipos qd est equus dī hys ipotam' mi. i. eq' flūialis. s. qdā pñscis sic dicit' qz sit equo filis dorso in bu/ hinitu rostro resupinato a primis dentibus: catula tou/ tuosa: vngulīs binis. die in aquis commoratur: nocte lo/ getes depascit.

I potheca. ab ipos qd est sub et theca qd ē repositoriū cōpo/ nis hys ipotheca ce: cū res cōmodat fine dispositiōe pigno/ ris: pacto vel cautione sola interueniente. Et differt a p/ gnore: qz pign' est qd ppter rem creditā obligat. Itē/ ducia differt ab vtrōq'. Est autē fiducia cū res aliq' sume/ de multo pecunie grā v'l mācipat' vel in iure credif. Vnde/ ipotheca dī idem qd apotheca. vñ ipothecari' riariūq' ad ipothecā pñinet. et hys ipothecari'. i. apothecari': vñ qd/ noīe apotece accipit.

I porhesis dicit causa vbi cū certa persona eōtrotteria et/ et ipohesis est substantia vel disputatio: et conditio: vñ/ suppositio: vel consensus. vnde ipoteticus tica cum idē/ cōditionalis: vel suppositiūs. et dicitur ab hypos quod/ est sub: et thesis quod est positio. inde ipohesis id est sup/ positio.

I posensis exponit in qrtā parte in ca. de scemate.

I pra ipse qdā villa bona in flādria: et ibi sunt boni pann/ vnde hys et hys ipensis et hys se: natus ex illa terra. et illa fut/ petrus dictus bulpen.

I pse ipsa ipsum potest iungi cum prima et secunda et terciā/ persona: vt ipse lego: ipse legis: ipse legit. s. cū prima et se/ cunda figuratiōe: cū tertia fine figura. et est p de secunda/ syllaba. Et vt dicit Prisc. in. xij. li. de pronominib': illud/ attenderendū qd cū ille illud istud is id faciunt neutra/ ipse solū quod et ipsus innenit a vetustissimis prolatum/ neutrū in um desinens fecit. Terentius in andria: Ipsi/ mihi dauius qui intimus est eorū consilijs. Ipsi enī qui/ quibusdā vīsa est ratio nō adeo firma videb': iō in um fa/ cit neutra: qz in us definit masculinū. nā ali' cū in us ten/ mineat: aliud in neutrū facit.

J ante **R**

I r ge. neu. indecli. i. palma man'. vñ versus: Si vis innum/ virna dabis tibi nantis in ir mna.

I ra. Ab vñ quod est ignis dicit hec ira ire qdī vīa: quia ad/ cendit et inflamat. vnde irascor sceris iratus sum. et hys/ iracūdus da dū facile irascens: qz accenso sanguine insu/ rore cōpellit. Et cōparaf. vnde hec iracūdia die. et est in/ presens cōmotio animi: et ex causa nascitur. Iracūdia est/ vitiū naturale et perpetuū: et sic iratus est pro tempore con/ citatus: iracūdus: frequenter iratus et letiter. Item ab/ irascor hys et hec irascibilis et hoc le. et vt dicit Hieronim'

Inisci hois est sed iram nō perficere xpiani. Et scias q̄ est in p̄vitiū t̄ ira p̄ zelū. t̄ vt dicit H̄re. in. v. moralū: Ira p̄ mī oculos mētis excecat. ira aut̄ p̄ zelū turbat. vñ Psal. Turbatus est pre ira oculus meus. Nuncq̄ vō turbatiō templatio iungit nec prehalet mens c̄turbata c̄spicere ad qđ vit tranquila valet inhibere: qz nec solis radius cer- nī q̄ cōmote nubes celi faciē obducunt. Nec turbatus fons respicientis imaginē reddit quā tranquillus pprie ostendit: qz quo eius v̄nda palpitar eo in se spēm fūlitudi- nis obscurat: t̄ qū p̄ zelū animus mouet curadū sūmope est ne hec eadē que instrumento virtutis assumit menti ira dicitur: nec q̄s dñia p̄ceat: sed velut ancilla obsequiū preparata a rōnis tergo nunq̄ recedat. Tūc enī robusti- tra virtus erigit qū subdita rōni famulat. Nā quantūli- ber ira ex zelo rectitudinis surgat: si imoderata mēte vti- tur rōni. ptinus seruire c̄tēmit: t̄ tanto se impudenti⁹ di- latat quanto impatientie vitiū virtutē putat.

racindia in ira exponit.

nūs exponit in ericinū.

nnacius in iricinus vide.

ns. abere dī h̄ iris iris vel iridis: arcus celestis q̄si aeris eo q̄ ab aere descendat ad terrā. Uel eris grece latine dī lis. inde hec iris iris: vel iridis. i. arc⁹ celestis: sed arcus p̄ pue est via ip̄sus deo: t̄ iris ipsa dea. t̄ dī iris q̄si eris: qz raro mittit nisi ad litem⁹ t̄ discordia cōcitandā. t̄ est nun- ca t̄ pedissequa iūmonis. Et nota q̄ iris nihil aliud ē q̄s nubes soli opposita radijs solis multipliciter informata etenī est natura luminosi corporis ut semp̄ in oppositaz partē radios dirigat. Sol enī q̄ sit luminosū corpus ra- dios suos mittit in partē oppositā in qua q̄nq̄ nubē in- novit: que in vna p̄te sui est densa: in alia densior: in alia rēfissima. Itē in alia sui p̄te est rara: t̄ in alia rarior: t̄ in alia rarissima. In illa que ē densa: solares radij quasi in vitro inclusi rubēū colorē faciūt: in densiori ceruleū: in densissima nigrū. Item in rara parte faciūt viridē: in ras- no croceū: in rarissima albitum. Et ita fin maiore densū illius nubis magis accedit ad colorē nigredini affi- nes. fin maiore rariatē magis accedit ad colores albedi nafines. Preterea nubes illa quoddā corpus est cōpo- siti⁹ quattuor elementis t̄ aquosuz: que solis radio ac- cedit a quatuor elementis quadripartitū cōtrahit colo- rem. contrahit ab igne rubēū: ab aere ceruleū: ab lucidū v̄l purpureuz: ab aqua viridem: ab terra nigrū. Hinc est q̄ si videas iris in mane videtur in occidente. sed in vespere videtur in oriente. Si in meridie vides in septentrione. Imerdie nunq̄ videri potest: quum sol in opposita par- tenitq̄ possit esse. t̄ hinc ppter varietatem colorū iris vñs quedā gēma t̄ etiā quedā herba: qz eius flos colo- ri varietate celeste arcum imitaf: ita dicit Dug. Et scias q̄s est signū federis intra deū t̄ hoīem: sicut dixit dñs ip̄noe H̄ef. ix. ca. Ponam inquit arcum meū in nubi- bus celi: t̄ erit signū federis inter me t̄ inter terrā: Quia maximē timebat noe ne dñs iterum aquas diluitij in- undaret sup̄ terrā: t̄ noe quotidie orabat ne hoc fieret: vt iosephus refert: pepigit dñs cū eo q̄ ultra nō fieret dilu- uit: in signū federis huius posuit arcum suum in nubi- bus. t̄ est signū duoz iudicioz arcus. s. iudicij p̄ aquā pre- tenti sine facti: sed t̄ iam vltierius nō faciendi ne timeat: t̄ futuri p̄ ignē vt expectat: qz mundus quidē igne iudi- cietemabit: sed aqua iam diluuij nō delebit. inde est q̄ duos colores principaliter habet. s. ceruleū: qui aqueus est: t̄ est exterior: qz preteriſt. t̄ rubēū qui est igneus qui est interior: qz futurus est ignis: sicut dicit magister in hi- storijs. t̄ Grego. tangit in. viii. homel. Item vt dicit in hi- storijs: tradidit sancti q̄ quadraginta annis ante iudiciū nō ridebit arcus. qđ etiā naturaliter ostendit desiccatio nem aeris iam inceptaz. Et vt in Aurora dicif: Ut sancti tradidit annis decies quater ante iudiciū fugiet arcus t̄ etiā erit. vide in antichristus: t̄ in etas. Et vides quidem insp̄ diem ex radio solis: t̄ p̄ noctē ex radio lune. Item

animaduerte q̄ ex sole t̄ nube format iris: qz ex unione diuinitatis t̄ humanitatis fit reconciliatio humani ge- neris. Cornua huius arcus modo sunt declinata ad nos qz apparuit benignitas t̄ humanitas saluatoris dei nos- stri: t̄ ideo nō timemus: sed in die iudicij vertens contra nos: qñ veniet in nubibus cum potestate t̄ maiestate ma- gna: t̄ ideo valde timendū est: qz horrēdū est incidere in manus dei viuētis. Item vt dicit H̄eg. in ezech. In arcu aqua t̄ ignis appetet: qz virtus spūsancti post meditato- ris aduentū electos suos aqua baptismatis lauit: t̄ igni- ditini amoris accedit.

rinos exponit in quarta pte in ca. de scemate.

ronia exponit in quarta parte in ca. de tropis. t̄ ab ironia deriuat ironic⁹ ca cū pens. cor. t̄ hinc ironice adtier. irrefragabilis. ex in t̄ irrefragabilis componit hic t̄ hec ir- refragabilis t̄ hoc irrefragabile. i. inuincibilis: cui resisti t̄ instari nō potest.

Irratio. ab in t̄ retio cōponit irretio tis tui tire titū. i. illas queare: impendere: reti inuoluerere: verbū actiū. vñ ir- retus ta tum penul. pdicta.

treuerens exponit in reuerens.

rrigo gas penul. cor. in rigo gas exponit.

Irriguius. ab irrigo gas dī irriguius gua guū. i. madid⁹ vel fertilis: vel fecundus: vel stercoratus. vñ Hora. in sermo- nibus: Irriguo nihil est clutius horto. t̄ hoc irriguius guī Judi. i. Irriguū superius t̄c.

Irrito. a ritus dī irrito tas media produ. i. puocare q̄si cōtra ritum alicuius facere. vñ in Psal. Irritat aduersari⁹ nomen tuū in fine. Item irrito pōt cōponi a ratus: t̄ tūc est irritare evacuare: vanū facere: debilitare: destruere: t̄ tūc corrigit medium. vnde versus: Irrite hunc dñs qui nos irritat irain. vñ hoc irritamen minus. t̄ hoc irritame- tum ti: t̄ irritans tantis generis ois: t̄ irritus ta tum. i. va- nus: cassus: nō firmus. t̄ irritus p̄ irritatus p̄ syncopam fm Dug. Pris. aut̄ in. x. libro vult q̄ irritus componat ex in t̄ ratus. vñ dicit: Reor facit ratus participiū t̄ p̄to differentie causa: eo q̄ ritus aliud signat: sed in cōpositio- ne a in i correptam mutat: vt ratus irritus. Et nota magi- ster Bene. loquēs de irritus dicit. Mibi tū videſ q̄ pe- nul. sit tū longa: qz sic apud oēs autores veteres inuenit vñ Hora. in sermonib⁹: Segnius irritant animū demis- so per aurem. Lōmuniter tamen tenetur q̄ irrito potest medium corripere t̄ producere fm diuersas significa- tiones.

Irrigo gas in rogo gas est.

Irrugio gis in rugio gis exponit.

Irundo. ab aer dī hec irundo dinis: qz non residenſ: sed aere capiens cibos edat: quasi in aere videns: t̄ hinc irun- dinus na nū: t̄ irundineus nea neū in eodē sensu. irun- dinus etiā dī partius filius irundinus. t̄ cor. penul. vis de etiā in hirudo in h.

J ante **S**

I ea id scribis sine b. vñ in plurali ij t̄ ee t̄ ijs sine b debet scribi: t̄ p̄ geminū i t̄ e. sed bi he his debent aspirari: t̄ p̄ vñ i t̄ per vñ i e debent scribi. De hoc dixi in deus: t̄ in hic t̄ hec t̄ hoc. Et scias q̄ id est sunt due ptes: sicut ostendit in hoc est. Et cōponit is ea id cuz demū: t̄ dicif idem eadem idem. Et scias q̄ idem sicut t̄ differens dicif tri- pliciter. s. idem genere: idem specie: t̄ idem numero. Eadē genere sunt quecūq; sub eodem genere cōtinent: vt homo t̄ asinus t̄ similia sub aiali. Eadem specie sunt quecūq; sub eadem specie cōtinent: vt sorores t̄ plato sub hoīe. Idem aut̄ numero dicif tripliciter. vno modo dicif idem noīe vel diffinitione: alio modo idem p̄prio. tertio autē mó dicif idem accidente. Eadē noīe sunt quoꝝ res vna ē noīa vō plura: vt marcus tullius cicero. Eadē diffinitione dicunt quoꝝ vñ est diffinition alterius vt aīal rationale mortale t̄ homo. Eadem p̄prio sunt quoꝝ vñ dī esse p̄ prium alterius: vt tristibile t̄ homo. Eadē accidente quoꝝ

Qui est accidens alterius: ut sortes et albedo quod in ipso est.
Sicut dicitur differens tripliciter. scilicet differens genere: differens specie: differens numero. Differentia genere sunt quecumque sub diversis generibus continentur: ut hoc continetur sub hoc genere animal: et arbor sub hoc genere planta. Differentia specie sunt quecumque sub diversis speciebus continentur. scilicet quecumque sunt diversarum species: ut hoc et assimilatus. Differentia numerorum sunt quecumque faciunt numerum: ut sortes et plato. Item inuenit iste quod interpretatur est: et est hebreus.

I Saac ex risu nomine accepit, et riserat enim pater qui promissus est ei: admirans in gaudio. riserat enim matrem qui promissus est ei: dubitas in gaudio. unde Isaac interpretatur risus domini David.

I Iacob interpretatur est merces. is quod propter deum achar merces. et hoc iudeo: quod mandragorae filii rubrum introitum viri quod rachel debebat ad se emerat Lyra. unde et dominus natus est dixit Lyra: Dedit dominus mercedem meam: et cor. penitentia. unde in Aurora deum: Est asinus fortis Isachar recubans prope metas. et acutus in fine.

I Iacobogae. id est instructio sive introductio. unde et apud dialecticos introductioes ad artem dialecticam isagogae dicuntur. et etiam liber Porphyrii de isagogae: quod introductorius est ad librum predicationis. hinc hoc isagogus genus: introductoris et isagogo gas: introducere: perit. penitentia. sive go.

I Iosephus vir confusione interpretatur.

I Scalidus. ab excolo lis de scalidus da dū: ut ager iscalidus? quod si excolidus: quod iam a cultura exierit: sicut excōsul: quod a consolatu discesserit.

I Schyros grece latine de fortis.

I Ismael interpretatur auditio domini. sic enim scriptum est: Et vocabis nomine eius Ismael: quod audiuit eum deus. et Fuit Ismael filius Abrae a quo ismaelite dicti sunt quodammodo quod nunc corruptio nomine saraceni dicuntur quod si a sara: et agareni ab agar. et inuenit indecli. et etiam declina. ut hic Ismael huius Ismaelis. vide in saracenus.

I Iosipus puer. herba est pulmonibus apta purgadis. Isopius etiam de sparisorum aqua: quod in quibusdam locis fit ex illa herba vel de sic propter similitudinem purgationis: et est fe. ge. perit. Bene. Inuenit etiam aliquem isopum siccum calidum quoque tertius illius. Est in virtutibus gradus et ceterum. et cor. penitentia. Pectoris humores isopi decoctio mutat. Itet alius dicit: Isopus est herba purgans de pectore phlegma. Alij dicunt quod isopus est grecus: et perit. penitentia. et istius opinio fuit magis Bene. unde dicit: Isopus inuenit corripe et producere penitentia. unde videtur mihi quod magis debeat penitentia. produci: quod nobiliores autores videntur ita: unde Bernar. ait: Pectoris herba cauas rupes insedit isopus. Itet alius: Ad pulmonis opus confert medicamentum isopus. Itet: Jus synapis cerebrum. sed purgat pectus isopus. et hec opinio magis mibi placet.

I Spalis est quedam civitas. ispalim siquidem civitate hispanie Julius cesar edificauit: quam ex suo et rome nomine iuliensis mulga appellavit. ispalis autem a situ dicta est: quod in solo palustri sufficiens in profundum palis locata sit: ne lubrico et instabili fundamento cederet. deum ergo ipsa lis quod sita in palis: unde hoc et hoc ispalensis et hoc se. et cor. spalio.

I Israel mas. ge. indecli. et etiam declina. inuenit hoc israel huius israelis. Jacob dictus fuit israel: et interpretatur vir videns deum. is enim deum vir: et videns: et deus. tunc enim hoc nomine accedit quod tota nocte lactatus vicit angelum in certamine: et oriente lucifero benedictus est: et inde propter visionem dei israel appellatus est sicut et ipse ait: Vidi deum faciem ad faciem quod salua facta est anima mea. Et ex hinc duodecim tribus filiorum israel vocabulum sortite sunt. Erodi. xiiij. Fugiam israel et hinc hoc et hoc israelita te penitentia. perit. et israeliticus causa cum penitentia. et solerit quodammodo in hoc nomine israel sacerdote: quod sicut ante et in eadem syllaba sonare non potest in latinis dicti oib; sed errat. non enim israel est latina dictio vel greca: sed barbara. et in barbaris dictionibus in multis licet barbarizare. non enim barbaries vel lingua hebrea artat sub regulis artis grammaticae.

I Stereologia exponit in qua parte in causa de tropis.

I Stereonomia exponit in qua parte in causa de tropis.

I strophi. i. versus illa propter ab isto et versu coponit.

J ante **T**

I talia haec dicta ab Italo rege. Et scias quod italia olim a grecis occupata: magna grecia dicta est. unde italicus causa cuius est italia haec: sed hoc magis de ab italo rege. et cor. prima italia: haec quod inneniat longa per extasim: ut italiam profugus tecum. et nominat Donatus.

I talus laetus penitentia. et exponit etiam in italia.

I taque dictio coposita antepenitentia. actum. unde coniunctio encyclica: hoc non inclinat accentum precedentis syllabe ad se sicut dicitur in secunda parte in causa de impedimentis enclesis.

I te impatiens est de eo is it: et perit. prima. unde abite: circante: redite: et homines perit. penitentia.

I tem est aduersus similitudinis vel ordinis.

I ter ab eo is deriuat hoc iter onis. et hoc iterus itus itui. et hinc inter natus: et hoc iter iteris. et differunt: quod iter est quod iri ab hoc quaque versu potest. sed iter et iterus diversa hinc significatio iter enim est locus transitu facilis. unde et eum appellamus aditum iter autem est iter longe vie: et ipse labor ambulacio: ut quo velis puerias. Accipiunt namque quod in eadem significacione et perit hoc ex istis duobus nominibus. scilicet iter et iterus effectum est unde hoc modo. iste natus iter est in vsu: sed eius obliquus non sicut in usum item isti obliquus iteris iterari sunt in usu: sed eos natus abolevit. et sic factum est: ut ex istis obliquis: et ex illo modo iter efficere vnu nomine: et declinat hoc iter huius iteris: et ab isto genito iteris quod non est in usu descendit iteroribus. id est vel repetere: et perit hoc est actuum. unde verbalia iterato: iteratio: et iterum aduersus ordinis vel temporis. et iteratum similiter aduersus ordinis vel qualitatis. et in hac significacione invenimus iste ablative iterato positus adverbialiter. Itero coponitur ut reitero ras. id est iterum repetere. unde reiteratum et reiterato positum adverbialiter.

I tero ras in iter exponit.

I terum. i. altera vice: quod si iter alterum perit. deinde in itate ite aduersus similitudinis est vel ordinis. et coponit per geminationem: et deum itate vel idem itate. id est et iterum et iterum vel similiter. et inter utramque interponit t: et deberet dici item per t: sed causa euphonie mutat t in d: et m in n antet et idem intentum. Postulat etiam ibi identem et itate esse proxima uerba. et triplex in nato et acto: et utramque est copositum ab idem genito nato: et in ultimo interponit d: et tantum valet itate vel idem tamen quantum idem et idem: vel simile.

I tiner natus in iter exponit.

I ratio onis in iter exponit.

I tum supinum de eo is it cor. prima sive in genitivo et cum suis copotis: ut additum: in nato: peritum: propter ambitum supinum et ambitum principium quod perducit: et sed hoc ambitus tuus nomen cor. penitentis itus in iter exponit.

J ante **G**

I uba be fe. ge. deum a iubeo bes et in iuba crinitis equorum et aliorum animalium irrationalium. et iuba etiam de crista quod galere supponit: vel propter noticiam vel propter frustrationem item et inde iubatus tam tuus. i. crinitus: vel crinitatus. et iubosus sive i. iubis abundans.

I ubar a iuba be de iubar baris. id est splendor: vel initium orbis: vel sol: vel lucifer: quod propter radios quodlibet iste videtur iubatus: quod dirigit radios ad modum iubarum. Et scias quod ablative desinit in e: et cor. penitentia. gaudi: ut vult. Paulus de accentu. ite cor. prima syllabam. unde Lindocinensis Exemplum quod si sol collaterale iubar. et de hoc dixi in secunda parte ubi egredi de accentu nouis desinentibus in arte.

I iubeo bes iussi. iussi iubere. id est imperare. sed iubere est voluntatis obsequium: imperare est debiti: id est et percipere. et coponit ut fidei iubeo bes. iubeo est actuum cum oibus suis coppositis: et cor. hanc syllabam iuu. unde Tobias: Hoc precor: hoc iubeo: toto conanme tota. Et anima: toto corde deum et ceterum.

I ubilemus a iubilo las deum iubileus leui. id est annus redactionis

gaudij & leticie & remissiōis: quo serni libertati donabāt
unde debita relaxabant: captiui absolvebant: possessiōes
gratis restituebant. ita dicit Hug. In historijs autē sup
cen. xiiij. dī: Ab hac victoria abrae tradūt iubileū habu
ste initū p̄ hac remissione captiuoz. Iobel enī remissio
vel initū dī. vñ iubileus. i. remissius: vñ initians. Ob h̄
aut̄ cōstitutus est quinquagesim⁹: qz tunc erat Lotb ut
dicāt quidā quinquaginta annoz. vel tunc erat quinq/
gesimus annus ex quo dñs deus locutus erat Abrae in
vñ vel ex quo egressus est de Tayram. Et scias q̄ iubil
ens vt dixi p̄t deriuari ab iubilo las. & sic dicēdū est iu
bileus p̄ in antepenl. syllaba. Uel p̄t deriuari a iobel:
sic dicēdū est iubele⁹ p̄ e in antepenul. syllaba & penl.
syllaba. In prima aut̄ syllaba cā euphonie scribit p̄ uno
go vide in penthecoste: & quinquagesima.

ibilis li. i. argutus: sonorus: & letabundus cantus. p̄prie
quidē iubilus est vox confusa pre gaudio. vñ iubilo las. i.
cantare: gaudere q̄dā voce confusa: pre gaudio cantare &
cultari fm̄ Hug. Uel fm̄ quosdā iubilus est gaudiū qđ
verbis explicari nō p̄t: nec tñ penitus reticeri. vel iubil⁹
est q̄dā leticia corde cōcipit q̄nta sermonis efficacia
nō exp̄lēt: vt dicit Pap. vñ & in Grecis. dī: H̄erē in exple
iubilus leticia mentis. q̄ aut̄ dī iubilare q̄si iuuanter
ludare: vel letari etymo. est.

Iudas filius Jacob cōfessio interpretat. qñ enī eū peperit
Iuda laudē dño retulit dicens: Nūc sup h̄ dño cōfitebor
enī p̄ filia iacob iuueniē iudas: vñ iuda iude: & iu
da indeclinabile. & hinc iuda de: vel iuda indeclinabile
un p̄plo q̄s p̄ terra iudeoz. & qñ est indeclinabile dī
accentuari in fine iuda cā differentie fm̄ Hug. Et Alexā
der dicit: Quām declinat̄ denittit̄ vltima iuda. Quām ma
nimota ipsius postrema leuaf. Et a iuda vel iudea dī
iudaicus cā cum.

Iudas iacobi qui appellaſ alibi lebeus: figuratū nomē bz
a corde qđ nos diminutine corculū possumus appellare
ip̄e in alio enangeliſta taddeus dī: quē ecclesiastica his
toria tradit missū Edissaz ad Abagarū regē. nā vt ibidē
er predictus est rex Abagarus dño nr̄o Jesu xp̄o in hūc
modū eplam misit vel destinauit: Abagarus Euchanie
filius Jesu saluatori bono qui apparuit in locis hieroso
lmonū salutē. Auditū est mihi de te: & de sanitatibus q̄s
huc: q̄ sine medicamentis aut herbis fiant ista p̄ te: & q̄
vno cecos facis videre: claudos ambulare: leprosos mū
dan: & mortuos reuiuiscere. quibus oībus auditis de te:
statu in aīo meo vñi esse e duobus: aut qz tu sis deus &
descenderis de celo: vt hec facias: aut qz filius dei sis qui
hec facis. Preterea ego scribens rogauerim te: vt dignes
infatigari vñq̄ ad me: & egreditur meam q̄ diu labore
curare. nā & illud cōperi q̄ iudei murmurauerūt aduersū
te: & volūt infideli tibi. veni igif ad me: qz est mihi pua
citas sed honesta: que vñr̄isq̄ sufficit. Dñs aut̄ in h̄ ver
bi respondit: Beatus es qz credidisti in me: qū ipse
nō videris me. scriptū est enī de me: qz hi qui non me vi
dēt credent. De eo aut̄ qđ scripsisti ad me: vt veniā ad te
op̄et me oīa h̄ adimplere p̄pter q̄ missus sū: & postea
nō p̄cipi me ab eo a quo missus sūz. Quām ḡ assumptus fue
ro aliq̄ de discipulis meis mittā ad te: vt curet te: & vis
uific te. hec in historia ecclesiastica. Vnde aut̄ Abaga
rus p̄ presentialiter xp̄m videre nō posset fm̄ q̄ in qdāz
historia antiqua iuueniē: sicut Joānes damascen⁹ in li
quā testat: pictorē quēdā ad Jesum misit: vt dñi ima
gnē figuraret: vt sic ipsū saltē p̄ imaginē cōspiceret: quē
in facie videre nō poterat. sed qm ad dñm pictor veni
ſet: p̄pter nūmū vulgorē qui ab ei⁹ facie p̄cedebat: in ei⁹
facie clare nequibat intendere: nec ipsam vt sibi iussū fue
rat figurare. qđ cernēs dñs vestimentū lineū ipsius pictor
accipiens & sui faciei supimponēs sui ipsius imaginē
tēdem impressit: ac desideranti regi Abagaro destinauit
illa aut̄ eplā dñi nr̄i Jesu xp̄i tante virtutis fuisse dī q̄ i
llā cūitate edissa nullus hereticus vel paganus viuere

Valeret: nec tyrannus aliq̄ nocere eidē presumeret. nā
si aliqñ gens aliq̄ manū armata ḡtra illā cūitate insurge
ret: insans aliquis super portam stans epistolā illam les
gebat. & illa die hostes aut fugiebant aut pacati cū eis cō
ponebant. sic fers oīm fuisse adimpletū. sed postmodū
illa cūitas a saracenis capta fuit: & ppbanata: sublatō bñ
ficio p̄pter abundantia pctōz in oriente vñdiq̄ patefa
ctam. postq̄s vñ dñs assūptus est: vt in ecclesiastica histo
ria leḡ: misit aplūs Thomas Taddeū ad Abagarū res
gem fm̄ dñi p̄missionē: q̄ qū ad eū venisset: & se discipu
lu Jesu xp̄i sibi p̄missū dixisset: vidit Abagarus in vultu
Taddei quēdā mirū & diuinū splendorē: quo viso stupe
factus & territus dñm adorauit dicens: Uere discipulū
es Jesu fili⁹ dei: qui dixerat mibi: Mittam ad te aliquē
de discipulis meis qui te curet. & vitam tibi prestet. cui
Taddeus: Si in dei filium credideris: oīa tui cordis de
sideria obtinebis. Lui Abagarus: Credo vere & iudeos
qui eum crucifixerunt libenter trucidarem si mihi pos
sibilitas adesset: neq̄ etiam romanoz autoritas impedi
ret. quām igitur Abagarus: vt in quibusdam libris anti
quis legitur leprosus esset: Taddeus epistolam saluato
ris accepit & de ea eius faciem confirauit: & statim ples
nam sanitatem accepit. Et nota q̄ iudas interpretat cō
fitens: vel gloriolus. vel iudas dicit̄ quasi iubilū dans.
ipse enī habuit confessionē fidei: gloriā regni: & iubilum
eterni gaudi. Hic multiplex habuit cognomen: vt tactus
est. dictus enī iudas iacobi supple frater: fuit enim frater
iacobi minoris. secundo dictus est Taddeus: qđ inter
pretat apprehendens principem. ipse enim apprehēdit
xp̄m principē p̄ fidē formatā tenuit nec dimisit. tertio di
ctus est in ecclesiastica historia lebeus: qđ sonat q̄si co
vel corculus. i. cordis cultor.

Iudas scarioth vel scariothiſ: vel a vico in quo nat⁹ est vñ
a tribu Isachar vocabulū ſūpſit: quodā futuri presagio ī
cōdēnationē ſui. Isachar enī interpretat merces vt signa
ref preciū p̄ditionis quo vendidit dñm. scarioth interpretat
memoria mortis: qz nō repente p̄suasus sed diuinius
meditatus: p̄regit ſcelus.

Iudeoſas laui dicitur a iuda vel iudea. & est iudeisare
iudeū facere: vel iudeoz more ſe habere. & hinc iudeiſim⁹
iudeiſimi. i. ſuetudo & ritus iudeoz vel gens iudeorum.

Iudeus. a iuda filio Jacob dicitur iudeus iudea iudeum:
quod nomen ſciſſura decem tribuum hebreis imposuit.
nam ante hebrei vel israel dicti ſunt. ſed exquo in duo re
gna populus dei diuisis ſt̄: tunc due tribus que de stir
pe iuda reges habebant iudeorum: nomen ſortite ſunt. re
liqua pars decem tribuum que in Samaria regem ſibi
conſtituit: ob populi magnitudinem pristinum nomen
obtinuit israel. & interpretatur iudens confessor ſue con
fitens. nomen vñ modo nudum eis conuenit. interpretat
io ante eis ab eis longe absentatur. non enim vero no
mine nūc dicuntur confefſores ſed diffeſſores potius.
& a iudeus dicitur hec iudea dee: terra eorum quam inco
luerunt. & hinc potest modo ſum iudeus iudea iudeum
gentile. ſ. qui eſt de terra illa.

Iudex. a ius dicit h̄ iudex cis iudices iudicū. vel hic & hec
iudex cis cōmuniſ gene. vt quidā dicit. & dicit iudex q̄ſi
ius dicens populo: vel iure disceptans: & eſt etymo. Jure
aut̄ disceptare eſt iuste iudicare. nō enī eſt iudex ſi nō eſt
in eo iustitia. vnde & iudicū prius inquisitio vocabatur
vnde & autores iudiciorū: & p̄poſitos: questores vel que
ſtores vocamus.

Iudiciarius riſ in iudicium eſt.

Iudicium. a ius dicitur hoc iudicium cij: quaſi iurisdictio &
oſteſio: & eſt iudicium dñi discernit: cā qū pponit: iuſticia
aut̄ qm finit. & hinc hoc iudiciorū li dimi. & iudiciari
ria riū qđ p̄tinet ad iudicium. & h̄ & h̄ iudicialis & hoc le in
eodem ſenſu. vide in ſuſpicio.

Iudico cas caui a iudex dī: & eſt iudicare: iure disceptare:
ius dicere: determinare cām: vel iudicio dānare. & iude

Iudicatorius ria riū; et h̄ iudicatoriū rī locus ubi iudicat
et h̄ et h̄ iudicallis et h̄ le. Judico cōponit ut adiudico as
i.scribere; destinare. cōiudico cas.i. filiū iudicare. diiudico
cas: preiudico cas. vñ h̄ preiudiciū cij. Judico est actiūz
cū oībus suis cōpositis. et cor. di syllabā.

Iudith yidua laudāda q̄ interfecit Olophernē: et liberauit
israel de manu hostis: et interpretat laudans vel iudea et
confitens.

Iungabilis a iingo gas dī h̄ et h̄ iungibilis et h̄ le: et etiā h̄ et h̄
iungalis et h̄ le iuuenit p̄ syncopam. i. iungibilis: vel iingo
habilis.

Iungalis a iungū dī h̄ et h̄ iungalis et h̄ le. i. iungo assuetus: sub
iungo positus: q̄si domitus. Itē iuuenit iungal. i. iungibilis
et dī tūca iungibilis p̄ syncopā. In. ij. Regū ca. viii. habet
Subnerualit oēs iugales currū. et pdu. ga.

Iugerū ri fm q̄ cōiter accipit̄ est spaciū terre qd̄ vñū ara
trū pōt arare in die. et iuuenit h̄ iuger geris in eadē signi
ficatione. Isido. sic dicit in libro etymolo. Jugerū cōstat
longitudine pedū ducentorū quadraginta. latitudine cen
tū viginti: et cor. penul.

Iugis a iugū dī h̄ et h̄ iugis et h̄ ge. i. assiduitis cōtinuis: p̄ se
uerans. et pdu. primā. sed iugū ea cor. vñ versus: Expers
esse iugi: ueneris nequeo prece iugi.

Iugitas tatis fe. ge. i. assiduitas; p̄seuerātia. et format a da
tuuo iugi adduta tas fit iugitas: et cor. penul.

Iugiter adn̄er. i. assidue: cōtinue: p̄seueranter. et dī a iugis.

Iuglans dis fe. ge. cōponit a ioue et glans. et dicunt iuglā
des castanee q̄si iouis glandes: q̄r sunt cōsecrat̄ ei: vel q̄r
sunt cibis ioue dignis.

Iugo gas gaudi gare dī a iugū. et est iugare: copulare; iūge
re; sub iugo ponere. Et cōponit cū con et dī a iugo gas. i.
iungere: sub eodē iugo ponere. Itē cū dis et dī disiugo
gas. i. disiugere: separare: remouere a iugo. Itē cū sub et dī
subiugo gas. i. debellare: sub iugo ponere. Iugo gas acti
vū est cū oībus suis cōpositis: et cor. hanc syllabā in.

Iugulo a iugū dī h̄ iugul⁹ li gutt⁹ v̄l gutturi incisio. Luca.
in. ij. His dabit h̄ pacē iugul⁹ finēq̄ malox. Et a iugul⁹
dī iugulo las. i. iugulo incidere. et hinc verbalia ut iugis
lator; iugulatrix; iugulatio: et iugulatorius ria riū: et h̄ iu
gulamen minis: et h̄ iugulamēti: et cor. iu. Hora. in epi.
Ut iugulent hoīes: surgūt de nocte latrones. Lutan⁹ in
iuij. Cuncif baud gratis iugulo qui puocat hostem.

Iugulū li dimi. paruu iugū.

Iugū a iungo gis dī h̄ iugū gi cacumē montis: q̄r ppinq̄
tate iugorū colles iungant̄. et inde iugosus sa sū. i. cacumi
nosus vel montuosus. Dic̄t̄ etiā iugū illud lignēū instru
mentū cū quo boues iungunt̄. vñ quadā sūltudine iugū
dī seruitus. et inde h̄ iugulus: et cor. primā iugū. Prosper
Nō seruile grauat̄ libera corda iugū.

Iulianus na nū: nomē est possessiū de iulius cesar. et hinc
iulianus ni dī ppriū nomen cuiusdā viri.

Iulius Julius li fuit fili⁹ Enēe: et est bissyllabū. Iz qñq̄ cā
metri ponat trissyllabū. et hinc cesar dictus est iulius: q̄r
de eiusdē p̄genie p̄cessit. vnde illud: Julius a magno di
missū nomē a iulo. et hinc iulius lia liū nomen possessiū
et h̄ iulia lie: qdā colūna rome in cui⁹ sūmitate est v̄na
q̄ posita fuerūt ossa et cūnis corporis Cesaris: et hinc dicta ē
iulia. Itē a iulio impatore dicit̄ ē h̄ iuli⁹ liq̄ qdā mēsis q̄
p̄mo vocabat̄ qntilis: sed postea in honorē Julij cesar q̄
eo mēse nat̄ ē; v̄l q̄r i eo aliquā victoriā obtinuit dicit̄ ē
iuli⁹. et hinc iuli⁹ lia liū. de h̄ etiā vide in quintilis.

Iulos ppriū prima barba. s. laniingo dī.

Iulus li in iulius lij vide.

Iumentū ti: a iuuo uas vel a iuuentū p̄ syncopā dī h̄ iu
uentū ti: equus vel bos vel asinus. et dicunt h̄mōi aia
lia iumenta; q̄r nostrū labore: vel onus suo adiutorio sub
iectando et arando iument. nā carpenta trahit bos: et du
rissimas terre glebas vomere euertit equi⁹ et asin⁹ portat
onera: et bosu⁹ in gradēdo labore tēpant. vñ et iumenta
appellant̄: q̄r iumenta hoīes. Eadē quoq̄ dicunt̄ armēta. et

Ia iumentū dī iumentarius ria riū qd̄ p̄tinet ad iumentū. t
iumentarius rī: et h̄ iumentaria rī custos iumenti.
Iuncata te ē lac cōcretū et in iūcis iuolutū. et dī a iuncā
iuncus cea cēū in iuncus vide.

Iuncus ci dī a iungo gis: q̄r eo aliquid ittingis et ligat̄: vel
iūctis radicibus hereat. vñ h̄ iūctus li dimi. et h̄ iument
ti locus ubi iuncī abundant. et iuncus cea cēū. i. de iūcī
existens: vel ad iuncos p̄tinēs: vel macer: vel subtilis at
modū iuncī.

Iungibilis a iungo gis deriuaf h̄ et h̄ iungibilis et h̄le ap̄
ad iungendū. vñ iungibilit̄ aduer. et h̄ iungibilit̄ tanta
Iungo gis xi cū cōponit cū ab et dī abiungo gis xi cū
separare. et cū ad et dī abiungo gis. i. aliquid iungere. et
con et dī iungo gis. i. filiū iungo. Itē cū dis et dī disiungo
gis. i. separe: diuidere. Itē cū in et dī iniungo gis. i. p̄cip
itē cū re et dī reiungo gis. i. disiungere vel iterū iungen
itē cū sub et dī subiungo gis. i. subtus vel post latenter i
gere. itē cū se et dī se iungo gis. i. seorsū iungere vel seorsū
a iūcta facere. i. distingue. Jungo et eius cōpositū
actiū: et faciūt preteritū in xi et supinū in ctū.

Iunipirus pir qd̄ est ignis cōponit cū gigno et dī h̄ un
pirus ri: quedā arbor cnius cineres pleno anno seruit
igne. et dī iunipirus q̄si gignipirus. i. gignens pir. i. ignē
q̄r cōlectū diu teneat ignē: adeo vt si prime ei cincere
runt coopte v̄sq; ad annū pueniūt. vel dī sic q̄r ab ampli
v̄sq; ad acutū finit vt ignis.

Iunius in maius exponit: et etiā in iuuenis.

Iunīx̄ cis fe. ge. a iuando dī: et est idē qd̄ iuuenila. i. pu
na bos fm Hug. Pap. vñ dicit: Junices: bone iuuen
et pdu. penni. gli. vñ. Persi⁹: Tot tibi in flēmis iumenta
omenta liquecunt.

Iuno nonis fe. ge. dī a iuuo uas q̄si iuuanis nouos. est ei
iuno diuina bonitas q̄ nouos iuuat: q̄r cūcta grā suau
trit. est etiā aer q̄ silī iuuat nouos: q̄r infantes a calido
humido vtero venientes: et similiū qualitat̄ benefic̄i
scentes recipit fotens humore et calore: q̄r ipse sol̄ in
elementa calidus est et humidus. hinc etiā esse dī iuno
i. dea partus. vel iuno dī q̄si iano a ianus. i. iannia ppag
tionis feminarū: q̄r q̄si portas matronarū pandit: et u
ras nubentū maritis. est enī dea parturiētiū et nubentū
et a iuno dī iunonī nia nū. i. res p̄tinens ad iunonē
res iunonis sicut pauc q̄dī auiis iunonia. vñ Qui. de
Laudatas ostendit auiis iunonia pēnas.

Iunonius nia nū exponit in iuno.

Iupiter exponit in iulius. Nota tñ h̄ q̄ sapientes p̄hīo
ui q̄ est vna septē stellarū erraticarū tonare attribuit
ins nulla alia cā est nisi q̄r iupiter h̄ in p̄prietate elat
ventorū sortiū: et sicciorū materiā: precipue qñ fuerit q̄r
in virtute aliq̄ cū marte tpe estiūo in signis aquilonarī
q̄r tūc certe pōt predici: q̄ multe scintillatiōes et tonitu
fient in aere: ita etiā periculū sit futurū hoīb⁹ ppter aero
pestilentia ex nimia corruptōne futura ppter vaporess
cēlos et pestiferos imixtos aeri: q̄r iupiter cuj sole ele
eos: et mars incendendo corrūpit eosdē: et ita aer fut
nosus. Quæcūq̄ aut ab auguribus vel a fabulosis innē
legunt̄: q̄r iupiter sit deus vel hmōi friuola sunt: et ab
cōsideratione philosophica dicta: nec dignū est vt oīpa
te contra ea q̄ q̄si nulli rōni innitunt̄: et sic tanq̄ fidelis
theologos cōsilia intelligo a me in h̄ ope refutanda vide
in hymē: et etiā in cometā.

Iuratus ta tū dī a iuoro ras rati: qd̄ iuratus facit: et ponit
actiue vel passiue. vñ Qui. Tu mihi iurat⁹ p̄numinā
tris aquose. actiue dixit. Et aliter Jurata numinā nō
reducit. passiue dixit. De h̄ vide supra in tertia pte in tra
ctatu de p̄teritis scđe iungationis in ca. de verbis de
tibus in deo et in pransus.

Iurgiū gis: et h̄ iurgamen minis in eadē sensu: et dī a iungo
gas. et est iurgiū litigatio vel verberatio: q̄si iuris garnis
vel quasi iuris actio fm Hug. vel fm Pap. Jurgiū dī
uitiū: causalis contentio.

magas cōponit a ius et garris velago. et dicit iurgare iure agere vel iure garris: quod ibi qui causam dicunt iuris disceptant. Et accipit iurgare in duabus significatiōibus. Jurgare enī est rixari: litigare: et proprie in causis agendis. Et iurgare est reprehendere: castigare: corripere corriger: culpares: et impugnare verbis: vel litigando verberare: et si hoc construit cum acto. Et componit ut ob iurgas. i. contra aliquem vel fortiter iurgare. et sunt neu taboluta pro litigare. In alia vero significatioe sunt actus. Et nota quod in eodem sensu inueniunt deponentia iuris iurgaris garris sum. et obiurgor garis iurgatus sum. Item nota quod iurgamus et obiurgamus verbis: sed castis gamus dum cedimus.

iuridicalis a ius et dico cis cōponit h et h iuridicalis et h lequi de iure tractat. vñ et quedā cōstitutio in arte rhetorica dicit iuridicalis: quod de iure tractat.

indicus ca cu. i. rectus quod dicit ius: et cōponit a ius, et dicitur ei: et cor. di: sicut dixi cor. di naturaliter.

ariculatus. i. iurisperitus fm. Pap.

iuridicio onis cōponit a ius et dicio onis quod est p̄tās. et

of iuridicio. i. iuris potestas sup aliquem: et scribit p̄c solum sicut dicio.

uox ras ratiū a iure dicit. Et cōponit ut adiuro ras coniuro ras in eodē sensu. s. exorcizare: et iurare. i. simul iurare: conspicere: cōiurationē facere. deiero ras. i. valde iurare: vel peierare. Reg. j. ca. xx. dī: Addidit Jonathas deierare David. i. valde vel firmiter iurare. peiero ras. i. gariū cōmittere. Et nota quod in istis duobus verbis. s. deiuro et periuro: quib⁹ vrebant antiqui nos mutam⁹ u in eccepiā subtracta r a secundo verbo: et dicimus deiero ras: et peiero ras p̄ periuro ras: et deiuro ras. Lucanus in vi. Ulos estis o superi stigias qui peierant vndas. Juro nūc est cu oibus suis cōpositis preter adiuro et cōius ras exorcizare que sunt actiua. vide etiā in iuratus: timentior. Et scias quod iurare fm. Aug. est ius veritatis reddere. Juramentū aut a iuristis sic diffinīt: Juramentū est affirmatio vñ negatio de aliquo sacro rei affirmatione firmata. Tria aut requirunt ad hoc quod iuramentū sit rectū. vñ ex parte ipsi⁹ rei de qua iuraf: et sic requiri veritas p̄ quā vox siue dictum rei adequat: alias di minō esse confirmatione dignū. et hic sumit veritas fm. est adequatio vocis ad rem. vñ veritas debet esse in cōfia: ut firmiter sciat ita esse: alias si tñ credat non debet de conscientia: sed tñ de crebulitate iurare. Aliud requiri ex parte cause p̄ qua iuraf: et sic requirit iustitia: alias nō est debita necessitas. debet enī id quod iuraf esse licitū et honestū. Tertiū requirit ex parte iurantis: et sic requiri ut cu discretione iure: alias nō adhibet debita cautela: sic est iudiciū et cōtineat in iudicio qd sit discretio iurā non debita forma et eventus: et tps: et oia que ex pte iurans consideranda occurruunt. De his dī Hiere. iiiij. Jurabūt uox in veritate et iusticia et iudicio. Uel dic qd veritas requirit qd ad iurantē: qd s. dicat qd hz in cōsciētia iusticia quo ad rem iuratā: qd id quod iuraf sit licitū et honestū. Judiciū requirit quo ad cām que inducit ad iurā dī nō iuret etiā sine necessitate et utilitate p̄imi. Itē nota quod quā iuramentū vergit in deteriorē exitū nō debet iurari. Potest aut iuramentū in deteriorē exitū vergere duplīciter. Uno modo quod ab ipso principio habet peiorē statū: vel qd fm se est malū: sicut quā aliquis iurat se adulterū patraturū: siue qd est maioris bonitatis im plementū: puta quā aliquis iurat se nō intraturū religio nē vel qd nō fiet clericus: aut qd nō accipiet prelationē in iuriū in quo expedit eu accipere: vel siquid aliud est hū modi. Tale enī iuramentū est a principio illicitū. differt tñ quod si quis iuret se facturū aliquod p̄tū: et peccauit iurando: et peccat iuramentū fernando. Si quis aut iurat se facturū aliquod melius bonū: quod tñ facere non tenet: peccat quidē iurando iniquantū ponit obicem spirituiū iūcū qui est boni propositi inspirator: tñ nō peccat ius

ramentū seruando: sed multo melius facit si nō seruet. Alio modo vergit ad deteriorē exitū ppter aliquid quod de nouo emergit quod nō fuit ppter meditatum: sicut patet in iuramento herodis qui iurauit puelle saltanti se daturū quod petisset. hoc enī iuramentū poterat a principio esse licitū intellecta debita conditione. s. si peteret quod dare deceret sed impletio iuramenti fuit illicita. vñ Ambro. dicit in libro de officijs: Est cōtra officiū nō nunq̄ pmissum solvere sacrum: sicut Herodes qui necem sancti Joannis baptiste prestauit ne pmissum negaret. Volo etiam te scire quod quā nō est eadem iurantis intentio et eius cui iuraf: si h̄ puenit ex dolo iurantis: debet iuramentū seruari fin sānu intellectū eius cui iuramentū prestat. vñ Isido. dicit Quacunq̄ arte verboꝝ quis iuret: deus tu qui conscientie te stis est ita h̄ accipit: sicut ille cui iuraf intelligit: et quod id intelligas de doloso iuramento patet p̄ id quod subdit: Duplicit reus fit: et quod nomē dei inuanū assūmit: et p̄imū do lo capit. Si aut iurans dolū nō adhibeat: obligat fm intentionē iurantis. vñ Grego. xxvij. mōra. Humane aures talia verba nostra iudicant qualia foris sonant. diuina vero iudicia talia foris audiunt qualia ex intimis pferuntur: vide in perius.

I us iuris dicit a iubeo bes quod iubet: et est ius lex humana. phas lex diuina. trāsire aut p̄ agrū alienū phas est ius vero nō est. Item ius dicit esse lex scripta. Item leges humanae sunt. iura diuina sunt. Item ius generale est. lex eius species. et caret hoc nomen ius genitiuo datiuo et ablative pluralibus quantū ad ysum fm Hug. et differt ius a iusticia: ut dicam in iusticia. Et scias quod ius inuenitur in alijs significationibus. vnde versus: Jus aqua: ius rectū ius dicitur esse potestas. Item ius prophanum dicitur brodium vel aqua in qua coquuntur carnes porcine: que prophane sunt iudeis. Et dicunt quidam ius iuris pro lege: vel potestate: vel ratione per ris. sed ius iuris per t̄p aqua vel brodio. sed Priscia. non facit istam differentiam vnde in sexto libro dicit: Jus ablata s et addita ris fit genitium ut ius iuris: ut neutra monosyllaba in ius designat. Mibi autem videtur quod pro brodio facit genitium in ius: ut ius iuris: sicut ex vulgari aliquorū sonat. vnde versus: Jus iuris mando: ius iuris in agmine pando.

I usiurandū di neutrī ge. i. iuris iuratio.

Iusta a iustū deriuat pluraliter hec iusta iustorū. i. exequie mortuorū: quod iustū est ut hō hominē: cinis cinerē sepeliat vñ Qui. In iusta iuste peregi.

I usticia a iustus iusti addita cia fit hec iusticia cie. Et est iusticia constans et perpetua voluntas reddens ynicū quod suū est. et differt ius a iusticia: quod ius est ars equi et boni. sed iusticia est constans et perpetua voluntas. vel est virtus tribnens ynicū quod suū est. Itē omne ius est iusticia: sed nō ecōuerso. Item ius dī in re. sed iusticia in actu et exercitio vel opatione. vñ et dī iusticia qd iuris status vel statio: quod p̄ iusticiā stat ius. i. exercet: et est etymo. Et sicut dixi in formido facile deuiat a iusticia qd in causis nō deū sed hoies formidat.

I ustifico cascati care verbū actiū. i. iustū facio. et cōponit a iustus et facio cis: et cor. fi.

I usticū a ius et taceo componit hoc iusticū cij. i. taciturnitas iuris et cessatio. vnde iusticium componit a ius et statio: inde iusticium quasi iuris statio. i. iuris cessatio tunc enim ius stat. i. cessat quā non exercetur. vel iusticium quasi iuris statio. i. iusticia que est iuris statio: quod p̄ iusticiam ius stat. i. non exercet. Luca. in. ij. Ferale p̄ urbem iusticium.

I ustus a ius dī iustus sta stū: et dī iustus qd ius tuens vel tenens. s. qd ius custodit: et fm legē vivit: et est etymo. et cōparat iustus stioz simus. vñ iuste stius simē aduer. Justū cōponit ut iniustus. i. nō iustus. vñ h̄ iniusticia cie. et differt iustus ab equo: quod iustus ex lege est: qd ius custodit ens: equus ex nā est. Et scias quod qd negligit dāmū ppter amicū. i. xp̄m: iustus est. Propter. xi. vide in senerus.

I usum est aduer. loci. i. deo; sū. & cōtrariū est ei qđ est suſi vel sursum.

I utus ta tū. i. adiutus participiū de iuuoz naris.

I uiamen munis dř a iuuio uas. & hoc exigit vt in preterito dicat iuuauit: & in supi. iuuatū regulariter: qđ apud anti quos iuuenis. & hoc etiam exigit hoc iuuamentū ti: & p̄du. penul iuuamen minis.

I uuenalis. a iuuenis dř hic & hec iuuenal is & hoc le qđ pri net ad iuuene: v̄l lasciuus siue stultus & fatuus ad modū iuuensis. Inuenis etiā hic & hec iuuenal is & hoc le in eos dem sensu. vñ iuueniliter aduer. & hec iuuenilitas tatis. vñ Hora. in epi. Alta iuuenales tardat harena pedes. Inuenis etiam hic iuuenal is huius iuuenal is p̄priū nomē cuiusqā viri. & desinit ablatiuus in e tñ: vt iuuenal is ab hoc iuuenale.

I uuenculus li dimi. parvus iuuencus. vñ hec iuuencula le que alio noſe dř iuuix.

I uuencus a iuuio uas dicit hic iuuencus ci. i. bos nouell⁹ quim a vitulo discedit. & iuuare incipit bois v̄lus terram excolendo. & hinc hec iuuencia ce: & cor. primā: Quidius in episto. Quāmale inequales veniunt ad aratra iuuenci vide in vitulus.

I uueneo a iuuenis deriuat iueneo nes nui. i. esse v̄l fieri iuuene: vel virere: florere: siue splendere: que sunt p̄prietates iuuensis. vñ ensis dř iueneo quim purgatus resplē det & cōponit vt reiueneo nes: & hinc inchao. iuuenesco scis: & reiuenesco scis.

I uuenesco scis in iueneo est.

I uuenilis a iuuenis dř: & pdū. penul. vide in iuuenal is.

I uuenis a iuuio uas dř hic & hec iuuenis: qđ iuuare posse incipit. & est iuuenis in ipso etatis incremento positus. & ad auxiliandū preparat⁹. Et nota qđ antiqui dicebant h̄ & h̄ iuuenis & hoc ne. & cōparaf iuuenis nior simus. sed modo iuuenis declinat tñ p̄ duo genera: & caret superlativo: & b̄z cōparatiū irregulare. s. hic & hec iunior: & hoc iuuus. & hinc dicit hic iuuus nij: a iunioribus quidam mensis: sicut maius a maioribus. vñ iuuus nia nū: vt iuue kalende. & facit ḡtū pluralis in um: & actūs in es tñ: vt iuuenui iuuenes. vide in panis.

I uuenoz naris natus sum dř a iuuenis. & est iuuenari mos re iuuenu se habere. vñ in dialectica argumentatiō ille dř iuuenari qui bis vel ter vel quater vel sepius idem repetit nesciens pcedere,

I uuentate in iuuentus exponit.

I uuentus a iuuenis dř hec iuuentus tutis: & h̄ iuuenta te. Iuuentus est collectio iuuenui: & etas plurimoz iuuenui. sed iuuenta te etas vnius iuuenis. & est iuuentus vel iuuenta a vicefimo octavo anno v̄sq; ad quinquagesimum. Iuuentus etiam dř dea iuuentutis.

I uuo uas iuuui tum. i. auxiliari: delectari. vñ hoc iuuamen minis: & hoc iuuamentū: & hec exigit vt in preterito dicat regularit iuuauit: & supinū iuuatū. Juno cōponit vt adiuuo uas in tū qđ cōponit cū con: & dř coadiuuas. Juno est actiū cū oībus suis cōpositis & p̄teritū facit in ui: & supinū in tū: & in p̄stī cor. hanc syllabā ui: sed in preterito & supino eam pdū. Prosper: Quid iuuat in longū cās pducere morbi. & facit ex se hoc impsonale iuuat qđ construit cū actō: vt me iuuat. Et scias qđ apud antiquos iuuenis iuuauit & iuuatus.

I uxta aduer. loci & siḡt localē p̄pinqūtātē: vt iste sedet iuxta eu. Itē est aduer. s̄litudinis: & tūc siḡt accommodatiōz & s̄litudinē: vt h̄ est dictū iuxta illū magistrū. Itē iuxta ē aduer. q̄litatis & tūc siḡt equalitatē: vt iuxta. i. equaliter: i qua significatione videſt esse aduerbiū s̄litudinis.

I uxta iuxta iuxta. i. approximare: adesse: iuxta esse. & dř a iuxta aduerbio.

I xion ixionis mas. ge. pater fuit centauroz qui iuonē de cōcubitu interpellauit. & interpretat̄ dignitas. vñ & dicit ixion: quasi anxion qđ est grece dignitas: vel q̄si anxion: ab angō gis; qđ dignitas reddit hoīem anxiūm. vñ ixio,

neus nea neū. & hinc h̄ ixionides de filiis v̄l nepos itis nis: & subtracta de syllaba v̄l ixionis hui⁹ ixionidis: fili v̄l neptis ixionis. Et ē ixion ixionis: avis de genere culturis: alba & minor q̄b vultur. Deutero. xxiiij. dř: Ixion aue in quibusdā librīs.

I xionides ixionide: & ixionis ixionidis: in ixion exponit.

Et q̄ quamvis fi

gura & nomine videant aliquam habere differentiaz cum c: tam eandez tam in sono vocū q̄b in mo tro continent potestate. & qđ quidē penitus superuacua est. nulla em videt ratio cur sequente a debet scribi k. carthago enī & caput sic p̄c siue p̄k scribanſ nullā faciunt nec in sono nec in potestate eiusdē consonantis differen tia: sicut dicit Pris. in primo maio. & vt dicit Papi. Qua greca qualicunq; vocali sequente p̄k scribenda sunt: sed hoc a scriptoribus non seruatur. Hug. v̄o dicit qđ hec gura k̄ supfluit apud nos: sed nequaq; apud grecos. v̄l enī nos scribimus c greci scribunt k̄: & vocatur apud eos kappa. in nullis ergo latinis dictionibus debet scribi k̄: sed tñ in grecis. In notbis v̄o indifferenter potest scribi tam c q̄b k̄. qđ enī reduce sunt ad latinitatē p̄nt scribipa c: sed qđ a grecis habent principiū & originē possunt scribi per k̄. quod considerantes superius tractauim⁹ intia littera de multis dictionibus grecis sine notbis. em hoc secuti sumus Hug.

Kala grece latine lata dicit.

Kalendarium r̄i: liber est v̄bi kalende distincte sunt: v̄bi kaleride kalendarum.

Kalende. a kalo qđ est voco he kalende darū. i. prim⁹ dies mensis: quia eo die solebat pontifex ascendere turrim consuetudine romanorum: & volens nunciare quotta dia lueo die vel principiū mensis: dicebat pluries: kalo kalo quasi voco vos: venite audite etatem lumen vel principiū mensis: & ideo ille dies mensis dictus est kalende quasi vocationes. Velo aliter de consuetudine romanorum qđ in principio cuiuslibet mensis celebabant mundus & eas incipiebant in nonis: qđ ergo venturi nesciebat p̄cipium mensis: ideo semp in prima die preco turrim de scendebat. & totiens vocabat kalo: qui si voco vos ad m̄dinas: quot dies restabant v̄sq; ad diem in quo volebant incipere forum: vt si quarto die quater dicebat kalo in sexto sexies. vnde & ille mēsis habet quattuor nonas: v̄o sex nonas quod ideo sic diuiserunt: vt latrones nescirent quando deberet esse forum: quia abscondebamur in siluis: & venientes ad forum occidebant & predabantur. & ideo dicte sunt kalende quasi vocationes ad forum: & quia pluries dicebat kalo: ideo ab illa pluralitate dici est tñ pluraliter kalende kalendarū: & potest scribi kalo de tam p̄c fin latinos q̄b p̄k fin grecos: cōpetentius n̄p k̄: qđ magis est greci. vel kalende dicunt̄ quasi colende qđ solebant colli apud veteres.

Kalo. a calon qđ est lignū dř h̄ kalo Ionis. i. ille qui fert gna. kalones etiā dicunt̄ galee militū.

Kalodemones in demon exponit.

Kahos grece dicit̄ materiā celi & terre que primo faciunt confusa & informis: & acuit̄ in fine.

Katherina katherine: proprium nomen cuiusdam sancte virginis: & dicitur a cata quod est vniuersum & rumi vniuersalis ruina. Omne enim edificium diaboli in ea vniuersaliter corruit. nam in ea ruit edificium superbe per humilitatem quam habuit: carnalis concupiscentia per virginitatem quam seruavit: cupiditatis mundana qđ oīa mundana despexit.

Kiri p̄vnūr. i. dñs: kirri p̄duo r. i. porcus siue sus.

Kiri eleysōn. i. dñs miserere. & sunt due partes & non dico cōposita. nam kiri. i. dñs; eleysōn. i. miserere.

abarū.a labor2 la

beris dicit hoc labarū.i.signū bellicū quod ex auro.s. et lapidibus preciosis in vexillum sancte crucis transformatum inter alia signa bellica preciosius erat: quod impator et consules adorabant. Hoc signum et adorationē eius

Constantinus fieri iussit.

Labdacismus est ubi plurimū sic sonat: ut sol et luna luce lumen. Labdacismus etiam est vel si pro uno l' duo pronunciatur: vel quoties vnu lexilius duo largius sonat. nam vnu longius duo exilius proferri debent.

abecula le dimi. parua labes. et corripit penulti.

Labefacio. Labare vel labi componit cū facio cis: et dicit labefacio cis. i.conuellere: conterere: ferire: facere labare vel labi. Item labefacio cis idem quod maculare. et tunc componitur a labes et facio.

Labefactio etas est frequētatiū isti verbi labefacio cis. Et labefactio potest esse frequētatiū a labefactio fis.

Labefactio. Labare vel labi cōponit cū fio fis: et dicit labefactio fis. i.labī vel labare. Itē labefactio fis idem est quod maculare. et tunc componit a labes et fio fis.

Labellū. a labrū dicit hoc labellū diminutiū. et hinc hoc labellū li aliud diminutiū.

Labeonis mas. ge. i.tabernari? vñ leccator. et dicit a laboris. Et Labeo fuit qdā legisperit: et quidā vilis poeta.

Laberint? ti. i.perplexū edificiū qle erat apud cretā factū a dedalo. et dicit h̄ laberint?: qz nemo inde possz labi. vñ qz

erratis est: et ad labēdū facilis. et sic dicit a labor beris. vel laborint? pō a labor oris et int?: qz h̄ int? labore.

Labebis fe. ge. dicitur a labor beris. et est labes putredo: pūcīes:ruina: miseria. et cōponit cū facio: et dicit labefactio. i.maculare: q pñt eē cōposita a labi vel a labare. et pñt primā labes nomē. sed qñ est verbū eam corripit.

Labilis. a labor beris dicit hic et hec labilis et hoc le. et dicitur labile quod cito labif: vel in quo quis facile labit.

Labolum li parū labium.

Labona ne fe. ge. terra aquosa et mobilis et labilis: in q quis facile labif. et dicit a labor beris.

Labiosus sa sum qui grossa habet labia. et dicit a labiū.

Labī bij exponit in labrum.

Labo as au are. i.titubare: vacillare: et tremere vel labi. vñ labasco scis inchoa. Labobas cū oib suis cōpositis siq bñentru est. et est pñmitiū labobas vt vult hug. et ab eo

deriuaf labor beris. s̄ maḡ Bene. dicit qz lago bas deriuaf a labor beris. et corri. pñmā labo bas. Unī Qui. li. epis.

Bas in dubio pectora nostra labat. Sed labes nomē pñmā. Unī vñlus: Si pñvina labes nō vini s̄ tua labes.

Labor beris lapsus sum. vnde lapsus suis sui: et hec lapsio.

Labor cōponit cū ad: et dicit allabor beris. i.iuxta labi et ad. Itē collabor beris. i. sil labi. Dillabor beris. i.diuersimodis vel in diuersas partes labi. Delabor beris. i.de

mo loco ad alii vel deorsum labi. Itē elaboz beris. i.val de vel extra labi: euadē. Itē illabor beris. i.intus labi. Itē plabor beris. i. pcul siue ab anteriozi parte vñ in anterioz reparte labi. Itē plabor beris. i. pfecte labi. Itē prelabor beris. i.iuxta labi: als vñtra. Itē preterlabor beris. i.iuxta labi. Itē sublabor beris. i. subr̄ labi. Labor beris cū oib suis cōpositis est deponēs. et facit supinū in sum. et pñmā.

hac sylla. vñ catho: Labif exiguo qdā pñt ē tpe lōgo. s̄ la

bor beris corri. pñmā. et deriuaf labor beris a labo bas sum

hug. s̄ fin maḡm Biñ. labo bas deriuaf a labor beris.

Labor vel labos hui laboris deriuaf a laboro ras. Et a la

bo dicit laboriosus: et laboriosus sa sum. i.plen⁹ labore

qponit labore: et q exigit labore vt fiat. et vtricqz compas.

mde laboriose sius siue aduerbiū. et hec laboriositas ta

ta. Item a laboro dicit laboramen minis. Et scias qz la

bor beris nomen sicut a laboro ras a quo descēdit corri

pñmā. sed labor beris pducit la. Unde vñlus: Me gra

uat ille labor sub cuius pondere labor.

Laboro ras raui re. i.laborē ferre: et laborare labore aliquid facere. et fin h̄ immenſ et passiū in tertia psona: vt Uerstis laborat. et hinc laborat ta tu participiū: Laboro cōponit: vt collaboro ras. i.sil laborare. Itē elaboz ras. i. valde laborare. Et ab oib istis descēdit passiua in tertia psona fin qz ponim̄ trāsitiue. Et inde participia preteriti tpiis collaborat elaborat. Laboro et oia eius cōposita sunt neutra: et pducit bo. Unī Ouidius in epistola: Arte laborate mergunt equore puppes.

Labrosus sa sum: grossa habens labia. et dicit a labrū.

Labruſeti ti: locus ubi labrusce abundant. Et dicit a labrusca. et producit ce.

Labrū.a lambo bis dicit h̄ labrū et h̄ labiū bij. Et differunt quia labiū dicit superi? labrū inferi?. vel labiū mulierū: labrū viroꝝ propter pilos: quā asperitatē significat h̄ lira r posita in hoc noīe labrū. vñ labrū est vase: labiū vñ oris. vñ et labrū inuenit pro ipso vase in quo pedes lauant. et tūc dicit labrū a lauando qsi lauū: quia lauatio siue lotio infantū in eo fieri solet. idem dicit et aliens.

Labrusca.a labrū dicitur hec labrusca sce vitis silvestris: sic dicta quia in labris. i.extremitatib? terre vñ agrop finib? et marginib? nascit. et ponit qnig p fructu illi vitis Isa. v. Et expectauit vt faceret vuas et fecit labruscas.

Labrusceti ti. i.loc? ubi labrusce abundant. et dicit a labrusca. et producit sce.

Labruscosus sa sum plenus labruscis. et dicit a labrusca. et producit penultimā.

Lac lactis dicit a leucos qdā est albū: qz albū ē. et a lac dicit hec lactis hui? lactis qdā pars intestinorū. et lactis est id quo lac coagulat. et vt dicūt illud intestinū est qdā pellucula in q lac in qbusdā locis coagulat. Unī Persi?: Dulmone et lactib? iūctis. lactis etiā ē genitiū hui? nois lac.

Lacer ra ri. i.laceratus. vide in lacero ras.

Lacerna ne fe. ge. dicit a lacero ras. et est lacerna palliū simbriarū quo olim soli milites vtebant. Et dicit lacerna qz fit laceratis. i.amputatis capitib? simbriarū neqz ita laxis vt sunt penularū. i.palliorū. vel dicit lacerna a latere et a cerno nis. Unī Juuenalis: Crispin? tyrias humore reuocante lacernas. vnde lacernat ta tu. i. illo pallio indutus. Juuenalis: Ipse lacernate cū se iactaret amice.

Lacero ras raii rare. i.scindere: frāgere. vnde h̄ laceramen minis: et h̄ laceramentū ti: et lacer ra ri. i.lacerat. vnde lacerosus sa sum in eodē sensu. Lacer cōponit semilacer ra ri. i.ex pte lacerat. et cōpat lacerosior simus. vñ lacerose sius siue aduer. et h̄ lacerofitas tatis. et corri. peni. lacero.

Lacerosus sa sum in lacero est.

Lacerta in lacertus exponit.

Lacertellus in lacertulus vide.

Lacertosus. i.fortis qui magnos habet lacertos. Unī Qui dius in. xi. metha. Dura lacertosí fodiebat arua coloni. Et dicitur a lacertus ti. Itē lacertosus. i.plenus lacertis. et dicitur a lacertus vel a lacerta reptili.

Lacertulus. a lacertus vel lacerta dicit hic lacertulus: et hec lacertula. et hic lacertell?: et hec lacertella diminutiū. Lacertulus etiā dicit quedā auis.

Lacerti mas. ge. dicit brachiū. et dicit a lacero qz fit ad lacerađū habil. vel qz a corpe videt lacerat. et est pprie lacert? supior pars brachij vel muscul?. Et hinc deriuaf lacerta te: et h̄ lacert? ti quoddā reptile sic dictū qz brachia h̄. vel qz lacerta in horto solet morari iō qnig ponit pro hortulo. et lacert? siue lacerta est cōplex? brachior. s.tantū spaciū qntū aliqz brachijs pōt cōlecti. et corri. pñmā lacertus. Qui. in epla: Est aliud collū solitis tetigisse lacertis.

Lacessens. Nota qz lacesto o mutata in e addita bā fit pteri tū imperfectū lacestebā: sicut a lego legebā: et bā mutata in ns fit lacessens participiū pñtis et pteriti imperfecti tpiis. et a genitiū lacestentis tis in dus fit lacestend?. vnde dicūt lacestens et nō lacessiens. est enī triū syllabariū.

Lacesso sis siui sitū verbū desideratiū: qsi cū desiderio la